

อนุสัญญาเจนีวา

ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949

ICRC

ICRC

คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ สำนักงานภูมิภาคกรุงเทพฯ
191/6-8 ซีทีโอ ทาวเวอร์ ชั้น 30 ถนนรัชดาภิเษก
แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110
โทร +66 (0) 2262 1680 โทรสาร +66 (0) 2262 1685
www.icrc.org www.icrc.or.th
© ICRC

อนุสัญญาเจนีวา

ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949

คำนำ

(ครั้งที่ 1)

ภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของสภากาชาดที่กาชาดสากลได้กำหนดไว้ คือ การเผยแพร่กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ และในปี พ.ศ. 2542 นี้เป็นปีที่ครบรอบ 50 ปี ของการลงนามอนุสัญญาเจนีวา 4 ฉบับที่นครเจนีวา เมื่อวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 ซึ่งทางกาชาดสากลได้ขอให้สภากาชาดทุกประเทศ และรัฐบาลที่เป็นภาคีอนุสัญญาเจนีวานี้ จัดการเฉลิมฉลองในโอกาสนี้ด้วย

ในการนี้ สภากาชาดไทยได้เห็นว่า คำแปลภาษาไทยอนุสัญญาเจนีวาดังกล่าวได้จัดพิมพ์ขึ้นเป็นเวลานานมาแล้วและมีจำนวนจำกัด จึงเห็นว่าเป็นโอกาสที่เหมาะสมที่จะจัดพิมพ์คำแปลภาษาไทยของอนุสัญญาเจนีวา 4 ฉบับอีกครั้งหนึ่ง เพื่อแพร่หลายให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งทางราชการ ทางวงการวิชาการและประชาชนที่สนใจได้ใช้ประโยชน์และเป็นกิจกรรมหนึ่งของสภากาชาดไทยในการเฉลิมฉลองนี้ คำแปลที่จัดพิมพ์นี้เป็นคำแปลทางราชการของกระทรวงการต่างประเทศ และมีได้มีการเปลี่ยนแปลงถ้อยคำแต่อย่างใดจากต้นฉบับเดิม

หลังจากที่ได้มีการจัดทำอนุสัญญาเจนีวา 4 ฉบับดังกล่าว ต่อมาเมื่อปี ค.ศ.1977 ได้มีการจัดทำพิธีสารเพิ่มเติมอนุสัญญาเจนีวา เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากข้อพิพาทระหว่างประเทศทางอาวุธ (พิธีสารฉบับที่ 1) กับพิธีสารเพิ่มเติมอนุสัญญาเจนีวา เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากข้อพิพาททางอาวุธที่ไม่มีลักษณะระหว่างประเทศ (พิธีสารฉบับที่ 2) ขึ้น และถึงแม้รัฐบาลไทยจะยังมิได้เป็นภาคีในพิธีสารทั้ง 2 ฉบับนี้ก็ตาม แต่เพื่อให้เอกสารอนุสัญญาเจนีวาฉบับสมบูรณ์ จึงได้จัดพิมพ์คำแปลพิธีสารทั้ง 2 ฉบับในโอกาสเดียวกันนี้ แยกเป็นอีกเล่มหนึ่งต่างหาก คำแปลที่จัดพิมพ์นี้มีใช้เป็นคำแปลทางราชการ เพราะรัฐบาลไทยยังมิได้เป็นภาคี

ในการจัดพิมพ์คำแปลอนุสัญญาเจนีวา นี้ ได้สรุปและเรียบเรียงข้อความในอารัมภบทของเอกสารตัวบทอนุสัญญาเจนีวาภาษาอังกฤษ ฉบับที่คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศได้จัดพิมพ์ขึ้น เพราะเห็นว่าเป็นข้อความที่มีประโยชน์ ได้ทราบถึงภูมิหลังและประวัติความเป็นมาของเจตนารมณ์และความพยายามของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ ตั้งแต่เริ่มจัดทำอนุสัญญาเจนีวา ปี ค.ศ. 1864 จนในที่สุดได้มีอนุสัญญาเจนีวา 4 ฉบับนี้ขึ้นมา

สภากาชาดไทยขอขอบคุณคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศที่ให้การสนับสนุนในการจัดพิมพ์คำแปลอนุสัญญาเจนีวา และพิธีสารเพิ่มเติม มา ณ ที่นี้ และหวังว่าเอกสารทั้ง 2 เล่มนี้จะอำนวยประโยชน์ในการเผยแพร่กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจโดยทั่วไป

สภากาชาดไทย

2 เมษายน 2542

คำนำ

(ครั้งที่ 2)

คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ ก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ. 1863 ณ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ความคุ้มครองและความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความขัดแย้ง และสถานการณ์ ความรุนแรงอื่นๆ โดยภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งขององค์กร คือ การเผยแพร่กฎหมายมนุษยธรรมระหว่าง ประเทศ ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ ได้เข้ามาดำเนินกิจการในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 อนึ่ง ประเทศไทย ได้ลงนามในอนุสัญญาเจนีวา 4 ฉบับ ในปี พ.ศ. 2497

การจัดพิมพ์คำแปลของอนุสัญญาเจนีวาในวาระนี้ เป็นการจัดพิมพ์ครั้งที่ 2 ซึ่งได้มีการปรับปรุงและ เปลี่ยนแปลงจากการจัดพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นคำแปลจากปี ค.ศ. 1949 ต้นฉบับที่เป็นภาษาอังกฤษ รวมถึงในเรื่องของการสะกดคำให้ถูกต้องและแม่นยำยิ่งขึ้น แต่ยังคงคำแปลทางราชการของกระทรวงการ ต่างประเทศไว้ นอกจากนี้ ยังได้มีการจัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อตอบรับกับการเปลี่ยนแปลงตาม ยุคสมัยและความสะดวกต่อการเผยแพร่เอกสาร ต่อไป

คณะกรรมการฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่กฎหมายมนุษยธรรม ระหว่างประเทศแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจโดยทั่วไป

คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ

พฤษภาคม 2560

สารบัญ

หน้า

อารัมภบท

อนุสัญญาเจนีวาเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ.1949 เพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้
ในกองทัพมีสถานะดีขึ้น9

ภาค 1

บททั่วไป15

ภาค 2

ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้19

ภาค 3

หน่วยและสถานที่ทางการแพทย์23

ภาค 4

พนักงาน25

ภาค 5

อาคารและวัสดุ28

ภาค 6

การขนส่งทางการแพทย์29

ภาค 7

เครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัด30

ภาค 8

การปฏิบัติตามอนุสัญญาเจนีวา33

ภาค 9

การปราบปรามการฝ่าฝืนและการละเมิด34

ภาคผนวกที่ 1

ร่างความตกลงเกี่ยวกับเขตและท้องที่สำหรับโรงพยาบาล39

ภาคผนวกที่ 2

บัตรประจำตัวสำหรับพนักงานแพทย์และทางศาสนาประจำกองทัพ.....42

**อนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้สังกัดในกองทัพขณะอยู่ในทะเล
ซึ่งบาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง มีสภาวะดีขึ้น**

ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949.....43

ภาค 1

บททั่วไป43

ภาค 2

ผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ และผู้ซึ่งเรืออับปาง48

ภาค 3

เรือพยาบาล52

ภาค 4

พนักงาน56

ภาค 5

การขนส่งทางการแพทย์57

ภาค 6

เครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัด59

ภาค 7

การปฏิบัติตามอนุสัญญาเจนีวา61

ภาค 8

การปราบปรามการฝ่าฝืนและละเมิด62

ภาคผนวกที่ 1

บัตรประจำตัวสำหรับพนักงานแพทย์และทางศาสนา ประจำกองทัพในทะเล.....66

อนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก

ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ.1949	67
ภาค 1	
บททั่วไป	67
ภาค 2	
การคุ้มครองโดยทั่วไปแก่เชลยศึก	73
ภาค 3	
การคุมขัง	75
หมวด 1 การเริ่มต้นแห่งการคุมขัง	75
หมวด 2 การกักกันเชลยศึก	77
ส่วนที่ 1 ข้อสังเกตทั่วไป	77
ส่วนที่ 2 ที่อยู่ อาหาร และเครื่องนุ่งห่มของเชลยศึก	79
ส่วนที่ 3 สุขภาพและการรักษาพยาบาล	80
ส่วนที่ 4 พนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์ที่ถูกกักตัวไว้ให้อยู่ช่วยเหลือเชลยศึก	82
ส่วนที่ 5 กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา สติปัญญาและร่างกาย	83
ส่วนที่ 6 วินัย	85
ส่วนที่ 7 ยศของเชลยศึก	86
ส่วนที่ 8 การย้ายเชลยศึก หลังกักได้มาถึงค่ายแล้ว	87
หมวด 3 แรงงานของเชลยศึก	88
หมวด 4 รายได้ทางการเงินของเชลยศึก	91
หมวด 5 ความสัมพันธ์ของเชลยศึกกับภายนอก	96
หมวด 6 ความสัมพันธ์ระหว่างเชลยศึกเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่	100
ส่วนที่ 1 ค่ากล่าวหาของเชลยศึกเกี่ยวกับสภาพการคุมขัง	100
ส่วนที่ 2 ผู้แทนของเชลยศึก	100
ส่วนที่ 3 การลงโทษทางอาญาและทางวินัย	102
1 บททั่วไป	102
2 การลงโทษทางวินัย	104
3 การดำเนินคดีทางศาล	108

ภาค 4

ความสิ้นสุดแห่งการคุมขัง	112
หมวด 1 การส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรงและการพักอาศัยในประเทศที่เป็นกลาง	112
หมวด 2 การปล่อยตัวและการส่งตัวเชลยศึกกลับประเทศเดิมเมื่อยุติการสู้รบแล้ว	115
หมวด 3 มรณกรรมของเชลยศึก	117

ภาค 5

สำนักงานสนเทศ และสมาคมบรรเทาทุกข์เชลยศึก	118
--	-----

ภาค 6

การปฏิบัติตามอนุสัญญา	121
หมวด 1 บททั่วไป	121
หมวด 2 บทสุดท้าย	123

ภาคผนวกที่ 1

แบบความตกลงเกี่ยวกับการส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรง และการพักอาศัยในประเทศที่เป็นกลางของเชลยศึกที่บาดเจ็บป่วยไข้	126
---	-----

ภาคผนวกที่ 2

ข้อบังคับเกี่ยวกับคณะกรรมการแพทย์ผสม	132
--	-----

ภาคผนวกที่ 3

ข้อบังคับเกี่ยวกับการบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวม	135
---	-----

ภาคผนวกที่ 4

ก. บัตรประจำตัวสำหรับบุคคลที่ติดตามกองทัพ	137
ข. บัตรจับกุมสำหรับเชลยศึก	138
ค. บัตรและจดหมายติดต่อ	139
ง. แจ้งความมรณกรรม	141
จ. หนังสือสำคัญในการส่งตัวกลับประเทศเดิม	142

ภาคผนวกที่ 5

ตัวอย่าง : ข้อบังคับเกี่ยวกับการส่งเงินโดยเชลยศึก ไปยังประเทศของเชลยเอง	143
--	-----

อนุสัญญาเจนีวา

เกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลพลเรือนในเวลาสงคราม

ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ.1949	144
ภาค 1	
บททั่วไป	144
ภาค 2	
ความคุ้มครองโดยทั่วไปแก่ประชากรต่อผลแห่งสงครามบางประการ	149
ภาค 3	
ฐานะและผลปฏิบัติของบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง	155
หมวด 1 บทบัญญัติอันพึงใช้ร่วมกันสำหรับอาณาเขตของภาคีคู่พิพาท และอาณาเขตที่ถูกยึดครอง.....	155
หมวด 2 คนต่างด้าวในอาณาเขตของภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่ง	157
หมวด 3 อาณาเขตที่ถูกยึดครอง	161
หมวด 4 ข้อบังคับสำหรับปฏิบัติแก่ผู้กักกัน	172
ส่วนที่ 1 บททั่วไป	172
ส่วนที่ 2 สถานที่กักกัน	173
ส่วนที่ 3 อาหารและเครื่องนุ่งห่ม	176
ส่วนที่ 4 สุขภาพและการรักษาพยาบาล	177
ส่วนที่ 5 กิจการที่เกี่ยวกับศาสนา สติปัญญา และร่างกาย	178
ส่วนที่ 6 ทรัพย์สินส่วนตัวและรายได้ทางการเงิน	180
ส่วนที่ 7 การปกครองและวินัย	181
ส่วนที่ 8 ความสัมพันธ์กับภายนอก	184
ส่วนที่ 9 การลงทะเบียนทางอาญาและทางวินัย	188
ส่วนที่ 10 การย้ายผู้ถูกกักกัน	192
ส่วนที่ 11 มรณกรรม	193
ส่วนที่ 12 การปล่อยตัว การส่งตัวกลับประเทศเดิม และการพักอาศัยในประเทศที่เป็นกลาง	194
หมวด 5 สำนักงานสนเทศและสำนักงานตัวแทนกลาง	195

ภาค 4

การปฏิบัติตามอนุสัญญา	198
หมวด 1 บททั่วไป	198
หมวด 2 บทสุดท้าย	201

ภาคผนวกที่ 1

ร่างความตกลงเกี่ยวกับเขตและท้องที่สำหรับโรงพยาบาล และความปลอดภัย	203
--	-----

ภาคผนวกที่ 2

ข้อบังคับเกี่ยวกับการบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวม	207
---	-----

ภาคผนวกที่ 3

1 บัตรกักกัน	209
2 จดหมาย	210
3 บัตรโต้ตอบ	211

อนุสัญญาเจนีวา

ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949

อารัมภบท

คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ เป็นผู้ริเริ่ม และดำเนินการให้มีอนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ความคุ้มครองเจ้าหน้าที่ทางทหารผู้บาดเจ็บ และอนุสัญญามนุษยธรรมอื่นซึ่งเสริมอนุสัญญาเจนีวา ความตกลงระหว่างประเทศถึงศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ รายละเอียดของอนุสัญญาเจนีวานี้มีหลักการสำคัญๆ คือ การให้ความคุ้มครองช่วยเหลือโดยไม่หวังประโยชน์ใดๆ แก่ผู้ประสบภัยสงครามโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ ไม่ว่าด้วยการบาดเจ็บ ถูกจับหรือเรืออับปาง ผู้ประสบภัยเหล่านี้ไม่ถือว่าเป็นศัตรูอีกต่อไป หากเป็นเพียงมนุษย์ที่ได้รับความทุกข์ทรมาน และไม่สามารถป้องกันตนเองได้

ตลอดเวลาที่ผ่านมา คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศได้พยายามทำงานอย่างแข็งขันที่จะให้กฎหมายระหว่างประเทศให้ความคุ้มครองแก่บุคคลที่ตกอยู่ในภาวะลำบากของสงครามยิ่งขึ้น คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศได้ปรับปรุงอนุสัญญามนุษยธรรมนี้ให้ละเอียดยิ่งขึ้นเป็นลำดับ เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการในขณะนั้น หรือจัดทำอนุสัญญาขึ้นใหม่ ในช่วงระยะเวลาระหว่างสงครามโลกสองครั้ง ความสำเร็จที่สำคัญของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ คือการจัดทำร่างอนุสัญญาต่างๆ และฉบับที่สำคัญที่สุดคืออนุสัญญาว่าด้วยการปฏิบัติต่อเชลยศึกซึ่งได้รับการลงนามเมื่อฤดูร้อนปี ค.ศ. 1929 และระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง อนุสัญญานี้ได้ช่วยคุ้มครองเชลยศึกนับล้าน

เมื่อสงครามโลกครั้งที่สองได้ยุติลงเมื่อปี ค.ศ. 1945 คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศได้เสนอให้มีการพัฒนา และปรับปรุงส่วนที่เกี่ยวกับมนุษยธรรมของกฎหมายระหว่างประเทศจากประสบการณ์ที่ได้รับในสงครามโลกครั้งที่สอง ข้อเสนอนี้ได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาล และสภากาชาดประเทศต่างๆ ดังนั้นคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศจึงได้เริ่มลงมือทำงานทันที

อนุสัญญา 3 ฉบับเดิมที่จำเป็นต้องได้รับการพิจารณาปรับปรุง คือ อนุสัญญาเจนีวาปี ค.ศ. 1929 ว่าด้วยการบรรเทาทุกข์ผู้บาดเจ็บ และป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบ อนุสัญญากรุงเฮก ฉบับที่ 10 ปี ค.ศ. 1907 ว่าด้วยการนำหลักการแห่งอนุสัญญาเจนีวา มาดัดแปลงใช้แก่สงครามทางทะเล อนุสัญญาปี ค.ศ. 1929 ว่าด้วยการปฏิบัติต่อเชลยศึก

นอกจากนี้ ยังมีความต้องการที่ริบด่วนเพื่อให้มีอนุสัญญาสำหรับการคุ้มครองพลเรือนขึ้น เพราะการที่ไม่มีบทบัญญัติเช่นนี้ไว้ได้เป็นผลอันเศร้าสลดในสงครามโลกครั้งที่สอง

คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศได้ดำเนินงานตามขั้นตอน คือประการแรก รวบรวมข้อมูลเบื้องต้นให้มากที่สุด ในด้านต่างๆ ของกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งยังต้องได้รับการยืนยัน หรือต้องขยายความ หรือต้องแก้ไข ต่อจากนั้นก็จัดทำร่างใหม่ขึ้นด้วยความช่วยเหลือของผู้ชำนาญด้านกฎหมายจากหลายประเทศ แล้วนำเสนอต่อที่ประชุมกาชาดระหว่างประเทศ (International Red Cross Conference) ต่อจากนั้นได้เสนอต่อที่ประชุมทางการทูตที่ได้รับอำนาจให้พิจารณาร่างอนุสัญญาเหล่านี้เป็นครั้งสุดท้าย การประชุมผู้ชำนาญการด้านกฎหมายของรัฐบาลเพื่อศึกษาอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองผู้ประสบภัยสงคราม ได้จัดให้มีขึ้นที่นครเจนีวา ระหว่างวันที่ 14-26 เมษายน ค.ศ. 1947 ประกอบด้วยผู้แทน 70 คน จากรัฐบาลต่างๆ 15 ประเทศซึ่งมีประสบการณ์เกี่ยวกับเชลยศึกและผู้ถูกกักกันพลเรือน

ที่ประชุมได้พิจารณาข้อเสนอต่างๆ ของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ ประกอบกับข้อเสนอแนะจากสภากาชาดประเทศต่างๆ และร่าง ซึ่งรัฐบาลหลายประเทศเสนอมา ที่ประชุมได้เห็นชอบกับตัวบทฉบับใหม่ที่เสนอและร่างฉบับแรกของอนุสัญญาว่าด้วยการให้การคุ้มครองบุคคล พลเรือนในเวลาสงคราม

หลังจากคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศได้จัดทำร่างอนุสัญญาแล้วได้ส่งไปให้รัฐบาล และสภากาชาดประเทศต่างๆ เมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1948 เพื่อเตรียมการประชุมกาชาดระหว่างประเทศครั้งที่ 17 ซึ่งได้จัดให้มีขึ้นระหว่างวันที่ 20-31 สิงหาคม ค.ศ. 1948 ณ กรุงสตอกโฮล์ม การประชุมครั้งนี้มีผู้แทนจากรัฐบาลประเทศต่างๆ 50 ประเทศ และสภากาชาดต่างๆ อีก 52 แห่งเข้าร่วมประชุม ที่ประชุมได้แก้ไขบางประการ และรับร่างอนุสัญญานี้ ซึ่งได้ใช้เป็นเอกสารทำงานฉบับเดียวสำหรับการประชุมทางการทูตที่นครเจนีวาต่อไป

คณะมนตรีสหประชาชาติ ได้จัดให้มีการประชุมทางการทูตเพื่อจัดทำอนุสัญญาระหว่างประเทศคุ้มครองผู้ประสบภัยสงคราม ที่นครเจนีวา ระหว่างวันที่ 21 เมษายน- 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยผู้แทนจากรัฐบาลประเทศต่างๆ 63 ประเทศ ในจำนวนนี้ 59 ประเทศส่งผู้แทนทางการทูตผู้มีอำนาจเต็ม 4 ประเทศ ส่งเพียงผู้สังเกตการณ์เท่านั้น นอกจากนี้ผู้แทนคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศได้รับเชิญเข้าร่วมในฐานะผู้เชี่ยวชาญหลังจากได้อภิปรายติดต่อกันเป็นเวลา 4 เดือน ที่ประชุมได้มีมติจัดทำอนุสัญญาขึ้น 4 ฉบับ ดังนี้

1. อนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้บาดเจ็บ และป่วยในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 (Geneva Convention for the Amelioration of the Condition for the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field, 12 August, 1949)
2. อนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้สังกัดในกองทัพขณะอยู่ในทะเลซึ่งบาดเจ็บป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง มีสถานะดีขึ้น ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 (Geneva Convention for the Amelioration of the Condition of Wounded, Sick and Shipwrecked Members of Armed Forces an Sea, of August 12, 1949)

3. อนุสัญญาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 (Geneva relative to the Treatment of Prisoners of War, of August 12, 1949)
4. อนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลพลเรือนในเวลาสงคราม ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 (Geneva Convention relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War, of August 12, 1949)

ในท้ายสุดของการปิดการประชุม มีประเทศที่ได้ลงนามในกรรมสารสุดท้าย (Final Act) คืออัฟกานิสถาน อัลบาเนีย อาร์เจนตินา ออสเตรเลีย ออสเตรีย เบลเยียม บราซิล บัลแกเรีย เบอร์มา แคนาดา ชิลี จีน โคลัมเบีย คอสตาริกา คิวบา เซกโกสโลวะเกีย เดนมาร์ก เอกวาดอร์ อียิปต์ เอธิโอเปีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส กรีซ กัวเตมาลา โอลิ ซี ฮังการี อินเดีย อิหร่าน ไอซ์แลนด์ อิสราเอล อิตาลี ยูโกสลาเวีย เลบานอน ลิกเตนสไตน์ ลักเซมเบิร์ก เม็กซิโก โมนาโก เนเธอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ นิคารากัว นอร์เวย์ ปากีสถาน เปรู โปแลนด์ โปรตุเกส โรมานี ไทย สาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียตแห่งยูเครน สเปน สวีเดน ซีเรีย ตุรกี สหภาพสาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียต สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา อูริกวัย และสวิตเซอร์แลนด์ คณะผู้แทน 17 ประเทศ ลงนามในอนุสัญญาเจนีวาทั้ง 4 ฉบับ 54 ประเทศลงนามในช่วงระยะเวลา 6 เดือน ซึ่งเปิดให้ลงนามจนถึงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1950

อนุสัญญาเจนีวาฉบับที่ 1 ว่าด้วยผู้บาดเจ็บ และป่วยในกองทัพในสนามรบ

อนุสัญญาเจนีวาซึ่งคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศได้จัดทำขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1864 เป็นรากฐานของอนุสัญญาเจนีวาซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอย่างเป็นทางการในขณะนี้ อนุสัญญาเจนีวาฉบับดั้งเดิมถือได้ว่าได้ส่งแรงกระตุ้นต่อขบวนการกาชาดทั่วโลก อย่างไรก็ตามก็ต้อนุสัญญาระหว่างประเทศฉบับแรกนี้ ถึงแม้ในหลักการสำคัญจะไม่มีเปลี่ยนแปลง แต่ก็ยังมีการขาดตกบกพร่องและไม่สมบูรณ์ ดังนั้นหลังจากได้มีการลงนามในอนุสัญญาฉบับนั้นได้ 4 ปี ก็ได้มีการประชุมเพื่อหารือในการแก้ไขอนุสัญญาเจนีวาเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม ค.ศ. 1868 ที่ประชุมได้เสนอให้มีการเพิ่มเติมบทที่กล่าวโดยเฉพาะว่าด้วยการรบทางทะเล แต่มิได้เคยมีการให้สัตยาบัน ครั้นในปี ค.ศ. 1899 ในการประชุมครั้งที่ 1 ณ กรุงเฮก ก็ได้มีการยกประเด็นเพื่อพิจารณาแก้ไขอนุสัญญาเจนีวาอีกครั้งหนึ่ง ต่อมาในปี ค.ศ. 1906 ในการประชุมทางการทูตได้มีการจัดทำตัวบทอนุสัญญาเจนีวาที่แก้ไขใหม่ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและพัฒนาตัวบทของอนุสัญญาเจนีวาปี ค.ศ. 1864 อย่างมาก

หลังสงครามโลกครั้งที่ 1 เป็นที่ประจักษ์แน่ชัดว่าควรจะมีปรับปรุงอนุสัญญาเจนีวาให้เหมาะสมกับสภาวะการสงครามสมัยใหม่ ในระหว่างการประชุมทางการทูตในปี ค.ศ. 1929 ณ นครเจนีวา ได้มีการพิจารณาแก้ไขตัวบทอนุสัญญาเจนีวาอีกครั้งหนึ่ง แต่ไม่ได้มีการแก้ไขมากเท่าครั้งแรก ในปี ค.ศ. 1937 ภายหลังการ

พิจารณาหารือโดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญระหว่างประเทศได้มีการแก้ไขด้วยทฤษฎีญาเงินว่าอีกหลังจากที่ได้ส่งร่างอนุสัญญาเงินว่าให้ที่ประชุมกาชาดระหว่างประเทศครั้งที่ 16 (ลอนดอน ค.ศ. 1938) แล้ว และได้บรรจุลงในวาระการประชุมทางการทูตซึ่งกำหนดจะจัดขึ้นในปี ค.ศ. 1940 แต่ต้องเลื่อนไปเนื่องจากเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2

เนื้อหาของอนุสัญญาเงินว่าฉบับที่ 1 ตามที่แก้ไขเมื่อปี ค.ศ. 1949 ก็เป็นไปตามแนวและหลักการดั้งเดิม กล่าวคือ ได้กล่าวถึงเรื่องการเคารพและให้ความดูแลแก่ทหารผู้บาดเจ็บและป่วย ไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติใด เครื่องหมายกาชาดแดงบนพื้นขาวจะเป็นสัญลักษณ์ของการให้ความคุ้มครอง และเนื่องจากสภาพการรบในสงครามสมัยใหม่ ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องจำกัดสิทธิพิเศษของบุคลากรการแพทย์และอาวุธที่อยู่ในมือฝ่ายตรงข้าม ขณะเดียวกันเกือบจะทุกมาตราในอนุสัญญาเงินว่าจะมีข้อความที่ชัดเจนแน่นอนขึ้น

อนุสัญญาเงินว่าฉบับที่ 2 ว่าด้วยการรบทางทะเล

ในการประชุมทางการทูตเมื่อปี ค.ศ. 1868 ณ นครเจนีวา ได้มีการกำหนดบทบัญญัติเป็นครั้งแรกในการนำหลักการของอนุสัญญาเงินว่ามาใช้สำหรับการสงครามทางทะเล แต่ร่างตัวบทดังกล่าวไม่ได้รับสัตยาบัน แต่ต่อมาได้กลายมาเป็นอนุสัญญากรุงเฮกปี ค.ศ. 1899 และอนุสัญญากรุงเฮก ฉบับที่ 10 ปี ค.ศ. 1907 ซึ่งได้รับสัตยาบันโดย 47 ประเทศ และยังมีผลบังคับใช้อยู่

อย่างไรก็ตาม วิวัฒนาการวิธีการรบและโดยที่ได้มีการแก้ไขอนุสัญญาเงินว่าฉบับแรก ในปี ค.ศ. 1929 จึงทำให้ต้องมีการแก้ไขอนุสัญญากรุงเฮกฉบับที่ 10 ด้วย หลังจากที่ได้มีการศึกษาในเบื้องต้นแล้ว คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ ด้วยความช่วยเหลือของการประชุมผู้เชี่ยวชาญทางนาวีได้จัดทำร่างอนุสัญญาที่แก้ไขใหม่ปี ค.ศ. 1937 ซึ่งได้บรรจุลงในวาระการประชุมทางการทูตปี ค.ศ. 19401 ร่างฉบับนี้ซึ่งได้เพิ่มเติมขยายข้อความหลังจากปี ค.ศ. 1945 ได้ใช้เป็นผลงานในการประชุมทางการทูตปี ค.ศ. 1949

อนุสัญญาการรบทางทะเล เป็นบทขยายความของอนุสัญญาเงินว่าฉบับที่ 1 (ว่าด้วยผู้บาดเจ็บและป่วยไข้) ซึ่งมีข้อความใช้ได้กับอนุสัญญาเงินว่าในการรบทางทะเล ดังนั้นจึงเป็นธรรมดาที่ควรรวมไว้ในอนุสัญญาเงินว่า

อนุสัญญาเงินว่าฉบับที่ 3 (เชลยศึก)

อนุสัญญาเงินว่า ฉบับที่ 3 ประกอบด้วย บทบัญญัติทั้งสิ้น 143 ข้อ นอกจากภาคผนวกซึ่งเทียบกับอนุสัญญาเงินว่าปี ค.ศ. 1929 ซึ่งมี 97 ข้อ และบทที่เกี่ยวข้องกับเชลยศึกในอนุสัญญากรุงเฮก มีเพียง 17 ข้อ การขยายบทเพิ่มเติมนี้ส่วนหนึ่งเนื่องจากว่าในสงครามสมัยใหม่มีการกักกันเชลยศึกเป็นจำนวนมาก และเป็นการแสดงให้เห็นความประสงค์ของการประชุมปี ค.ศ. 1949 ซึ่งเป็นตัวแทนประชาชาติทั้งมวลที่จะเสนอให้การคุมขังในด้านต่างๆ อยู่ในข้อบังคับที่เป็นมนุษยธรรมของกฎหมายระหว่างประเทศ

ความมุ่งหวังเช่นนี้มีไข่ของใหม่ ในศตวรรษที่ 19 ได้มีแนวความคิดใหม่ของกฎธรรมชาติและขบวนการมนุษยธรรม โดยเฉพาะความคิดเห็นของนายอังรี ดูนังต์ ผู้ซึ่งได้เรียกร้องให้แก้ไขปัญหาของเชลยศึกหลังจากที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้บาดเจ็บ และผู้ป่วยแล้ว ในที่สุดโลกที่เจริญแล้วก็ได้ยอมรับหลักการที่ว่าเชลยศึกมิใช่อาชญากร แต่เป็นเพียงศัตรูที่ได้วางอาวุธแล้ว และควรจะได้รับอิสระเมื่อสงครามสิ้นสุด กับควรได้รับการเคารพและดูแลปฏิบัติอย่างเพื่อนมนุษย์ในระหว่างที่ถูกคุมขัง การดำเนินการทางกฎหมายและทางการทูตที่เห็นการณ์ไกล และใจกว้างได้ทำให้ความคิดนี้ออกมาเป็นทางปฏิบัติ ร่างฉบับกรุงบรัสเซลส์ ปี ค.ศ. 1874 อนุสัญญากรุงเฮกปี ค.ศ. 1889 และ ค.ศ. 1907 ข้อตกลงพิเศษที่ทำระหว่างคู่สงครามที่กรุงเบอร์ลินปี ค.ศ. 1917 และ ค.ศ. 1918 และอนุสัญญาเจนีวาปี ค.ศ. 1927 ซึ่งมีบทบัญญัติเกี่ยวกับเชลยศึก ได้แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนที่สำคัญของวิวัฒนาการนี้

อนุสัญญาเจนีวาว่าด้วยเชลยศึกปี ค.ศ. 1929 ได้ช่วยคุ้มครองทหารจำนวนนับล้าน ซึ่งพัวพันกับอนุสัญญานี้ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 อย่างไรก็ตามเป็นที่ประจักษ์ว่า อนุสัญญาควรจะมีปรับปรุงในหลายจุด เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการ และผลที่เกิดขึ้นจากสงคราม และสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องขยายประเภทของบุคคลที่จะมีสถานะเป็นเชลยศึก และจำเป็นต้องมีคำจำกัดความที่แน่ชัดมากขึ้นของสภาพการคุมขัง โดยจะต้องคำนึงถึงความสำคัญของการใช้แรงงานเชลยศึก การบรรเทาทุกข์ที่เชลยศึกได้รับ และกระบวนการทางศาลต่อเชลยศึก

หลักการของการปลดปล่อยเชลยศึกอย่างทันทีที่การสงครามยุติลงจะต้องได้รับการยืนยันอีกครั้งหนึ่งในที่สุดจะต้องมีหน่วยงานที่ดูแลผลประโยชน์เชลยศึก และให้ประกันว่าได้มีการปฏิบัติต่อเชลยศึกตามข้อระเบียบอย่างเต็มที่ และควรจะเป็นอิสระจากความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างคู่สงคราม

อนุสัญญาปี ค.ศ. 1949 มีความยาวกว่าข้อตกลงเดิมที่อนุสัญญานี้ใช้แทน แต่ขณะที่บทบัญญัติหลายแห่งได้แสดงให้เห็นการพัฒนาของอนุสัญญาปี ค.ศ. 1929 อย่างมีเหตุผล จากประสบการณ์เห็นได้ว่าชีวิตประจำวันของเชลยศึกอาจจะขึ้นกับการตีความข้อระเบียบทั่วไป ดังนั้นจึงได้มีความพยายามที่จะให้ข้อระเบียบบางบทมีความชัดเจนเพื่อกันมิให้มีการตีความที่ผิดได้

บทบัญญัติส่วนหนึ่งกำหนดไว้เพื่อการแก้ไขปัญหามากหลายดังกล่าวข้างต้นให้เป็นที่พอใจ ภารกิจนั้นนับว่ายากมาก ในหลายกรณี การประชุมจำต้องคิดกฎขึ้นมาใหม่ทั้งหมด เช่น ในหมวดเกี่ยวกับการเงินของเชลยศึก หรือไม่กรณีกฎที่เกี่ยวกับการปลดปล่อยเชลยศึกให้เป็นอิสระเมื่อสงครามยุติลง

อนุสัญญาเจนีวาฉบับที่ 4

เกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลพลเรือนในเวลาสงคราม

อนุสัญญาเจนีวาฉบับที่ 4 อำนวยประโยชน์อย่างสำคัญต่อดัชนีบทกฎหมายระหว่างประเทศที่เป็นลายลักษณ์อักษรในด้านที่เกี่ยวกับมนุษยธรรม

หากกล่าวกันอย่างแท้จริงแล้ว อนุสัญญาฉบับนี้มิได้เสนอสิ่งใหม่ๆ สิ่งที่เป็นหลักการเดิมที่มีอยู่ดีแล้ว ไม่มีการเพิ่มเติมแนวคิดใหม่ๆ ในกฎหมายระหว่างประเทศส่วนที่เกี่ยวกับหัวข้อในอนุสัญญาแต่มีจุดประสงค์เพื่อประกันว่าถึงแม้จะอยู่ท่ามกลางการสู้รบ แต่ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นหลักการสากลที่ยอมรับกัน ควรต้องได้รับการเคารพ

กฎหมายมนุษยธรรมดั้งเดิมซึ่งปรากฏในอนุสัญญาเจนีวาฉบับแรกปี ค.ศ. 1864 นั้นได้กำหนดไว้สำหรับทหารเท่านั้น เพราะว่ามีสมันนั้นเป็นที่เห็นชัดกันว่า พลเรือนควรอยู่นอกเขตการสู้รบ

ดังนั้นทันทีที่สงครามยุติ คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ ซึ่งยึดมั่นในหน้าที่แห่งมนุษยธรรมได้แจ้งให้รัฐบาลและสภากาชาดประจำประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้รับทราบถึงเจตจำนงของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศในความพยายามที่จะจัดทำอนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อให้การคุ้มครองพลเรือน และเรื่องนี้ได้รับการสนับสนุนจากทั่วโลก

การประชุมทางการทูตที่นครเจนีวา มิได้แก้ไขปรับปรุงอนุสัญญากรุงเฮกฉบับที่ 4 ดังนั้นอนุสัญญาพลเรือนฉบับวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 จึงมิได้ทำให้ข้อบังคับที่เกี่ยวกับกฎและประเพณีการสงครามทางบก (อนุสัญญากรุงเฮก ฉบับที่ 29 กรกฎาคม ค.ศ. 1899 หรือฉบับลงวันที่ 18 ตุลาคม ค.ศ. 1907) เป็นโมฆะและมีใช่เป็นการแทนอนุสัญญากรุงเฮกดังกล่าว ซึ่งยังมีผลบังคับใช้อยู่แต่อนุสัญญานี้จะเป็นบทเสริมในหมวด 2 และ 3 ของข้อบังคับที่ได้ผนวกไว้ทำอนุสัญญากรุงเฮกดังกล่าว (ดูในอนุสัญญาเจนีวาฉบับที่ 4 ข้อ 154)

อนุสัญญาเจนีวา

เพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบ มีสถานะดีขึ้น

ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949

ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจเต็มของรัฐบาล ที่ได้มีผู้แทนไปในการประชุมทางการทูตที่ได้จัดให้มีขึ้น ณ เมืองเจนีวา ตั้งแต่วันที่ 21 เมษายน ถึงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 เพื่อแก้ไขอนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ. 1929 ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ภาค 1

บททั่วไป

ข้อ 1

บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญารับที่จะเคารพและจะจัดประกันให้เคารพอนุสัญญานี้ฉบับนี้ในทุกพฤติการณ์

ข้อ 2

นอกจากบทบัญญัติที่จะต้องใช้บังคับในยามสงบแล้ว ให้ใช้อนุสัญญานี้ฉบับนี้บังคับแก่บรรดากรณีสงครามที่ได้มีการประกาศ หรือกรณีพิพาทกันด้วยอาวุธอย่างอื่นใดซึ่งอาจเกิดขึ้นระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาสองฝ่ายหรือกว่านั้นขึ้นไป แม้ว่าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะมีได้รับรองว่ามีสถานะสงครามก็ตาม

อนุสัญญานี้ให้ใช้บังคับแก่บรรดากรณีการยึดครองอาณาเขตบางส่วน หรือทั้งหมดของอัครภาคีผู้ทำสัญญาด้วย แม้ว่าการยึดครองดังกล่าวจะมีได้ประสพการต่อต้านด้วยอาวุธก็ตาม

แม้ว่าประเทศที่พิพาทกันประเทศหนึ่งจะมีได้เป็นภาคีอนุสัญญานี้ฉบับนี้ก็ตาม ประเทศที่เป็นภาคียังคงมีความผูกพันกันตามอนุสัญญานี้ในความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน ยิ่งกว่านั้น บรรดาประเทศดังกล่าวแล้วยังต้องมีความผูกพันตามอนุสัญญานี้ฉบับนี้ในความสัมพันธ์กับประเทศที่มีได้เป็นภาคีนั้นด้วย หากว่าประเทศนั้นยอมรับและใช้บทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้ฉบับนี้

ข้อ 3

ในกรณีที่มีการพิพาทกันด้วยอาวุธอันมิได้มีลักษณะเป็นกรณีระหว่างประเทศเกิดขึ้นในอาณาเขตของอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องมีความผูกพันที่จะใช้บทบัญญัติต่อไปนี้เป็นอย่างน้อยคือ

(1) บุคคลซึ่งมิได้เข้าร่วมในการสู้รบโดยตรง รวมทั้งผู้สังกัดในกองทัพซึ่งได้วางอาวุธแล้ว และผู้ซึ่งถูกกันออกจากการต่อสู้ เพราะป่วยไข้ บาดเจ็บถูกกักคุม หรือเพราะเหตุอื่นใดก็ได้ ไม่ว่าในพฤติการณ์

ใดๆ จะต้องได้รับการปฏิบัติด้วยมนุษยธรรม โดยไม่คำนึงถึงลักษณะความแตกต่างอันเป็นผลเสียเสียเนื่องมาแต่เชื้อชาติ ผิว ศาสนา หรือความเชื่อถือ เพศ กำเนิด หรือความมั่งมี หรือเหตุอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน

เพื่อการนี้ บรรดาการกระทำต่อไปนี้ แก่บุคคลดังกล่าวข้างต้น เป็นอันห้ามและคงห้ามต่อไปไม่ว่ากาลและเทศะใด คือ

- (ก) การประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฆาตกรรมทุกชนิด การตัดทอนอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใด การทำทารุณกรรม และการทรมาน
- (ข) การจับตัวไปเป็นประกัน
- (ค) การทำลายเกียรติยศแห่งบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติให้เป็นที่ยับอายขายหน้าและเสื่อมทรามต่ำช้า
- (ง) การตัดสินลงโทษและการปฏิบัติการตามคำตัดสินโดยไม่มีคำพิพากษาของศาลที่ได้ตั้งขึ้นตามระเบียบอันเป็นการให้หลักประกันความยุติธรรม ซึ่งอารยชนทั้งหลายยอมรับ นับถือว่าเป็นสิ่งซึ่งไม่อาจจะละเว้นเสียได้

(2) ให้อบรมและดูแลรักษาผู้บาดเจ็บและป่วยไข้

องค์การมนุษยธรรมซึ่งไม่ลำเอียงทางฝ่ายใด เช่นคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ อาจเสนอบริการของตนให้แก่ภาคีคู่พิพาทก็ได้

ภาคีคู่พิพาทควรพยายามนำบทบัญญัติอื่นๆ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้บังคับอีกด้วย โดยทำความตกลงกันเป็นพิเศษ

การใช้บทบัญญัติข้างต้นนี้ จะไม่กระทบกระเทือนฐานะทางกฎหมายของภาคีคู่พิพาท

ข้อ 4

ประเทศที่เป็นกลางจะต้องรับใช้บทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้โดยอนุโลมสำหรับผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ตลอดจนพนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์แห่งกองทัพของภาคีคู่พิพาท ซึ่งได้รับไว้หรือได้กักกันไว้ในอาณาเขตของตนรวมทั้งสำหรับผู้ตายที่ค้นพบด้วย

ข้อ 5

สำหรับบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งตกอยู่ภายในอำนาจของฝ่ายศัตรูนั้น ให้ใช้อนุสัญญาฉบับนี้จนถึงเวลาที่ส่งตัวกลับคืนสู่ประเทศเดิมแล้วโดยเด็ดขาด

ข้อ 6

นอกจากความตกลงที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในข้อ 10, 15, 23, 28, 31, 36 และ 37 แล้ว บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญาอาจทำความตกลงเป็นพิเศษอื่นๆ สำหรับเรื่องทั้งปวง ซึ่งตนเห็นสมควรทำเป็นบทบัญญัติไว้ต่างหากก็ได้ห้ามมิให้ทำความตกลงพิเศษใดๆ อันจะเป็นผลเสื่อมเสียแก่ฐานะของผู้บาดเจ็บและป่วยไข้หรือพนักงานแพทย์ หรืออนุศาสนาจารย์ ตามที่ได้นิยามไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ หรือจำกัดสิทธิต่างๆ ที่อนุสัญญานี้ให้ไว้แก่บุคคลเหล่านั้น

บรรดาผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ ตลอดจนพนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์จะคงได้รับประโยชน์จากความตกลงต่างๆ เช่นว่านี้ตราบเท่าที่อนุสัญญาฉบับนี้จะพึงปรับใช้แก่บุคคลเหล่านั้น เว้นแต่เมื่อมีบทบัญญัติที่ขัดกันอย่างชัดเจนปรากฏอยู่ในความตกลงที่กล่าวแล้ว หรือในความตกลงที่จะได้ทำขึ้นภายหลังหรือเมื่อภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้นำระเบียบการต่างๆ ที่ดีกว่ามาใช้กับบุคคลเหล่านี้

ข้อ 7

บรรดาผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ ตลอดจนพนักงานแพทย์ และอนุศาสนาจารย์ ไม่ว่าในพฤติการณ์เช่นไร จะยอมสละสิทธิบางส่วนหรือทั้งหมดที่ตนได้รับตามอนุสัญญาฉบับนี้ และตามความตกลงพิเศษต่างๆ ซึ่งได้กล่าวไว้ในข้อก่อน ในกรณีที่มีความตกลงพิเศษเช่นว่านั้นหาได้ไม่

ข้อ 8

อนุสัญญาฉบับนี้ให้ใช้บังคับด้วยความร่วมมือและภายใต้ความควบคุมของประเทศที่คุ้มครอง ซึ่งมีหน้าที่พิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของภาคีคู่พิพาทเพื่อการนี้ นอกจากพนักงานทูตหรือกงสุลของตนแล้ว ประเทศที่คุ้มครองจะแต่งตั้งผู้แทนจากคนชาติของตนหรือคนชาติของประเทศที่เป็นกลางอื่นอีกก็ได้ ผู้แทนดังกล่าวนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบของประเทศที่ตนจะไปปฏิบัติหน้าที่ด้วย

ภาคีคู่พิพาทจะต้องอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติภารกิจของผู้แทน หรือผู้ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครอง อย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้

ผู้แทนหรือผู้ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครอง ไม่ว่าในกรณีใดจะกระทำการเกินหน้าที่ของตนตามอนุสัญญาฉบับนี้หาได้ไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องคำนึงถึงความจำเป็นอันบังคับเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐซึ่งตนไปปฏิบัติหน้าที่ การปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลเหล่านี้จะถูกจำกัดเป็นกรณีพิเศษ และเป็นการชั่วคราวเมื่อมีความจำเป็นทางทหารเกิดขึ้นเท่านั้น

ข้อ 9

บทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติทางมนุษยธรรมซึ่งคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ หรือองค์การมนุษยธรรมอื่นใดที่ไม่ลำเอียงทางฝ่ายใดที่รับจะกระทำ เพื่อคุ้มครองผู้บาดเจ็บ

เจ็บและป่วยใช้พนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์และเพื่อบรรเทาทุกข์แก่บุคคลเหล่านั้น โดยได้รับความยินยอมของภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 10

บรรดาภาคีผู้ทำสัญญาอาจจะตกลงกันไม่ว่าเวลาใดที่จะมอบหมายหน้าที่ทั้งปวงอันตกอยู่กับประเทศที่คุ้มครองตามอนุสัญญาฉบับนี้แก่องค์การใดๆ ซึ่งให้หลักประกันทั้งปวงในความไม่ลำเอียงและในทางประสิทธิภาพก็ได้

เมื่อผู้บาดเจ็บและป่วยใช้ หรือพนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์มิได้รับประโยชน์หรือมิได้รับประโยชน์อีกต่อไปไม่ว่าเพราะเหตุใดจากการปฏิบัติการของประเทศที่คุ้มครอง หรือขององค์การหนึ่งองค์การใดที่ระบุนี้ในวรรคแรกข้างต้นนั้นแล้ว ให้ประเทศที่กักคุมร้องขอรัฐที่เป็นกลางรัฐหนึ่งรัฐใดหรือองค์การหนึ่งองค์การใดเช่นว่านั้นเข้ารับหน้าที่ทั้งหลาย อันประเทศที่คุ้มครองซึ่งแต่งตั้งโดยภาคีคู่พิพาทปฏิบัติอยู่ตามอนุสัญญาฉบับนี้

ถ้าไม่อาจจัดความคุ้มครองได้ตามนัยดังกล่าวนี้ ให้ประเทศที่กักคุมร้องขอหรือรับสนองบริการขององค์การมนุษยธรรม เช่น คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ เป็นต้น ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งข้อนี้ ที่จะเข้ารับหน้าที่ในทางมนุษยธรรม ซึ่งประเทศที่คุ้มครองเป็นผู้ปฏิบัติอยู่ตามอนุสัญญาฉบับนี้

ประเทศที่เป็นกลางประเทศใดหรือองค์การใด ซึ่งได้รับเชิญจากประเทศที่เกี่ยวข้องหรือเสนอตนเองเพื่อการนี้จะต้องปฏิบัติการด้วยความสำนึกในความรับผิดชอบต่อภาคีคู่พิพาท ซึ่งผู้ที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาฉบับนี้สังกัดอยู่ และจะต้องให้คำรับรองอันพอเพียงว่าตนอยู่ในฐานะที่จะเข้ารับหน้าที่ตามสมควรและจะปฏิบัติหน้าที่นั้นโดยไม่ลำเอียง

ประเทศต่างๆ จะทำความตกลงพิเศษใดๆ อันขัดต่อบทบัญญัติข้างต้นนี้หาได้ไม่ ในเมื่อประเทศหนึ่งในบรรดาประเทศเหล่านั้นถูกกักกีดเสรีภาพแม้เพียงชั่วคราวก็ดี ในการที่จะเจรจากับประเทศอื่นหรือพันธมิตรของตนโดยเหตุผลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางทหาร เฉพาะอย่างยิ่งในเมื่ออาณาเขตทั้งหมดหรืออาณาเขตส่วนใหญ่ของประเทศดังกล่าวถูกยึดครอง

เมื่อใดในอนุสัญญาฉบับนี้ มีข้อความกล่าวถึงประเทศที่คุ้มครอง ข้อความนั้นให้ใช้แก่องค์การต่างๆ ที่เข้ามาแทนตามนัยแห่งข้อนี้ด้วย

ข้อ 11

ในกรณี que เห็นว่าเป็นการสมควร เพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีการขัดแย้งกันระหว่างภาคีคู่พิพาทเกี่ยวกับการใช้หรือการตีความบทบัญญัติต่างๆ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ ประเทศที่คุ้มครองจะได้อำนวยความช่วยเหลือเพื่อทำความตกลงในข้อที่เกิดขัดแย้งกันนั้น

เพื่อการนี้ ประเทศที่คุ้มครองแต่ละประเทศ จะเป็นโดยการเชื้อเชิญของภาคีฝ่ายหนึ่ง หรือโดยการริเริ่มของตนเองก็ตาม อาจเสนอต่อภาคีคู่พิพาทให้มีการประชุมระหว่างผู้แทนของตน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ พนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์ก็ได้ ซึ่งถ้าอาจทำได้ก็ให้ประชุมกันในอาณาเขตที่เป็นกลางอันได้จัดเลือกขึ้นตามความเหมาะสม ภาคีคู่พิพาทมีข้อผูกพันที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นผลตามข้อที่ได้เสนอมายังตนเพื่อการนี้ ถ้าจำเป็นประเทศที่คุ้มครองอาจเสนอขอความเห็นชอบจากภาคีคู่พิพาทในตัวบุคคลแห่งประเทศที่เป็นกลาง หรือที่ได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ ซึ่งจะได้รับความเชิญให้เข้าร่วมการประชุมดังกล่าวก็ได้

ภาค 2

ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้

ข้อ 12

ผู้สังกัดในกองทัพและบุคคลอื่นที่จะได้กล่าวถึงในข้อต่อไปนี้ ซึ่งบาดเจ็บหรือป่วยไข้ จะต้องได้รับความเคารพและความคุ้มครองในทุกพฤติการณ์

บุคคลเหล่านี้ จะต้องได้รับการปฏิบัติและรักษาพยาบาลด้วยมนุษยธรรมโดยคู่พิพาทซึ่งตนตกอยู่ในอำนาจ โดยไม่คำนึงถึงลักษณะความแตกต่างอันเป็นผลเสื่อมเสียเนื่องมาแต่เพศ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง หรือเหตุอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน ห้ามประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคลเหล่านี้ อย่างเด็ดขาด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ห้ามฆาตกรรม หรือกักขังพันธู์ ทรมาน หรือใช้ทดลองทางชีววิทยา ห้ามมิให้เจตนาละทิ้งบุคคลเหล่านี้ไว้โดยปราศจากความช่วยเหลือทางแพทย์ หรือโดยปราศจากการรักษาพยาบาล หรือปล่อยไว้ให้ตกอยู่ในสภาพอันเสี่ยงต่อภัยแห่งโรคติดต่อ

สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลก่อนผู้อื่นนั้น จะเป็นอันอนุมัติให้เพิ่มขึ้นได้ก็โดยเหตุผลทางแพทย์ที่มีลักษณะด่วนเท่านั้น

สตรีจะต้องได้รับการปฏิบัติโดยได้รับการพิจารณาทุกประการอันสมควรแก่เพศของตน

ภาคีคู่พิพาท ซึ่งมีความจำเป็นต้องละทิ้งผู้บาดเจ็บหรือป่วยไข้ไว้แก่ฝ่ายศัตรู จะต้องจัดให้มีพนักงานแพทย์และเวชภัณฑ์ส่วนหนึ่งไว้เท่าที่ความจำเป็นทางทหารจะอำนวยให้ เพื่อช่วยเหลือรักษาพยาบาลบุคคลเหล่านั้น

ข้อ 13

อนุสัญญาฉบับนี้ให้ใช้แก่บรรดาผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ซึ่งอยู่ในประเทศดังต่อไปนี้ คือ

- (1) ผู้สังกัดในกองทัพของภาคีคู่พิพาท รวมทั้งผู้สังกัดในมิลิเซีย หรือหน่วยอาสาสมัครซึ่งเป็นส่วนของกองทัพเหล่านี้
- (2) ผู้สังกัดในมิลิเซียและผู้สังกัดหน่วยอาสาสมัครอื่นใด รวมทั้งผู้สังกัดในขบวนต่อต้านที่ได้จัดตั้งขึ้นโดยมีระเบียบ ซึ่งเป็นของภาคีคู่พิพาทและปฏิบัติการอยู่ภายในหรือภายนอกอาณาเขตของตนเอง แม้ว่าอาณาเขตนั้นจะถูกยึดครองอยู่ หากว่ามิลิเซียหรือหน่วยอาสาสมัครรวมทั้งขบวนต่อต้านที่ได้จัดตั้งโดยมีระเบียบเช่นว่านี้ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้ คือ
 - (ก) มีผู้บัญชาสั่งการอันเป็นบุคคลที่รับผิดชอบสำหรับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา
 - (ข) มีเครื่องหมายที่กำหนดไว้เด่นชัด สามารถจะเห็นได้ในระยะไกล
 - (ค) ถืออาวุธโดยเปิดเผย
 - (ง) ปฏิบัติการตามกฎหมายและประเพณีการสงคราม
- (3) ผู้สังกัดในกองทัพประจำซึ่งมีความสวามิภักดิ์ต่อรัฐบาล หรือเจ้าหน้าที่ที่มีได้รับการรับรองจากประเทศที่กักคุม
- (4) บุคคลที่ร่วมอยู่แต่มิได้สังกัดอยู่ในกองทัพนั้นโดยตรง เช่น พนักงานพลเรือนที่สังกัดอยู่ในพวกคนประจำอากาศยานทหาร ผู้สื่อข่าวสงคราม ผู้รับเหมาส่งเสบียง ผู้สังกัดในหน่วยกรรมกร หรือในบริการต่างๆ ที่รับผิดชอบต่อสวัสดิภาพของทหาร หากว่าบุคคลเหล่านี้ได้รับอนุมัติจากกองทัพที่ตนได้ร่วมอยู่
- (5) บรรดาบุคคลประจำเรือ รวมทั้งนายเรือ คนนำร่องและผู้ฝึกหัดงานของเรือพาณิชย์และคนประจำอากาศยานพลเรือนของภาคีคู่พิพาท ซึ่งไม่ได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติที่อนุเคราะห์ดีกว่านี้ตามบทบัญญัติอื่นใดแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ
- (6) พลเมืองในอาณาเขตที่ได้ถูกยึดครองซึ่งเมื่อศัตรูประชิดเข้ามาได้สมัครใจเข้าจับอาวุธต่อต้านกองทหารที่บุกเข้ามานั้นโดยไม่มีเวลาจัดรวมกันเข้าเป็นหน่วยกองทหารประจำ หากบุคคลเหล่านี้ถืออาวุธโดยเปิดเผยและเคารพต่อกฎและประเพณีการสงคราม

ข้อ 14

ภายใต้บทบัญญัติแห่งข้อ 12 ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ของผู้เป็นฝ่ายในสงครามฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดซึ่งตกอยู่ในอำนาจของฝ่ายศัตรูนั้น ให้ถือว่าเป็นเชลยศึกและให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับเชลยศึกมาใช้บังคับแก่บุคคลเหล่านั้น

ข้อ 15

ในทุกโอกาสและโดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังการปะทะกันแต่ละครั้ง ภาคี่คู่พิพาทจะต้องจัดการเท่าที่จะกระทำได้ที่ทุกประการโดยไม่ชักช้า เพื่อค้นหาและเก็บตัวผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ เพื่อให้ความคุ้มครองบุคคลที่ว่าเป็นจากโจรกรรมและการปฏิบัติอันเลวทราม เพื่อจัดให้ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเพียงพอ และเพื่อค้นหาผู้ตายและป้องกันมิให้ร่างถูกทำลาย

ในเมื่อพฤติการณ์จักอำนวยให้ ให้จัดให้มีการสงบศึกหรือการหยุดยิงเพื่อทำการตกลงเฉพาะท้องถิ่นเพื่อให้สามารถขนย้ายแลกเปลี่ยน และขนส่งผู้บาดเจ็บที่ตกค้างอยู่ในสนามรบ

โดยนัยเดียวกัน ภาคี่คู่พิพาททั้งสองฝ่ายอาจทำการตกลงเฉพาะท้องถิ่นเพื่อทำการขนย้ายหรือแลกเปลี่ยนผู้บาดเจ็บและป่วยไข้จากเขตที่ถูกปิดหรือถูกล้อมไว้ และเพื่อให้พนักงานแพทย์และพนักงานทางศาสนาพร้อมด้วยบริภัณฑ์ได้ผ่านไปสู่อีกด้านนั้นๆ ได้

ข้อ 16

ภาคี่คู่พิพาทจะต้องทำบันทึกเป็นหลักฐานแสดงรายการต่างๆ เพื่อเป็นการช่วยเหลือในการจัดทำรูปพรรณของผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ และผู้ตายแต่ละคนของฝ่ายปฏิบัติซึ่งตกอยู่ในอำนาจของตนโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ถ้าเป็นไปได้ บันทึกนั้นให้มีข้อความดังต่อไปนี้ คือ

- (ก) ชื่อประเทศซึ่งบุคคลเหล่านั้นสังกัดอยู่
- (ข) หมายเลขประจำกองทัพ ประจำกรม ประจำตัว หรือหมายเลขลำดับ
- (ค) นามสกุล
- (ง) นามตัว
- (จ) วันเกิด
- (ฉ) รายการอื่นๆ ที่ปรากฏในบัตรหรือแผ่นโลหะแสดงรูปพรรณ
- (ช) วันที่และสถานที่ที่ถูกจับกุมหรือถึงแก่กรรม
- (ซ) รายละเอียดเกี่ยวกับบาดแผล หรือโรค หรือสาเหตุแห่งมรณกรรม

ข้อความดังกล่าวข้างบนนี้จะต้องจัดส่งให้สำนักงานสนเทศตามที่ระบุไว้ในข้อ 122 แห่งอนุสัญญาเจนีวา เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 โดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ สำนักงานนี้จะจัดส่งข้อความนี้ต่อไปให้ประเทศซึ่งบุคคลเหล่านี้สังกัดอยู่ โดยผ่านประเทศที่คุ้มครองและสำนักตัวแทนกลางสำหรับเชลยศึก

ภาคีคู่พิพาทต่างฝ่ายจะต้องจัดทำและจัดส่งมรณบัตร หรือบัญชีรายนามผู้ตายอันรับรองว่าถูกต้องแล้ว ให้กันและกันทราบ โดยผ่านทางสำนักงานเดียวกันนี้ โดยนัยเดียวกันต่างฝ่ายจะต้องเก็บและนำส่งแผ่นโลหะแสดงรูปพรรณชนิดคู่ซีกหนึ่ง พินัยกรรมฉบับสุดท้ายหรือเอกสารอื่นๆ ซึ่งมีความสำคัญสำหรับญาติสนิทของผู้ตาย เงินและโดยทั่วไป บรรดาวัตถุต่างๆ ที่มีค่าในตัวของสิ่งของนั้นเองหรือในทางจิตใจ ซึ่งค้นพบในตัวผู้ตาย ให้แก่กันและกัน โดยผ่านสำนักงานเดียวกันนี้ สิ่งของเหล่านี้ รวมทั้งสิ่งของที่ไม่ปรากฏหลักฐานจะได้จัดส่งไปเป็นห่อ ปิดผนึก ประทับตราพร้อมด้วยบันทึกรายการอันจำเป็นเพื่อทราบรูปพรรณของเจ้าของผู้ตายได้ และบัญชีแสดงสิ่งของที่บรรจุไว้ในห่อนั้นโดยครบถ้วนด้วย

ข้อ 17

ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดให้มีการชันสูตรศพอย่างรอบคอบ และถ้าเป็นไปได้ก็ให้มีการชันสูตรศพทางแพทย์เสียแต่ละรายเท่าที่สถานการณ์จะอำนวยให้ก่อนที่จะฝังหรือเผาศพ ทั้งนี้เพื่อสามารถยืนยันการตาย จัดทำรูปพรรณผู้ตายและเพื่อทำรายงานขึ้นได้ ซีกหนึ่งของแผ่นโลหะแสดงรูปพรรณชนิดคู่ซีกหรือแผ่นโลหะทั้งอัน ถ้าเป็นโลหะชนิดเดียว ให้คงเหลือติดไว้กับตัวผู้ตาย

ห้ามมิให้ทำการเผาศพ นอกจากจะมีเหตุผลทางสุขภาพบังคับหรือโดยเหตุทางศาสนาของผู้ตายเท่านั้น ในกรณีที่มีการเผา จะต้องแจ้งพฤติการณ์และเหตุผลที่ต้องทำการเผาไว้โดยละเอียดในมรณบัตรหรือบัญชีรายนามผู้ตายอันรับรองว่าถูกต้องแล้ว

นอกจากนี้ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดให้ผู้ตายได้รับการฝังอย่างมีเกียรติ ถ้าเป็นไปได้ให้เป็นไปตามพิธีศาสนาของผู้ตาย ให้หลุมฝังศพของผู้ตายเหล่านั้นได้รับความเคารพ ถ้าสามารถทำได้ ให้ฝังรวมกันตามสัญชาติของผู้ตาย โดยให้ได้รับการดูแลอย่างดีและมีเครื่องหมายเพื่อให้ค้นหาได้เสมอเพื่อการนี้เมื่อเริ่มต้นการสู้รบ ภาคีคู่พิพาท จะได้จัดตั้งบริการทะเบียนหลุมฝังศพขึ้นเป็นทางการ เพื่อสามารถให้ทำการขุดศพขึ้นภายหลังและยืนยันศพได้ ไม่ว่าหลุมฝังศพจะตั้งอยู่ในที่ใดและเพื่อสามารถทำการส่งศพคืนไปประเทศเดิมได้ บทบัญญัตินี้ให้เป็นอันใช้โดยนัยเดียวกัน สำหรับอัฐิซึ่งบริการทะเบียนหลุมฝังศพจะได้เป็นผู้เก็บรักษาไว้จนกว่าประเทศเดิมจะได้แจ้งความประสงค์ให้ดำเนินการในเรื่องอย่างใด

ในทันทีที่พฤติการณ์จะอำนวยให้และอย่างช้าที่สุดเมื่อการสู้รบสิ้นสุดลงแล้ว ให้บริการดังกล่าวนี้จัดให้มีการแลกเปลี่ยนบัญชีแสดงที่ตั้งและเครื่องหมายหลุมฝังศพอันแน่นอนพร้อมด้วยรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับผู้ตายซึ่งฝังอยู่ ณ ที่นั้น โดยผ่านสำนักงานสนเทศตามที่ได้กล่าวไว้ในวรรคสองแห่งข้อ 16

ข้อ 18

เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารอาจขอร้องในเมตตาคใจให้พลเมืองมาเก็บและรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บและผู้ป่วยไข้ โดยสมัครใจก็ได้ภายใต้ความควบคุมของเจ้าหน้าที่นั้นๆ โดยให้บุคคลที่ตอบสนองรับคำขอร้องนั้นได้รับความคุ้มครองและความสะดวกต่างๆ ที่จำเป็น หากฝ่ายปฏิบัติเข้ายึดหรือกลับยึดอำนาจควบคุมบริเวณนั้นได้ ฝ่ายนั้นก็จะต้องให้ความคุ้มครองและความสะดวกเช่นเดียวกันแก่บุคคลดังกล่าวแล้วนั้นต่อไป

เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจะต้องอนุญาตให้พลเมืองและสมาคมบรรเทาทุกข์ต่างๆ แม้ในบริเวณที่ถูกบุกหรือถูกยึดครองแล้ว ทำการเก็บและรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บ หรือผู้ป่วยไข้ไม่ว่าสัญชาติใดโดยความสมัครใจได้ ประชากรที่เป็นพลเรือนจะต้องเคารพผู้บาดเจ็บและป่วยไข้เหล่านี้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องละเว้นไม่กระทำการทารุณกรรมแก่บุคคลดังกล่าว

ห้ามมิให้แกล้งทำความเดือดร้อนหรือลงโทษผู้ที่ได้พยาบาลผู้บาดเจ็บหรือป่วยไข้

บทบัญญัติแห่งข้อนี้ไม่เป็นการปลดปล่อยประเทศที่ยึดครองจากพันธกรณีที่จะต้องดูแลผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ทั้งในทางร่างกายและทางจิตใจ

ภาค 3

หน่วยและสถานที่ทางการแพทย์

ข้อ 19

สถานที่ประจำและหน่วยทางการแพทย์เคลื่อนที่ของบริการทางการแพทย์นั้น ห้ามมิให้ทำการโจมตีเลย ไม่ว่าในพฤติการณ์ใดๆ ก็ตาม แต่จะต้องได้รับความเคารพและความคุ้มครองจากภาคีคู่พิพาทเสมอไป หากตกไปอยู่ในอำนาจของฝ่ายปฏิบัติ พนักงานของสถานที่และหน่วยดังกล่าวแล้วอาจปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ตราบเท่าที่ประเทศผู้ทำการจับกุมเองยังมิได้จัดความดูแลที่จำเป็นสำหรับผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ที่ยังอยู่ในสถานที่และหน่วยเหล่านั้น

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะต้องจัดการเท่าที่สามารถจะทำได้ ให้สถานที่และหน่วยทางการแพทย์ดังกล่าวแล้ว ตั้งอยู่ในลักษณะที่การโจมตีเป้าหมายทางทหารจะไม่เป็นอันตรายแก่ความปลอดภัยของสถานที่และหน่วยเหล่านั้น

ข้อ 20

เรือพยาบาลที่มีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากอนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ผู้สังกัดในกองทัพอากาศอยู่ในทะเล ซึ่งบาดเจ็บป่วยไข้ และเรือต้องอับปางมีสภาวะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 จะต้องไม่ถูกโจมตีจากภาคพื้นดิน

ข้อ 21

ความคุ้มครองซึ่งสถานที่ประจำและหน่วยทางการแพทย์เคลื่อนที่ของบริการทางการแพทย์มีสิทธิได้รับนั้นจะไม่ระงับไปวันแต่จะใช้สถานที่นั้นๆ นอกหน้าที่ทางมนุษยธรรมเพื่อกระทำการอันเป็นอันตรายแก่ฝ่ายศัตรู อย่างไรก็ตามความคุ้มครองจะระงับได้ก็แต่เมื่อได้ให้ค่าตอบแทนตามสมควรแล้ว โดยแจ้งกำหนดระยะเวลาอันเหมาะสมตามควรแก่กรณีและค่าตอบแทนเช่นนั้นได้ถูกทอดทิ้งละเลยเสีย

ข้อ 22

พฤติการณ์ต่อไปนี้ จะไม่ถือว่าทำให้หน่วยหรือสถานที่ทางการแพทย์ต้องเสียสิทธิแห่งความคุ้มครองตามข้อ 19 คือ

1. เมื่อพนักงานของหน่วยหรือสถานที่ที่มีอาวุธ และใช้อาวุธเพื่อป้องกันตัว หรือป้องกันผู้บาดเจ็บและผู้ป่วยในความรับผิดชอบ
2. เมื่อไม่มีพลพยาบาลที่ถืออาวุธประจำอยู่ หน่วยหรือสถานที่ดังกล่าวนั้นจะได้รับความคุ้มครองจากหน่วย หรือยามรักษาการ หรือขบวนคุ้มกัน
3. เมื่อค้นพบอาวุธเล็กและกระสุนในหน่วยหรือสถานที่อันเป็นของที่ยึดมาจากผู้บาดเจ็บและผู้ป่วยไว้ และยังมีได้ส่งมอบให้แก่บริการเจ้าหน้าที่
4. เมื่อมีพนักงานและวัสดุของบริการสัตวแพทย์อยู่ในหน่วยหรือสถานที่โดยมิได้เป็นส่วนแห่งหน่วยหรือสถานที่นั้น
5. เมื่อกิจการด้านมนุษยธรรมของหน่วยและสถานที่ทางการแพทย์หรือของพนักงานประจำหน่วยและสถานที่นั้นขยายรวมทั้งการดูแลรักษาบุคคลพลเรือนที่บาดเจ็บหรือป่วยไว้

ข้อ 23

ในเวลาสงบ บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญา และภายหลังเมื่อได้เกิดการสู้รบขึ้นแล้ว บรรดาผู้เป็นฝ่ายในการสู้รบนั้น อาจจัดตั้งขึ้นในอาณาเขตของตน และถ้าหากมีความจำเป็นเกิดขึ้น อาจจัดตั้งขึ้นในอาณาเขตที่ยึดครองซึ่งเขตและท้องที่สำหรับโรงพยาบาลซึ่งได้จัดวางระเบียบขึ้นเพื่อคุ้มครองผู้บาดเจ็บและผู้ป่วยให้พ้นจากภัยสงคราม รวมทั้งพนักงานผู้ได้รับมอบหมายในการจัดระเบียบและในการดำเนินกิจการในเขตและท้องที่ดังกล่าวนี้ ทั้งในการให้ความดูแลรักษาบุคคลที่รวมกันอยู่ในที่นั้นด้วย

เมื่อมีการสู้รบเกิดขึ้นและระหว่างที่ทำการสู้รบกันอยู่นั้น ภาคีที่เกี่ยวข้องอาจทำความตกลงกันเพื่อรับรองเขตและท้องที่ สำหรับโรงพยาบาลซึ่งภาคีเหล่านั้นได้จัดตั้งขึ้นนั้น เพื่อการนี้ภาคีดังกล่าวแล้วอาจเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งร่างความตกลงซึ่งได้ผนวกไว้ท้ายอนุสัญญาฉบับนี้โดยการแก้ไขตามที่เห็นว่าเป็นการจำเป็นก็ได้

ประเทศที่คุ้มครองและคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ จะได้รับเชิญเพื่อให้ความช่วยเหลือในการจัดตั้งและรับรองเขตและห้องที่สำหรับโรงพยาบาลเหล่านี้

ภาค 4

พนักงาน

ข้อ 24

พนักงานแพทย์ที่มีหน้าที่โดยเฉพาะในการค้นหา หรือรวบรวมในการขนส่ง หรือการรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บหรือป่วยไข้ หรือในการป้องกันโรคกับเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่โดยเฉพาะในการบริหารหน่วยและสถานที่ทางการแพทย์รวมทั้งอนุศาสนาจารย์ประจำกองทัพ จะต้องได้รับความเคารพและคุ้มครองไม่ว่าในพฤติการณ์ใดๆ

ข้อ 25

ผู้สังกัดในกองทัพที่ได้รับการฝึกหัดเป็นพิเศษเพื่อเป็นพลพยาบาล นางพยาบาลหรือผู้ช่วยพลเปเล ในเมื่อมีความจำเป็นเกิดขึ้น เพื่อค้นหาหรือรวบรวมขนส่งหรือรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ ก็จะต้องได้รับความเคารพและคุ้มครองเช่นเดียวกัน หากบุคคลดังกล่าวนั้นกระทำหน้าที่เหล่านี้ในขณะที่ติดต่อกับฝ่ายศัตรู หรือเมื่อตกลอยในอำนาจของฝ่ายศัตรู

ข้อ 26

เจ้าหน้าที่ของสภากาชาดประจำชาติและของสมาคมอาสาสมัครอื่นๆ ที่ได้รับการรับรองและอนุญาตโดยถูกต้องจากรัฐบาลของตนแล้ว ซึ่งอาจทำหน้าที่อย่างเดียวกันกับพนักงาน ที่กล่าวไว้ในข้อ 24 ย่อมได้รับผลปฏิบัติอย่างเดียวกับพนักงานที่กล่าวไว้ในข้อที่กล่าวนี้ ภายใต้เงื่อนไขว่าเจ้าหน้าที่ของสมาคมเช่นว่านี้จะต้องอยู่ภายใต้กฎหมายและระเบียบข้อบังคับทหาร

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องแจ้งให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบรายนามสมาคมต่างๆ ที่ได้อนุญาตในความรับผิดชอบของตน ให้ช่วยเหลือบริการแพทย์ประจำแห่งกองทัพของตน การแจ้งนี้จะกระทำในเวลาสงบหรือเมื่อเริ่มสู้รบหรือในระหว่างที่สู้รบก็ได้ แต่จะต้องเป็นเวลาก่อนที่จะให้สมาคมเหล่านี้เริ่มปฏิบัติการ

ข้อ 27

สมาคมที่ได้รับการรับรองของประเทศที่เป็นกลางจะให้ความช่วยเหลือของพนักงานและหน่วยทางการแพทย์ของตนแก่ภาคีคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ก็โดยได้รับความยินยอมของรัฐบาลของตน และโดยได้รับอนุญาตของภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้องเสียก่อน พนักงานและหน่วยเหล่านี้ให้อยู่ภายใต้ความควบคุมของภาคีคู่พิพาทฝ่ายนั้น

ให้รัฐบาลที่เป็นกลางแจ้งการยินยอมนี้แก่ฝ่ายปฏิบัติของรัฐที่ยอมรับความช่วยเหลือดังกล่าวแล้ว ภาคิ
คู่พิพาทที่ยอมรับความช่วยเหลือเช่นว่านี้จะต้องแจ้งให้ฝ่ายปฏิบัติทราบเรื่อง ก่อนที่จะใช้ความช่วยเหลือดังกล่าวแล้ว

ไม่ว่าในพฤติการณ์ใดๆ ก็ตาม มิให้ถือว่าความช่วยเหลือนี้เป็นการแทรกแซงในการพิพาท

ผู้ที่เป็นพนักงานที่กักตัวไว้ในวรรคแรกจะต้องมีบัตรประจำตัวตามที่กำหนดไว้ในข้อ 40 ก่อนที่จะออกจาก
ประเทศที่เป็นกลางซึ่งตนสังกัดอยู่

ข้อ 28

พนักงานตามทีระบุไว้ในข้อ 24 และ 26 ซึ่งตกอยู่ในอำนาจของฝ่ายปฏิบัติ จะถูกกักตัวไว้ได้เพียงเท่าที่
จำเป็นแก่สภาพแห่งอนามัย ความจำเป็นทางจิตใจ และจำนวนแห่งเชลยศึกเท่านั้น

พนักงานที่ถูกกักตัวไว้เช่นนี้มิให้ถือว่าเป็นเชลยศึก อย่างไรก็ตามอย่างน้อยที่สุดบุคคลเหล่านี้จะได้รับ
ประโยชน์แห่งบทบัญญัติต่างๆ ของอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม
ค.ศ. 1949 ภายในกรอบแห่งกฎหมายและข้อบังคับทางทหารของประเทศที่กักคุม และภายใต้อำนาจของ
บริการเจ้าหน้าที่ของประเทศนั้น บุคคลดังกล่าวจะคงปฏิบัติหน้าที่ของตนต่อไปตามจรรยาแห่งวิชาชีพ
ของตนในทางการแพทย์หรือทางจิตใจเพื่อประโยชน์ของเชลยศึก โดยเฉพาะอย่างยิ่งของบรรดาผู้ที่สังกัด
ในกองทัพ ซึ่งบุคคลเหล่านั้นเองประจำอยู่ นอกจากนั้นแล้วบุคคลเหล่านี้จะต้องได้รับความสะดวกต่างๆ
เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของตนในทางการแพทย์หรือในทางจิตใจ ดังต่อไปนี้ คือ

- (ก) ให้ได้รับอนุญาตไปเยี่ยมเชลยศึกได้เป็นครั้งคราวตามหน่วยแรงงานหรือในโรงพยาบาลซึ่งอยู่นอก
ค่าย ประเทศที่กักคุมจะได้จัดหาพาหนะในการขนส่งที่จำเป็นสำหรับกรณีนี้
- (ข) ในค่ายแต่ละแห่ง นายทหารแพทย์อาวุโสที่มียศสูงที่สุดจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อเจ้าหน้าที่ทหารของ
ค่ายสำหรับการกระทำต่างๆ ของพนักงานแพทย์ที่ถูกกักตัวไว้ เพื่อการนี้เมื่อเกิดการสู้รบขึ้น ภาคิคู่
พิพาทจะต้องตกลงกันเกี่ยวกับการเทียบอาวุโสแห่งยศของพนักงานแพทย์ของตนรวมทั้งพนักงาน
แห่งสมาคมซึ่งระบุไว้ในข้อ 26 สำหรับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคล
เหล่านั้น นายทหารแพทย์ดังกล่าวและอนุศาสนาจารย์จะติดต่อกันได้โดยตรงกับเจ้าหน้าที่ทหารและ
เจ้าหน้าที่แพทย์ของค่าย เจ้าหน้าที่เหล่านี้จะต้องจัดอำนวยความสะดวกที่จำเป็นเพื่อการติดต่อทาง
จดหมายเกี่ยวกับปัญหาเหล่านี้
- (ค) แม้พนักงานที่ถูกกักตัวอยู่ในค่าย จะต้องอยู่ภายใต้วินัยภายในค่ายก็ตาม พนักงานเหล่านี้จะถูกเรียก
ร้องให้ทำงานอื่นใดนอกหน้าที่ของตนในทางแพทย์หรือทางศาสนาหาได้ไม่

ในระหว่างที่สู้รบอยู่นั้น ภาคิคูพิพาทจะต้องทำความตกลงกันเพื่อปลดเปลื้องภาระของพนักงานที่ถูกกักตัวไว้ในกรณีที่ยังทำได้ และจะต้องตกลงกันกำหนดวิธีดำเนินการเพื่อการนี้ไว้ด้วย

บทบัญญัติดังกล่าวมาข้างต้นนี้จะไม่ทำให้ประเทศที่กักคุมพันจากพันกรณีซึ่งตนมีอยู่เพื่อสวัสดิภาพทางแพทย์และทางจิตใจของเชลยศึก

ข้อ 29

ผู้ที่เป็นพนักงานที่ระบุไว้ในข้อ 25 ซึ่งตกอยู่ในอำนาจของฝ่ายศัตรูนั้นให้ถือว่าเป็นเชลยศึก แต่จะชี้ให้ปฏิบัติหน้าที่ทางแพทย์เมื่อมีความจำเป็น

ข้อ 30

พนักงานที่ไม่มีควมจำเป็นจะต้องถูกกักตัวไว้ตามนัยแห่งบทบัญญัติข้อ 28 นั้น จะต้องจัดส่งตัวกลับไปให้ภาคิคูพิพาท ซึ่งบุคคลเหล่านั้นสังกัดอยู่ในพื้นที่ที่มีทางเปิดเพื่อการส่งตัวกลับ และเมื่อมีความจำเป็นทางทหารเปิดช่องให้

ในระหว่างที่รอการส่งตัวกลับนั้น จะไม่ถือว่าบุคคลเหล่านั้นเป็นเชลยศึกอย่างไรก็ตาม อย่างน้อยที่สุดบุคคลดังกล่าวนี้จะต้องได้รับประโยชน์จากบทบัญญัติต่างๆ แห่งอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติเชลยศึก ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 ให้บุคคลเหล่านั้นคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไป ภายใต้คำสั่งของภาคิฝ่ายปฏิบัติกษและโดยเฉพาะให้ปฏิบัติหน้าที่ดูแลรักษาผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ของภาคิคูพิพาทฝ่ายที่บุคคลนั้นเองสังกัดอยู่ เวลาเดินทางกลับ บุคคลเหล่านั้นจะนำสิ่งของ ทรัพย์สินส่วนตัว สิ่งของอันมีค่าและเครื่องมือต่างๆ ซึ่งเป็นของตนไปได้ด้วย

ข้อ 31

การคัดเลือกพนักงานเพื่อส่งตัวกลับตามข้อ 30 นั้น ให้กระทำโดยปราศจากการพิจารณาถึงเชื้อชาติ ศาสนา หรือความคิดเห็นทางการเมืองแต่โดยเฉพาะให้กระทำโดยเรียงตามลำดับวันที่ถูกจับและสภาพแห่งอนามัยของบุคคลที่เวลานี้

หลังจากที่ได้มีการสู้รบเกิดขึ้น ภาคิคูพิพาทอาจทำความตกลงเป็นพิเศษเพื่อกำหนดส่วนร่อยของพนักงานที่จะให้กักตัวไว้ตามส่วนสัมพันธ์กับจำนวนเชลยศึก และการแบ่งแยกพนักงานดังกล่าวขึ้นไปยังค่ายต่างๆ

ข้อ 32

บุคคลที่ระบุไว้ในข้อ 27 ซึ่งตกอยู่ในอำนาจของภาคิฝ่ายปฏิบัติกษจะต้องไม่ถูกกักคุม

เว้นแต่จะได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่น บุคคลเหล่านี้จะต้องได้รับอนุญาตให้กลับคืนไปยังประเทศของตนได้ หรือถ้าไม่เป็นสิ่งที่ทำได้ก็ให้กลับคืนไปยังอาณาเขตของภาคิคูพิพาท ซึ่งบุคคลเหล่านั้นมีหน้าที่ประจำอยู่ในพื้นที่ที่มีหนทางเปิดเพื่อการกลับ และเมื่อความจำเป็นทางทหารเปิดช่องให้

ในระหว่างที่รอการปล่อยตัวอยู่นี้ ให้บุคคลเหล่านี้คงปฏิบัติตามการงานต่อไปตามคำสั่งของภาคีฝ่ายปฏิปักษ์ โดยเฉพาะให้ปฏิบัติหน้าที่ดูแลรักษาผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ของภาคีคู่พิพาทฝ่ายที่บุคคลนั้นเองมีหน้าที่ประจำอยู่ เวลาเดินทางกลับ บุคคลเหล่านี้จะนำสิ่งของ ทรัพย์สินส่วนตัวและสิ่งของอันมีค่าและเครื่องมือ อาวุธ และหากเป็นไปได้ พาหนะสำหรับขนส่งซึ่งเป็นของตนกลับไปได้ด้วย

ตลอดระยะเวลาที่พนักงานเหล่านี้อยู่ในอำนาจของตน ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดให้ได้รับอาหาร ที่พักอาศัย เบี้ยเลี้ยง และเงินเดือน เท่ากันกับที่พนักงานเทียบชั้นเดียวกันในกองทัพของตนได้รับอยู่ ไม่ว่าในกรณีใดๆ อาหารจะต้องดีพอทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพ และชนิดเพื่อให้พนักงานดังกล่าวนี้คงอยู่ในสภาพอนามัยอันดีตามปกติ

ภาค 5

อาคารและวัสดุ

ข้อ 33

วัสดุของหน่วยเคลื่อนที่ทางการแพทย์ของกองทัพซึ่งตกอยู่ในอำนาจของฝ่ายศัตรูนั้น จะต้องมีสำรองไว้เพื่อการรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บและป่วยไข้

อาคาร วัสดุ และคลังพัสดุต่างๆ ของสถานที่ประจำทางการแพทย์ของกองทัพนั้น ให้คงเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสงคราม แต่จะถูกนำไปใช้ทางอื่นใดมิได้ตราบเท่าที่ยังมีความจำเป็นสำหรับการรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ อย่างไรก็ตาม ผู้บังคับบัญชากองทัพในสนามรบอาจใช้สิ่งเหล่านี้ในกรณีที่ทำเป็นอันริบควนทางทหารได้ โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องจัดการล่วงหน้าเพื่อสวัสดิภาพของผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ที่ได้รับการพยาบาลอยู่ในที่นั้น

วัสดุและคลังพัสดุที่นิยมไว้ในเรื่องนี้ ห้ามมิให้ทำลายเสียโดยเจตนา

ข้อ 34

อสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ของสมาคมสงครามซึ่งได้รับเอกสิทธิจากอนุสัญญาฉบับนี้ จะต้องถือว่าเป็นทรัพย์สินส่วนตัว

สิทธิในการเรียกเกณฑ์ซึ่งรับรองให้แก่ผู้เป็นฝ่ายในการสงครามตามกฎหมายและประเพณีการสงครามนั้น จะใช้ได้เฉพาะในกรณีที่มีความจำเป็นอันริบควน และต่อเมื่อได้จัดประกันสวัสดิภาพของผู้บาดเจ็บและป่วยไข้แล้วเท่านั้น

ภาค 6

การขนส่งทางการแพทย์

ข้อ 35

การขนส่งผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ หรือบริภัณฑ์ทางการแพทย์จะต้องได้รับความเคารพและคุ้มครองอย่างเดียวกับหน่วยเคลื่อนที่ทางการแพทย์

เมื่อตกไปอยู่ในอำนาจของภาคีฝ่ายปฏิปักษ์แล้ว การขนส่งหรือยวดยานเช่นว่านี้จะต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสงครามโดยมีเงื่อนไขว่า ภาคีคู่พิพาทฝ่ายที่ยึดไว้จะบริหารจัดการในเรื่องการรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ซึ่งบรรทุกมาในทุกกรณี

พนักงานพลเรือนและพาหนะสำหรับขนส่งต่างๆ ซึ่งได้มาด้วยการเรียกเกณฑ์ จะต้องอยู่ภายใต้กฎหมายแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ

ข้อ 36

อากาศยานทางการแพทย์ กล่าวคืออากาศยานที่ใช้โดยเฉพาะในการขนย้ายผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ และในการขนส่งพนักงานแพทย์ และบริภัณฑ์ทางการแพทย์นั้น จะต้องไม่ถูกโจมตี แต่จะต้องได้รับความเคารพจากผู้เป็นฝ่ายในการสงคราม ในขณะที่ทำการบินอยู่ในระดับความสูง ในเวลาและตามเส้นทางที่จะได้ตกลงกันไว้โดยเฉพาะระหว่างผู้ที่เป็นฝ่ายในการสงครามที่เกี่ยวข้องแล้ว

อากาศยานเหล่านี้จะต้องมีเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดตามที่กำหนดไว้ในข้อ 38 พร้อมด้วยธงชาติของตนที่ด้านใต้ด้านบน และด้านข้างทั้งสองและจะต้องมีเครื่องหมายหรือเครื่องแสดงลักษณะอย่างอื่น ซึ่งอาจเป็นที่ตกลงกันระหว่างผู้เป็นฝ่ายในการสงคราม เมื่อเริ่มต้นหรือในระหว่างสู้รบก็ได้

เว้นแต่จะจะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ห้ามมิให้ทำการบินเหนืออาณาเขตของฝ่ายศัตรู หรือที่ฝ่ายศัตรูยึดครอง

อากาศยานทางการแพทย์จะต้องเชื่อฟังคำสั่งให้ร่อนลงสู่พื้นดิน เมื่อได้มีการร่อนลงตามคำสั่งดังกล่าวนี้ อากาศยานพร้อมด้วยผู้ที่อยู่ในอากาศยานนั้นอาจทำการบินต่อไปได้หลังจากได้มีการตรวจสอบแล้วหากมีการตรวจสอบเช่นนั้น

ในกรณีที่ต้องร่อนลงโดยไม่สมัครใจบนพื้นดิน ในอาณาเขตของฝ่ายศัตรู หรือที่ฝ่ายศัตรูยึดครองอยู่ ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ตลอดจนพนักงานประจำอากาศยานจะต้องเป็นเชลยศึก พนักงานแพทย์จะต้องได้รับการปฏิบัติตามข้อ 24 และข้อต่อๆ ไป

ข้อ 37

ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติในวรรคสอง อากาศยานทางการแพทย์ของภาคีคู่พิพาทอาจทำการบินเหนืออาณาเขตของประเทศที่เป็นกลาง ร่อนลงสู่อาณาเขตนั้นในกรณีที่จำเป็น หรือใช้อาณาเขตนั้นเป็นท่าแวะก็ได้ อากาศยานนั้นๆ จะต้องแจ้งให้ประเทศที่เป็นกลางทราบล่วงหน้าถึงการบินผ่านเหนืออาณาเขตที่ว่านั้น และจะต้องเชื่อฟังคำสั่งให้ร่อนลงสู่พื้นดินหรือพื้นน้ำ อากาศยานเช่นว่านี้จะต้องไม่ถูกโจมตี เฉพาะในเมื่อทำการบินตามเส้นทางในระดับความสูง และตามเวลาที่ได้ตกลงไว้โดยเฉพาะในระหว่างภาคีคู่พิพาท และประเทศที่เป็นกลางที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ดี ประเทศที่เป็นกลางอาจวางเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในการบินผ่าน หรือร่อนลงสู่อาณาเขตของตน สำหรับอากาศยานทางการแพทย์ เงื่อนไขหรือข้อจำกัดซึ่งอาจวางไว้ดังกล่าวแล้วนี้ จะต้องใช้บังคับโดยเท่าเทียมกันแก่ภาคีคู่พิพาททุกฝ่าย

นอกจากจะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ระหว่างประเทศที่เป็นกลางและภาคีคู่พิพาท ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ซึ่งลงจากอากาศยานทางการแพทย์ด้วยความเห็นชอบของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในอาณาเขตที่เป็นกลาง จะต้องถูกกักคุมไว้โดยประเทศที่เป็นกลาง ในลักษณะที่บุคคลเหล่านั้นจะกลับเข้าไปมีส่วนในการปฏิบัติการสงครามอีกไม่ได้ ในเมื่อกฎหมายระหว่างประเทศกำหนดไว้เช่นนั้น ค่าใช้จ่ายในเรื่องที่อยู่และการกักกันบุคคลเหล่านี้ ให้ประเทศที่บุคคลดังกล่าวนี้สังกัดอยู่เป็นผู้จ่าย

ภาค 7

เครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัด

ข้อ 38

เพื่อเป็นอภินันทนาการแก่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ตราเครื่องหมายกาชาดพื้นสีขาวซึ่งประกอบขึ้นโดยผืนกลับสีธงชาติของสหพันธรัฐนั้น ให้คงถือเป็นเครื่องหมายและเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดแห่งบริการทางการแพทย์ของกองทัพ

อย่างไรก็ดี สำหรับประเทศที่ใช้เครื่องหมายเสี้ยววงเดือนแดงหรือสิงโตแดงและอาทิตย์บนพื้นสีขาว เป็นเครื่องหมายอยู่แล้วก็ให้เครื่องหมายเหล่านั้นเป็นอันได้รับการรับรองตามความแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ด้วย

ข้อ 39

ภายใต้ความควบคุมของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจทางทหาร เครื่องหมายนี้ให้แสดงไว้บนธง ผ้าพันแขน และบนบริภัณฑ์ต่างๆ ที่ใช้ในบริการทางการแพทย์

ข้อ 40

พนักงานที่ระบุไว้ในข้อ 24 และข้อ 26 และ 27 จะต้องมีผ้าพันแขนที่ป้องกันน้ำได้สวมติดไว้ที่แขนซ้าย มีเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัด ซึ่งเจ้าหน้าที่ทหารเป็นผู้จ่ายและประทับตราให้

พนักงานเช่นว่านี้ นอกจากจะต้องมีแผ่นโลหะประจำตัวตามที่กล่าวไว้ในข้อ 16 แล้ว ยังจะต้องถือบัตรประจำตัวพิเศษมีเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดอีกด้วย บัตรนี้จะต้องป้องกันน้ำได้ และมีขนาดพอเหมาะที่จะใส่ในกระเป๋าได้ ข้อความในบัตรนั้นให้เขียนเป็นภาษาแห่งชาติ อย่างน้อยจะต้องระบุนามเต็ม วันที่เกิด ยศ และเลขหมายประจำบริการของผู้ถือบัตร และจะต้องแสดงให้เห็นทราบว่า ผู้ถือได้รับความคุ้มครองโดยอนุสัญญาฉบับนี้ในฐานะใด บัตรนี้จะต้องมีรูปถ่ายของเจ้าของ และมีลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือของตน หรือทั้งสองอย่าง และจะต้องประทับตราของเจ้าหน้าที่ทหาร

บัตรประจำตัวนี้จะต้องมีลักษณะอย่างเดียวกันให้ตลอดทั้งกองทัพและเท่าที่จะกระทำได้ จะต้องให้เป็นแบบเดียวกันทั้งหมดในกองทัพต่างๆ ของอัครภาคีผู้ทำสัญญา ภาคีคู่พิพาทอาจถือแบบตามที่ได้ผนวกไว้ทำอนุสัญญาฉบับนี้เป็นตัวอย่างได้ ภาคีคู่พิพาทจะต้องแจ้งให้ทราบซึ่งกันและกันเมื่อได้มีการสู้รบเกิดขึ้นถึงแบบที่ตนใช้อยู่ หากเป็นไปได้ บัตรประจำตัวควรทำขึ้นเป็นสองฉบับเป็นอย่างน้อย ซึ่งประเทศผู้ออกบัตรจะเก็บรักษาไว้ฉบับหนึ่ง

ไม่ว่าในพฤติการณ์ใดๆ พนักงานดังกล่าวจะถูกยึดเครื่องหมายหรือบัตรประจำตัว หรือถูกตัดสิทธิในการที่จะสวมผ้าพันแขนหาได้ไม่ ในกรณีที่เกิดสูญหาย บุคคลเหล่านั้นมีสิทธิได้รับสำเนาบัตรและได้รับเครื่องหมายใหม่แทน

ข้อ 41

พนักงานที่ระบุไว้ในข้อ 25 เฉพาะในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ทางแพทย์จะสวมผ้าพันแขนสีขาว เครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดขนาดย่อตรงกลางผ้าพันแขนนี้ ให้เจ้าหน้าที่ทหารเป็นผู้จ่ายและประทับตรา

เอกสารประจำตัวทหาร ซึ่งพนักงานประเภทดังกล่าวนี้เป็นผู้ถือนั้นให้ระบุถึงการฝึกหัดพิเศษที่บุคคลนั้นได้รับ ลักษณะอันเป็นการชั่วคราวแห่งหน้าที่ซึ่งผู้ถือจะพึงปฏิบัติ และสิทธิในการสวมผ้าพันแขน

ข้อ 42

ธงเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดแห่งอนุสัญญา จะชักขึ้นได้ก็แต่เฉพาะเหนือหน่วยและสถานที่ทางการแพทย์ต่างๆ ซึ่งมีสิทธิได้รับความเคารพตามอนุสัญญาฉบับนี้ และด้วยความยินยอมของเจ้าหน้าที่ทหารเท่านั้น

ในหน่วยเคลื่อนที่เช่นเดียวกันกับในสถานที่ประจำ ธงนี้อาจชักคู่กับธงชาติของภาคีคู่พิพาทซึ่งหน่วยหรือสถานที่นั้นสังกัดอยู่ก็ได้

อย่างไรก็ดี หน่วยทางการแพทย์ที่ตกอยู่ในอำนาจของข้าศึกจะต้องไม่ชักธงอื่นนอกจากธงแห่งอนุสัญญาฉบับนี้

ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดการที่จำเป็นเท่าที่การพิจารณาของทางการทหารจะอำนวยให้ เพื่อให้เครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดแสดงหน่วยและสถานที่ทางการแพทย์เป็นที่เห็นอย่างชัดแจ้งแก่กองทัพบก ท้าพอากาศ และทัพเรือของข้าศึกเพื่อป้องกันการโจมตีใดๆ ซึ่งอาจมีขึ้นได้

ข้อ 43

หน่วยทางการแพทย์ของประเทศที่เป็นกลาง ซึ่งอาจได้รับอนุญาตให้ทำการช่วยเหลือแก่ผู้เป็นฝ่ายในการสงครามฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งภายใต้เงื่อนไขแห่งข้อ 27 และต้องซักธงชาติของผู้เป็นฝ่ายในการสงครามฝ่ายนั้น คู่กับธงแห่งอนุสัญญา เมื่อฝ่ายที่กล่าวฝ่ายหลังนั้นใช้ประโยชน์ที่ได้รับตามข้อ 42

เว้นแต่เมื่อเจ้าหน้าที่ทหารผู้รับผิดชอบจะออกคำสั่งเป็นอย่างอื่น หน่วยพยาบาลดังกล่าวอาจซักธงชาติของตนได้ในทุกโอกาส แม้ว่าจะตกอยู่ในอำนาจของภาคีฝ่ายปฏิปักษ์ก็ตาม

ข้อ 44

นอกจากตามข้อยกเว้นในกรณีต่างๆ ที่ระบุไว้ในวรรคต่อไป แห่งข้อนี้แล้ว ห้ามมิให้ใช้เครื่องหมายกาชาดบนพื้นสีขาวและคำว่า “กาชาด” หรือ “กาเจนีวา” ทั้งในยามสงบและในยามสงคราม เว้นแต่เฉพาะเพื่อชี้ระบุหรือคุ้มครองหน่วยและสถานที่ทางการแพทย์ พนักงานและวัสดุซึ่งได้รับความคุ้มครองจากอนุสัญญาฉบับนี้และอนุสัญญาอื่นๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องอย่างเดียวกัน ให้ใช้ขั้วทับัญญ์ตัวอย่างเดียวกันนี้สำหรับเครื่องหมายต่างๆ ตามที่กล่าวไว้ในข้อ 38 วรรค 2 ในส่วนที่เกี่ยวกับประเทศต่างๆ ที่ใช้เครื่องหมายเหล่านั้น สภากาชาดประจำชาติและสมาคมอื่นๆ ที่ระบุไว้ในข้อ 26 จะมีสิทธิใช้เครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดซึ่งให้ความคุ้มครองแห่งอนุสัญญาได้ก็แต่เฉพาะภายในกรอบแห่งวรรคนี้เท่านั้น

นอกจากนั้นแล้ว สภากาชาด (สภาเสี้ยววงเดือนแดง สภาสิงโตแดงและดวงอาทิตย์) ประจำชาติ ในเวลาสงบ โดยถูกต้องตามกฎหมายแห่งประเทศของตน อาจใช้นามและเครื่องหมายแห่งกาชาดในกิจการอื่นๆ ของตนตามหลักการซึ่งกำหนดไว้โดยการประชุมกาชาดระหว่างประเทศได้ หากกิจการเหล่านั้นเป็นกิจการที่พึงปฏิบัติในยามสงคราม เงื่อนไขต่างๆ ในการใช้เครื่องหมายนั้นจะต้องเป็นไปโดยนัยที่จะมิให้เข้าใจได้ว่าเป็นการให้ความคุ้มครองโดยอนุสัญญา เครื่องหมายนั้นเมื่อเทียบตามส่วนแล้วจะต้องมีขนาดเล็กและห้ามมิให้นำไปติดที่ผ้าพันแขนหรือบนหลังคาอาคาร

องค์การกาชาดระหว่างประเทศต่างๆ และเจ้าหน้าที่แห่งองค์การเหล่านั้นซึ่งได้รับอนุญาตโดยถูกต้องแล้ว จะได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายกาชาดบนพื้นสีขาวได้ทุกเมื่อ

เพื่อเป็นการยกเว้นอันจะต้องเป็นไปตามกฎหมายแห่งชาติ และด้วยการอนุญาตโดยชัดแจ้งของสภากาชาด (สภาเสี้ยววงเดือนแดง สภาสิงโตแดงและดวงอาทิตย์) ประจำชาติ สภาใดสภาหนึ่งแล้วเครื่องหมายแห่งอนุสัญญาอาจนำไปใช้ในยามสงบเพื่อแสดงยานพาหนะต่างๆ ที่ใช้เป็นรถพยาบาล และเพื่อชี้แสดง

ที่ตั้งสถานีบรรเทาทุกข์ต่างๆ ซึ่งได้รับหน้าที่โดยเฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ที่จะให้การรักษาพยาบาลแก่ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้โดยไม่คิดมูลค่า

ภาค 8

การปฏิบัติตามอนุสัญญาเจนีวา

ข้อ 45

ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องดำเนินการโดยผ่านทางผู้บัญชาการทหารของตนเพื่อประกันให้การปฏิบัติตามอนุสัญญาข้อต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นให้เป็นไปโดยละเอียด และดำเนินการที่จำเป็นต่างๆ สำหรับกรณีที่มีได้คาดหมายไว้ล่วงหน้าให้สอดคล้องกับหลักทั่วไปแห่งอนุสัญญานี้

ข้อ 46

ห้ามมิให้กระทำการอันเป็นการตอบแทนแก่คนต่อผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ พนักงาน อาคาร หรือบริษัท ที่ได้รับความคุ้มครองโดยอนุสัญญานี้

ข้อ 47

อัครภาคีผู้ทำสัญญาว่าจะเผยแพร่ตัวบทแห่งอนุสัญญานี้ในประเทศของตนอย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งในยามสงบและในยามสงครามและโดยเฉพาะอย่างยิ่งให้รวมการศึกษาอนุสัญญานี้เข้าในโครงการศึกษาของทหาร และถ้าเป็นไปได้ในโครงการศึกษาของพลเรือนด้วย เพื่อให้ประชากรโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งกองทหารที่มีหน้าที่ทำการรบ พนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์ ได้ทราบหลักการแห่งอนุสัญญานี้

ข้อ 48

อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะได้ส่งคำแปลทางการของอนุสัญญานี้ให้กันและกัน โดยผ่านทางคณะมนตรีสหพันธ์สวิส และในระหว่างการสู้รบให้ส่งผ่านทางประเทศที่คุ้มครอง รวมทั้งกฎหมายและข้อบังคับต่างๆ ซึ่งตนอาจบัญญัติขึ้นเพื่อประกันการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้

ภาค 9

การปราบปรามการฝ่าฝืนและการละเมิด

ข้อ 49

อัครภาคีผู้ทำสัญญาฉบับนี้จะตรากฎหมายตามที่จำเป็นขึ้นไว้ให้มีบทลงโทษทางอาญาอันจะปรับใช้ได้อย่างมีผลแก่บุคคลที่กระทำหรือสั่งให้กระทำการละเมิดอันร้ายแรงใดๆ ต่ออนุสัญญาฉบับนี้ตั้งแต่วันในข้อต่อไป

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายมีพันธกรณีที่จะต้องค้นหาตัวผู้ต้องหาว่าได้กระทำหรือได้สั่งให้กระทำการละเมิดอันร้ายแรงนั้นๆ และจะต้องนำตัวบุคคลเหล่านั้นไม่ว่าจะมีสัญชาติใดขึ้นศาลของตน หากประสงค์จะเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายของตนแล้ว อัครภาคีฝ่ายนั้นอาจส่งตัวบุคคลดังกล่าวไปให้อัครภาคีอีกฝ่ายหนึ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาคดีก็ได้ แต่อัครภาคีฝ่ายนั้นจะต้องแสดงว่ามีข้อกล่าวหาอันมีมูลเพียงพอ

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องจัดการตามที่จำเป็นเพื่อระงับบรรดาการกระทำใดๆ อันขัดต่อบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ นอกจากการละเมิดอันร้ายแรงที่ได้นิยามไว้ในข้อต่อไป

ในทุกพฤติการณ์ บุคคลผู้ต้องหาจะต้องได้รับประโยชน์แห่งความคุ้มครองในการพิจารณาและการต่อสู้คดีโดยเป็นธรรม ซึ่งเป็นการให้ความอนุเคราะห์ที่ไม่น้อยไปกว่าที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 105 และข้อต่อไป ไปแห่งอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949

ข้อ 50

การละเมิดอันร้ายแรงที่ได้กล่าวถึงในข้อก่อนหน้านั้น ได้แก่การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้ หากได้กระทำต่อบุคคลหรือทรัพย์สินซึ่งอนุสัญญาฉบับนี้ให้ความคุ้มครอง คือ การฆ่าโดยเจตนา การทรมานหรือการปฏิบัติอย่างไร้มนุษยธรรม รวมทั้งการทดลองทางชีววิทยา การกระทำให้เกิดความทุกข์ทรมานอย่างสาหัสหรือทำอันตรายแก่ร่างกายหรืออนามัยอย่างร้ายแรงโดยเจตนา การทำลายและริบทรัพย์สินอย่างกว้างขวางโดยไม่มีความจำเป็นทางทหารและซึ่งได้กระทำไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายและโดยพลการ

ข้อ 51

อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะปลดปล่อยตนเอง หรืออัครภาคีอื่นใดจากความรับผิดชอบที่ตนเองหรืออัครภาคีอื่นมีอยู่เนื่องจากการละเมิดซึ่งได้กล่าวถึงในข้อก่อนหน้านั้นมิได้

ข้อ 52

เมื่อมีคำร้องขอของภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่ง จะต้องจัดให้มีการสอบสวนเกี่ยวกับข้อกล่าวหาว่าได้มีการละเมิดอนุสัญญาขึ้นด้วยประการใดๆ โดยวิธีการตามที่ภาคีที่เกี่ยวข้องจะได้ตกลงกัน

หากไม่อาจตกลงกันได้ในการสำหรับการสอบสวนแล้ว ภาควิควรตกลงกันเลือกผู้ชี้ขาดขึ้นคนหนึ่งซึ่งจะตัดสินว่าจะต้องดำเนินการตามวิธีใด

เมื่อปรากฏชัดว่าได้มีการละเมิดแล้ว ภาควิพิพาจะต้องจัดการให้การละเมิดนั้นสิ้นสุดลงและกำจัดการละเมิดนั้นภายในเวลาสั้นที่สุดที่จะทำได้

ข้อ 53

ในทุกโอกาส ห้ามมิให้เอกชน สมาคม ห้างร้านหรือบริษัท ไม่ว่าที่เป็นสาธารณะหรือส่วนบุคคล นอกจากผู้ที่มีสิทธิตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ ใช้เครื่องหมาย หรือคำว่า “กาชาด” หรือ “กาเจนีวา” หรือเครื่องหมาย หรือถ้อยคำใดๆ อันเป็นการเลียนแบบไม่ว่าจะมีวัตถุประสงค์อย่างใดในการใช้และโดยไม่คำนึงถึงวันที่นำมาใช้นั้น

ด้วยเหตุผลแห่งบรรณาการที่ได้ให้แก่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ด้วยการใช้ธงชาติสหพันธรัฐผู้ค้นกลับสี่เสี้ยว และการสับสนที่อาจเกิดขึ้นได้ระหว่างตราแผ่นดินแห่งประเทศสวิตเซอร์แลนด์กับเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดแห่งอนุสัญญา ห้ามมิให้เอกชน สมาคมหรือห้างร้าน ใช้ตราแผ่นดินแห่งสหพันธรัฐสวิส หรือเครื่องหมายใดๆ ที่เป็นการเลียนแบบในทุกโอกาส ไม่ว่าเพื่อใช้เป็นเครื่องหมายการค้าหรือเครื่องหมายในทางพาณิชย์ หรือเป็นส่วนหนึ่งแห่งเครื่องหมายดังกล่าว หรือด้วยความมุ่งหมายอันขัดต่อความสุจริตในทางพาณิชย์ หรือในพฤติการณ์อันอาจกระทบกระเทือนความรู้สึกของประชาชนชาติสวิส

อย่างไรก็ตาม อัครภาควิผู้ทำสัญญาฝ่ายใดที่มีได้เป็นภาคีอนุสัญญาเจนีวาฉบับลงวันที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ. 1929 อาจอนุมัติกำหนดเวลาไม่เกินสามปีนับตั้งแต่อนุสัญญานี้มีผลบังคับใช้ ให้ผู้ที่เคยใช้เครื่องหมาย ถ้อยคำหรือเครื่องหมายที่ระบุไว้ในวรรคแรกมาก่อนแล้วเลิกใช้ โดยมีให้การใช้ในระหว่างระยะเวลานั้น ปรากฏในยามสงครามว่าเป็นการให้ความคุ้มครองตามอนุสัญญา

บทบัญญัติห้ามในวรรคแรกแห่งข้อนี้ให้เป็นอันบังคับใช้สำหรับตราและเครื่องหมายซึ่งระบุไว้ในวรรคสองแห่งข้อ 38 ด้วย โดยไม่กระทบกระเทือนสิทธิที่มีอยู่โดยการใช้ก่อนแล้ว

ข้อ 54

อัครภาควิผู้ทำสัญญา หากยังไม่มีกฎหมายอยู่เป็นการเพียงพอแล้ว จะต้องจัดการตามที่จำเป็นเพื่อป้องกันและกำจัดการฝ่าฝืน ซึ่งกล่าวไว้ในข้อ 53 ในทุกโอกาส

บทสุดท้าย

ข้อ 55

อนุสัญญาฉบับนี้ได้จัดทำขึ้นเป็นภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส ตัวบททั้งสองเป็นอันถูกต้องเท่ากัน

คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องจัดให้มีคำแปลของอนุสัญญาฉบับนี้เป็นทางการ เป็นภาษารัสเซียและภาษาสเปน

ข้อ 56

อนุสัญญาฉบับนี้ซึ่งลงวันที่วันนี้ เปิดให้ลงนามจนถึงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1950 ในนามของประเทศที่ได้มีผู้แทนไปในการประชุมซึ่งได้เปิดขึ้น ณ เมืองเจนีวา เมื่อวันที่ 21 เมษายน ค.ศ. 1949 กับทั้งประเทศที่มีได้มีผู้แทนเข้าร่วมในการประชุมครั้งนี้ แต่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาเจนีวาฉบับ ค.ศ. 1864, 1906 และ 1929 ว่าด้วยการบรรเทาทุกข์ผู้บาดเจ็บป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบ

ข้อ 57

อนุสัญญาฉบับนี้จะต้องได้รับสัตยาบันโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้และจะต้องเก็บรักษาสัตยาบันสาสน์ไว้ที่กรุงเบอร์ลิน

ให้จัดทำการบันทึกการส่งมอบสัตยาบันสาสน์แต่ละฉบับไว้ และให้คณะมนตรีสหพันธ์สวิสส่งสำเนาอันรับรองว่าถูกต้องไปให้ประเทศต่างๆ ที่ได้ลงนามไว้ หรือที่ได้แจ้งการภาคยานุวัติอนุสัญญาแล้ว

ข้อ 58

อนุสัญญาฉบับนี้จะอันมีผลบังคับใช้หกเดือน หลังจากได้มีการมอบสัตยาบันสาสน์ไว้แล้วไม่น้อยกว่าสองฉบับ

แต่นั้นไป อนุสัญญาจะเป็นอันมีผลบังคับใช้แก่อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายหกเดือนหลังจากที่ได้มอบสัตยาบันสาสน์แล้ว

ข้อ 59

อนุสัญญาฉบับนี้ให้เป็นอันใช้แทนอนุสัญญาฉบับลงวันที่ 22 สิงหาคม ค.ศ. 1864 ฉบับลงวันที่ 6 กรกฎาคม ค.ศ. 1906 และฉบับลงวันที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ. 1929 ในความสัมพันธ์ระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญา

ข้อ 60

ตั้งแต่วันที่ที่มีผลบังคับเป็นต้นไป จะได้เปิดให้ประเทศใดๆ ที่มีได้ลงนามไว้ทำการภาคยานุวัติอนุสัญญาฉบับนี้ได้

ข้อ 61

การภาคยานุวัติจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังคณะมนตรีสหพันธสวิส และจะมีผลบังคับหกเดือนหลังจากวันที่ได้รับทราบการแจ้งนั้น

คณะมนตรีสหพันธสวิสจะต้องแจ้งการภาคยานุวัติไปยังประเทศต่างๆ ที่ได้ลงนามไว้หรือที่ได้แจ้งการภาคยานุวัติอนุสัญญาแล้ว

ข้อ 62

สถานการณ์ดังที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 2 และ 3 จะเกิดผลทันทีแก่สตัดย้านศาสน์ที่ได้มอบไว้ และการภาคยานุวัติที่ได้แจ้งแล้วโดยภาคีคู่พิพาทก่อนหรือภายหลังการเริ่มสู้รบหรือการยึดครอง คณะมนตรีสหพันธสวิสจะต้องแจ้งการสตัดย้านหรือการภาคยานุวัติใดๆ ที่ได้รับจากภาคีคู่พิพาทโดยวิธีที่เร็วที่สุด

ข้อ 63

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายย่อมมีเสรีภาพที่จะบอกเลิกอนุสัญญาฉบับนี้

การบอกเลิกนี้จะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังคณะมนตรีสหพันธสวิส ซึ่งจะได้ส่งต่อไปยังรัฐบาลของอัครภาคีผู้ทำสัญญาทั้งปวง

การบอกเลิกจะมีผลหนึ่งปีภายหลังที่ได้แจ้งไปให้คณะมนตรีสหพันธสวิสทราบ อย่างไรก็ตาม การบอกเลิกซึ่งได้แจ้งไปในขณะที่ประเทศที่บอกเลิกนั้นยังพัวพันอยู่ในการพิพาทใดๆ จะไม่มีผลจนกว่าจะได้ทำสันติภาพกันแล้ว และภายหลังที่การดำเนินการเกี่ยวกับการปล่อยตัวและการส่งตัวกลับประเทศเดิมของบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองจากอนุสัญญาฉบับนี้ได้สิ้นสุดลงแล้ว

การบอกเลิกจะมีผลแต่เฉพาะที่เกี่ยวกับประเทศที่บอกเลิกเท่านั้น การบอกเลิกนี้จะไม่บั่นทอนพันธกรณีซึ่งภาคีคู่พิพาทยังจะต้องปฏิบัติตามโดยอาศัยหลักแห่งกฎหมายนานาชาติอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากขนบธรรมเนียมซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในระหว่างอารยชน จากกฎแห่งมนุษยธรรมและจากความรู้สึกผิดชอบของมหาชน

ข้อ 64

คณะมนตรีสหพันธสวิสจะต้องจัดการจดทะเบียนอนุสัญญาฉบับนี้ไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการแห่งสหประชาชาติ คณะมนตรีสหพันธสวิสจะต้องแจ้งบรรดาการให้สตัดย้าน การภาคยานุวัติ และการบอกเลิกที่ตนได้รับเกี่ยวกับอนุสัญญาฉบับนี้ให้สำนักงานเลขาธิการแห่งสหประชาชาติทราบด้วย

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งได้ส่งมอบศาสน์มอบอำนาจเต็มของตนไว้แล้ว ได้ลงนามในอนุสัญญาฉบับนี้

ทำ ณ เมืองเจนีวา เมื่อวันที่สิบสอง เดือนสิงหาคม ค.ศ. 1949 เป็นภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส ต้นฉบับจะได้เก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานบรรณสารของสหพันธรัฐสวิส คณะมนตรีสหพันธรัฐสวิสจะได้ส่งสำเนาอนุสัญญาอันรับรองว่าถูกต้องแล้วไปยังแต่ละรัฐที่ได้ลงนามและรัฐที่ได้ทำการภาคยานุวัติอนุสัญญาฉบับนี้

ภาคผนวกที่ 1

ร่างความตกลงเกี่ยวกับเขตและท้องที่สำหรับโรงพยาบาล

ข้อ 1

เขตโรงพยาบาลจะต้องสงวนไว้โดยเฉพาะสำหรับบุคคลที่กล่าวไว้ในข้อ 23 แห่งอนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 และสำหรับพนักงานที่ได้รับมอบหมายให้จัดการและทำหน้าที่ในทางปกครองเขตและท้องที่เหล่านี้ และดูแลรักษาบุคคลซึ่งรวมอยู่ในที่นั้น

อย่างไรก็ดี บุคคลที่มีเคหะสถานประจำอยู่ภายในเขตเช่นว่านี้ ให้มีสิทธิอยู่ในที่นั้นได้

ข้อ 2

ห้ามมิให้บุคคลใดที่พักอาศัยอยู่ในเขตโรงพยาบาล ไม่ว่าในฐานะใดก็ตามทำงานอย่างใดไม่ว่าภายในหรือภายนอกเขตนั้นอันเกี่ยวกับการปฏิบัติทางทหารหรือการผลิตวัสดุสงครามโดยตรง

ข้อ 3

ประเทศที่จัดตั้งเขตโรงพยาบาลขึ้นนั้น จะต้องจัดการตามที่จำเป็นเพื่อห้ามบุคคลทุกคนที่ไม่มีสิทธิพักอาศัยหรือเข้าไปในเขตนั้น มิให้ล้วงล้ำเข้าไป

ข้อ 4

เขตโรงพยาบาลนั้นจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขต่อไปนี้ คือ

- ก) จะต้องมียาเขตแต่เพียงส่วนน้อยซึ่งอยู่ในปกครองของประเทศที่ได้จัดตั้งเขตนั้น
- ข) จะต้องมิมีประชากรน้อยเมื่อเทียบกับส่วนกับที่พักอาศัยที่จะพึงจัดให้ได้
- ค) จะต้องตั้งอยู่ห่าง และปราศจากเป้าหมายทางทหาร หรือโรงงานอุตสาหกรรม หรือสถานที่ตั้งทางฝ่ายปกครองแห่งใหญ่
- ง) จะต้องไม่ตั้งอยู่ในเขตซึ่งเป็นที่คาดหมายได้แน่ชัดว่า จะมีความสำคัญในการดำเนินการสงคราม

ข้อ 5

เขตโรงพยาบาลนั้น จะต้องอยู่ภายใต้พันธกรณีดังต่อไปนี้ คือ

- ก) บรรดาเส้นทางคมนาคมและยานพาหนะขนส่งที่อยู่ในครอบครองนั้นจะต้องไม่นำไปใช้ในการขนส่งพนักงานหรือวัสดุทางทหาร แม้จะเป็นแต่เพียงส่งผ่านก็ตาม
- ข) ไม่ว่าจะกรณีใด เขตที่ว่านั้นจะต้องไม่มีการป้องกันทางทหาร

ข้อ 6

เขตโรงพยาบาลจะต้องมีเครื่องหมายกาชาด (เสี้ยววงเดือนแดง หรือสิงโตแดง และดวงอาทิตย์) บนพื้นสีขาว ตั้งอยู่ในบริเวณภายนอกและบนอาคาร เขตเหล่านี้ในเวลากลางคืนอาจมีเครื่องหมายเช่นเดียวกันโดยใช้แสงไฟเป็นเครื่องแสดง ตามความเหมาะสมก็ได้

ข้อ 7

ประเทศต่างๆ จะต้องส่งบัญชีแจ้งเขตโรงพยาบาลในอาณาเขตที่ตนปกครองอยู่ไปให้อัครราชทูตผู้ทำสัญญาทุกฝ่ายในยามสงบ หรือเมื่อได้เกิดสู้รบกันขึ้น ทั้งจะต้องแจ้งเพิ่มเติมให้ทราบถึงเขตที่จัดตั้งขึ้นใหม่ในเมื่อกำลังทำการสู้รบอยู่ด้วย

ในพื้นที่ที่ภาคีฝ่ายปฏิบัติได้รับคำบอกกล่าวดังกล่าวข้างต้นแล้ว ให้ถือว่าเขตที่ว่านั้นได้จัดตั้งขึ้นโดยถูกต้องแล้ว

อย่างไรก็ดี ถ้าภาคีฝ่ายปฏิบัติพิจารณาเห็นว่ามิได้มีการปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ตามความตกลงฉบับนี้ ตนอาจจะปฏิเสธไม่ยอมรับรองเขตดังกล่าวได้ โดยส่งคำบอกกล่าวเช่นนั้นไปยังภาคีที่รับผิดชอบต่อเขตที่ว่านั้นโดยทันที หรือจะยอมรับรองเขตเช่นว่านั้นโดยใช้วิธีควบคุมตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 8 ก็ได้

ข้อ 8

ประเทศใดก็ตาม เมื่อได้รับรองเขตโรงพยาบาลเขตหนึ่งหรือหลายเขตที่ได้จัดตั้งขึ้นโดยภาคีฝ่ายปฏิบัติแล้ว มีสิทธิที่จะร้องขอให้มีการควบคุมโดยคณะกรรมการพิเศษคณะหนึ่งหรือหลายคณะ ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบแน่ชัดว่าเขตเหล่านั้นได้เป็นไปตามเงื่อนไขและพันธกรณีต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ในความตกลงฉบับนี้

เพื่อการนี้ บรรดากรรมการแห่งคณะกรรมการพิเศษ จะมีสิทธิเข้าไปในเขตต่างๆ ได้ทุกเมื่อโดยเสรี และอาจเข้าไปพักอาศัยอยู่เป็นการประจำก็ได้ กรรมการจะต้องได้รับความสะดวกทุกประการในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจตราของตน

ข้อ 9

หากคณะกรรมการพิเศษสังเกตเห็นข้อเท็จจริงใดซึ่งพิจารณาเห็นว่าขัดต่อบทบัญญัติแห่งความตกลงฉบับนี้ คณะกรรมการนั้นจะต้องแจ้งข้อเท็จจริงเหล่านั้นแก่ประเทศที่ปกครองเขตที่ว่ำนั้นทันที และจะได้อำหนดระยะเวลาห้าวันเพื่อจัดการแก้ไขเรื่องนั้นเสีย คณะกรรมการจะต้องแจ้งความทั้งนี้ให้ประเทศที่ยอมรับรองเขตนั้นทราบด้วย

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลานั้นแล้ว หากประเทศที่ปกครองเขตนั้นยังมิได้ปฏิบัติตามข้อตักเตือน ภาคีฝ่ายปฏิบัติอาจประกาศว่าตนเป็นอันหมดความผูกพันตามความตกลงฉบับนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับเขตที่ว่ำนั้น

ข้อ 10

ประเทศใดๆ ที่ได้จัดตั้งเขตและท้องที่สำหรับโรงพยาบาลขึ้นแห่งหนึ่ง หรือหลายแห่งก็ตาม และภาคีฝ่ายปฏิบัติทั้งหลาย ซึ่งได้รับแจ้งให้ทราบถึงการมีอยู่แห่งเขตและท้องที่ดังกล่าวนั้น จะได้แต่งตั้งหรือให้ประเทศที่เป็นกลางแต่งตั้งบุคคลที่สมควรจะได้รับเลือกเป็นกรรมการ ในคณะกรรมการพิเศษต่างๆ ตามที่กล่าวไว้ในข้อ 8 และ 9

ข้อ 11

ไม่ว่าในพฤติการณ์ใดๆ ก็ตาม ห้ามมิให้เขตสำหรับโรงพยาบาลเป็นจุดสำหรับการโจมตี เขตนั้นๆ จะต้องได้รับความคุ้มครองและเคารพจากภาคีคู่พิพาททุกเมื่อ

ข้อ 12

ในกรณีที่มีการยึดครองอาณาเขตนั้น เขตโรงพยาบาลต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในอาณาเขตนั้นๆ จะคงได้รับความเคารพและใช้เช่นนั้นต่อไป

อย่างไรก็ดี ประเทศที่ยึดครองอาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ของเขตเช่นว่านี้ได้ โดยมีเงื่อนไขว่าได้จัดการด้วยประการที่พึงประสงค์แล้วเพื่อประกันความปลอดภัยของบุคคลที่อยู่ในเขตนั้น

ข้อ 13

ความตกลงฉบับนี้ให้ใช้บังคับแก่บรรดาท้องที่ซึ่งประเทศต่างๆ อาจใช้เพื่อวัตถุประสงค์อย่างเดียวกันกับเขตสำหรับโรงพยาบาลด้วย

ภาคผนวกที่ 2

ด้านหน้า

  (เนื้อที่สงวนไว้สำหรับ
ชื่อประเทศและเจ้าหน้าที่ทหารที่ออกบัตรมี)

บัตรประจำตัว

สำหรับพนักงานแพทย์และทางศกสมนาประจำกองทัพ

นามสกุล.....
นามตัว.....
วันเกิด.....
ยศ.....
เลขหมายของทหาร.....

ผู้ถือบัตรนี้ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้
ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น
ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 ในฐานะที่เป็น.....
.....
.....

วันที่ออกบัตร เลขหมายประจำบัตร
.....
.....
.....

ด้านหลัง

ลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือ
หรือทั้งสองอย่าง

รูปถ่ายของผู้ถือ

ตราประจำของ
เจ้าหน้าที่ทหาร
ผู้ออกบัตร

ความสูง	ตา	ผม
.....

ตำแหน่งแสดงรูปพรรณอื่นๆ :
.....
.....
.....
.....

อนุสัญญาเจนีวา

เพื่อให้ผู้ลี้ภัยในกองทัพขณะอยู่ในทะเล

ซึ่งบาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอัปปาง มีสถานะดีขึ้น

ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949

ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจเต็มของรัฐบาลที่ได้มีผู้แทนไปในการประชุมทางการทูต ที่ได้จัดให้มีขึ้น ณ เมืองเจนีวา ตั้งแต่วันที่ 21 เมษายน ถึงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 เพื่อแก้ไขอนุสัญญากรุงเฮก ฉบับที่ 10 ลงวันที่ 18 ตุลาคม ค.ศ. 1907 ซึ่งนำหลักการแห่งอนุสัญญาเจนีวา ปี 1906 มาดัดแปลงใช้แก่การสงครามทางทะเล ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ภาค 1

บททั่วไป

ข้อ 1

บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญารับที่จะเคารพและจะจัดประกันให้เคารพอนุสัญญานี้ในทุกพฤติการณ์

ข้อ 2

นอกจากบทบัญญัติซึ่งจะต้องใช้บังคับในยามสงบแล้ว ให้ใช้อนุสัญญานี้บังคับแก่บรรดากรณีสงครามที่ได้มีการประกาศ หรือกรณีพิพาทกันด้วยอาวุธอย่างอื่นใด ซึ่งอาจเกิดขึ้นระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาสองฝ่าย หรือกว่าขึ้นไป แม้ว่าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะรับรองมิได้ว่ามีสถานะสงครามก็ตาม

อนุสัญญานี้ให้ใช้บังคับแก่บรรดาการยึดครองอาณาเขตบางส่วน หรือทั้งหมดของอัครภาคีผู้ทำสัญญาด้วย แม้ว่าการยึดครองดังกล่าวจะได้ประสบการต่อต้านด้วยอาวุธก็ตาม

แม้ว่าประเทศที่พิพาทกันประเทศหนึ่งจะได้เป็นภาคีแห่งอนุสัญญานี้ก็ตาม ประเทศที่เป็นภาคียังคงมีความผูกพันตามอนุสัญญานี้ในความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน บรรดาประเทศดังกล่าวแล้วยังต้องมีความผูกพันตามอนุสัญญานี้ในความสัมพันธ์กับประเทศที่มีได้เป็นภาคีนั้นด้วยหากว่าประเทศนั้นยอมรับและใช้บทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้

ข้อ 3

ในกรณีที่มีการพิพาทกันด้วยอาวุธอันมิได้มีลักษณะเป็นกรณีระหว่างประเทศเกิดขึ้นในอาณาเขตของ อัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องมีความผูกพันที่จะใช้บทบัญญัติต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย คือ

(1) บุคคลซึ่งมิได้เข้าร่วมในการสู้รบรวมทั้งผู้สังกัดในกองทัพซึ่งได้วางอาวุธของตนแล้ว และผู้ซึ่งถูกกัน ออกจากการต่อสู้เพราะป่วยไข้ บาดเจ็บ ถูกกักคุม หรือเพราะเหตุอื่นใดก็ดี ไม่ว่าในพฤติการณ์ใดๆ จะต้องได้รับการปฏิบัติด้วยมนุษยธรรมโดยไม่คำนึงถึงลักษณะความแตกต่างอันเป็นผลเสื่อมเสียเนื่อง มาแต่เชื้อชาติ ผิว ศาสนา หรือความเชื่อถือ เพศ กำเนิด หรือความมั่งมี หรือเหตุอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน

เพื่อการนี้ บรรดาการกระทำต่อไปนี้แก่บุคคลดังกล่าวข้างต้น เป็นอันห้ามและคงห้ามต่อไปไม่ว่าใน กาลเทศะใด คือ

(ก) การประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฆาตกรรมทุกชนิด การตัดทอนอวัยวะ ส่วนหนึ่งส่วนใดการทำทารุณกรรมและการทรมาน

(ข) การจับตัวไปเป็นประกัน

(ค) การทำลายเกียรติยศแห่งบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติให้เป็นที่อับอายขายหน้าและ เสื่อมทรามต่ำช้า

(ง) การตัดสินลงโทษ และการปฏิบัติการตามคำตัดสินโดยไม่มีคำพิพากษาของศาลที่ได้ตั้งขึ้นตาม ระเบียบอันเป็นการให้หลักประกันความยุติธรรม ซึ่งอารยชนทั้งหลายยอมรับนับถือว่าเป็นสิ่ง ที่ไม่อาจจะละเว้นเสียได้

(2) ให้รวบรวมและดูแลรักษาผู้บาดเจ็บและป่วยไข้

องค์การมนุษยธรรมซึ่งไม่ลำเอียงทางฝ่ายใด เช่น คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ อาจเสนอ บริการของตนให้แก่ภาคีคู่พิพาทก็ได้

ภาคีคู่พิพาทควรพยายามนำบทบัญญัติอื่นๆ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้บังคับ อีกด้วย โดยทำความตกลงกันเป็นพิเศษ

การใช้บทบัญญัติข้างต้นนี้จะไม่กระทบกระเทือนฐานะในทางกฎหมายของภาคีคู่พิพาท

ข้อ 4

ในกรณีที่มีการสู้รบกันระหว่างกองทัพบกและกองทัพอากาศหรือของคู่อริพิพาททบบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ให้เป็นอันใช้แก่กองทหารที่อยู่บนเรือเท่านั้น

กองทหารที่ส่งขึ้นบกแล้วนั้น จะต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติของอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 โดยทันที

ข้อ 5

ประเทศที่เป็นกลางจะต้องรับใช้บทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้โดยอนุโลมสำหรับผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้และผู้ซึ่งเรืออับปาง ตลอดจนพนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์แห่งกองทัพแห่งภาคีคู่อริพิพาท ซึ่งได้รับไว้ หรือได้ถูกกักกันไว้ในอาณาเขตของตน รวมทั้งผู้ตายที่ค้นพบด้วย

ข้อ 6

นอกจากความตกลงที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในข้อ 10, 18, 31, 38, 39, 40, 43 และ 53 แล้ว บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญาอาจทำความตกลงเป็นพิเศษอื่นๆ สำหรับเรื่องทั้งปวงซึ่งตนเห็นสมควรทำเป็นบทบัญญัติไว้ต่างหากก็ได้ ห้ามมิให้ทำความตกลงพิเศษใดๆ อันจะเป็นผลเสื่อมเสียแก่ฐานะของผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้และผู้ซึ่งเรืออับปาง หรือพนักงานแพทย์ หรืออนุศาสนาจารย์ ตามที่ได้ยินยอมไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ หรือจำกัดสิทธิต่างๆ ที่อนุสัญญานี้ให้ไว้แก่บุคคลเหล่านั้น

บรรดาผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ และผู้ซึ่งเรืออับปาง ตลอดจนพนักงานการแพทย์และอนุศาสนาจารย์ จะคงได้รับประโยชน์จากความตกลงต่างๆ เช่นว่านี้ตราบเท่าที่อนุสัญญาฉบับนี้จะปรับใช้แก่บุคคลเหล่านั้น เว้นแต่เมื่อมีบทบัญญัติที่ขัดกันอย่างชัดเจนปรากฏอยู่ในตกลงที่กล่าวแล้ว หรือในความตกลงที่จะได้ทำขึ้นในภายหลัง หรือเมื่อภาคีคู่อริพิพาทฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้นำระเบียบการต่างๆ ที่ดีกว่ามาใช้กับบุคคลเหล่านั้น

ข้อ 7

บรรดาผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ และผู้ซึ่งเรืออับปาง ตลอดจนพนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์ ไม่ว่าในพฤติการณ์เช่นไร จะยอมสละสิทธิบางส่วน หรือทั้งหมดที่ตนได้รับตามอนุสัญญาฉบับนี้และตามความตกลงพิเศษต่างๆ ซึ่งได้กล่าวไว้ในข้อก่อน ในกรณีที่มีความตกลงพิเศษเช่นว่านั้นหาได้ไม่

ข้อ 8

อนุสัญญาฉบับนี้ให้ใช้บังคับด้วยความร่วมมือและภายใต้ความควบคุมของประเทศที่คุ้มครองซึ่งมีหน้าที่พิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของภาคีคู่พิพาทเพื่อการนี้ นอกจากพนักงานทูตหรือกงสุลของตนแล้ว ประเทศที่คุ้มครองจะแต่งตั้งผู้แทนจากคนชาติของตน หรือคนชาติของประเทศที่เป็นกลางอื่นอีกก็ได้ ผู้แทนดังกล่าวนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบของประเทศที่ตนจะไปปฏิบัติหน้าที่ด้วย

ภาคีคู่พิพาทจะต้องอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติภารกิจของผู้แทน หรือผู้ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครองอย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้

ผู้แทนหรือผู้ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครองไม่ว่ากรณีใดจะกระทำการเกินหน้าที่ของตนตามอนุสัญญาฉบับนี้หาได้ไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องคำนึงถึงความจำเป็นอันบังคับเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐซึ่งตนไปปฏิบัติหน้าที่ การปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลเหล่านี้จะถูกจำกัดเป็นกรณีพิเศษ และเป็นการชั่วคราวเมื่อมีความจำเป็นทางการทหารเกิดขึ้นเท่านั้น

ข้อ 9

บทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติทางมนุษยธรรม ซึ่งคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ หรือองค์การมนุษยธรรมอื่นใดที่ไม่ลำเอียงทางฝ่ายใดที่รับจะกระทำ เพื่อคุ้มครองผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ และผู้ซึ่งเรืออับปาง พนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์ และเพื่อบรรเทาทุกข์แก่บุคคลเหล่านั้น โดยได้รับความยินยอมของภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 10

บรรดาภาคีผู้ทำสัญญาอาจจะตกลงกันไม่ว่าเวลาใดที่จะมอบหมายหน้าที่ที่ทั้งปวงอันตกอยู่กับประเทศที่คุ้มครองตามอนุสัญญาฉบับนี้ แก่องค์การใดๆ ซึ่งให้หลักประกันทั้งปวงในความไม่ลำเอียงและในทางประสิทธิภาพก็ได้

เมื่อผู้ต้องบาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ และผู้ซึ่งเรืออับปาง หรือพนักงานแพทย์ และอนุศาสนาจารย์ มีได้รับประโยชน์ หรือมิได้รับประโยชน์อีกต่อไป ไม่ว่าเพราะเหตุใดจากการปฏิบัติภารกิจของประเทศที่คุ้มครอง หรือขององค์การหนึ่งองค์การใดที่ระบุไว้ในวรรคแรกข้างต้นแล้ว ให้ประเทศที่กักคุมร้องขอรัฐที่เป็นกลางรัฐหนึ่งรัฐใดหรือองค์การหนึ่งองค์การใดเช่นว่านั้นเข้ารับหน้าที่ทั้งหลายอันประเทศที่คุ้มครอง ซึ่งแต่งตั้งโดยภาคีคู่พิพาทปฏิบัติอยู่ตามอนุสัญญาฉบับนี้

ถ้าไม่อาจจัดความคุ้มครองตามนัยดังกล่าวแล้ว ให้ประเทศที่กักคุมร้องขอหรือรับสนองบริการขององค์การมนุษยธรรม เช่น คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศเป็นต้นภายในบังคับบทบัญญัติแห่งข้อนี้ที่จะเข้ารับหน้าที่ในทางมนุษยธรรมซึ่งประเทศที่คุ้มครองเป็นผู้ปฏิบัติอยู่ตามอนุสัญญาฉบับนี้

ประเทศที่เป็นกลางประเทศใดหรือองค์การใด ซึ่งได้รับเชิญจากประเทศที่เกี่ยวข้อง หรือเสนอตนเองเพื่อ การนี้ จะต้องปฏิบัติตามด้วยความสำนึกในความรับผิดชอบต่อภาคีคู่พิพาทซึ่งผู้ที่ได้รับความคุ้มครองตาม อนุสัญญาฉบับนี้สังกัดอยู่ และต้องให้คำรับรองอันพอเพียงว่าตนอยู่ในฐานะที่จะเข้ารับหน้าที่ตามสมควร และจะปฏิบัติหน้าที่นั้นโดยไม่ลำเอียง

ประเทศต่างๆ จะทำความตกลงพิเศษใดๆ อันขัดต่อบทบัญญัติข้างต้นนี้หาได้ไม่ ในเมื่อประเทศหนึ่งใน บรรดาประเทศเหล่านั้นถูกจำกัดเสรีภาพ แม้เป็นเพียงชั่วคราวก็ดีในการที่จะเจรจากับประเทศอื่นหรือ พันธมิตรของตนโดยเหตุผลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางทหาร เฉพาะอย่างยิ่งในเมื่ออาณาเขตทั้งหมดหรือ อาณาเขตส่วนใหญ่ของประเทศดังกล่าวถูกยึดครอง

เมื่อใดในอนุสัญญาฉบับนี้มีข้อความกล่าวถึงประเทศที่คุ้มครอง ข้อความนั้นให้ใช้แก่องค์กรต่างๆ ที่เข้า มาแทนตามนัยแห่งข้อนี้ด้วย

ข้อ 11

ในกรณีที่เป็นการสมควรเพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่ได้รับความคุ้มครองโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีการ ขัดแย้งกันในระหว่างภาคีคู่พิพาทเกี่ยวกับการใช้ หรือการตีความบทบัญญัติต่างๆ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ ประเทศที่คุ้มครองจะได้อำนวยความช่วยเหลือเพื่อทำความตกลงในข้อที่ขัดแย้งกันนั้น

เพื่อการนี้ประเทศที่คุ้มครองแต่ละประเทศ จะเป็นโดยการเชิญของภาคีฝ่ายหนึ่งหรือโดยการริเริ่ม ของตนเองก็ตาม อาจเสนอต่อภาคีคู่พิพาทให้มีการประชุมระหว่างผู้แทนของตนและโดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ และผู้ซึ่งเรืออัปปาง พนักงานแพทย์ และ อนุศาสนาจารย์ก็ได้ ซึ่งถ้าอาจทำได้ก็ให้ประชุมกันในอาณาเขตที่เป็นกลางอันได้จัดเลือกขึ้นตามความ เหมาะสม ภาคีคู่พิพาทมีข้อผูกพันที่จะปฏิบัติให้เป็นผลตามข้อที่ได้เสนอมายังตนเพื่อการนี้ ถ้าจำเป็น ประเทศที่คุ้มครองอาจเสนอขอความเห็นชอบจากภาคีคู่พิพาทในตัวบุคคลแห่งประเทศที่เป็นกลาง หรือ ที่ได้รับการแต่งตั้งโดยกรรมการกาชาดระหว่างประเทศซึ่งจะได้รับเชิญให้เข้าร่วมการประชุมดังกล่าวก็ได้

ภาค 2

ผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ และผู้ซึ่งเรืออับปาง

ข้อ 12

ผู้สังกัดในกองทัพและบุคคลอื่นที่จะได้กล่าวถึงในข้อต่อไปนี้อยู่ในทะเลและซึ่งเป็นผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ หรือผู้ซึ่งเรืออับปาง จะต้องได้รับความเคารพและคุ้มครองในทุกพฤติการณ์ โดยให้เป็นที่เข้าใจว่า คำว่า “เรืออับปาง” นั้น หมายถึงเรืออับปางโดยเหตุใดๆ ก็ตาม และรวมความตลอดถึงการถูกบังคับให้ลงสู่ทะเลโดยหรือจากอากาศยาน

บุคคลเช่นว่านี้จะต้องได้รับการปฏิบัติและรักษาพยาบาลด้วยมนุษยธรรมโดยคู่พิพาท ซึ่งตนตกอยู่ในอำนาจโดยไม่คำนึงถึงลักษณะความแตกต่างอันเป็นผลเสื่อมเสียเนื่องมาแต่เพศ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง หรือเหตุอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน ห้ามประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายของบุคคลเหล่านี้อย่างเด็ดขาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้ามฆาตกรรมหรือกำจัดพันธุ์ ทรมาณ หรือใช้ทดลองทางชีววิทยา ห้ามมิให้เจตนาละทิ้งบุคคลเหล่านี้ไว้โดยปราศจากความช่วยเหลือทางแพทย์ หรือโดยปราศจากการรักษาพยาบาลหรือปล่อยไว้ให้ตกอยู่ในสภาพอันเสี่ยงภัยแห่งโรคติดต่อ

สิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลก่อนผู้อื่นนั้น จะเป็นอันอนุมัติให้เพิ่มขึ้นได้ก็โดยเหตุผลทางแพทย์ที่มีลักษณะด่วนเท่านั้น

สตรีจะต้องได้รับการปฏิบัติโดยได้รับการพิจารณาทุกประการอันสมควรแก่เพศของตน

ข้อ 13

อนุสัญญาฉบับนี้ให้ใช้แก่บรรดาผู้ต้องบาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ และผู้ซึ่งเรืออับปางทางทะเลซึ่งอยู่ในประเภทต่อไปนี้คือ

- (1) ผู้สังกัดในกองทัพของภาคีคู่พิพาท รวมทั้งผู้สังกัดในมิลิเชียหรือหน่วยอาสาสมัคร ซึ่งเป็นส่วนของกองทัพเหล่านี้
- (2) ผู้สังกัดในมิลิเชียและผู้สังกัดหน่วยอาสาสมัครอื่นใด รวมทั้งผู้สังกัดในขบวนต่อต้าน ที่ได้จัดตั้งขึ้นโดยมีระเบียบซึ่งเป็นของภาคีคู่พิพาท และปฏิบัติการอยู่ภายในหรือภายนอกอาณาเขตของตนเอง แม้ว่าอาณาเขตนั้นจะถูกยึดครองอยู่ หากว่ามิลิเชียหรือหน่วยอาสาสมัคร รวมทั้งขบวนต่อต้านที่ได้จัดตั้งโดยมีระเบียบเช่นว่านี้ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้างต่อไปนี้ คือ

- (ก) มีผู้บัญชาสั่งการอันเป็นบุคคลที่รับผิดชอบสำหรับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา
- (ข) มีเครื่องหมายที่กำหนดไว้เด่นชัดสามารถจะเห็นได้ในระยะไกล
- (ค) ถืออาวุธโดยเปิดเผย
- (ง) ปฏิบัติการรบตามกฎหมายและประเพณีการสงคราม
- (3) ผู้สังกัดในกองทัพประจำซึ่งมีความสามัคคีต่อรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการรับรองจากประเทศที่กักคุม
- (4) บุคคลที่ร่วมอยู่แต่มิได้สังกัดอยู่ในกองทัพนั้นโดยตรง เช่น พนักงานพลเรือนที่สังกัดอยู่ในพวกคนประจำอากาศยานทหาร ผู้สื่อข่าวสงคราม ผู้รับเหมาส่งเสบียง ผู้สังกัดในหน่วยกรรมกรหรือในบริการต่างๆ ที่รับผิดชอบต่อสวัสดิภาพของทหาร หากว่าบุคคลเหล่านี้ได้รับอนุมัติจากกองทัพที่ตนได้ร่วมอยู่
- (5) บรรดาบุคคลประจำเรือรวมทั้งนายเรือ คนนำร่องและผู้ฝึกหัดงานของเรือพาณิชย์ และคนประจำอากาศยานพลเรือนของภาคีคู่พิพาท ซึ่งไม่ได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติที่อนุเคราะหฺ์ศึกกานี้ ตามบทบัญญัติอื่นใดแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ
- (6) พลเมืองในอาณาเขตที่มีได้ถูกยึดครอง ซึ่งเมื่อศัตรูประชิดเข้ามาได้สมัครใจเข้าจับอาวุธต่อต้านกองทหารที่บุกเข้ามานั้นโดยไม่มีเวลาจัดรวมกันเข้าเป็นหน่วยกองทหารประจำ หากบุคคลเหล่านี้ถืออาวุธโดยเปิดเผยและเคารพต่อกฎและประเพณีการสงคราม

ข้อ 14

บรรดาเรือรบของผู้ที่เป็นฝ่ายในการสงครามจะต้องมีสิทธิเรียกร้องให้ส่งตัวผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ หรือผู้ซึ่งเรืออับปางที่อยู่บนเรือพยาบาลของทหาร และเรือพยาบาลของสมาคมบรรเทาทุกข์ หรือของบุคคล เอกชน ตลอดจนเรือพาณิชย์ เรือยอร์ชและเรืออย่างอื่น ไม่ว่าบุคคลดังกล่าวนั้นจะมีสัญชาติใด หากว่าผู้บาดเจ็บ และป่วยไข้นั้นอยู่ในสภาพที่จะพึงขนย้ายไปได้ และเรือรบนั้นสามารถที่จะให้ความสะดวกอันพอเพียงสำหรับการรักษาพยาบาลอันจำเป็น

ข้อ 15

ถ้ามีการจับตัวผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ หรือผู้ซึ่งเรืออับปางไว้บนเรือสงครามที่เป็นกลาง หรืออากาศยานทหารที่เป็นกลาง ให้จัดประกันมิให้บุคคลดังกล่าวนั้นสามารถเข้าร่วมปฏิบัติการสงครามได้อีกต่อไป ในกรณีทีกฎหมายระหว่างประเทศบังคับไว้เช่นนั้น

ข้อ 16

ภายใต้บทบัญญัติแห่งข้อ 12 ผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ และผู้ซึ่งเรืออับปางของผู้เป็นฝ่ายในสงครามฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายใดซึ่งตกอยู่ในอำนาจของฝ่ายศัตรูนั้น ให้ถือว่าเป็นเชลยศึก และให้นำบทบัญญัติแห่งกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับเชลยศึกมาใช้บังคับแก่บุคคลเหล่านั้น ผู้จับกุมอาจลงความเห็นตามพฤติการณ์ว่าเป็นการสมควรที่จะกักตัวบุคคลดังกล่าวไว้ หรือจะนำตัวไปยิงทำเรือในประเทศของผู้จับกุม ทำเรือที่เป็นกลางหรือทำเรือในอาณาเขตของศัตรูเองก็ได้ ในกรณีหลังนี้ห้ามมิให้เชลยศึกที่กลับไปสู่ประเทศของตนนั้นๆ เข้ารับหน้าที่ประจำการตลอดเวลาสงครามนั้น

ข้อ 17

ผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ หรือผู้ซึ่งเรืออับปาง ซึ่งได้ถูกส่งขึ้นบก ณ ทำของของประเทศที่เป็นกลางโดยความยินยอมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นนั้น หากไม่มีข้อตกลงเป็นอย่างอื่นระหว่างประเทศที่เป็นกลางกับประเทศที่เป็นฝ่ายในสงครามแล้ว ให้ประเทศที่เป็นกลางควบคุมไว้เพื่อมิให้เข้าปฏิบัติการในสงครามได้อีกในกรณีที่ถูกกฎหมายระหว่างประเทศบังคับไว้เช่นนั้น

คำรักษาพยาบาลในโรงพยาบาล และค่าใช้จ่ายในการกักกันนั้นให้ประเทศ ซึ่งผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ หรือผู้ซึ่งเรืออับปางนั้นสังกัดอยู่เป็นผู้เสีย

ข้อ 18

ภายหลังการปะทะกันแต่ละครั้ง ภาคิคูพิพาทจะต้องจัดการเท่าที่จะทำได้โดยทุกประการ โดยไม่ชักช้า เพื่อค้นหาและเก็บตัวผู้ซึ่งเรืออับปาง ผู้บาดเจ็บ และผู้ป่วยไข้ เพื่อให้ควบคุมครองบุคคลที่วานี้จากการโจรกรรมและการปฏิบัติอันเลวทราม เพื่อจัดให้ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเพียงพอ และเพื่อค้นหาผู้ตาย และป้องกันมิให้ร่างถูกทำลาย

ในเมื่อพฤติการณ์จักอำนวยให้ ให้คูพิพาททำการตกลงเฉพาะท้องถิ่นเพื่อขนย้ายผู้บาดเจ็บ และผู้ป่วยไข้ ทางทะเลจากเขตที่ปิด หรือล้อมไว้และเพื่อให้พนักงานแพทย์ และพนักงานศาสนาพร้อมด้วยบริภัณฑ์ ได้ผ่านไปสู่เขตนั้นได้

ข้อ 19

ภาคิคูพิพาทจะต้องทำบันทึกเป็นหลักฐานแสดงรายการต่างๆ เพื่อเป็นการช่วยเหลือในการจัดทำรูปพรรณของผู้ซึ่งเรืออับปาง ผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ หรือผู้ตายแต่ละคนของฝ่ายปฏิบัติที่ตกอยู่ในอำนาจของตนโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ ถ้าเป็นไปได้ บันทึกนั้นให้มิข้อความดังต่อไปนี้ คือ

- (ก) ชื่อประเทศซึ่งบุคคลเหล่านั้นสังกัดอยู่
- (ข) หมายเลขประจำกองทัพ ประจำกรม ประจำตัวหรือหมายเลขลำดับ
- (ค) นามสกุล
- (ง) นามตัว
- (จ) วันเกิด
- (ฉ) รายการอื่นๆ ที่ปรากฏในบัตร หรือแผ่นโลหะแสดงรูปพรรณ
- (ช) วันที่และสถานที่ที่ถูกจับกุมหรือถึงแก่กรรม
- (ซ) รายละเอียดเกี่ยวกับบาดแผล หรือโรค หรือสาเหตุแห่งมรณกรรม

ข้อความดังกล่าวข้างบนนี้ จะต้องจัดส่งให้สำนักงานสนเทศตามที่ระบุไว้ในข้อ 122 แห่งอนุสัญญาเจนีวา เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 โดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ สำนักงานนี้จะได้จัดส่งข้อความนี้ต่อไปให้ประเทศซึ่งบุคคลเหล่านั้นสังกัดอยู่โดยผ่านประเทศที่คุ้มครองและสำนักตัวแทนกลางสำหรับเชลยศึก

ภาคีคู่พิพาทต่างฝ่ายจะต้องจัดทำและจัดส่งมรณบัตรหรือบัญชีรายนามผู้ตายอันรับรองว่าถูกต้องแล้วให้กันและกันทราบโดยผ่านทางสำนักงานเดียวกันนี้โดยนัยเดียวกันต่างฝ่ายจะต้องเก็บและนำส่งแผ่นโลหะแสดงรูปพรรณชนิดคู่ซีกหนึ่ง หรือแผ่นโลหะแสดงรูปพรรณนั้นเอง ถ้าเป็นแผ่นโลหะชนิดเดี่ยว พินัยกรรม ฉบับสุดท้าย หรือเอกสารอื่น ซึ่งมีความสำคัญสำหรับญาติสนิทของผู้ตาย เงิน และโดยทั่วๆ ไป บรรดาวัตถุต่างๆ ที่มีค่าในตัวของสิ่งของนั้นเอง หรือในทางจิตใจ ซึ่งค้นพบในตัวผู้ตายให้แก่กันและกัน โดยผ่านสำนักงานเดียวกันนี้ สิ่งของเหล่านี้รวมทั้งสิ่งของที่ไม่ปรากฏหลักฐานจะได้จัดส่งไปเป็นหีบห่อปิดผนึกประทับตราพร้อมด้วยบันทึกรายการ อันจำเป็นเพื่อทราบรูปพรรณของเจ้าของผู้ตายได้ และบัญชีแสดงสิ่งของที่บรรจุไว้ในห่อนั้นโดยครบถ้วนด้วย

ข้อ 20

ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดให้มีการชันสูตรศพอย่างรอบคอบ และถ้าเป็นไปได้ก็ให้มีการชันสูตรศพทางแพทย์เสียแต่ละราย เท่าที่สถานการณ์จะอำนวยให้ก่อนที่จะฝังศพในทะเล ทั้งนี้เพื่อสามารถยืนยันการตาย จัดทำรูปพรรณผู้ตาย และเพื่อทำรายงานขึ้นได้ ในกรณีที่ใช้แผ่นโลหะแสดงรูปพรรณชนิดคู่ซีกหนึ่งของแผ่นโลหะนั้นให้คงเหลือติดไว้กับตัวผู้ตาย

ถ้าผู้ตายถูกส่งตัวขึ้นบกให้นำพบญาติแห่งอนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ผู้บาดเจ็บและผู้ป่วยใช้ในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 มาใช้บังคับ

ข้อ 21

ภาคีคู่พิพาทอาจขอร้องในเมตตาคิดของผู้บังคับการเรือพาณิชย์ เรือยอร์ช และยานพาหนะอื่นที่เป็นกลาง ให้รับผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ หรือผู้ซึ่งเรืออับปางขึ้นบนเรือและให้การรักษาพยาบาล และให้เก็บศพคนตายก็ได้

เรือทุกชนิดที่สนองรับคำขอร้องนี้ และเรือซึ่งเข้าเก็บตัวผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ หรือผู้ซึ่งเรืออับปางด้วยความสมัครใจนั้นจะต้องได้รับความคุ้มครอง และความสะดวกเป็นพิเศษในการให้ความช่วยเหลือเช่นว่านั้น

ไม่ว่ากรณีใด ห้ามมิให้จับกุมเรือเหล่านั้น เพราะเหตุว่าได้ทำการขนส่งเช่นว่านั้น แต่ถ้าไม่มีข้อสัญญาเป็นอย่างอื่นแล้วเรือเหล่านั้นอาจถูกจับกุมได้ ในกรณีละเมิดความเป็นกลางซึ่งเรือเหล่านั้นได้กระทำขึ้น

ภาค 3

เรือพยาบาล

ข้อ 22

เรือพยาบาลทหาร กล่าวคือเรือที่ประเทศต่างๆ สร้างขึ้นหรือจัดไว้เป็นพิเศษและโดยเฉพาะเพื่อช่วยเหลือรักษาพยาบาล และขนย้ายผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ และผู้ซึ่งเรืออับปางนั้น จะต้องไม่ถูกโจมตีหรือจับกุมไม่ว่าพฤติการณ์ใดๆ แต่จะต้องได้รับความเคารพและความคุ้มครองโดยมีเงื่อนไขว่าได้แจ้งชื่อและลักษณะของเรือนั้นไปให้ภาคีคู่พิพาททราบสิบวันก่อนใช้เรือนั้น

ลักษณะต่างๆ ซึ่งต้องปรากฏในคำแจ้งความนั้น จะต้องรวมตลอดถึงระวาง ต้นกรอสส์ ที่ได้จดทะเบียนไว้ ความยาวจากหัวถึงท้ายเรือและจำนวนแห่งเสากระโดงและปล่อง

ข้อ 23

สถานที่ตั้งบนฝั่งซึ่งมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้บาดเจ็บ และป่วยไข้ ในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 จะต้องได้รับความคุ้มครองมิให้ต้องถูกระดมยิงหรือถูกโจมตีจากทางทะเล

ข้อ 24

เรือพยาบาลที่ใช้โดยสภากาชาดประจำชาติ โดยสมาคมบรรเทาทุกข์ ซึ่งได้รับการรับรองเป็นทางการแล้ว หรือโดยเอกชนนั้น จะต้องได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกับเรือพยาบาลทหาร และจะต้องได้รับการยกเว้นจากการถูกจับกุมหากว่าภาคีคู่พิพาทซึ่งเรือนั้นสังกัดอยู่ได้มอบหน้าที่ให้เป็นทางการและเมื่อได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งข้อ 22 ว่าด้วยการแจ้งความนั้นแล้ว

เรือเหล่านี้จะต้องจัดให้มีใบสำคัญของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ระบุว่าเรือนั้นอยู่ในความควบคุมของเขา เหล่านี้ขณะเตรียมพร้อม และขณะออกปฏิบัติการ

ข้อ 25

เรือพยาบาลที่ใช้โดยสภาขาชาดประจำชาติ โดยสมาคมบรรเทาทุกข์ ซึ่งได้รับการรับรองเป็นทางการแล้ว หรือโดยเอกชนของประเทศที่เป็นกลางนั้น จะต้องได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกับเรือพยาบาลทหาร และจะต้องได้รับยกเว้นจากการถูกจับกุมโดยมีเงื่อนไขว่า เรือเหล่านั้นได้มอบไว้ให้อยู่ภายใต้ความควบคุมของภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งด้วยความยินยอมของรัฐบาลของตนมาก่อนแล้ว และโดยได้รับอนุญาตจากภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้องแล้ว เมื่อได้ปฏิบัติการตามบทบัญญัติแห่งข้อ 22 ว่าด้วยการแจ้งความนั้นแล้ว

ข้อ 26

ความคุ้มครองดังกล่าวในข้อ 22, 24 และ 25 นั้น ให้ใช้บังคับแก่เรือพยาบาลไม่ว่าจะมีระวางขนาดใด และแก่เรือชูชีพของเรือเหล่านั้นไม่ว่าจะปฏิบัติการ ณ ที่ใด อย่างไรก็ตามเพื่อให้ได้รับความสะดวกสบายและความปลอดภัยอย่างเต็มที่ ภาคีคู่พิพาทจะต้องพยายามใช้แต่เพียงเรือพยาบาลที่มีระวางมากกว่า 2,000 ตันกรอสส์ขึ้นไปเท่านั้น สำหรับบรรทุกผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ และผู้ซึ่งอับปางในระยะทางไกลและทะเลลึก

ข้อ 27

ภายใต้เงื่อนไขอย่างเดียวกันกับที่บัญญัติไว้ในข้อ 22 และ 24 เรือเล็กซึ่งใช้โดยรัฐ หรือโดยองค์การเรือชูชีพ ซึ่งได้รับการรับรองเป็นทางการแล้ว สำหรับการช่วยเหลือทางชายฝั่งนั้นจะต้องได้รับความเคารพและคุ้มครองเช่นเดียวกันเท่าที่จะไม่ขัดกับการดำเนินการทางทหาร

บทบัญญัติเช่นเดียวกันนี้ให้ใช้บังคับเท่าที่จะพึงปฏิบัติได้ แก่สถานที่ตั้งประจำตามชายฝั่งที่ใช้โดยเฉพาะสำหรับเรือเหล่านี้เพื่อกิจการทางมนุษยธรรม

ข้อ 28

ถ้ามีการสู้รบเกิดขึ้นบนเรือรบ ส่วนของเรือที่จัดไว้สำหรับผู้ป่วยไข้จะต้องได้รับความเคารพและปล่อยไว้เท่าที่จะทำได้ ส่วนของเรือที่จัดไว้สำหรับผู้ป่วยไข้รวมทั้งบริภัณฑ์จะต้องให้คงอยู่ภายใต้บังคับกว่าด้วยการสงคราม แต่ห้ามมิให้เปลี่ยนแปลงไปจากความประสงค์ของส่วนที่กล่าวของเรื่อนั้นตราบเท่าที่จำเป็นสำหรับผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ อย่างไรก็ตามก็ผู้บังคับการซึ่งส่วนที่กล่าวของเรือตกมาอยู่ในอำนาจอาจใช้ส่วนที่กล่าวของเรื่อนั้นเพื่อประโยชน์อื่นในกรณีแห่งความจำเป็นทางทหารอันรีบด่วนได้ เมื่อได้จัดให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ซึ่งอยู่ในส่วนของเรื่อนั้นได้รับการดูแลรักษาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้อ 29

เรือพยาบาลใด ณ ท่าเรือซึ่งตอกอยู่ในอำนาจของฝ่ายศัตรูนั้นจะต้องได้รับอนุญาตให้ออกจากท่าเรือนั้นได้

ข้อ 30

บรรดาเรือดังกล่าวไว้ในข้อ 22, 24, 25 และ 27 นั้น จะต้องให้การบรรเทาทุกข์และความช่วยเหลือแก่ผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ และผู้ซึ่งเรืออับปางโดยไม่คำนึงถึงว่าจะเป็นคนสัญชาติใด

บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญารับว่าจะไม่ใช่เรือเหล่านี้ เพื่อการทหารอันใด

เรือเช่นว่านี้จะต้องไม่กีดขวางการเคลื่อนไหวของผู้ที่ทำการรบ

ระหว่างและภายหลังการรบ เรือเหล่านี้จะกระทำการโดยเสียงภัยแห่งตนเอง

ข้อ 31

ภาคีคู่พิพาทจะต้องมีสิทธิที่จะควบคุมและค้นเรือดังกล่าวในข้อ 22, 24, 25 และ 27 และจะปฏิเสธไม่รับความช่วยเหลือจากเรือเหล่านี้ สั่งให้เรือเหล่านี้ไปเสียหรือบังคับให้ไปทางใด ควบคุมการใช้วิทยุและการสื่อสารอื่นๆ ของเรือเหล่านี้ และแม้ว่าจะกักเรือเหล่านี้ไว้ในระยะเวลาไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันที่จับได้ก็ได้ ถ้าความร้ายแรงของพฤติกรรมบังคับให้ต้องกระทำเช่นนั้น

ภาคีคู่พิพาทอาจจะส่งเจ้าหน้าที่ไปอยู่ในเรือชั่วคราว โดยให้มีหน้าที่แต่เพียงที่จะดูแลให้ปฏิบัติตามคำสั่งซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในวรรคก่อนนั้นก็ไว้

เท่าที่จะเป็นไปได้ ภาคีคู่พิพาทจะต้องจดคำสั่งที่ให้แก่นายเรือไว้ในปุมของเรือพยาบาลในภาษาหนึ่งภาษาใดที่นายเรือจะเข้าใจได้

ไม่ว่าจะเป็นการกระทำไปฝ่ายเดียว หรือโดยมีข้อตกลงกันไว้เป็นพิเศษก็ตาม ภาคีคู่พิพาทอาจจะให้มีผู้สังเกตการณ์ที่เป็นกลางขึ้นอยู่บนเรือของตน เพื่อพิสูจน์การปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ โดยเคร่งครัดก็ได้

ข้อ 32

เรือดังกล่าวไว้ในข้อ 22, 24, 25 และ 27 นั้น มิให้ถือว่าเป็นเรือรบในกรณีที่จอดอยู่ในท่าที่เป็นกลาง

ข้อ 33

เรือพาณิชย์ซึ่งได้ทำการเปลี่ยนแปลงเป็นเรือพยาบาลนั้น จะใช้เพื่อการอื่นไม่ได้ตลอดเวลาแห่งการสู้รบ

ข้อ 34

ความคุ้มครองซึ่งเรือพยาบาลและส่วนของเรือที่จัดไว้สำหรับผู้ป่วยไข้มีสสิทธิจะได้รับนั้นจะไม่ระงับไป เว้นแต่จะนำไปใช้ในนอกหน้าที่ทางมนุษยธรรม เพื่อกระทำการอันเป็นภัยอันตรายแก่ฝ่ายศัตรู

อย่างไรก็ดีความคุ้มครองจะระงับได้ก็แต่เมื่อได้ให้คำเตือนตามสมควรแล้ว โดยแจ้งกำหนดระยะเวลาอันเหมาะสมตามควรแก่กรณีและคำเตือนเช่นนั้นได้ถูกทอดทิ้งละเลยเสีย

โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรือพยาบาลจะต้องไม่มีหรือใช้รหัสลับ สำหรับการวิทยุหรือการสื่อสารอื่นๆ

ข้อ 35

พฤติการณ์ต่อไปนี้จะไม่ถึงว่าทำให้เรือพยาบาลหรือส่วนของเรือที่จัดไว้สำหรับผู้ป่วยไข้ต้องเสียสิทธิแห่งความคุ้มครองซึ่งควรจะได้รับ คือ

- (1) การที่ลูกเรือของเรือพยาบาลหรือส่วนของเรือที่จัดไว้สำหรับผู้ป่วยไข้มีอาวุธเพื่อรักษาความเรียบร้อยเพื่อป้องกันตนเองหรือผู้ป่วยไข้ และผู้บาดเจ็บ
- (2) การที่มีเครื่องมือสำหรับใช้โดยเฉพาะในการเดินเรือหรือการสื่อสารอยู่บนเรือ
- (3) การที่ค้นพบอาวุธและเครื่องกระสุนซึ่งแบกหรือถือได้บนเรือหรือส่วนของเรือที่จัดไว้สำหรับผู้ป่วยไข้ อันเป็นของที่ยึดมาจากผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ และผู้ซึ่งเรืออับปาง และยังมีได้ส่งมอบให้แก่เจ้าหน้าที่
- (4) การที่กิจการในด้านมนุษยธรรมของเรือพยาบาล และส่วนของเรือที่จัดไว้สำหรับผู้ป่วยไข้ หรือของลูกเรือได้ขยายไปถึงการดูแลรักษาผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ หรือผู้ซึ่งเรืออับปาง ที่เป็นพลเรือน
- (5) การขนส่งปริมาณและพนักงานที่มุ่งหมายโดยเฉพาะให้ทำหน้าที่ทางการแพทย์เกินกว่าความต้องการตามปกติ

ภาค 4

พนักงาน

ข้อ 36

พนักงานทางศาสนา พนักงานแพทย์ และพนักงานพยาบาลของเรือพยาบาล และลูกเรือของเรือพยาบาล จะต้องได้รับความเคารพและคุ้มครอง เขาเหล่านี้จะถูกจับกุมในระหว่างเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในเรือพยาบาล มิได้ ไม่ว่าจะมิผู้บาดเจ็บหรือป่วยไข้อยู่บนเรือนั้นหรือไม่ก็ตาม

ข้อ 37

พนักงานทางศาสนา พนักงานแพทย์ และพนักงานพยาบาลซึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลรักษาหรืออบรมจิตใจของบุคคลที่ได้รับบาดเจ็บในข้อ 12 และ 13 นั้น ถ้าตกไปอยู่ในอำนาจของศัตรู จะต้องได้รับความเคารพและคุ้มครองเขาเหล่านี้จะพึงปฏิบัติหน้าที่ของตนต่อไปได้เท่าที่จำเป็นเพื่อดูแลรักษาผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ บุคคลเหล่านี้จะต้องถูกส่งตัวกลับในภายหลังในทันทีที่ผู้บัญชาการทหารซึ่งตนอยู่ได้บังคับบัญชาเห็นว่าจะพึงปฏิบัติได้เมื่อไปจากเรือนั้น บุคคลเหล่านี้จะนำทรัพย์สินส่วนตัวของตนไปได้ด้วย

อย่างไรก็ดีถ้าเป็นการจำเป็นที่จะกักตัวพนักงานเหล่านี้บางคนไว้ตามความจำเป็นทางการแพทย์และทางจิตใจของเชลยศึก ก็ให้กระทำการทุกอย่างที่จะกระทำได้ เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ได้ขึ้นบกโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้

พนักงานที่ถูกกักตัวอยู่นี้เมื่อขึ้นบกแล้วจะต้องอยู่ภายใต้บังคับขบขันบัญญัติแห่งอนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949

ภาค 5

การขนส่งทางการแพทย์

ข้อ 38

บรรดาเรือที่จัดหามาเพื่อการนั้นให้ได้รับอนุญาตให้ทำการขนส่งบริภัณฑ์ที่มุ่งหมายจะเอาไปใช้โดยเฉพาะในการรักษาผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพ หรือเพื่อใช้ในการป้องกันโรค แต่จะต้องแจ้งรายละเอียดในการเดินทางไปให้ประเทศฝ่ายปฏิบัติทราบ และได้รับอนุมัติจากประเทศนั้นเสียก่อน ให้ประเทศฝ่ายปฏิบัติสงวนสิทธิที่จะขึ้นบนเรือที่ขนส่งนั้นได้ แต่จะจับกุมเรือหรือยึดเครื่องมือที่ขนส่งมานั้นไม่ได้

โดยความตกลงระหว่างภาคีคู่พิพาทอาจจัดให้มีผู้สังเกตการณ์ที่เป็นกลางขึ้นไปบนเรือเช่นว่านี้ เพื่อตรวจบริภัณฑ์ที่ขนส่งมานั้นก็ได้ เพื่อการนี้จะต้องอนุญาตให้เข้าถึงบริภัณฑ์นั้นได้โดยเสรี

ข้อ 39

อากาศยานทางการแพทย์ กล่าวคือ อากาศยานที่ใช้โดยเฉพาะในการขนย้ายผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ และผู้ซึ่งเรืออับปาง และในการขนส่งพนักงานและบริภัณฑ์ทางการแพทย์นั้นจะต้องไม่ถูกโจมตีแต่จะต้องได้รับความเคารพจากภาคีคู่พิพาทในขณะที่ทำการบินอยู่ในระดับความสูง ในเวลาและตามเส้นทางที่ได้ตกลงกันไว้โดยเฉพาะระหว่างภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้องแล้ว

อากาศยานเหล่านี้จะต้องมีเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดตามที่กำหนดไว้ในข้อ 41 พร้อมด้วยธงชาติของตนที่ด้านใต้ ด้านบน และด้านข้างทั้งสอง และจะต้องมีเครื่องหมายหรือเครื่องแสดงลักษณะอย่างอื่นซึ่งอาจเป็นที่ตกลงกันระหว่างภาคีคู่พิพาทเมื่อเริ่มต้นหรือในระหว่างสู้รบก็ได้

เว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ห้ามมิให้ทำการบินเหนืออาณาเขตของฝ่ายศัตรูหรือที่ฝ่ายศัตรูยึดครอง

อากาศยานทางการแพทย์จะต้องเชื่อฟังคำสั่งให้ร่อนลงสู่พื้นดิน หรือพื้นน้ำ เมื่อได้มีการร่อนลงเช่นว่านี้ อากาศยานพร้อมด้วยผู้ที่อยู่ในอากาศยานนั้นอาจทำการบินต่อไปได้หลังจากได้มีการตรวจสอบแล้ว หากมีการตรวจสอบเช่นว่านั้น

ในกรณีที่ต้องร่อนลงโดยไม่สมัครใจบนพื้นดินหรือพื้นน้ำในอาณาเขตของฝ่ายศัตรู หรือที่ฝ่ายศัตรูยึดครองอยู่ ผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ และผู้ซึ่งเรืออับปาง รวมทั้งพนักงานประจำอากาศยานจะต้องเป็นพลเชลยศึก พนักงานแพทย์จะต้องได้รับการปฏิบัติตามข้อ 36 และ 37

ข้อ 40

ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติในวรรคสอง อากาศยานทางการแพทย์ของภาคีคู่พิพาทอาจทำการบินเหนืออาณาเขตของประเทศที่เป็นกลาง ร่อนลงสู่อาณาเขตนั้นในกรณีจำเป็นหรือใช้อาณาเขตนั้นเป็นท่าแวะก็ได้ อากาศยานนั้นๆ จะต้องแจ้งให้ประเทศที่เป็นกลางทราบล่วงหน้าถึงการบินผ่านเหนือนั้นๆ จะต้องแจ้งให้ประเทศที่เป็นกลางทราบล่วงหน้าถึงการบินผ่านเหนืออาณาเขตนั้นๆ และจะต้องเชื่อฟังคำสั่งให้ร่อนลงสู่พื้นดินหรือพื้นน้ำ อากาศยานเช่นนี้จะต้องไม่ถูกโจมตีเฉพาะเมื่อทำการบินตามเส้นทางในระดับความสูงและตามเวลาที่ได้ตกลงกันไว้โดยเฉพาะในระหว่างภาคีคู่พิพาทและประเทศที่เป็นกลางที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ดีประเทศที่เป็นกลางอาจวางเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในการบินผ่านหรือร่อนลงสู่อาณาเขตของตนสำหรับอากาศยานทางการแพทย์ เจริญใจหรือข้อจำกัดซึ่งอาจวางไว้ดังกล่าวแล้วนี้จะต้องใช้บังคับโดยเท่าเทียมกันแก่ภาคีคู่พิพาททุกฝ่าย

นอกจากจะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ระหว่างประเทศที่เป็นกลางและภาคีคู่พิพาท ผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ หรือผู้ซึ่งเรืออับปาง ซึ่งลงจากอากาศยานทางการแพทย์ด้วยความเห็นชอบของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในอาณาเขตที่เป็นกลาง จะต้องถูกกักคุมไว้โดยประเทศที่เป็นกลางในลักษณะที่บุคคลเหล่านั้นจะกลับเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการสงครามอีกไม่ได้ ในเมื่อกฎหมายระหว่างประเทศกำหนดไว้เช่นนั้น ค่าใช้จ่ายในเรื่องที่อยู่ และการกักกันบุคคลเหล่านี้ให้ประเทศที่บุคคลดังกล่าวนั้นสังกัดอยู่เป็นผู้จ่าย

ภาค 6

เครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัด

ข้อ 41

ภายใต้ความควบคุมของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจทางทหาร ให้แสดงเครื่องหมายกาชาดบนพื้นสีขาวไว้บนธง ผ้าพันแขน และบนบริภัณฑ์ต่างๆ ที่ใช้ในบริการทางการแพทย์

อย่างไรก็ดี สำหรับประเทศที่ใช้เครื่องหมายเสี้ยววงเดือนหรือสิงโตแดงและดวงอาทิตย์ บนพื้นสีขาว เป็นเครื่องหมายอยู่แล้ว ก็ให้เครื่องหมายเหล่านั้นเป็นอันได้รับการรับรองตามความแห่งอนุสัญญานับนี้ด้วย

ข้อ 42

พนักงานที่ระบุไว้ในข้อ 36 และข้อ 37 จะต้องมีผ้าพันแขนที่ป้องกันน้ำได้ สวมติดไว้ที่แขนซ้ายมีเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัด ซึ่งเจ้าหน้าที่ทหารเป็นผู้จ่ายและประทับตราให้

พนักงานเช่นว่านั้นนอกจากจะต้องมีแผ่นโลหะประจำตัวตามที่กล่าวไว้ในข้อ 19 แล้ว ยังจะต้องถือบัตรประจำตัวพิเศษมีเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดอีกด้วย บัตรนี้จะต้องป้องกันน้ำได้ และมีขนาดที่พอเหมาะที่จะใส่ในกระเป๋าได้ ข้อความในบัตรนั้นให้เขียนเป็นภาษาแห่งชาติอย่างน้อยจะต้องระบุนามเต็ม วันที่เกิด ยศ และเลขหมายประจำบริการของผู้ถือบัตรและจะต้องแสดงให้ทราบว่าผู้ถือได้รับความคุ้มครองโดยอนุสัญญานับนี้ในฐานะใด บัตรนี้จะต้องมีรูปถ่ายของเจ้าของและมีลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือของตนหรือทั้งสองอย่างและจะต้องประทับตราของเจ้าหน้าที่ทหาร

บัตรประจำตัวนี้จะต้องมีลักษณะอย่างเดียวกันให้ตลอดทั้งกองทัพ และเท่าที่จะกระทำได้จะต้องให้เป็นแบบเดียวกันทั้งหมดในกองทัพต่างๆ ของอัครภาคีผู้ทำสัญญา ภาคีคู่พิพาทอาจถือแบบตามที่ได้ผนวกไว้ทำยอนุสัญญานับนี้เป็นตัวอย่างได้ ภาคีคู่พิพาทจะต้องแจ้งให้ทราบซึ่งกันและกันเมื่อได้มีการสู้รบเกิดขึ้นถึงแบบที่ตนใช้อยู่ หากเป็นไปได้ บัตรประจำตัวควรทำขึ้นเป็นสองฉบับเป็นอย่างน้อย ซึ่งประเทศผู้ออกบัตรจะเก็บรักษาไว้ฉบับหนึ่ง

ไม่ว่าในพฤติการณ์ใดๆ พนักงานดังกล่าวจะถูกยึดเครื่องหมาย หรือบัตรประจำตัวหรือถูกตัดสิทธิในการที่จะสวมผ้าพันแขนหาได้ไม่ ในกรณีที่เกิดสูญหายบุคคลเหล่านั้นมีสิทธิได้รับสำเนาบัตรและได้รับเครื่องหมายใหม่แทน

ข้อ 43

บรรดาเรือที่ระบุไว้ในข้อ 22, 24, 25 และ 27 จะต้องมีเครื่องหมายไว้ดังต่อไปนี้

(ก) ด้านนอกทั้งหมดให้ทาสีขาว

(ข) ให้ทาสีและแสดงเครื่องหมายกาชาดสีแดงเข้มหนึ่งอันหรือมากกว่าไว้ที่ข้างลำเรือแต่ละข้าง หรือบนพื้นแนวนอนที่ใหญ่ที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้มองเห็นได้ง่ายที่สุดจากทะเลและทางอากาศ

เรือพยาบาลทุกลำจะต้องให้เป็นที่ทราบได้โดยชกธงชาติของตน และถ้าเรือนั้นเป็นของประเทศที่เป็นกลาง ให้ชกธงของภาคีคู่พิพาทที่ตนยอมรับอยู่ได้ความควบคุมเพิ่มขึ้นอีกด้วย ให้ชกธงขาวมีกาชาดไว้บนเสากระโดงใหญ่ให้สูงที่สุดที่จะทำได้

เรือชูชีพประจำเรือพยาบาล เรือชูชีพประจำฝั่ง และเรือเล็กทุกลำซึ่งใช้โดยบริการทางการแพทย์ ให้ทาสีขาว มีกาชาดสีแดงเข้มแสดงไว้อย่างเด่นชัด และจะต้องปฏิบัติตามวิธีการข้างต้นเพื่อแสดงว่าเป็นเรือพยาบาล

บรรดาเรือใหญ่และเรือเล็กที่กล่าวข้างต้น ซึ่งประสงค์จะให้ได้รับความคุ้มครองตามที่มิสทริอูอยู่นั้นในเวลากลางคืนและในเวลาที่ยังมองเห็นได้ยากจะต้องดำเนินการตามที่จำเป็นด้วยความยินยอมของภาคีคู่พิพาทซึ่งตนอยู่ใต้อำนาจ เพื่อให้สีและเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดของตนเห็นได้ชัดอย่างเพียงพอ

บรรดาเรือพยาบาลซึ่งฝ่ายศัตรูกักคุมไว้ชั่วคราวตามข้อ 31 จะต้องลดธงของภาคีคู่พิพาทซึ่งตนปฏิบัติการร่วมอยู่หรือซึ่งตนยอมรับอยู่ในความควบคุมนั้นลง

เรือชูชีพประจำฝั่งนั้น ถ้ายังคงปฏิบัติการอยู่ต่อไปจากฐานทัพที่ถูกยึดครองด้วยความยินยอมของประเทศที่ยึดครอง อาจได้รับอนุญาตให้คงชกธงชาติของตนต่อไปคู่กับธงซึ่งมีกาชาดบนพื้นขาวในขณะที่อยู่ไกลจากฐานทัพ ทั้งนี้จะต้องบอกกล่าวล่วงหน้าแก่ภาคีคู่พิพาทฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบเสียก่อน

บรรดาบทบัญญัติว่าด้วยกาชาดในข้อนี้ให้ใช้บังคับสำหรับเครื่องหมายอื่นๆ ที่ระบุไว้ในข้อ 41 อย่างเดียวกัน

ภาคีคู่พิพาทจะต้องพยายามในทุกโอกาสที่จะทำความตกลงซึ่งกันและกัน เพื่อใช้วิธีที่ใหม่ที่สุดเท่าที่จะพึงจัดหาได้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการที่จะแสดงลักษณะของเรือพยาบาล

ข้อ 44

เครื่องหมายแสดงลักษณะต่างๆ ตามที่ระบุไว้ในข้อ 43 นั้น ไม่ว่าจะในยามสงบหรือยามสงคราม จะใช้ได้ก็แต่เมื่อแสดงลักษณะหรือเพื่อคุ้มครองเรือตามที่ระบุไว้ในข้อนั้นเท่านั้น เว้นแต่จะมีบัญญัติไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศอื่นใด หรือโดยความตกลงระหว่างภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ข้อ 45

ถ้าบทกฎหมายของตนยังไม่มีอยู่โดยเพียงพอ อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะต้องดำเนินการที่จำเป็นเพื่อป้องกันและปราบปรามการฆ่าใช้เครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัดที่บัญญัติไว้ในข้อ 43 นั้นในทุกโอกาส

ภาค 7

การปฏิบัติตามอนุสัญญาเจนีวา

ข้อ 46

ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องดำเนินการโดยผ่านทางผู้บัญชาการทหารของตนเพื่อประกันให้การปฏิบัติตามอนุสัญญาข้อต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นให้เป็นไปโดยละเอียดและดำเนินการที่จำเป็นต่างๆ สำหรับกรณีที่มีได้คาดหมายไว้ล่วงหน้าให้สอดคล้องกับหลักทั่วไปแห่งอนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ 47

ห้ามมิให้กระทำการอันเป็นการตอบแทนแก่แค้น ต่อผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้ และผู้ซึ่งเรืออับปาง พนักงานเรือหรือบริภัณฑ์ที่ได้รับความคุ้มครองโดยอนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ 48

อัครภาคีผู้ทำสัญญารับที่จะเผยแพร่ตัวบทแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ในประเทศของตนอย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งในยามสงบและในยามสงครามและโดยเฉพาะอย่างยิ่งให้รวมการศึกษาอนุสัญญาฉบับนี้เข้าในโครงการศึกษาของทหาร และถ้าเป็นไปได้ในโครงการศึกษาของพลเรือนด้วย เพื่อให้พลเมืองโดยทั่วไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งกองทหารที่มีหน้าที่ทำการรบ พนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์ ได้ทราบหลักการแห่งอนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ 49

อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะได้ส่งคำแปลทางการของอนุสัญญาฉบับนี้ให้กันและกันโดยผ่านทางคณะมนตรีสหพันธ์สวิส และในระหว่างการสู้รบให้ส่งผ่านทางประเทศที่คุ้มครอง รวมทั้งกฎหมายและข้อบังคับต่างๆ ซึ่งตนอาจบัญญัติขึ้นเพื่อประกันการปฏิบัติตามอนุสัญญาฉบับนี้

ภาค 8

การปราบปรามการฝ่าฝืนและการละเมิด

ข้อ 50

อัครภาคีผู้ทำสัญญาฉบับนี้จะตรากฎหมายตามที่จำเป็นขึ้นไว้ให้มีบทลงโทษทางอาญาอันจะปรับใช้ได้โดยมีผลแก่บุคคลที่กระทำหรือสั่งให้กระทำการละเมิดร้ายแรงใดๆ ต่ออนุสัญญาฉบับนี้ตั้งแต่วันในข้อต่อไป

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายมีพันธกรณีที่จะต้องค้นหาตัวผู้ต้องหาว่าได้กระทำหรือได้สั่งให้กระทำการละเมิดอันร้ายแรงนั้นๆ และจะต้องนำตัวบุคคลเหล่านี้ไม่ว่าจะมีสัญชาติใดขึ้นศาลของตน หากประสงค์และเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายของตนแล้ว อัครภาคีฝ่ายนั้นอาจส่งตัวบุคคลดังกล่าวไปให้อัครภาคีอีกฝ่ายหนึ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาคดีก็ได้ แต่อัครภาคีฝ่ายนั้นจะต้องแสดงว่ามีข้อกล่าวหาอันมีมูลเพียงพอ

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องจัดการตามที่จำเป็นเพื่อระงับบรรดาการกระทำใดๆ อันขัดต่อบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ นอกจากการละเมิดอันร้ายแรงที่ได้นิยามไว้ในข้อต่อไป

ในทุกพฤติการณ์ บุคคลผู้ต้องหาจะต้องได้รับประโยชน์แห่งความคุ้มครองในการพิจารณา และการต่อสู้คดีโดยเป็นธรรมซึ่งเป็นการให้ความอนุเคราะห์ไม่น้อยกว่าที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 105 และข้อต่อๆ ไปแห่งอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949

ข้อ 51

การละเมิดอันร้ายแรงที่ได้กล่าวถึงในข้อก่อนนั้น ได้แก่การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้หากได้กระทำต่อบุคคลหรือทรัพย์สินซึ่งอนุสัญญาฉบับนี้ให้ความคุ้มครอง คือการฆ่าโดยเจตนา การทรมาน หรือการปฏิบัติอย่างไร้มนุษยธรรม รวมทั้งการทดลองทางชีววิทยา การกระทำให้เกิดความทุกข์ทรมานอย่างสาหัส หรือทำอันตรายแก่ร่างกาย หรืออนามียอย่างร้ายแรงโดยเจตนา การทำลายและริบทรัพย์สินอย่างกว้างขวางโดยไม่มีความจำเป็นทางทหาร และซึ่งได้กระทำไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และโดยพลการ

ข้อ 52

อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะปลดปล่อยตนเอง หรืออัครภาคีอื่นใดจากความรับผิดชอบที่ตนเอง หรืออัครภาคีอื่นมีอยู่เนื่องจากการละเมิดซึ่งได้กล่าวถึงในข้อก่อนนั้นมิได้

ข้อ 53

เมื่อมีคำร้องขอของภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่ง จะต้องจัดให้มีการสอบสวนเกี่ยวกับข้อกล่าวหาว่าได้มีการละเมิดอนุสัญญาขึ้นด้วยประการใดๆ โดยวิธีการตามที่ภาคีที่เกี่ยวข้องจะได้ตกลงกัน

หากไม่อาจตกลงกันได้ ในวิธีการสำหรับการสอบสวนแล้วภาคีควรตกลงกันเลือกผู้ชี้ขาดขึ้นคนหนึ่งซึ่งจะตัดสินว่าจะต้องดำเนินการตามวิธีใด

เมื่อปรากฏชัดว่าได้มีการละเมิดแล้ว ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดการให้การละเมิดนั้นสิ้นสุดลงและกำจัดการละเมิดนั้นภายในเวลาสั้นที่สุดที่จะทำได้

บทสุดท้าย

ข้อ 54

อนุสัญญานี้ได้จัดทำขึ้นเป็นภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศส ตัวบททั้งสองเป็นอันถูกต้องเท่ากัน

คณะมนตรีสหประชาชาติจะต้องจัดให้มีคำแปลของอนุสัญญานี้เป็นทางการเป็นภาษารัสเซียและภาษาสเปน

ข้อ 55

อนุสัญญานี้ซึ่งลงวันที่วันนี้เปิดให้ลงนามจนถึงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1950 ในนามของประเทศที่ได้มีผู้แทนไปในการประชุมซึ่งได้เปิดขึ้น ณ เมืองเจนีวาเมื่อวันที่ 21 เมษายน ค.ศ. 1949 กับทั้งประเทศที่ได้มีผู้แทนเข้าร่วมในการประชุมครั้งนี้แต่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญากรุงเฮก ฉบับที่ 10 ลงวันที่ 18 ตุลาคม ค.ศ. 1907 ว่าด้วยการนำหลักการแห่งอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1906 มาดัดแปลงใช้แก่สงครามทางทะเลหรือเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1864, 1906 หรือ 1929 ว่าด้วยการบรรเทาทุกข์ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบ

ข้อ 56

อนุสัญญานี้จะต้องได้รับสัตยาบันโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ และจะต้องเก็บรักษาสัตยาบันสาสน์ไว้ที่กรุงเบอร์ลิน

ให้จัดทำบันทึกการส่งมอบสัตยาบันสาสน์แต่ละฉบับได้และให้คณะมนตรีสหประชาชาติส่งสำเนาอันรับรองว่าถูกต้องไปให้ประเทศต่างๆ ที่ได้ลงนามไว้หรือที่ได้แจ้งการภาคยานุวัติอนุสัญญาแล้ว

ข้อ 57

อนุสัญญานี้จะเป็นอันมีผลบังคับใช้หกเดือนหลังจากที่ได้มีการมอบสัตยาบันสาสน์ไว้แล้วไม่น้อยกว่าสองฉบับ

แต่นั้นไป อนุสัญญาจะเป็นอันมีผลบังคับใช้แก่รัฐภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายหกเดือนหลังจากที่ได้มอบสัตยาบันสาสน์แล้ว

ข้อ 58

อนุสัญญาฉบับนี้ให้เป็นอันใช้แทนอนุสัญญากรุงเฮก ฉบับที่ 10 ลงวันที่ 18 ตุลาคม ค.ศ. 1907 ว่าด้วยการนำหลักการแห่งอนุสัญญาเจนีวา ค.ศ. 1906 มาดัดแปลงใช้แก่สงครามทางทะเล ในความสัมพันธ์ระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญา

ข้อ 59

ตั้งแต่วันที่มิผลบังคับใช้เป็นต้นไป จะได้เปิดให้ประเทศใดๆ ที่มีได้ลงนามไว้ทำการภาคยานุวัติสัญญาฉบับนี้ได้

ข้อ 60

การภาคยานุวัติจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังคณะมนตรีสหพันธรัฐสวิสและจะมีผลบังคับหกเดือนหลังจากวันที่ได้รับทราบการแจ้งนั้น

คณะมนตรีสหพันธรัฐสวิสจะต้องแจ้งการภาคยานุวัติไปยังประเทศต่างๆ ที่ได้ลงนามไว้ หรือที่ได้แจ้งการภาคยานุวัติอนุสัญญาแล้ว

ข้อ 61

สถานการณ์ดังที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 2 และ 3 จะเกิดผลทันทีแก่สัตยาบันสาสน์ที่ได้มอบไว้และการภาคยานุวัติที่ได้แจ้งแล้วโดยภาคีคู่พิพาทก่อนหรือภายหลังการเริ่มสู้รบหรือการยึดครอง คณะมนตรีสหพันธรัฐสวิสจะต้องแจ้งการสัตยาบันหรือการภาคยานุวัติใดๆ ที่ได้รับจากภาคีคู่พิพาทโดยวิธีที่เร็วที่สุด

ข้อ 62

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายย่อมมีเสรีภาพที่จะบอกเลิกอนุสัญญาฉบับนี้

การบอกเลิกนี้จะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังคณะมนตรีสหพันธรัฐสวิส ซึ่งจะได้ส่งต่อไปยังรัฐบาลของอัครภาคีผู้ทำสัญญาทั้งปวง

การบอกเลิกจะมีผลหนึ่งปีภายหลังที่ได้แจ้งไปให้คณะมนตรีสหพันธรัฐสวิสทราบ อย่างไรก็ตามการบอกเลิกซึ่งได้แจ้งไปในขณะที่ประเทศที่บอกเลิกนั้นยังพัวพันอยู่ในการพิพาทใดๆ จะไม่มีผลจนกว่าจะได้ทำสันติภาพกันแล้วและภายหลังที่การดำเนินการเกี่ยวกับการปล่อยตัวและการส่งตัวกลับประเทศเดิมของบุคคลที่ได้รับควบคุมครองจากอนุสัญญาฉบับนี้ได้สิ้นสุดลงแล้ว

การบอกเลิกจะมีผลแต่เฉพาะที่เกี่ยวกับประเทศที่บอกเลิกเท่านั้น การบอกเลิกนี้จะไม่บั่นทอนพันธกรณีซึ่งภาคีคู่พิพาทยังจะต้องปฏิบัติตามโดยอาศัยหลักแห่งกฎหมายนานาชาติอันเป็นผลสืบเนื่องมาจาก

ขนบธรรมเนียมซึ่งเป็นที่รับรู้กันในระหว่างอารยชนจากกฎแห่งมนุษยธรรมและจากความรู้สึกผิดชอบของมหาชน

คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องจัดการจดทะเบียนอนุสัญญาฉบับนี้ไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการแห่งสหประชาชาติ คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องแจ้งบรรดาการให้สัตยาบัน การภาคยานุวัติ และการบอกเลิกที่ตนได้รับเกี่ยวกับอนุสัญญาฉบับนี้ให้สำนักงานเลขาธิการแห่งสหประชาชาติทราบด้วย

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งได้ส่งมอบสาสน์มอบอำนาจเต็มของตนไว้แล้ว ได้ลงนามในอนุสัญญาฉบับนี้

ทำ ณ เมืองเจนีวา เมื่อวันที่สิบสอง เดือนสิงหาคม ค.ศ. 1949 เป็นภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส ต้นฉบับจะได้เก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานบรรณสารของสหพันธรัฐสวิส คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะได้ส่งสำเนาอนุสัญญาอันรับรองว่าถูกต้องแล้วไปยังแต่ละรัฐที่ได้ลงนามและรัฐที่ได้ทำการภาคยานุวัติอนุสัญญาฉบับนี้

ภาคผนวกที่ 1

ด้านหน้า

(เนื้อที่สงวนไว้สำหรับ
ชื่อประเทศและเจ้าหน้าที่ทหารที่ออกบัตรนี้)

บัตรประจำตัว

สำหรับพนักงานแพทย์และทางศสสนามาประจำกองทัพในทะเล

นามสกุล.....
นามตัว.....
วันเกิด.....
ยศ.....
เลขหมายของทหาร.....

ผู้ถือบัตรนี้ได้รับความคุ้มครองตามสนธิสัญญาเจนีวาเพื่อให้
ผู้บาดเจ็บและป่วยในกองทัพในสมรรมมีสถานะดีขึ้น
ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 ในฐานะที่เป็น

วันที่ออกบัตร
เลขหมายประจำบัตร

ด้านหลัง

ลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือ
หรือทั้งสองอย่าง

รูปถ่ายของผู้ถือ

ตราประจำของ
เจ้าหน้าที่ทหาร
ผู้ออกบัตร

ความสูง	ตา	ผม
---------	----	----

คำทมิแสดงรูปพรรณอื่นๆ :
.....
.....
.....
.....

อนุสัญญาเจนีวา

เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก

ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949

ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจเต็มของรัฐบาลที่ได้มีผู้แทนไปในการประชุมทางการทูตที่ได้จัดให้มีขึ้น ณ เมืองเจนีวา ตั้งแต่วันที่ 21 เมษายน ถึงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 เพื่อแก้ไขอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ฉบับลงวันที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ. 1929 ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ภาค 1

บททั่วไป

ข้อ 1

บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญาฉบับนี้จะเคารพและจะจัดประกันให้เคารพอนุสัญญาฉบับนี้ในทุกพฤติการณ์

ข้อ 2

นอกจากบทบัญญัติที่จะต้องใช้บังคับในยามสงบแล้ว ให้ใช้อนุสัญญาฉบับนี้บังคับแก่บรรดากรณีสงครามที่ได้มีการประกาศ หรือกรณีพิพาทกันด้วยอาวุธอย่างอื่นใดซึ่งอาจเกิดขึ้นระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาสองฝ่ายหรือกว่านั้นขึ้นไป แม้ว่าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะมีได้รับรองว่ามีสถานะสงครามก็ตาม

อนุสัญญานี้ให้ใช้บังคับแก่บรรดากรณีการยึดครองอาณาเขตบางส่วนหรือทั้งหมดของอัครภาคีผู้ทำสัญญาด้วย แม้ว่าการยึดครองดังกล่าวจะมีได้ประสพการต่อต้านด้วยอาวุธก็ตาม

*ไทยมีพระราชบัญญัติบังคับการให้เป็นไปตามอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ลงวันที่ 12 สิงหาคม 2492 ประกาศใช้ในปี พ.ศ. 2498

แม้ว่าประเทศที่พิพาทกันประเทศหนึ่งจะมีได้เป็นภาคีอนุสัญญาฉบับนี้ก็ตามประเทศที่เป็นภาคียังคงมีความผูกพันกันตามอนุสัญญานี้ในความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน ยิ่งกว่านั้น บรรดาประเทศดังกล่าวแล้วยังต้องมีความผูกพันตามอนุสัญญานี้ในความสัมพันธ์กับประเทศที่มีได้เป็นภาคีนั้นด้วย หากว่าประเทศนั้นยอมรับและใช้บทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้

ข้อ 3

ในกรณีที่มีการพิพาทกันด้วยอาวุธอันมิได้มีลักษณะเป็นกรณีระหว่างประเทศเกิดขึ้นในอาณาเขตของอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องมีความผูกพันที่จะใช้บทบัญญัติต่อไปนี้เป็นอย่างน้อยคือ

- (1) บุคคลซึ่งมิได้เข้าร่วมในการสู้รบโดยตรง รวมทั้งผู้สังกัดในกองทัพซึ่งได้วางอาวุธแล้ว และผู้ซึ่งถูกกันออกจากการต่อสู้ เพราะป่วยไข้ บาดเจ็บ ถูกกักคุม หรือเพราะเหตุอื่นใดก็ดี ไม่ว่าในพฤติการณ์ใดๆ จะต้องได้รับการปฏิบัติด้วยมนุษยธรรม โดยไม่คำนึงถึงลักษณะความแตกต่างอันเป็นผลเสื่อมเสียเนื่องมาแต่เชื้อชาติ ศาสนา หรือความเชื่อถือ เพศ กำเนิด หรือความมั่งมี หรือเหตุอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน

เพื่อการนี้ บรรดาการกระทำต่อไปนี้แก่บุคคลดังกล่าวข้างต้นเป็นอันห้ามและคงห้ามต่อไปไม่ว่าในกาลและเทศะใด คือ

- (ก) การประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฆาตกรรมทุกชนิด การตัดทอนอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใด การทำทารุณกรรม และการทรมาน
- (ข) การจับตัวไปเป็นประกัน
- (ค) การทำลายเกียรติยศแห่งบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปฏิบัติให้เป็นที่อับอายขายหน้า และเสื่อมทรามต่ำช้า
- (ง) การตัดสินลงโทษและการปฏิบัติการตามคำตัดสินโดยไม่มีคำพิพากษาของศาลที่ได้ตั้งขึ้นตามระเบียบอันเป็นการให้หลักประกันความยุติธรรมซึ่งอารยชนทั้งหลายยอมรับนับถือว่าเป็นสิ่งซึ่งไม่อาจจะละเว้นเสียได้
- (2) ให้รวบรวมและดูแลรักษาผู้บาดเจ็บและป่วยไข้

องค์การมนุษยธรรมซึ่งไม่ลำเอียงทางฝ่ายใด เช่น คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ อาจเสนอบริการของตนให้แก่ภาคีคู่พิพาทก็ได้

ภาคีคู่พิพาทควรพยายามนำบทบัญญัติอื่นๆ แห่งอนุสัญญานี้ทั้งหมดหรือบางส่วนมาใช้บังคับด้วยโดยทำความตกลงกันเป็นพิเศษ

การใช้บทบัญญัติข้างต้นนี้ จะไม่กระทบกระเทือนฐานะทางกฎหมายของภาคีคู่พิพาท

ข้อ 4

- ก. เชลยศึก ตามความหมายแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ได้แก่บุคคลประเภทหนึ่งประเภทใดดังต่อไปนี้ ซึ่งได้ตกอยู่ในอำนาจของฝ่ายศัตรู คือ
- (1) ผู้สังกัดในกองทัพของภาคีคู่พิพาท รวมทั้งผู้สังกัดในมิลิเซีย หรือหน่วยอาสาสมัครซึ่งเป็นส่วนของกองทัพเหล่านี้
 - (2) ผู้สังกัดในมิลิเซีย และผู้สังกัดหน่วยอาสาสมัครอื่นใด รวมทั้งผู้สังกัดในขบวนต่อต้านที่ได้จัดตั้งขึ้นโดยมีระเบียบ ซึ่งเป็นของภาคีคู่พิพาทและปฏิบัติการอยู่ภายในหรือภายนอกอาณาเขตของตนเอง แม้ว่าอาณาเขตนั้นจะถูกยึดครองอยู่ก็ตาม หากว่ามีลิวเซียหรือหน่วยอาสาสมัคร รวมทั้งขบวนต่อต้านที่ได้จัดตั้งขึ้นโดยมีระเบียบเหล่านี้ ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้ คือ
 - (ก) มีผู้บัญชาสั่งการอันเป็นบุคคลที่รับผิดชอบสำหรับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา
 - (ข) มีเครื่องหมายที่กำหนดไว้เด่นชัดสามารถจะเห็นได้ในระยะไกล
 - (ค) ถืออาวุธโดยเปิดเผย
 - (ง) ปฏิบัติการรบตามกฎหมายและประเพณีการสงคราม
 - (3) ผู้สังกัดในกองทัพประจำ ซึ่งมีความสวามิภักดิ์ต่อรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการรับรองจากประเทศที่กักคุม
 - (4) บุคคลที่ร่วมอยู่แต่ไม่ได้สังกัดอยู่ในกองทัพนั้นโดยตรง เช่น พนักงานพลเรือนที่สังกัดอยู่ในพวกคนประจำอากาศยานทหาร ผู้สื่อข่าวสงคราม ผู้รับเหมาส่งเสบียง ผู้สังกัดในหน่วยกรรมกรหรือในบริการต่างๆ ที่รับผิดชอบต่อสวัสดิภาพของกองทัพ หากว่าบุคคลเหล่านี้ได้รับอนุญาติจากกองทัพที่ตนได้ร่วมอยู่โดยกองทัพนั้นออกบัตรประจำตัวซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับแบบที่ได้ผนวกไว้
 - (5) บรรดาบุคคลประจำเรือ รวมทั้งนายเรือ คนนำร่องและผู้ฝึกหัดงานของเรือพาณิชย์ และคนประจำอากาศยานพลเรือนของภาคีคู่พิพาทซึ่งไม่ได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติที่อนุเคราะห์ดีกว่านี้ตามบทบัญญัติอันแห่งกฎหมายระหว่างประเทศ
 - (6) พลเมืองในอาณาเขตที่มีได้ถูกยึดครอง ซึ่งเมื่อศัตรูประชิดเข้ามาได้สมัครใจเข้าจับอาวุธต่อต้านกองทหารที่บุกเข้ามานั้น โดยไม่มีเวลาจัดรวมกันเข้าเป็นหน่วยกองทหารประจำ หากว่าบุคคลเหล่านี้ถืออาวุธโดยเปิดเผย และเคารพต่อกฎและประเพณีการสงคราม
- ข. โดยนัยเดียวกันบุคคลต่อไปนี้จะต้องได้รับการปฏิบัติฐานเป็นเชลยศึกตามอนุสัญญาฉบับนี้ คือ

- (1) บุคคลที่สังกัดอยู่หรือเคยสังกัดอยู่ในกองทัพของประเทศที่ถูกยึดครองหากว่าประเทศที่ยึดครองพิจารณาเห็นจำเป็นที่จะต้องกักกันไว้โดยเหตุผลแห่งความสวามิภักดิ์เช่นว่านั้น แม้ว่าแต่เดิมจะได้เคยปลดปล่อยบุคคลเหล่านั้นไว้ในขณะที่การสู้รบกำลังดำเนินอยู่นอกเขตที่ประเทศนั้นทำการยึดครองก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมื่อบุคคลเช่นว่านี้ได้พยายามที่จะเข้าร่วมในกองทัพที่ตนสังกัดซึ่งกำลังทำการต่อสู้อยู่แต่ไม่สามารถเข้าร่วมได้ หรือในเมื่อบุคคลเหล่านั้นไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกตัวเพื่อทำการกักกัน
- (2) บุคคลประเภทหนึ่งประเภทใดที่ระบุไว้ในข้อนี้ ซึ่งประเทศที่เป็นกลางหรือประเทศที่มีได้เป็นฝ่ายในสงครามได้รับเข้าไว้ในอาณาเขตของตนและเป็นบุคคลซึ่งประเทศเหล่านี้จำต้องกักกันไว้ตามกฎหมายระหว่างประเทศ ทั้งนี้โดยไม่เป็นผลเสียต่อการปฏิบัติที่อนุเคราะห์ดีกว่า ซึ่งประเทศเหล่านี้อาจเลือกอำนาจให้ และโดยยกเว้นข้อ 8, 10, 15, 30 วรรค 5, 58 ถึง 67, 92, 126 และข้อต่างๆ ที่เกี่ยวกับประเทศที่คุ้มครอง ในเมื่อมีความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างภาคีคู่พิพาทกับประเทศที่เป็นกลาง หรือประเทศที่มีได้เป็นฝ่ายในสงครามที่เกี่ยวข้องด้วย เมื่อมีความสัมพันธ์ทางการทูตเช่นนี้แล้ว ภาคีคู่พิพาทซึ่งบุคคลเหล่านี้สังกัดอยู่จะต้องได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ของประเทศที่คุ้มครองต่อบุคคลเหล่านี้ได้ ดังที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้โดยไม่เป็นผลเสียต่อหน้าที่ซึ่งภาคีเหล่านี้ปฏิบัติอยู่เป็นปกติตามธรรมเนียมทางการทูตและกงสุล และตามสนธิสัญญาต่างๆ
- ค. ข้อนี้จะไม่กระทบกระเทือนแต่อย่างใดถึงฐานะของพนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์ ดังที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 33 แห่งอนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ 5

อนุสัญญาฉบับนี้ให้เป็นอันใช้แก่บุคคลต่างๆ ที่ระบุไว้ในข้อ 4 นับตั้งแต่เวลาที่บุคคลเหล่านั้นตกอยู่ในอำนาจของฝ่ายศัตรู จนกระทั่งในที่สุดได้รับการปล่อยตัวและการส่งตัวกลับประเทศเดิม

หากมีการสงสัยว่าบุคคลที่ได้ปฏิบัติกรฐานผู้เป็นฝ่ายในสงครามและได้ตกไปอยู่ในมือของฝ่ายศัตรูนั้น จะเข้าอยู่ในประเภทหนึ่งประเภทใดดังที่ระบุไว้ในข้อ 4 หรือไม่แล้วบุคคลเช่นว่านั้นจะต้องได้รับความคุ้มครองโดยอนุสัญญาฉบับนี้จนกว่าศาลที่ทรงอำนาจจะได้ชี้ขาดในฐานะของบุคคลเหล่านั้น

ข้อ 6

นอกจากความตกลงที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในข้อ 10, 23, 28, 33, 60, 65, 66, 67, 72, 73, 75, 109, 110, 118, 119, 122 และ 132 แล้วบรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญาอาจทำความตกลงพิเศษอื่นๆ สำหรับเรื่องทั้งปวงซึ่งตนเห็นสมควรทำเป็นบทบัญญัติไว้ต่างหากก็ได้ห้ามมิให้ทำความตกลงพิเศษใดๆ อันจะเป็นผลเสียแก่ฐานะของเชลยศึกตามที่ได้นิยามไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ หรือจำกัดสิทธิต่างๆ ที่อนุสัญญานี้ให้ไว้แก่บุคคลเหล่านั้น

บรรดาเชลยศึกจะคงได้รับประโยชน์จากความตกลงต่างๆ เช่นว่านี่ตราบเท่าที่อนุสัญญานี้จะพึงปรับใช้แก่บุคคลเหล่านั้น เว้นแต่เมื่อมีบทบัญญัติที่ขัดกันอย่างชัดเจนปรากฏอยู่ในความตกลงที่กล่าวแล้วหรือในความตกลงที่จะได้ทำขึ้นภายหลัง หรือเมื่อภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้นำระเบียบการต่างๆ ที่ดีกว่ามาใช้แก่บุคคลเหล่านี้

ข้อ 7

บรรดาเชลยศึกไม่ว่าในพฤติการณ์เช่นไรจะยอมสละสิทธิบางส่วนหรือทั้งหมดที่ตนได้รับตามอนุสัญญานี้ และตามความตกลงพิเศษต่างๆ ซึ่งได้กล่าวไว้ในข้อก่อนในกรณีที่มีความตกลงพิเศษเช่นว่านั้นหาได้ไม่

ข้อ 8

อนุสัญญานี้ให้ใช้บังคับด้วยความร่วมมือและภายใต้ความควบคุมของประเทศที่คุ้มครองซึ่งมีหน้าที่พิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของภาคีคู่พิพาทเพื่อการนี้ นอกจากพนักงานทูตหรือกงสุลของตนแล้ว ประเทศที่คุ้มครองจะแต่งตั้งผู้แทนจากคนชาติของตนหรือคนชาติของประเทศที่เป็นกลางอื่นอีกก็ได้ ผู้แทนดังกล่าวนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบของประเทศที่ตนจะไปปฏิบัติหน้าที่ด้วย

ภาคีคู่พิพาทจะต้องอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติภารกิจของผู้แทนหรือผู้ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครองอย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้

ผู้แทนหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครอง ไม่ว่าในกรณีใดจะกระทำการเกินหน้าที่ของตนตามอนุสัญญานี้หาได้ไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องคำนึงถึงความจำเป็นอันบังคับเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐซึ่งคนไปปฏิบัติหน้าที่

ข้อ 9

บทบัญญัติต่างๆ แห่งอนุสัญญานี้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติทางมนุษยธรรม ซึ่งคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ หรือองค์การมนุษยธรรมอื่นใดที่ไม่ลำเอียงทางฝ่ายใด ที่รับจะกระทำเพื่อความคุ้มครองเชลยศึกและเพื่อบรรเทาทุกข์แก่บุคคลเหล่านั้น โดยได้รับความยินยอมของภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 10

บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญาอาจตกลงกันไม่ว่าเวลาใดที่จะมอบหมายหน้าที่ทั้งปวงอันตกอยู่กับประเทศที่คุ้มครองตามอนุสัญญานี้ให้องค์การใดๆ ซึ่งให้หลักประกันทั้งปวงในความไม่ลำเอียง และในทางประสิทธิภาพก็ได้

เมื่อเชลยศึกมิได้รับประโยชน์ หรือมิได้รับประโยชน์อีกต่อไป ไม่ว่าเพราะเหตุใด จากการปฏิบัติของประเทศที่คุ้มครอง หรือขององค์การหนึ่งองค์การใดที่ระบุไว้ในวรรคแรกข้างต้นนั้นแล้ว ให้ประเทศที่กักคุม

ร้องขอรัฐที่เป็นกลางรัฐหนึ่งรัฐใด หรือองค์การหนึ่งองค์การใด เช่นว่านั้น เข้ารับหน้าที่ทั้งหลาย อันประเทศที่คุ้มครองซึ่งแต่งตั้งโดยภาคีคู่พิพาทปฏิบัติอยู่ตามอนุสัญญาฉบับนี้

ถ้าไม่อาจจัดความคุ้มครองได้ตามนัยดังกล่าวแล้ว ให้ประเทศที่กักคุมร้องขอหรือรับรองบริการขององค์การมนุษยธรรม เช่น คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ เป็นต้น ภายในบังคับบทบัญญัติแห่งข้อนี้ ที่เข้ารับหน้าที่ในทางมนุษยธรรม ซึ่งประเทศที่คุ้มครองเป็นผู้ปฏิบัติอยู่ตามอนุสัญญาฉบับนี้

ประเทศที่เป็นกลางประเทศใดหรือองค์การใดซึ่งได้รับเชิญจากประเทศที่เกี่ยวข้องหรือเสนอตนเองเพื่อการนี้ จะต้องปฏิบัติตามด้วยความสำนึกในความรับผิดชอบต่อภาคีคู่พิพาท ซึ่งผู้ที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญานี้สังกัดอยู่ และจะต้องให้คำรับรองอันพอเพียงว่าตนอยู่ในฐานะที่จะเข้ารับหน้าที่ตามสมควร และจะปฏิบัติหน้าที่นั้นโดยไม่ลำเอียง

ประเทศต่างๆ จะทำความตกลงพิเศษใด อันขัดต่อบทบัญญัติข้างต้นนี้หาได้ไม่ ในเมื่อประเทศหนึ่งในบรรดาประเทศเหล่านั้นถูกจำกัดเสรีภาพแม้เพียงชั่วคราวก็ดี ในกรณีที่จะเจรจากับประเทศอื่นหรือพันธมิตรของตนโดยเหตุผลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางทหาร เฉพาะอย่างยิ่ง ในเมื่ออาณาเขตทั้งหมดหรืออาณาเขตส่วนใหญ่ของประเทศดังกล่าวถูกยึดครอง

เมื่อใดในอนุสัญญาฉบับนี้มีข้อความกล่าวถึงประเทศที่คุ้มครอง ข้อความนั้นให้ใช้บังคับแก่องค์การต่างๆ ที่เข้ามาแทนตามนัยแห่งข้อนี้ด้วย

ข้อ 11

ในกรณีที่เป็นการสมควรเพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่ได้รับความคุ้มครองโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีที่มีการขัดแย้งกันในเรื่องระหว่างภาคีคู่พิพาทเกี่ยวกับการใช้หรือการตีความบทบัญญัติต่างๆ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ ประเทศที่คุ้มครองจะได้อำนวยความสะดวกช่วยเหลือเพื่อทำความตกลงในข้อที่ขัดแย้งกันนั้น

เพื่อการนี้ ประเทศที่คุ้มครองแต่ละประเทศ จะเป็นโดยการเชื้อเชิญของภาคีฝ่ายหนึ่ง หรือโดยการริเริ่มของตนเองก็ตาม อาจเสนอต่อภาคีคู่พิพาทให้มีการประชุมระหว่างผู้แทนของตน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับเชลยศึกก็ได้ ซึ่งถ้าอาจทำได้ก็ให้ประชุมกัน ในอาณาเขตที่เป็นกลางอันได้จัดเลือกขึ้นตามความเหมาะสม ภาคีคู่พิพาทมีข้อผูกพันที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นผลตามข้อที่ได้เสนอมายังตนเพื่อการนี้ ถ้าจำเป็นประเทศที่คุ้มครองอาจเสนอขอความเห็นชอบจากภาคีคู่พิพาทในบุคคลแห่งประเทศที่เป็นกลาง หรือที่ได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศซึ่งจะได้รับเชิญให้เข้าร่วมการประชุมดังกล่าวก็ได้

ภาค 2

การคุ้มครองโดยทั่วไปแก่พลเรือน

ข้อ 12

พลเรือนจะอยู่ภายใต้การคุ้มครองของประเทศที่เป็นศัตรู แต่มีข้อยกเว้นในอำนาจของเอกชนหรือหน่วยทหารที่เป็นผู้จับกุมไว้ ประเทศที่กักคุมจะต้องรับผิดชอบต่อการปฏิบัติที่จะให้แก่พลเรือน โดยไม่คำนึงถึงความรับผิดชอบเฉพาะตัวซึ่งอาจจะมีอยู่

ประเทศที่กักคุมจะย้ายตัวพลเรือนได้ ก็เพื่อส่งไปยังประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาเท่านั้น และก็ต้องเมื่อประเทศที่กักคุมพอใจแล้วว่า ประเทศผู้รับตัวพร้อมและสามารถที่จะปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ได้เมื่อพลเรือนถูกย้ายตัวไปตามพลวัตการณ์เช่นว่านั้นแล้ว ความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามอนุสัญญาดอกอยู่กับประเทศที่รับบุคคลนั้นไว้ตลอดเวลาที่บุคคลนั้นอยู่ในความควบคุมของตน

อย่างไรก็ดี ถ้าประเทศนั้นละเลยไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้เฉพาะที่สำคัญประการใด เมื่อได้รับแจ้งจากประเทศที่คุ้มครองแล้ว ประเทศที่ทำการย้ายตัวพลเรือนไป จะต้องจัดการให้เป็นผลเพื่อแก้ไขสถานการณ์นั้น หรือจะต้องขอร้องให้ส่งตัวพลเรือนกลับคืนไป คำขอร้องเช่นนี้จะต้องได้รับการปฏิบัติตาม

ข้อ 13

พลเรือนจะต้องได้รับผลปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมในทุกโอกาส การกระทำหรือการละเว้นใดๆ อันมิชอบด้วยกฎหมายของประเทศที่กักคุมซึ่งก่อให้เกิดการตายหรือเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่ออนามัยของพลเรือนที่อยู่ในความควบคุมของตนนั้น เป็นอันต้องห้าม และจะถือว่าเป็นการละเมิดอนุสัญญาดังต่อไปนี้ร้ายแรงด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พลเรือนจะต้องไม่ถูกทำการตัดทอนอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใด หรือถูกเป็นเครื่องทดลองอย่างหนึ่งอย่างใดทางการแพทย์ หรือทางวิทยาศาสตร์อันไม่เป็นการจำเป็นในทางการแพทย์ทางทันตแพทย์ หรือในการรักษาพยาบาล และได้กระทำไปเพื่อประโยชน์ของพลเรือนนั้น

โดยนัยเดียวกัน พลเรือนจะได้รับความคุ้มครองในทุกโอกาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะได้รับความคุ้มครองต่อบรรดาการประทุษร้าย หรือต่อการขู่เข็ญและการถูกเหยียดหยามและความสอพลอเห็นของประชาชน

ห้ามมิให้กระทำการอันเป็นการตอบแทนแก่กันต่อพลเรือน

ไม่ว่าในพลวัตการณ์ใดๆ พลเรือนมีสิทธิที่จะได้รับความเคารพในตัวตนและเกียรติยศ

สตรีจะต้องได้รับการปฏิบัติอันควรแก่เพศด้วยประการทั้งปวง และจะต้องได้รับประโยชน์จากผลปฏิบัติอันเท่าเทียมกับที่อำนวยความสะดวกให้แก่ชายในทุกกรณี

ให้เซลยศึกษามีความสามารถในทางแพ่งโดยสมบูรณ์ตามที่ตนได้รับอยู่เมื่อเวลาถูกจับ ประเทศที่กักคุม จะต้องไม่ก้าวก้าการใช้สิทธิซึ่งได้จากความสามารถเช่นว่านี้ ไม่ว่าจะ เป็นภายในหรือภายนอกอาณาเขตของตน เว้นแต่จะเป็นการจำเป็นเนื่องจากการถูกจับกุมนั้น

ข้อ 15

ประกาศที่ทำการกักคุมเซลยศึกษ่อมผูกพันที่จะต้องจัดการเลี้ยงดูและให้การรักษาพยาบาลตามควรแก่สภาพแห่งอนามัยของเซลยศึก โดยไม่คิดมูลค่า

ข้อ 16

ภายในขอบข่ายแห่งบทบัญญัติต่างๆ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ที่เกี่ยวกับยศและเพศ และภายใต้การปฏิบัติ เป็นพิเศษเนื่องจากเหตุผลแห่งสภาพทางอนามัย ทางอายุ หรือคุณสมบัติทางวิชาชีพของตน เซลยศึกทุกคน จะต้องได้รับการปฏิบัติจากประเทศที่กักคุมโดยเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงลักษณะความแตกต่างอันเป็นผลเสื่อมเสียเนื่องมาแต่ เชื้อชาติ สัญชาติ ความเชื่อถือทางศาสนา หรือความคิดเห็นทางการเมือง หรือความแตกต่างอื่นๆ อันมีมูลฐานคล้ายคลึงกันนี้

ภาค 3

การคุมขัง

หมวด 1

การเริ่มต้นแห่งการคุมขัง

ข้อ 17

ในเมื่อถูกซักถามในเรื่องนี้ เซลยศึกทุกคนจำต้องให้การเฉพาะเพียงนามสกุล นามตัวและยศ วันเกิด และหมายเลขประจำกองทัพ ประจำกรม ประจำตัว หรือหมายเลขลำดับ หรือถ้าให้การดังกล่าวนี้ให้ได้ ก็แจ้งให้ทราบข้อความทำนองเดียวกันนี้

หากผู้ใดจงใจละเมิดกฎข้อนี้ ผู้นั้นอาจจะต้องถูกจำกัดเอกลิขิตซึ่งได้กำหนดให้ไว้ตามยศหรือฐานะของตนได้

ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องจัดให้บุคคลที่อยู่ในเขตอำนาจของตนซึ่งอาจได้รับวินิจฉัยให้เป็นเซลยศึกได้นั้น มีบัตรประจำตัวที่แสดงนามสกุล นามตัว ยศ หมายเลขประจำกองทัพ ประจำกรม ประจำตัวหรือหมายเลขลำดับ หรือข้อความทำนองเดียวกันนี้ และวันเกิด นอกจากนี้ บัตรประจำตัว อาจจะมีลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือ หรือทั้งลายมือชื่อและลายพิมพ์นิ้วมือของเจ้าของบัตร และอาจมีข้อความอย่างอื่น ๆ ที่ภาคีคู่พิพาทอาจประสงค์จะเพิ่มเติมขึ้นเกี่ยวกับบุคคลในกองทัพของตนอีกด้วยก็ได้เท่าที่สามารถจะทำได้ บัตรประจำตัวจะต้องมีขนาด 6.5x10 ซม. และจะต้องทำขึ้นเป็นสองฉบับ เมื่อได้รับคำขอร้อง เซลยศึกจะต้องนำบัตรประจำตัวออกมาแสดงแต่ไม่ว่ากรณีใดๆ ก็ตาม ห้ามมิให้ยึดเอาบัตรประจำตัวนี้ไปเสียจากเซลยศึก

ห้ามมิให้ใช้การทรมานทางร่างกายหรือจิตใจ หรือการบังคับในรูปใดๆ แก่เซลยศึก เพื่อจะเอาข้อความไม่ว่าชนิดใดๆ จากเซลยศึก เซลยศึกผู้ปฏิเสธไม่ยอมตอบจะต้องไม่ถูกขู่เข็ญ ถูกเหยียดหยาม หรือถูกกระทำให้เป็นທີ່เดือดร้อน รำคาญ หรือถูกตัดทอนผลประโยชน์ไม่ว่าประการใดๆ

เซลยศึกซึ่งไม่สามารถจะแสดงรูปพรรณของตนได้ เนื่องจากสภาพทางร่างกายหรือจิตใจ จะต้องถูกมอบตัวไปให้แพทย์และจะต้องจัดทำรูปพรรณของเซลยศึกผู้นั้นโดยทุกวิธีเท่าที่จะทำได้ ภายใต้บทบัญญัติแห่งวรรคก่อนนั้น

การซักถามเซลยศึก จะต้องใช้ภาษาที่เซลยศึกนั้นเข้าใจได้

ข้อ 18

บรรดาสิ่งของและเครื่องใช้ส่วนตัว นอกจากอาวุธ ม้า บริภัณฑ์และเอกสารทางทหาร ให้คงอยู่ในครอบครองของเชลยศึกได้ รวมทั้งหมวกเหล็กหน้ากากป้องกันไอพิษ และสิ่งของทำนองดังกล่าวแล้วนี้ ซึ่งได้จ่ายให้สำหรับการป้องกันตัว สิ่งของและเครื่องใช้สำหรับการนุ่งห่มหรือสำหรับการกินอยู่ก็ให้คงอยู่ในครอบครองของเชลยศึกได้เช่นเดียวกัน แม้ว่าสิ่งของและเครื่องใช้เหล่านี้จะเป็นบริภัณฑ์ของเชลยศึกตามข้อบังคับทางทหารก็ตาม

ไม่ว่าในเวลาใด จะปล่อยให้เชลยศึกปราศจากสิ่งซึ่งเอกสารแสดงรูปพรรณหาได้ไม่ ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดหาเอกสารเช่นว่านี้ให้แก่เชลยศึกที่ไม่มีเอกสาร

เครื่องหมายแสดงยศ และสัญชาติ เครื่องอิสริยาภรณ์ และสิ่งของซึ่งมีค่าในทางส่วนตัว หรือมีค่าในทางจิตใจนั้น ห้ามมิให้ยึดเอาไปเสียจากเชลยศึก

จำนวนเงินที่เชลยศึกมีติดตัวอยู่นั้นห้ามมิให้ยึดเอาไปเสียได้ นอกจากโดยคำสั่งของนายทหารผู้หนึ่งผู้ใด และภายหลังที่ได้จดจำนวนและรายการของเจ้าของลงในทะเบียนไว้เป็นพิเศษแล้ว และจะต้องให้ไว้รับที่มีรายการอันชัดเจนเป็นข้อๆ โดยกรอก นาม ยศ และหน่วยสังกัดของบุคคลที่ออกใบรับดังกล่าวไว้ จำนวนเงินที่เป็นสกุลเงินตราของประเทศที่กักคุมหรือที่ได้เปลี่ยนเป็นเงินตราสกุลอื่นตามคำร้องขอของเชลยศึกนั้น จะต้องนำเข้าบัญชีของเชลยศึก ดังที่บัญญัติไว้ในข้อ 64

ประเทศที่กักคุมจะยึดสิ่งของอันมีค่าไปจากเชลยศึกได้ก็แต่เพียงเพื่อความปลอดภัยเท่านั้น เมื่อได้ยึดสิ่งของเช่นว่านี้ไปแล้วให้ใช้วิธีดำเนินการตามที่ได้วางไว้สำหรับจำนวนเงินที่ได้ยึดไปเก็บไว้

สิ่งของต่างๆ เช่นว่านี้ รวมทั้งจำนวนเงินที่ยึดไปไม่ว่าจะเป็นเงินตราสกุลใดนอกจากเงินตราในสกุลของประเทศที่กักคุม และซึ่งเจ้าของก็ได้ร้องขอให้ทำการแลกเปลี่ยนนั้น ให้เก็บไว้ในความอารักขาของประเทศที่กักคุม และให้คืนให้แก่เชลยศึกในรูปเดิมเมื่อพ้นจากการถูกจับกุมแล้ว

ข้อ 19

ภายหลังการถูกจับกุมแล้ว เชลยศึกจะต้องถูกอพยพไปยังค่ายที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อันห่างไกลจากแนวรบพอสมควรโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้เชลยศึกอยู่นอกเขตอันตราย

เฉพาะเชลยศึกซึ่งจะต้องเสี่ยงอันตรายในการอพยพมากกว่าที่จะให้คงอยู่ ณ ที่เดิมเนื่องจากการบาดเจ็บหรือป่วยไข้เท่านั้นที่จะให้คงอยู่ในเขตอันตรายต่อไปได้เป็นการชั่วคราว

เชลยศึกจะต้องไม่ถูกปล่อยให้อยู่ในอันตรายโดยไม่จำเป็น ในขณะที่รอการอพยพจากแนวรบ

ข้อ 20

การอพยพพลขยศึกจะต้องกระทำอย่างมีมนุษยธรรมเสมอ และต้องเป็นไปในสภาพที่คล้ายคลึงกับที่ กองทหารของประเทศที่กักคุมทำการย้ายสถานที่

ประเทศที่กักคุมจะได้จ่ายอาหารและน้ำดื่มอย่างเพียงพอให้แก่พลขยศึกซึ่งกำลังทำการอพยพ พร้อมทั้ง เครื่องนุ่งห่มและการรักษาพยาบาลที่จำเป็น ประเทศที่กักคุมจะต้องใช้ความระมัดระวังทั้งมวลตามสมควร เพื่อประกันความปลอดภัยของพลขยศึกระหว่างการอพยพนั้น และจะต้องจัดทำบัญชีรายชื่อของพลขยศึก ที่ถูกอพยพย้ายนี้ขึ้นโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

ในระหว่างการอพยพนั้น ถ้าจะต้องส่งพลขยศึกไปยังค่ายสำหรับผ่านต่อไปแล้ว การพักอยู่ในค่ายเช่นว่านี้ จะมีระยะเวลาสั้นที่สุดเท่าที่จะสั้นได้

หมวด 2

การกักกันพลขยศึก

ส่วนที่ 1

ข้อสัง เกตทั่วไป

ข้อ 21

ประเทศที่กักคุมอาจทำการกักกันพลขยศึกได้ ทั้งอาจจะบังคับมิให้ออกไปจากค่ายที่พลขยศึกถูกกักกัน อยู่นั้นเกินเขตที่กำหนดขึ้นไว้ก็ได้ หรือถ้าค่ายนั้นมีรั้วล้อมอยู่จะห้ามมิให้ออกไปนอกเขตรั้วนั้นก็ได้ ภายใต้อบตบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้เกี่ยวกับการลงโทษทางอาญาและทางวินัย พลขยศึกจะต้องไม่ถูก กักอยู่ในที่คุมขัง นอกจากเมื่อจำเป็นต้งพิทักษ์รักษาอนามัยของพลขยศึก และทั้งนี้ก็เฉพาะระหว่างที่ยัง มีพฤติการณ์อันจำเป็นต้องกักขังเช่นว่านี้อยู่เท่านั้น

พลขยศึกอาจได้รับปล่อยตัวเป็นบางส่วนหรือทั้งหมด โดยมีทัณฑ์บนหรือโดยให้ค้ำมั่นไว้เท่าที่กฎหมาย ของประเทศที่ตนสังกัดอยู่จะอนุญาตให้ทำได้ ระเบียบการเช่นว่านี้ให้นำมาใช้เฉพาะอย่างยิ่งในกรณี ที่ อาจจะเป็นส่วนช่วยให้สภาพทางอนามัยของพลขยศึกดีขึ้น ห้ามมิให้บังคับให้พลขยศึกรับอสรภาพโดยมี ทัณฑ์บนหรือโดยให้ค้ำมั่นไว้

เมื่อเกิดการสู้รบขึ้น ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องแจ้งให้ภาคีฝ่ายปฏิบัติปฏิบัติทราบถึงบรรดากฎหมายและ ข้อบังคับที่อนุญาตหรือที่ห้ามมิให้คนชาติของตนรับอสรภาพโดยมีทัณฑ์บนหรือโดยให้ค้ำมั่น พลขยศึกที่ถูก ปล่อยตัวโดยมีทัณฑ์บนหรือโดยให้ค้ำมั่นตามกฎหมายและข้อบังคับที่ได้แจ้งไว้ นั้นย่อมผูกพันในเกียรติยศ ของตนที่จะต้องปฏิบัติไปโดยบริสุทธิ์ใจทั้งต่อประเทศที่ตนสังกัดอยู่ และต่อประเทศที่จับกุมตนให้เต็มตาม

ข้อสัญญาพันธบัตรหรือค้ำประกันของตน ในกรณีเช่นว่านี้ ประเทศที่เคลยศึกสังกัดอยู่ย่อมไม่ผูกพันที่จะต้องเรียกร้องหรือรับเอาบริการใดๆ ซึ่งขัดกับพันธบัตรหรือค้ำประกันที่ได้ให้ไว้

เคลยศึกอาจจะถูกกักกันได้ก็เฉพาะแต่ในสถานที่ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นดินและที่ให้หลักประกันทางสุขภาพและอนามัยทุกประการเท่านั้น ห้ามมิให้กักกันเคลยศึกไว้ในทัณฑสถานเว้นแต่ในกรณีพิเศษอันเป็นการสมควรเพื่อประโยชน์ของเคลยศึกนั่นเอง

เคลยศึกซึ่งถูกกักกันอยู่ในที่ที่มีอนามัยไม่ดี หรือในที่ซึ่งมีอากาศอันเป็นอันตรายต่อเคลยศึกแล้ว จะต้องให้ย้ายไปยังที่ซึ่งมีอากาศดีกว่านั้นโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

ประเทศที่กักคุมจะต้องรวมเคลยศึกไว้ในค่ายหรือในบริเวณค่ายไว้ตามสัญชาติ ภาษาและประเพณี โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องไม่แยกเคลยศึกเหล่านี้ออกจากเคลยศึกที่สังกัดในกองทัพ ซึ่งตนได้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเวลาที่ถูกจับกุม เว้นแต่เคลยศึกนั้นจะยินยอม

ข้อ 23

ไม่ว่าในเวลาใดๆ ห้ามมิให้ส่งตัวเคลยศึกไปหรือกักคุมตัวไว้ในที่ที่อาจได้รับภัยในการยิงจากแนวรบ และห้ามมิให้ใช้เคลยศึกเป็นเครื่องป้องกันเพื่อให้จุดใดจุดหนึ่งหรือเขตใดเขตหนึ่ง พ้นจากการปฏิบัติทางทหาร

เคลยศึกจะต้องมีที่หลบภัยจากการทิ้งระเบิดทางอากาศและจากภัยอันตรายต่างๆ ของสงครามให้เท่าเทียมกันกับประชากรที่เป็นพลเรือนแห่งท้องถิ่นนั้นได้รับ ยกเว้นแต่ผู้ที่จะต้องจัดให้ความคุ้มครองที่ทักของตนต่อภัยอันตรายดังกล่าวแล้วเคลยศึกอาจเข้าที่หลบภัยเช่นว่านี้ได้โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้หลังจากมีสัญญาณภัย ระเบียบการคุ้มครองอื่นใดที่ให้แก่ประชากรอย่างไร ให้นำมาใช้แก่เคลยศึกด้วย

บรรดาประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งให้ประเทศที่เกี่ยวข้องทราบข้อความที่เป็นประโยชน์ทั้งปวงเกี่ยวกับที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของค่ายเคลยศึกโดยผ่านทางประเทศที่คุ้มครอง

หากไม่เป็นการขัดกับเหตุผลทางทหารแล้ว ค่ายเคลยศึกจะต้องมีตัวอักษร PW หรือ PG เป็นเครื่องหมายในเวลากลางวัน โดยติดตั้งไว้ให้มองเห็นได้อย่างชัดเจนจากทางอากาศ อย่างไรก็ตาม ประเทศที่เกี่ยวข้องอาจตกลงกันใช้แบบเครื่องหมายอย่างอื่นก็ได้ เฉพาะแต่ค่ายเคลยศึกเท่านั้นที่จะต้องมีความหมายไว้ดังเช่นว่านี้

ข้อ 24

ค่ายสำหรับส่งผ่านไป หรือค่ายที่เป็นเครื่องกันชนิดถาวร จะต้องจัดให้เป็นไปตามสภาพที่ได้ระบุไว้ในหมวดนี้และเคลยศึกที่อยู่ในค่ายก็จะต้องได้รับผลปฏิบัติเช่นเดียวกับเคลยศึกในค่ายอื่นๆ

ส่วนที่ 2

ที่อยู่ อาหาร และเครื่องนุ่งห่มของเชลยศึก

ข้อ 25

เชลยศึกจะต้องมีที่อยู่ในสภาพอันเท่าเทียมกับที่ได้ให้แก่ทหารของประเทศที่กักคุมซึ่งตั้งอยู่ในเขตเดียวกัน สภาพดังกล่าวนี้จะต้องเป็นไปโดยคำนึงถึงนิสัยและประเพณีของเชลยศึก และต้องไม่เป็นการเสื่อมเสียแก่นามยศของเชลยศึกแต่อย่างใดด้วย

บทบัญญัติข้างต้นนี้ให้ใช้โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับห้องนอนของเชลยศึกในส่วนที่เกี่ยวกับพื้นที่ทั้งหมดและจำนวนเนื้อที่ลูกบาศก์อย่างน้อยที่สุดและเครื่องอุปกรณ์ที่ติดตั้งทั่วๆ ไป ที่นอนหมอนมุ้ง และผ้าห่มนอน อาคารซึ่งจัดไว้ให้เชลยศึกใช้เฉพาะตัว หรือใช้รวมกันนั้นจะต้องป้องกันอย่างเต็มที่มิให้ชื้น ให้ได้รับความอบอุ่นและแสงสว่างพอเพียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างเวลาค่ำถึงสว่าง ทั้งจะต้องจัดให้ความระมัดระวังทุกประการเพื่อมิให้เกิดอัคคีภัยขึ้น

ค่ายใดที่จัดให้เชลยศึกสตรีและชายอยู่รวมกันแล้ว จะต้องจัดห้องนอนแยกจากกันไว้ด้วย

ข้อ 26

การปันส่วนอาหารธรรมดาประจำวันจะต้องมีปริมาณ คุณภาพและประเภทอย่างพอเพียงในอันที่จะให้เชลยศึกมีอนามัยดี และที่จะป้องกันมิให้น้ำหนักตัวลดลง หรือป้องกันการขยายตัวของโรคขาดอาหาร ทั้งจะต้องคำนึงถึงอาหารปกติของเชลยศึกด้วย

ประเทศที่กักคุมจะต้องจ่ายอาหารปันส่วนเพิ่มเติมแก่เชลยศึกที่ต้องทำงานตามแต่ความจำเป็นแก่งานที่ทำอยู่นั้น

เชลยศึกจะต้องได้รับน้ำบริโภคอย่างพอเพียง จะต้องอนุญาตให้สูบบุหรี่ได้ด้วย

เชลยศึกจะต้องมีส่วนเข้าร่วมในการจัดทำอาหารของตนเท่าที่จะเป็นไปได้เพื่อการนี้อาจใช้เชลยศึกให้ทำงานในครัวในโรงครัวได้ นอกจากนั้น เชลยศึกยังจะต้องได้รับปัจจัยเพื่อตนจะได้จัดทำอาหารที่ตนมีอยู่เพิ่มเติมขึ้นเองได้

สำหรับห้องรับประทานอาหารนั้นจะต้องจัดหามาให้ตามสมควร

ห้ามมิให้วางระเบียบการต่างๆ สำหรับลงโทษส่วนรวมในทางระเบียบวินัยเกี่ยวกับอาหารการกิน

ข้อ 27

ประเทศที่กักคุมจะต้องจ่ายเครื่องนุ่งห่ม เสื้อผ้าชั้นในและรองเท้าให้แก่เชลยศึกตามจำนวนที่พอเพียง ซึ่งจะต้องเป็นไปโดยคำนึงสภาพของอากาศแห่งภูมิภาคที่เชลยศึกถูกกักคุมตัวอยู่ เครื่องแบบของทหารฝ่ายศัตรูซึ่งประเทศที่กักคุมได้จับกุมมาไว้นั้นถ้าเหมาะสมแก่อากาศก็ให้ใช้เป็นเครื่องนุ่งห่มของเชลยศึกได้

ประเทศที่กักคุมจะต้องเป็นผู้จ่ายให้ใหม่และทำการซ่อมแซมสิ่งของต่างๆ ข้างต้นนั้นโดยสม่ำเสมอ นอกจากนี้ เชลยศึกที่ต้องทำงานก็จะต้องได้รับเครื่องนุ่งห่มตามสมควรแก่ลักษณะความจำเป็นของงานนั้น

ข้อ 28

ในค่ายทุกค่ายจะต้องจัดให้มีร้านจำหน่ายสิ่งของขึ้น ให้เป็นที่ซึ่งเชลยศึกอาจหาเครื่องอาหาร สบู่ และยาสูบ และสิ่งของธรรมดาต่างๆ ที่ใช้ประจำวันได้ อัตราราคาจะต้องไม่เกินกว่าราคาในตลาดท้องถิ่นนั้น

ถ้าไรที่บังเกิดขึ้นจากบรรดาร้านจำหน่ายสิ่งของในค่ายนั้นจะต้องใช้เพื่อประโยชน์ของเชลยศึก ให้ตั้งกองทุนพิเศษขึ้นเพื่อการนี้ ผู้แทนของเชลยศึกมีสิทธิที่จะเข้าร่วมในการดำเนินการของร้านจำหน่ายสิ่งของและในกองทุนนี้

เมื่อค่ายแห่งหนึ่งปิดลง ให้โอนยอดเงินคงเหลือของกองทุนพิเศษไปยังองค์การสวัสดิการระหว่างประเทศ เพื่อใช้เป็นประโยชน์แก่เชลยศึกที่มีสัญชาติเดียวกันกับผู้ที่ได้มีส่วนบำรุงอยู่ในทุนนี้ ในกรณีการส่งตัวกลับประเทศเดิม โดยทั่วๆ ไปนั้น ให้ประเทศที่กักคุมเก็บรักษากำไรดังกล่าวนี้ไว้ เว้นแต่จะได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่นระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 3

สุขภาพและการรักษาพยาบาล

ข้อ 29

ประเทศที่กักคุมผูกพันที่จะต้องจัดการทั้งปวงตามที่จำเป็นในทางสุขภาพ เพื่อประกันให้มีความสะอาดและอนามัยในค่ายและเพื่อป้องกันโรคระบาด

เชลยศึกจะต้องได้รับความสะอาดเกี่ยวกับการสุขาอันถูกต้องตามกฎหมายแห่งสุขภาพไว้สำหรับใช้ทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน และจะต้องได้รับการดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่สะอาดอยู่เสมอ ค่าใช้จ่ายที่จัดไว้ให้เชลยศึกสตรียุ่จะต้องจัดให้มีความสะอาดเกี่ยวกับการสุขาแยกไว้สำหรับเชลยศึกสตรีนั้นต่างหาก

อนึ่ง นอกจากอ่างที่อาบน้ำและบัวอาบน้ำ ซึ่งจะต้องจัดให้มีขึ้นในค่ายแล้ว จะต้องจัดให้เชลยศึกมีน้ำ และสบู่เพียงพอเพียงสำหรับชำระร่างกาย และสำหรับซักฟอกเสื้อผ้าส่วนตัวอีกด้วย ทั้งจะต้องจัดสถานที่อำนวยความสะดวกและให้เวลาตามที่จำเป็นแก่เชลยศึกเพื่อการนี้ด้วย

ข้อ 30

ค่ายทุกๆ แห่งจะต้องมีสถานที่พยาบาลอันพอเพียงเพื่อเชลยศึกจะได้รับการรักษาพยาบาลตามความประสงค์ และจะได้รับอาหารที่เหมาะสมด้วย ถ้าจำเป็นผู้ป่วยเป็นโรคติดต่อและโรคจิตจะต้องจัดแยกไว้ อีกแผนกหนึ่งต่างหาก

เชลยศึกที่ป่วยเนื่องจากโรคร้ายแรง หรือซึ่งมีอาการอันจำเป็นต้องได้รับการรักษาพยาบาลพิเศษ ต้องทำการผ่าตัดหรือต้องอยู่ในความดูแลรักษาในโรงพยาบาลจะต้องอนุญาตรับไว้ในหน่วยแพทย์ทหารหรือพลเรือนซึ่งจะให้การรักษาเช่นนั้นได้ แม้จะพิจารณาให้ส่งตัวกลับประเทศเดิมในไม่ช้าก็ตาม ทั้งจะต้องอำนวยความสะดวกเป็นพิเศษในการดูแลรักษาผู้ที่ทุพพลภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ตาบอดและในการปรับปรุงให้บุคคลเหล่านี้ได้เข้าอยู่สภาพปกติเช่นเดิมระหว่างรอการส่งตัวกลับประเทศเดิม

เชลยศึกจะต้องได้รับการรักษาพยาบาลโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากพนักงานแพทย์ของประเทศที่ตนสังกัดอยู่ ถ้าสามารถทำได้จากพนักงานแพทย์ซึ่งมีสัญชาติเดียวกับตน

เชลยศึกจะต้องไม่ถูกขัดขวางในการที่จะให้เจ้าหน้าที่แพทย์ทำการตรวจเมื่อได้รับคำร้องขอ เจ้าหน้าที่ผู้กักคุมจะต้องออกไปรับรองเป็นทางการแสดงลักษณะแห่งโรคหรือบาดแผลตลอดถึงระยะเวลาและลักษณะของการรักษาพยาบาลให้แก่เชลยศึกทุกคนผู้ได้รับการรักษาพยาบาลมาแล้ว สำเนาใบรับรองนี้จะต้องส่งไปยังสำนักตัวแทนกลางสำหรับเชลยศึก

คำรักษาพยาบาล รวมทั้งค่าจัดหาเครื่องมือใดๆ ที่จำเป็นเพื่อบำรุงรักษาให้เชลยศึกมีอนามัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งฟันเทียมและเครื่องใช้เทียมอื่นๆ และแว่นตา เหล่านี้ประเทศที่กักคุมจะต้องเป็นผู้ออก

ข้อ 31

การตรวจทางการแพทย์แก่บรรดาเชลยศึกจะต้องกระทำอย่างน้อยเดือนละครั้ง รวมทั้งการตรวจสอบและการบันทึกน้ำหนักของเชลยศึกแต่ละคนไว้ วัตถุประสงค์ในการตรวจนี้โดยเฉพาะก็เพื่อที่จะควบคุมสภาพทั่วไปทางอนามัย อาหาร และความสะดวกของเชลยศึก และตรวจหาโรคติดต่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัณโรค ไข้จับสั่นและกามโรค เพื่อการนี้จะต้องใช้วิธีการอันมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำได้ เช่นการใช้รังสีวิทยาถ่ายภาพขนาดเล็กกรวมไว้เป็นระยะๆ เพื่อตรวจหาเชื้อวัณโรคเสียแต่เนิ่น

ข้อ 32

ประเทศที่กักคุมอาจให้เชลยศึกที่เป็น อายุรแพทย์ ศัลยแพทย์ ทันตแพทย์ นางพยาบาล หรือพลพยาบาล ซึ่งแม้มิได้ประจำอยู่ในบริการทางการแพทย์แห่งกองทัพของตนก็ตามเข้าปฏิบัติหน้าที่ทางการแพทย์เพื่อประโยชน์แก่เชลยศึกซึ่งสังกัดอยู่กับประเทศเดียวกันนั้นก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวนั้นยังคงเป็นเชลยศึกอยู่ แต่จะต้องได้รับผลปฏิบัติอย่างเดียวกันกับพนักงานแพทย์ซึ่งประเทศที่กักคุมได้กักตัวไว้ บุคคลเหล่านี้จะต้องได้รับการยกเว้นจากการงานอย่างอื่นตามที่กำหนดไว้ในข้อ 49

ส่วนที่ 4

พนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์ที่ถูกกักตัวไว้ให้อยู่ช่วยเหลือเชลยศึก

ข้อ 33

บรรดาพนักงานแพทย์และอนุศาสนาจารย์ ขณะที่ถูกประเทศที่กักคุมกักตัวอยู่เพื่อที่จะให้ช่วยเหลือเชลยศึกนั้น มิให้ถือว่าเป็นเชลยศึก อย่างไรก็ตามก็ตราบใดที่บุคคลเหล่านี้จะต้องได้รับประโยชน์และความคุ้มครองจากอนุสัญญาฉบับนี้เป็นอย่างน้อยที่สุด และจะต้องได้รับความสะดวกทั้งปวงอันจำเป็นแก่การรักษาพยาบาลและการส่งสอนทางศาสนาแก่เชลยศึก

บุคคลเหล่านี้จะต้องปฏิบัติหน้าที่ทางการแพทย์ และทางจิตใจต่อไปเพื่อประโยชน์ของเชลยศึก โดยเฉพาะอย่างยิ่งของเชลยศึกซึ่งอยู่ในกองทัพที่ตนสังกัดอยู่ภายในกรอบแห่งกฎหมาย และข้อบังคับทางทหารของประเทศที่กักคุม และภายใต้ความควบคุมแห่งบริการเจ้าหน้าที่ของประเทศนั้นตามมารยาทในทางวิชาชีพของตน นอกจากนั้นแล้วให้บุคคลเหล่านี้ได้รับความสะดวกต่างๆ ต่อไปนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ทางการแพทย์และทางจิตใจของตนอีกด้วย คือ

- (ก) ให้ได้รับอนุญาตไปเยี่ยมเชลยศึกได้เป็นครั้งคราวตามกองแรงงาน หรือในโรงพยาบาลซึ่งอยู่นอกค่าย เพื่อการนี้ ประเทศที่กักคุมจะได้จัดหาพาหนะสำหรับขนส่งให้ตามความจำเป็น
- (ข) นายทหารแพทย์ผู้อาวุโสในแต่ละค่าย จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อเจ้าหน้าที่ทหารของค่ายทุกประการเท่าที่เกี่ยวกับกิจการของพนักงานแพทย์ที่ถูกกักตัวอยู่ เพื่อการนี้ เมื่อเกิดการสู้รบขึ้นภาคีคู่พิพาทจะต้องตกลงกันถึงลำดับชั้นของพนักงานแพทย์ รวมทั้งพนักงานแพทย์ของสมาคมที่กล่าวถึงในข้อ 26 แห่งอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 นายทหารแพทย์ผู้อาวุโสนี้รวมทั้งอนุศาสนาจารย์จะต้องมีสิทธิที่จะทำการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของค่ายในปัญหาทั้งปวงอันเกี่ยวกับหน้าที่ของตน เจ้าหน้าที่เช่นว่านี้จะต้องจัดอำนวยความสะดวกทั้งปวงอันจำเป็นให้แก่บุคคลเหล่านั้นเพื่อการติดต่อทางจดหมายเกี่ยวกับปัญหาเหล่านี้

(ค) แม้ว่าจะต้องอยู่ภายใต้วินัยภายในของค่ายที่ตนถูกกักตัวอยู่ก็ตาม พนักงานเช่นว่านี้จะต้องไม่ถูกบังคับให้ทำงานอย่างอื่นใดนอกเหนือไปจากงานที่เกี่ยวกับหน้าที่ทางการแพทย์หรือทางศาสนาของตน

ในระหว่างที่สู้รบอยู่นั้น ภาคิคูพิพาทจะต้องตกลงกันเกี่ยวกับการปลดปล่อยภาระของพนักงานที่ถูกกักตัวอยู่ และจะต้องจัดวางวิธีดำเนินการที่จะพึงปฏิบัติต่อไป

บทบัญญัติดังกล่าวมาข้างต้นนี้จะไม่ทำให้ประเทศที่กักคุมพ้นจากพันธกรณีที่เกี่ยวข้องกับเชลยศึกในทางการแพทย์หรือทางจิตใจ

ส่วนที่ 5

กิจการที่เกี่ยวกับศาสนา สติปัญญาและร่างกาย

ข้อ 34

เชลยศึกจะต้องมีเสรีภาพอย่างกว้างขวางเต็มที่ในการปฏิบัติหน้าที่ในทางศาสนาของตน รวมทั้งการเข้าร่วมประกอบพิธีกรรมตามความเลื่อมใสของตน โดยมีเงื่อนไขว่าเชลยศึกนั้นจะต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่เจ้าหน้าที่ทางทหารได้วางไว้

จะต้องจัดหาสถานที่ไว้ให้เป็นที่พอเพียง เพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

ข้อ 35

บรรดาอนุศาสนาจารย์ซึ่งตกอยู่ในอำนาจของประเทศฝ่ายศัตรูและซึ่งยังคงค้างหรือถูกกักตัวไว้เพื่อทำการช่วยเหลือเชลยศึก จะต้องได้รับอนุญาตให้ดำเนินการในพิธีศาสนาแก่เชลยศึก และปฏิบัติศาสนกิจของตนได้โดยเสรีในหมู่เชลยศึกที่ถือศาสนาเดียวกัน ตามความเชื่อมั่นในทางศาสนาของตนให้แบ่งแยกอนุศาสนาจารย์เหล่านี้ไปประจำค่ายและกองแรงงานต่างๆ ที่มีเชลยศึกที่สังกัดในกองทัพเดียวกัน พูดภาษาเดียวกัน หรือนับถือศาสนาเดียวกัน และได้รับความสะดวกต่างๆ ที่จำเป็น รวมทั้งพาหนะการขนส่งตามที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 33 เพื่อไปเยี่ยมเยียนเชลยศึกรอกค่าย อนุศาสนาจารย์จะทำการโต้ตอบจดหมายได้โดยเสรีภายใต้การตรวจตรา ควบคุม ในเรื่องต่างๆ อันเกี่ยวกับหน้าที่ในทางศาสนาของตนกับเจ้าหน้าที่ทางศาสนาในประเทศที่ทำการกักคุมและกับองค์การศาสนาระหว่างประเทศ จดหมายและไปรษณียบัตรต่างๆ ซึ่งอนุศาสนาจารย์อาจส่งไปเพื่อการนี้ให้นับเพิ่มเติมจากส่วนปันตามที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 71

ข้อ 36

เชลยศึกผู้เป็นบรรพชิตทางศาสนา โดยมีได้ทำหน้าที่อนุศาสนาจารย์ในกองทัพของตน ไม่ว่าจะป็นลัทธิศาสนาใดย่อมทำการสั่งสอนศาสนาแก่บรรดาศาสนิกชนของตนได้โดยเสรี เพื่อการนี้เชลยศึกดังกล่าวจะต้องได้รับผลปฏิบัติเช่นเดียวกับอนุศาสนาจารย์ที่ถูกประเทศที่กักคุมกักตัวไว้ และจะต้องไม่ถูกบังคับให้ทำงานอื่นได้อีก

ข้อ 37

เมื่อเชลยศึกไม่ได้รับความช่วยเหลือจากอนุศาสนาจารย์ที่ถูกกักตัวไว้ หรือจากบรรพชิตเชลยศึกแห่งลัทธิศาสนาของตนแล้ว หากมีคำร้องขอของเชลยศึกที่เกี่ยวข้อง จะต้องแต่งตั้งบรรพชิตขึ้นคนหนึ่งซึ่งเป็นผู้ถือลัทธิศาสนาเดียวกับเชลยศึก หรือลัทธิศาสนาที่คล้ายคลึงกัน หรือในกรณีที่ไม่มีบรรพชิตดังกล่าวแล้วก็ให้แต่งตั้งฆราวาสที่ทรงคุณวุฒิเข้าประจำตำแหน่งนี้ หากว่าวิธีเช่นนี้ทำได้โดยไม่ขัดกับหลักแห่งการสาธารณสุข การแต่งตั้งนี้จะต้องกระทำด้วยความยินยอมของหมู่เชลยศึกที่เกี่ยวข้องภายใต้ความเห็นชอบของประเทศที่กักคุม และในกรณีที่จำเป็นก็จะต้องกระทำด้วยความเห็นชอบของเจ้าหน้าที่ทางศาสนาประจำท้องถิ่นที่มีความเชื่อถือลัทธิศาสนาเดียวกัน บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเช่นนี้จะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับทั้งปวงซึ่งประเทศที่กักคุมได้บัญญัติขึ้นไว้เพื่อประโยชน์ทางวินัยและเพื่อความมั่นคงทางทหาร

ข้อ 38

ประเทศที่กักคุมจะได้ส่งเสริมการฝึกฝนในทางสติ ปัญญา การศึกษาและการพักผ่อน การกีฬา และการเล่นแข่งขันระหว่างเชลยศึกด้วยกันโดยเคารพต่อความพอใจเป็นส่วนตัวของเชลยศึกทุกคน และจะต้องจัดการทั้งปวงตามที่จำเป็นเพื่อให้ได้ผลในกิจการดังกล่าวแล้วนั้น โดยจัดหาอาคารสถานที่ให้เป็นที่พอเพียงรวมทั้งบริภัณฑ์ที่จำเป็นให้

เชลยศึกจะต้องมีโอกาสดำเนินการบริหาร รวมทั้งการกีฬา การเล่นแข่งขันต่างๆ และการที่จะได้อยู่กลางแจ้ง เพื่อการนี้จะต้องจัดหาสถานที่กลางแจ้งไว้ให้พอเพียงในค่ายทุกค่าย

ส่วนที่ 6

วินัย

ข้อ 39

ค่ายเชลยศึกทุกค่ายจะต้องอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่โดยตรงของนายทหารชั้นสัญญาบัตรที่รับผิดชอบ ผู้หนึ่งของกองทัพประจำแห่งประเทศที่กักขังนายทหารผู้นี้จะต้องมีสำเนาอนุสัญญาฉบับนี้หนึ่งฉบับ และจะต้องจัดให้เจ้าหน้าที่ประจำค่ายและยามรักษาการณ์ทราบถึงบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้และจะต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติการตามอนุสัญญานี้ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลของตน

ยกเว้นบรรดานายทหาร เชลยศึกจะต้องทำความเคารพ และแสดงกิริยาอาการภายนอกอันเป็นการคารวะ ต่อนายทหารของประเทศที่กักขังซึ่งได้บัญญัติไว้ในข้อบังคับที่ใช้ภายในกองทัพของตนเอง

เชลยศึกซึ่งเป็นนายทหารจะต้องทำความเคารพเฉพาะนายทหารของประเทศที่กักขังที่มียศสูงกว่าเท่านั้น อย่างไรก็ตาม เชลยศึกนั้นจะต้องทำความเคารพผู้บัญชาการค่ายไม่ว่าผู้บังคับการจะมียศชั้นใดก็ตาม

ข้อ 40

ให้อนุญาตให้ใช้เครื่องหมายยศ เครื่องหมายสัญชาติ และเครื่องอิสริยาภรณ์ต่างๆ ได้

ข้อ 41

ในค่ายทุกค่ายจะต้องติดประกาศด้วยบทและภาคผนวกของอนุสัญญาฉบับนี้ ตลอดจนข้อความของ ความตกลงพิเศษอย่างหนึ่งอย่างใดที่ตั้งบัญญัติอยู่ในข้อ 6 ในภาษาของพวกเชลยศึกไว้ ณ ที่ต่างๆ ซึ่งเชลยศึก ทั้งหลายจะอ่านดูได้ และเมื่อมีคำร้องขอก็จะต้องแจกจ่ายสำเนาให้แก่เชลยศึก ซึ่งไม่สามารถเข้าไปอ่าน สำเนาที่ติดประกาศไว้ได้

ข้อบังคับ คำสั่ง คำแจ้งความ และประกาศทุกชนิดที่เกี่ยวกับความประพฤติของเชลยศึก จะต้องออกเป็น ภาษาที่เชลยศึกเข้าใจได้ ข้อบังคับ คำสั่ง และประกาศเช่นว่านี้ให้ปิดประกาศไว้ในลักษณะดังกล่าวข้างต้น นั้น และจะต้องจัดส่งสำเนาไปให้ผู้แทนเชลยศึกด้วย คำสั่งและคำบัญชาต่างๆ อันที่มีถึงเชลยศึกเป็นส่วน ตัวจะต้องทำเป็นภาษาซึ่งเชลยศึกจะเข้าใจได้เช่นเดียวกัน

ข้อ 42

การใช้อาวุธต่อเชลยศึก โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อผู้ที่กำลังหลบหนีหรือกำลังพยายามจะหลบหนีนั้น ให้ถือว่าเป็นวิธีการอันรุนแรงที่สุดซึ่งจะต้องมีการเตือนให้ทราบก่อนเสมอตามควรแก่พฤติการณ์

ส่วนที่ 7

ยศของเชลยศึก

ข้อ 43

เมื่อเกิดการสู้รบขึ้น ภาคี่คู่พิพาทจะต้องติดต่อกันให้ทราบตำแหน่งและยศของบุคคลทั้งหลายที่ระบุไว้ในข้อ 4 แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ เพื่อที่จะประกันให้มีการปฏิบัติด้วยความเสมอภาคระหว่างเชลยศึกที่มียศเท่ากัน ตำแหน่งและยศซึ่งได้รับแต่งตั้งขึ้นภายหลังนั้น จะต้องติดต่อกันให้ทราบเช่นเดียวกัน

ประเทศที่กักคุมจะต้องยอมรับนับถือการเลื่อนยศที่เชลยศึกได้รับ และซึ่งประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่ได้แจ้งมาให้ทราบตามระเบียบ

ข้อ 44

นายทหาร และเชลยศึกที่อยู่ในฐานะเทียบเท่ากัน จะต้องได้รับผลปฏิบัติให้สมกับยศและอายุของตน

เพื่อที่จะปฏิบัติการทำงานในค่ายของนายทหาร ให้จัดมอบหน้าที่ให้พลทหารที่อยู่กองทัพเดียวกัน และถ้าสามารถทำได้ที่พูดภาษาเดียวกันในจำนวนที่พอเพียง โดยคำนึงถึงยศของนายทหารและเชลยศึกที่มีฐานะเทียบเท่ากัน แต่พลทหารรับใช้เช่นนี้จะต้องไม่ถูกบังคับให้ทำงานอื่นใดอีก

การควบคุมดูแลห้องรับประทานอาหารโดยนายทหาร จะต้องได้รับความสะดวกทุกประการ

ข้อ 45

บรรดาเชลยศึกที่มีใช้เป็นนายทหาร และเชลยศึกที่มีฐานะเทียบเท่ากันนี้จะต้องได้รับการปฏิบัติให้สมกับยศและอายุของตน

การควบคุมดูแลห้องรับประทานอาหารโดยเชลยศึกเองจะต้องได้รับความสะดวกทุกประการ

ส่วนที่ 8

การย้ายเชลยศึก หลังจากได้มาถึงค่ายแล้ว

ข้อ 46

ในการพิจารณาย้ายเชลยศึคนั้น ประเทศที่กักคุมจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของเชลยศึกเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อจะไม่ให้เพิ่มความยุ่งยากแก่การส่งตัวกลับประเทศเดิม

การย้ายเชลยศึกจะต้องกระทำอย่างมีมนุษยธรรมเสมอ และต้องเป็นไปในลักษณะที่เป็นการให้ความอนุเคราะห์ที่ไม่น้อยไปกว่าการย้ายของผู้ที่อยู่ในกองทัพของประเทศที่กักคุม ทั้งจะต้องคำนึงถึงสภาพอากาศที่เชลยศึกเคยชินอยู่ และสภาพการย้ายซึ่งจะต้องไม่เป็นอันตรายต่ออนามัยของเชลยศึกไม่ว่าในกรณีใดๆ

ระหว่างทำการย้ายนั้นประเทศที่กักคุมจะต้องจัดหาอาหารและน้ำดื่มแก่เชลยศึกให้เป็นที่พอเพียง เพื่อให้เชลยศึกมีอนามัยดี พร้อมทั้งจัดหาเครื่องนุ่งห่ม ที่หลบภัย และให้การรักษาพยาบาลเท่าที่จำเป็นด้วย ประเทศที่กักคุมจะต้องให้ความระมัดระวังตามสมควรที่จะจัดให้มีความปลอดภัยระหว่างทำการย้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ต้องขนส่งทางทะเล หรือทางอากาศและต้องทำบัญชีรายชื่อเชลยศึกที่ถูกย้าย โดยครบถ้วนก่อนจะออกเดินทางไป

ข้อ 47

เชลยศึกที่บาดเจ็บหรือป่วยไข้จะต้องไม่ถูกย้าย トラาบใดที่การเดินทางจะยังเป็นอันตรายต่อการฟื้นจากอาการป่วยไข้ของเชลยศึคนั้น นอกจากจะเป็นการจำเป็นเพื่อความปลอดภัยของเชลยศึกเอง

ถ้าแนวรบเคลื่อนเข้าใกล้มายังค่ายแล้ว เชลยศึกในค่ายดังกล่าวจะต้องไม่ถูกย้าย นอกจากการย้ายจะกระทำได้ในสภาพปลอดภัยอย่างพอเพียง หรือถ้าคงอยู่ ณ ที่นั้นจะเป็นการเสี่ยงภัยมากกว่าการย้ายไป

ข้อ 48

ในกรณีที่มีการย้ายเชลยศึกจะต้องได้รับแจ้งเป็นทางการถึงการออกเดินทางและตำบลที่อยู่ทางไปรษณีย์ใหม่ การแจ้งให้ทราบเช่นนี้จะต้องบอกล่วงหน้าให้มีเวลาพอที่เชลยศึกจะรวบรวมข้าวของเดินทางและแจ้งให้ญาติที่สนิทของตนทราบ

เชลยศึกจะได้รับอนุญาตให้นำสิ่งของส่วนตัว จดหมายและหีบห่อเดินทางซึ่งส่งมาให้ตนติดตัวไปด้วย น้ำหนักของหีบห่อเช่นนี้จะถูกจำกัดก็ได้ ถ้าเป็นการจำเป็นโดยพฤติการณ์แห่งการย้ายนั้น โดยจำกัดลงเท่าที่เชลยศึกแต่ละคนจะนำไปได้ตามสมควรซึ่งจะต้องไม่เกินกว่าคนละ 25 กิโลกรัม

จดหมายและพัสดุหีบห่อที่ส่งไปยังค่ายเดิมของเชลยศึกนั้นให้ส่งต่อไปให้เชลยศึกโดยมิชักช้า ผู้บังคับบัญชาการค่ายจะต้องดำเนินการอันจำเป็นโดยทำความตกลงกับผู้แทนของเชลยศึกเพื่อจัดให้ทำการขนส่งทรัพย์สินส่วนรวมของเชลยศึกและสิ่งของซึ่งเชลยศึกไม่สามารถจะเอาติดตัวไปด้วยเพราะเหตุมีข้อจำกัดกำหนดขึ้นไว้ตามความในวรรคสองของข้อนี้

ค่าใช้จ่ายในการย้ายนั้นให้ประเทศที่กักคุมเป็นผู้ออก

หมวด 3

แรงงานของเชลยศึก

ข้อ 49

ประเทศที่กักคุมอาจใช้แรงงานของเชลยศึกซึ่งมีร่างกายสมบูรณ์ โดยคำนึงถึงอายุ เพศ ยศ และความเหมาะสมทางร่างกายและด้วยความประสงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่จะบำรุงรักษาอนามัยทางร่างกายและจิตใจของเชลยศึกให้อยู่ในสภาพที่ดี

นายทหารชั้นประทวนที่เป็นเชลยศึกจะต้องถูกบังคับให้ทำหน้าที่เพียงควบคุมดูแลการทำงานเท่านั้น บุคคลที่ไม่จำเป็นสำหรับงานเช่นนี้อาจขอทำงานอื่นที่เหมาะสมได้ ทั้งนี้ต้องจัดหาให้เท่าที่จะสามารถทำได้

ถ้านายทหารหรือบุคคลที่มีฐานะเทียบเท่ากันนั้น ขอทำงานที่เหมาะสมแล้วก็จัดหาให้ได้เท่าที่จะสามารถทำได้ แต่ไม่ว่าในพฤติการณ์ใดๆ ห้ามมิให้บังคับบุคคลเหล่านี้ให้ทำงาน

ข้อ 50

นอกจากงานที่เกี่ยวกับการปกครอง การจัดตั้งและการบำรุงรักษาค่ายแล้ว เชลยศึกยังจะถูกบังคับให้ทำได้แต่เพียงงานที่ได้รับไว้ดังต่อไปนี้เท่านั้น คือ

- (ก) กสิกรรม
- (ข) อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการประดิษฐ์หรือการขุดหาวัตถุดิบ อุตสาหกรรมหัตถกรรม ยกเว้นอุตสาหกรรมทางทำโลหะ ทางเครื่องจักรและทางเคมี งานสาธารณสุข และการก่อสร้างที่ไม่มีลักษณะหรือวัตถุประสงค์ทางทหาร
- (ค) การขนส่งและจัดการเกี่ยวกับคลังพัสดุที่ไม่มีลักษณะหรือวัตถุประสงค์ทางทหาร
- (ง) ธุรกิจทางการค้า งานศิลป์ และงานฝีมือ
- (จ) งานการเรือน

(ณ) บริการสาธารณสุขบุคคลที่ไม่มีลักษณะหรือวัตถุประสงค์ทางทหาร

หากมีการละเมิดบทบัญญัติต่างๆ ข้างต้นนี้แล้ว เพลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิทำคำร้องทุกข์ได้ตามความในข้อ 78

ข้อ 51

เพลยศึกจะต้องได้รับเงื่อนไขในการทำงานตามสมควร โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับที่อยู่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และบริการอื่น เงื่อนไขเหล่านี้จะต้องไม่อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าที่คนชาติของประเทศที่กักคุมซึ่งถูกใช้งานอันคล้ายคลึงกันนี้ได้รับอยู่และให้คำนึงถึงสภาพแห่งอากาศด้วย

ในการใช้แรงงานของเพลยศึกนั้น ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดให้ปรับใช้กฎหมายของชาติเกี่ยวกับความคุ้มครองแรงงานและโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อบังคับสำหรับความปลอดภัยของคนงานในเขตที่เพลยศึกเช่นว่านี้ทำงานอยู่

เพลยศึกจะได้รับการฝึกหัดและจะได้รับเครื่องป้องกันอันตรายอันเหมาะสมแก่งานที่เพลยศึกจะทำและคล้ายคลึงกับที่ให้แก่คนชาติแห่งประเทศที่กักคุม ภายใต้บทบัญญัติแห่งข้อ 52 เพลยศึกอาจต้องได้รับการเลี้ยงภยธรรมดาเช่นคนงานพลเรือนเหล่านี้ได้

ไม่ว่าในกรณีใด ห้ามมิให้ดัดแปลงเงื่อนไขในการทำงานให้เข้มงวดขึ้นโดยใช้การลงโทษทางวินัย

ข้อ 52

ห้ามมิให้ใช้เพลยศึกทำงานอันมีลักษณะผิดอนามัยหรือที่มีลักษณะเป็นอันตราย นอกจากเพลยศึกจะเป็นผู้อาสาสมัคร

ห้ามมิให้กำหนดหน้าที่การงานให้เพลยศึกอันอาจเป็นการทำให้เห็นได้ว่าเป็นสิ่งที่อับอายขายหน้าสำหรับผู้ซึ่งสังกัดอยู่ในกองทัพของประเทศที่กักคุมเอง

การเคลื่อนย้ายทุ่นระเบิดหรือเครื่องกลที่คล้ายคลึงกันนี้จะต้องถือว่าเป็นงานที่มีอันตราย

ข้อ 53

ระยะเวลาทำงานประจำวันของเพลยศึก รวมทั้งเวลาเดินทางไปและกลับจะต้องไม่นานเกินไป และไม่ว่ากรณีใดๆ จะต้องไม่เกินกว่าเวลาที่กำหนดไว้สำหรับคนงานพลเรือนตำบลนั้น ซึ่งเป็นคนชาติของประเทศที่กักคุมและที่ทำงานอย่างเดียวกัน

เพลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้หยุดพักในตอนกลางวันของวันทำงานไม่น้อยกว่าหนึ่งชั่วโมง การหยุดพักนี้ก็จะต้องเป็นเช่นเดียวกันกับการหยุดพักของคนงานของประเทศที่กักคุม หากว่าคนงานของประเทศที่กัก

คุณได้รับเวลาพักนานกว่า นอกจากนั้นเชลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้หยุดพักเป็นเวลาติดต่อกัน 24 ชั่วโมง ทุกสัปดาห์ วันที่เหมาะที่สุดก็คือวันอาทิตย์หรือวันหยุดงานของประเทศเดิมของเชลยศึก ยิ่งกว่านั้นเชลยศึกทุกคนที่ได้ทำงานมาแล้วหนึ่งปีจะต้องได้รับอนุญาตให้พักได้ 8 วันติดต่อกัน ซึ่งระหว่างนั้นจะต้องจ่ายค่าจ้างแรงงานให้ด้วย

ถ้าใช้ทำงานโดยวิธีต่างๆ เช่น ทำงานเป็นชิ้นๆ ไปแล้ว วิธีการเช่นว่านั้นจะต้องไม่เป็นเหตุให้ระยะเวลาทำงานนานเกินไป

ข้อ 54

ค่าจ้างแรงงานที่จะต้องจ่ายให้เชลยศึกจะต้องกำหนดลงไว้ตามบทบัญญัติแห่งข้อ 62 ของอนุสัญญาฉบับนี้ เชลยศึกที่ได้รับอุบัติเหตุอันเนื่องมาจากงาน หรือเชลยศึกซึ่งติดโรครมาเนื่องจากการนั้น หรือเพราะผลของงานที่ทำ จะต้องได้รับการดูแลรักษาทุกประการเท่าที่จำเป็นแก่อาการป่วยไข้ของตน นอกจากนั้นประเทศที่กักคุมจะต้องให้ใบรับรองแพทย์แก่เชลยศึกเช่นว่านี้เพื่อเชลยศึกจะได้สามารถยื่นคำร้องเรียกค่าเสียหายแก่ประเทศที่ตนสังกัดอยู่ และจะต้องจัดส่งสำเนาไปยังสำนักตัวแทนกลางสำหรับเชลยศึกดังที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 123

ข้อ 55

เชลยศึกจะต้องได้รับการตรวจทางแพทย์เป็นระยะๆ เพื่อรับรองว่ามีร่างกายสมบูรณ์สำหรับทำงานอย่างน้อยที่สุดเดือนละครั้ง การตรวจจะต้องคำนึงโดยเฉพาะถึงลักษณะของงานซึ่งเชลยศึกจะต้องทำ ถ้าเชลยศึกผู้ใดเห็นว่าตนไม่สามารถทำงานได้แล้ว เชลยศึกผู้นั้นจะได้รับอนุญาตให้ไปหาเจ้าหน้าที่แพทย์ประจำค่ายของตนได้ อายูรแพทย์หรือศัลยแพทย์อาจจะรับรองว่าเชลยศึกซึ่งมีความเห็นว่าตนมีร่างกายไม่สมบูรณ์สำหรับทำงานนั้น ควรจะได้รับยกเว้นจากการทำงานได้

ข้อ 56

การจัดดำเนินการและการปกครองของกองแรงงานทั้งหลาย จะต้องเป็นไปเช่นเดียวกับที่ใช้อยู่ในค่ายเชลยศึก กองแรงงานทุกกองนั้นให้คงอยู่ภายใต้ความควบคุมและเป็นส่วนหนึ่งในทางการปกครองของค่ายเชลยศึก เจ้าหน้าที่ทางทหารและผู้บัญชาการของค่ายที่กล่าวแล้วจะต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติตามบทบัญญัติต่างๆ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ในกองแรงงานทั้งหลาย ภายใต้ความควบคุมของรัฐบาลของเจ้าหน้าที่นั้น

ผู้บัญชาการค่ายจะต้องเก็บบันทึกเกี่ยวกับกองแรงงาน ซึ่งสังกัดอยู่ในค่ายของตนอันเป็นบันทึกฉบับที่ล่าสุด และจะต้องส่งบันทึกนั้นไปยังผู้แทนของประเทศที่คุมครอง ผู้แทนของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศหรือผู้แทนองค์การอื่นๆ ที่ให้การบรรเทาทุกข์แก่เชลยศึก ซึ่งอาจมาเยี่ยมเยียนค่ายนั้น

ข้อ 57

การปฏิบัติต่อเชลยศึกที่ทำงานให้แก่บุคคลเอกชน แม้ว่าบุคคลผู้นั้นจะรับผิดชอบในความอารักขาและคุ้มครองเชลยศึกก็ตาม จะต้องไม่อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ ประเทศที่กักคุมเจ้าหน้าที่ทางทหาร และผู้บัญชาการค่ายที่เชลยศึกเชื่อว่าสังกัดอยู่จะต้องรับผิดชอบด้วยประการทั้งปวงในการเลี้ยงดู การดูแลรักษา การปฏิบัติ และการจ่ายค่าจ้างแรงงานของเชลยศึกเช่นที่ว่านี้

เชลยศึกเช่นว่านี้จะต้องมีสิทธิที่จะคงติดต่อกับผู้แทนของเชลยศึกในค่ายที่ตนสังกัดอยู่ได้

หมวดที่ 4

รายได้ทางการเงินของเชลยศึก

ข้อ 58

เมื่อเกิดการสู้รบขึ้น และระหว่างรอความตกลงในเรื่องนี้กับประเทศที่คุ้มครองนั้น ประเทศที่กักคุมอาจกำหนดจำนวนเงินสูงสุดเป็นเงินสดหรือเป็นรูปอื่นใดที่คล้ายคลึงกันนี้ เพื่อให้เชลยศึกมีไว้ในครอบครองได้ เงินจำนวนที่เกินไปจากนี้ซึ่งอยู่ในความครอบครองของเชลยศึกโดยชอบธรรม และซึ่งได้ยึดไปหรือกันไว้จากเชลยศึกนั้น จะต้องนำไปเข้าบัญชีของเชลยศึกนั้นไว้ รวมทั้งเงินใดๆ ที่เชลยศึคนำฝากไว้เองด้วย และจะเปลี่ยนเป็นเงินตราสกุลอื่นโดยปราศจากความยินยอมของเชลยศึกหาได้ไม่

ถ้าเชลยศึกได้รับอนุญาตให้จัดหาบริการหรือซื้อเครื่องสินค้าต่างๆ ภายนอกค่ายโดยการจ่ายเป็นเงินสดแล้ว การจ่ายเช่นว่านี้เชลยศึกจะต้องเป็นผู้กระทำด้วยตนเองหรือโดยการจัดการของค่าย และคิดเอากับบัญชีของเชลยศึกที่เกี่ยวข้อง ประเทศที่กักคุมจะต้องวางกฎต่างๆ ที่จำเป็นไว้ในเรื่องนี้

ข้อ 59

เงินสดที่ได้ยึดไปจากเชลยศึกตามข้อ 18 เมื่อเวลาที่เชลยศึกถูกจับกุมและซึ่งเป็นเงินตราในสกุลของประเทศที่กักคุมนั้น จะต้องนำเข้าไปในบัญชีของเชลยศึกที่แยกไว้ต่างหากตามบทบัญญัติในข้อ 64 ของหมวดนี้

จำนวนเงินตราในสกุลของประเทศที่กักคุม อันได้มาจากการเปลี่ยนเงินตราสกุลอื่นๆ ซึ่งได้ยึดไว้จากเชลยศึกในเวลาเดียวกันนั้นจะต้องนำไปเข้าบัญชีของเชลยศึกที่แยกไว้ต่างหากนั้น

ข้อ 60

ประเทศที่กักคุมจะอนุญาตให้เชลยศึกทุกคนเบิกเงินประจำเดือนเป็นการล่วงหน้าได้ในจำนวนที่จะได้กำหนดไว้โดยการเปลี่ยนเป็นเงินตราในสกุลของประเทศดังกล่าวแล้ว ดังต่อไปนี้

- ประเภท 1 : เชลยศึกที่มียศต่ำกว่าสิบเอก : แด่ฝรั่งเศส
- ประเภท 2 : สิบเอกและนายทหารชั้นประทวนอื่น หรือเชลยศึกที่มียศเทียบเท่ากันนี้ : สิบสองฝรั่งเศส
- ประเภท 3 : จำและนายทหารชั้นสัญญาบัตรที่มียศต่ำกว่าพันตรี หรือเชลยศึกที่มียศเทียบเท่ากันนี้ : ทำสิบฝรั่งเศส
- ประเภท 4 : พันตรี พันโท พันเอก หรือเชลยศึกที่มียศเทียบเท่ากันนี้ : หกสิบฝรั่งเศส
- ประเภท 5 : นายทหารชั้นนายพล หรือเชลยศึกที่มียศเทียบเท่ากันนี้ : เจ็ดสิบห้าฝรั่งเศส

อย่างไรก็ดี ภาควิชาที่เกี่ยวกับอาจทำความตกลงกันเป็นพิเศษเพื่อเปลี่ยนแปลงจำนวนเงินที่จะจ่ายล่วงหน้าให้แก่เชลยศึกประเภทต่างๆ ที่กล่าวข้างต้นนั้นได้

นอกจากนั้น ถ้าจำนวนที่กล่าวไว้ในวรรคแรกข้างต้น เมื่อเทียบกับเงินเดือนของกองทัพแห่งประเทศที่กักคุมแล้วจะเป็นจำนวนสูงเกินควรไป หรือด้วยเหตุใดก็ตามจะทำให้ประเทศที่กักคุมอยู่ในฐานะที่ลำบากแล้ว ระหว่างรอกการจัดทำความตกลงพิเศษกับประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงจำนวนดังกล่าวข้างต้นนั้น ประเทศที่กักคุม

- (ก) จะต้องเพิ่มบัญชีเงินของเชลยศึก ตามจำนวนที่กล่าวไว้ในวรรคแรกข้างต้นต่อไป
- (ข) อาจจำกัดจำนวนที่จะพึงจ่ายจากเงินล่วงหน้าเหล่านี้แก่เชลยศึกเพื่อใช้จ่ายส่วนตัวตามจำนวนที่สมควร แต่สำหรับประเภท 1 จะต้องได้ไม่น้อยกว่าจำนวนที่ประเทศที่กักคุมจ่ายให้แก่ผู้ที่สังกัดอยู่ในกองทัพของตน

การจำกัดอย่างหนึ่งอย่างใด จะต้องแจ้งเหตุผลให้ประเทศที่คุ้มครองทราบโดยมิชักช้า

ข้อ 61

ประเทศที่กักคุมจะต้องรับจำนวนเงินซึ่งประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่อาจจะส่งมาให้เพื่อแจกจ่ายเป็นส่วนเพิ่มให้แก่เชลยศึก โดยมีเงื่อนไขว่าจำนวนเงินที่จะนำมาจ่ายนั้นจะต้องจ่ายให้เท่ากันแก่เชลยศึกแต่ละคนในประเภทเดียวกันจะต้องจ่ายให้แก่เชลยศึกทุกคนในประเภทนั้นซึ่งสังกัดอยู่กับประเทศนั้น และจะต้องจัดนำเข้าบัญชีของแต่ละคนโดยเร็วที่สุดตามความในบทบัญญัติแห่งข้อ 64 การจ่ายเพิ่มเติมให้เช่นนี้จะไม่ทำให้ประเทศที่กักคุมพ้นจากพันธกรณีที่มีอยู่ตามอนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ 62

เชลยศึกจะต้องได้รับอัตราค่าจ้างแรงงานอย่างเป็นทางการเป็นธรรมโดยตรงจากเจ้าหน้าที่ที่กักคุม อัตรานี้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะเป็นผู้กำหนด แต่จะต้องไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสี่ของหนึ่งแฟรงค์สวิสต่อวันทำงานเต็มวันไม่ว่าในกรณีใด ประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งให้เชลยศึกและประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่ทราบอัตราการจ่ายค่าจ้างแรงงานรายวันซึ่งได้กำหนดไว้ โดยผ่านประเทศที่คุ้มครอง

โดยนัยเดียวกันเจ้าหน้าที่ที่กักคุมจะต้องจ่ายค่าจ้างแรงงานให้เชลยศึกซึ่งได้รับมอบประจำหน้าที่หรือการทำงานที่ใช้ฝีมือหรือกึ่งฝีมือที่เกี่ยวกับการปกครอง การจัดตั้งหรือการบำรุงรักษาค่าย และให้แก่เชลยศึกซึ่งมีหน้าที่ทางศาสนาหรือทางการแพทย์ต่อเพื่อเชลยศึกของตน

ค่าจ้างแรงงานของผู้แทนเชลยศึก หรือของที่ปรึกษาถ้ามี และของผู้ช่วยผู้แทนนั้น จะต้องจ่ายจากกองทุนที่เก็บได้เป็นกำไรจากร้านจำหน่ายสิ่งของอัตราส่วนค่าจ้างแรงงานนี้ ผู้แทนเชลยศึกจะเป็นผู้กำหนดขึ้น และจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้บัญชาการค่ายด้วย ถ้าไม่มีกองทุนเช่นว่านี้แล้ว เจ้าหน้าที่ที่กักคุมจะได้จ่ายค่าจ้างแรงงานให้แก่เชลยศึกเหล่านี้อย่างเป็นทางการ

ข้อ 63

เชลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้รับเงินที่มีผู้ส่งมาถึงตนเป็นส่วนตัวหรือส่วนรวม

เชลยศึกทุกคนย่อมมีสิทธิที่จะใช้เงินที่เหลืออยู่ในบัญชีของตนตั้งที่บัญชีใดไว้ในข้อต่อไป ภายในข้อจำกัดต่างๆ ซึ่งประเทศที่กักคุมได้กำหนดไว้การจ่ายเงินเช่นว่านี้ ประเทศที่กักคุมจะต้องเป็นผู้จ่ายเมื่อมีการร้องขอเชลยศึกอาจจะทำการจ่ายเงินไปยังต่างประเทศได้ด้วยภายใต้ข้อกำหนดทางการคลังหรือทางการเงิน ซึ่งประเทศที่กักคุมเห็นว่าจำเป็น ในกรณีนี้จะต้องจัดการจ่ายเงินที่เชลยศึกส่งไปถึงผู้ที่ต้องพึ่งพิงตนเป็นอันดับแรก

ไม่ว่าในพฤติการณ์เช่นไร และด้วยความยินยอมของประเทศที่ตนสังกัดอยู่ เชลยศึกอาจทำการจ่ายเงินในประเทศของตนเองได้ ดังต่อไปนี้ คือ ประเทศที่กักคุมจะต้องส่งใบแจ้งความที่แสดงรายการที่จำเป็นเกี่ยวกับเชลยศึก แสดงผู้รับประโยชน์ในการจ่ายเงินและจำนวนรวมที่จะต้องจ่ายโดยบอกเป็นเงินตราในสกุลของประเทศที่กักคุม ไปยังประเทศที่กล่าวนั้นโดยผ่านประเทศที่คุ้มครอง ใบแจ้งความดังกล่าวนี้เชลยศึกจะต้องลงนาม และผู้บัญชาการค่ายจะต้องลงนามกำกับไว้ด้วย ประเทศที่กักคุมจะได้หักเงินจากบัญชีของเชลยศึกตามจำนวนที่เท่ากัน เงินจำนวนที่หักไว้เช่นนี้ให้นำเข้าไว้ในรายรับของประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่

ในการใช้บทบัญญัติต่างๆ ข้างต้นนี้ ประเทศที่กักคุมอาจจะอนุโลมใช้แบบข้อบังคับในภาคผนวกที่ 5 แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ให้เป็นประโยชน์ได้

ข้อ 64

ประเทศที่กักคุมจะได้ถือบัญชีของเชลยศึกแต่ละคนไว้ซึ่งอย่างน้อยที่สุดจะต้องแสดงถึง

- (1) จำนวนที่เป็นของเชลยศึก หรือที่เชลยศึกได้รับเป็นการจ่ายล่วงหน้า หรือการจ่ายค่าจ้างแรงงานหรือได้รับมาจากทางอื่น จำนวนเงินในสกุลของประเทศที่กักคุมซึ่งได้ยึดมาจากเชลยศึก จำนวนเงินที่ได้ยึดมาจากเชลยศึกและได้เปลี่ยนเป็นเงินตราในสกุลของประเทศดังกล่าวตามที่เชลยศึกร้องขอ
- (2) เงินที่ได้จ่ายให้แก่เชลยศึกเป็นเงินสด หรือในลักษณะอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน เงินที่ได้จ่ายในนามของเชลยศึกและตามคำร้องขอของเชลยศึกเงินที่ได้โอนไปจ่ายตามข้อ 63 วรรคสาม

ข้อ 65

รายการทุกอันในบัญชีของเชลยศึกนั้น เชลยศึกหรือผู้แทนที่ทำการในนามของเชลยศึก จะต้องลงนามกำกับหรือเซ็นอักษรย่อไว้ด้วย

เชลยศึกจะได้รับความสะดวกตามสมควรไม่ว่าเวลาใดในอันที่จะขอดูและขอสำเนาบัญชีเงินฝากของตนซึ่งผู้แทนของประเทศที่คุมครองอาจขอตรวจได้เช่นเดียวกันในเวลาที่มาเยี่ยมค่าย

เมื่อเชลยศึกถูกย้ายจากค่ายหนึ่งไปยังอีกค่ายหนึ่ง จะต้องส่งบัญชีเฉพาะตัวของเชลยศึกตามไปด้วย ในกรณีการย้ายจากประเทศที่กักคุมประเทศหนึ่งไปยังประเทศที่กักคุมอีกประเทศหนึ่งนั้น จะต้องส่งเงินที่เป็นทรัพย์สินสมบัติของเชลยศึกและที่มีเงินตราในสกุลของประเทศที่กักคุมตามเชลยศึกไปด้วยเชลยศึกจะต้องได้รับใบรับรองสำหรับจำนวนเงินอื่นใดที่ยังมีเหลืออยู่ในบัญชีรายรับของตน

ภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้องอาจตกลงกันแจ้งให้กันและกันทราบจำนวนเงินในบัญชีของเชลยศึกในระยะเวลาตามที่กำหนดขึ้นได้โดยผ่านทางประเทศที่คุมครอง

ข้อ 66

เมื่อการคุมขังได้สิ้นสุดลงแล้ว ในการปล่อยตัวเชลยศึกหรือการส่งตัวกลับประเทศเดิมนั้น ประเทศที่กักคุมจะต้องทำรายการแถลงบัญชีแสดงจำนวนเงินที่เหลืออยู่ซึ่งเป็นของเชลยศึกมอบให้แก่เชลยศึก โดยมีนายทหารผู้ที่ได้รับมอบอำนาจหนึ่งของประเทศนั้นเป็นผู้ลงนาม ประเทศที่กักคุมจะต้องส่งบัญชีแสดงรายละเอียดต่างๆ ตามสมควรของบรรดาเชลยศึกด้วยโดยผ่านประเทศที่คุมครองไปยังรัฐบาลที่เชลยศึกสังกัดอยู่ เมื่อการคุมขังเชลยศึกเหล่านี้ได้สิ้นสุดลงโดยการส่งตัวกลับประเทศเดิม การปล่อยตัว การหลบหนี การตายหรือโดยวิธีอื่นๆ และแสดงจำนวนเงินของเชลยศึกที่ยังคงเหลืออยู่ บัญชีรายชื่อเช่นว่านี้ให้ผู้แทนที่ทรงอำนาจของประเทศที่กักคุมรับรองไว้ทุกแผ่น

บทบัญญัติข้างต้นอันหนึ่งอันใดของข้อนี้ อาจเปลี่ยนแปลงได้โดยความตกลงร่วมกันระหว่างภาคีคู่พิพาททั้งสองฝ่าย

ประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่จะต้องรับผิดชอบในการชำระเงินจำนวนที่ยังค้างอยู่แก่เชลยศึกจากประเทศที่กักคุม เมื่อการคุมขังได้สิ้นสุดลงแล้ว

ข้อ 67

การจ่ายล่วงหน้าให้แก่เชลยศึกตามข้อ 60 นั้น จะต้องถือว่าได้กระทำไปในนามของประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่ การจ่ายล่วงหน้าเช่นนี้ และการจ่ายทุกประเภทที่ประเทศดังกล่าวได้กระทำไปตามข้อ 63 วรรคสาม และข้อ 68 ให้เป็นเรื่องที่จะได้ตกลงกันระหว่างประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เมื่อการสู้รบได้สิ้นสุดลงแล้ว

ข้อ 68

การเรียกร้องค่าทดแทนของเชลยศึกเกี่ยวกับการบาดเจ็บหรือพิการอื่นใดอันเกิดจากการทำงานนั้น จะต้องติดต่อให้ประเทศที่เชลยศึกสังกัดทราบโดยผ่านประเทศที่คุ้มครอง ในทุกรณีนี้อันตามข้อ 54 ประเทศที่กักคุมจะได้จัดให้เชลยศึกผู้เกี่ยวข้องได้รับบันทึกแสดงลักษณะของการบาดเจ็บหรือพิการ พฤติการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นและรายละเอียดของการปฏิบัติทางการแพทย์หรือทางโรงพยาบาล บันทึกนี้ที่นายทหารผู้รับผิดชอบของประเทศที่กักคุมจะต้องลงนามไว้ และรายละเอียดในทางการแพทย์ก็จะต้องได้รับการรับรองจากนายทหารแพทย์

การเรียกร้องอย่างใด ๆ ที่มาจากเชลยศึกเพื่อให้ชดใช้ค่าทดแทนเกี่ยวกับสิ่งของส่วนตัว เงิน หรือสิ่งมีค่าอื่นๆ ซึ่งประเทศที่กักคุมได้กักไว้ตามข้อ 18 และยังมีได้จ่ายให้ในเมื่อมีการส่งตัวเชลยศึกกลับประเทศเดิมหรือเกี่ยวกับความเสียหายที่อ้างว่าเนื่องมาจากความผิดของประเทศที่กักคุม หรือของเจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งผู้ใดของประเทศนั้น เหล่านี้ก็ให้ติดต่อให้ประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่ทราบเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม สิ่งของส่วนตัวเช่นว่านี้อาจหนึ่งอย่างใดที่เชลยศึกจำเป็นจะต้องใช้ระหว่างอยู่ในการคุมขังนั้นให้ประเทศที่กักคุมเป็นผู้จ่ายให้ใหม่ทุกรณีนี้อัน ประเทศที่กักคุมจะได้จัดทำบันทึกให้เชลยศึกฉบับหนึ่ง โดยมีนายทหารผู้รับผิดชอบลงนาม แสดงข้อความทุกประการเท่าที่ทราบเกี่ยวกับเหตุผลที่ว่า ทำไมจึงไม่ส่งสิ่งของ เงิน และสิ่งมีค่าต่างๆ เช่นนี้คืนให้แก่เชลยศึก สำเนาบันทึกนี้จะได้ส่งไปให้ประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่ 1 ฉบับ โดยผ่านทางสำนักตัวแทนกลางสำหรับเชลยศึกตั้งบัญญัติไว้ในข้อ 123

หมวด 5

ความสัมพันธ์ของเคลยศึกกับภายนอก

ข้อ 69

ในทันทีที่เคลยศึกได้ตกอยู่ในอำนาจของตน ประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งให้เคลยศึกและประเทศที่เคลยศึกสังกัดอยู่โดยผ่านทางประเทศที่คุมครองเพื่อให้ทราบระเบียบการต่างๆ ที่ได้จัดวางขึ้นเพื่อปฏิบัติตามบทบัญญัติต่างๆ แห่งหมวดนี้ ทั้งจะต้องแจ้งให้ภาคีที่เกี่ยวข้องทราบถึงการแก้ไขระเบียบการเช่นว่านี้ในภายหลังด้วย

ข้อ 70

ในทันทีที่ถูกจับกุมหรือหลังจากการมาถึงค่ายไม่เกินกว่าหนึ่งสัปดาห์ แม้จะเป็นค่ายสำหรับส่งผ่านต่อไปก็ตาม ทั้งในกรณีการป่วยไข้หรือการย้ายไปยังโรงพยาบาลหรือไปยังค่ายแห่งอื่นนั้น จะต้องให้เคลยศึกทุกคนสามารถเขียนหนังสือโดยตรงถึงครอบครัวของตนทางหนึ่งและถึงสำนักตัวแทนกลางสำหรับเคลยศึกตั้งที่บัญญัติไว้ในข้อ 123 อีกทางหนึ่งเพื่อแจ้งให้บรรดาญาติพี่น้องของตนทราบถึงการถูกจับกุม ตำแหน่งที่อยู่และสภาพแห่งอนามัยของตนโดยใช้บัตร ซึ่งถ้าเป็นไปได้ก็จะให้มีลักษณะเหมือนแบบที่ผนวกอยู่กับอนุสัญญาฉบับนี้ให้ส่งบัตรดังกล่าวไปโดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้และจะต้องไม่หน่วงเหนี่ยวไว้ด้วยประการใดๆ

ข้อ 71

เคลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้ส่งและรับจดหมายและไปรษณียบัตร ถ้าประเทศที่กักคุมเห็นเป็นการจำเป็นจะจำกัดจำนวนจดหมายและไปรษณียบัตรที่เคลยศึกแต่ละคนจะส่งไปแล้ว จำนวนดังกล่าวนั้นสำหรับจดหมายจะต้องไม่น้อยกว่าสองฉบับและสำหรับไปรษณียบัตรจะต้องไม่น้อยกว่าสี่ฉบับต่อเดือน โดยไม่รวมถึงบัตรแจ้งการจับกุมตามที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 70 และจัดทำให้มีข้อความตามแบบที่ได้ผนวกไว้ท้ายอนุสัญญาฉบับนี้อย่างใกล้ชิดที่สุดเท่าที่จะทำได้ ส่วนข้อจำกัดอื่นๆ อาจกำหนดเพิ่มเติมขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเป็นที่พอใจแก่ประเทศที่คุมครองแล้ว ว่าจะเป็นการประโยชน์แก่เคลยศึกที่เกี่ยวข้องที่จะทำเช่นนั้น เนื่องจากความยากลำบากในการแปลเพราะประเทศที่กักคุมไม่สามารถจะหานักภาษาที่ทรงคุณวุฒิพอเพียงเพื่อทำการตรวจข้อความในจดหมายตามที่จำเป็นได้ ถ้าจะต้องตั้งข้อจำกัดสำหรับจดหมายโต้ตอบที่มีมาถึงเคลยศึกแล้ว ประเทศที่เคลยศึกสังกัดอยู่เท่านั้นจะเป็นผู้ที่ส่งออกคำสั่งได้ ซึ่งอาจเป็นโดยคำร้องขอของประเทศที่กักคุมก็ได้ จดหมายและไปรษณียบัตรเช่นว่านี้จะต้องจัดส่งไปโดยวิธีที่รวดเร็วที่สุดเท่าที่ประเทศที่กักคุมจะจัดได้และจะต้องไม่ถูกหน่วงเหนี่ยวหรือยึดไว้โดยเหตุผลทางวินัย

เคลยศึกซึ่งไม่ได้รับข่าวคราวจากครอบครัวเป็นเวลานานหรือไม่สามารถจะรับข่าวจากญาติที่สนิทหรือส่งข่าวไปยังบุคคลดังกล่าวนั้นโดยทางไปรษณีย์ธรรมดาได้ รวมทั้งผู้ซึ่งอยู่ห่างไกลมาจากบ้านของตนนั้นจะต้องได้รับอนุญาตให้ส่งโทรเลขได้ ส่วนค่าธรรมเนียมนั้นคิดจากบัญชีของเคลยศึกซึ่งมีอยู่กับประเทศที่

กักคุม หรือจะจ่ายเป็นเงินตราตามสกุลที่เชลยศึกมีอยู่ ในกรณีที่มีเรื่องด่วนเชลยศึกจะต้องได้ประโยชน์จากระเบียบการนี้เช่นเดียวกัน

โดยปกติ จดหมายโต้ตอบของเชลยศึกจะต้องเขียนเป็นภาษาของเชลยศึคนั้นเอง ภาควิชาพิพาทอาจยอมให้เขียนจดหมายโต้ตอบเป็นภาษาอื่นก็ได้

ถุงที่บรรจุไปรษณีย์ของเชลยศึกจะต้องประทับตราอย่างแข็งแรงและปิดป้ายแสดงสิ่งของที่บรรจุภายในโดยชัดเจน และจะต้องจำหน่ายของถึงที่ทำการปลายทาง

ข้อ 72

เชลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้รับหีบห่อของที่ส่งมาเป็นรายบุคคล หรือที่ส่งมาเป็นส่วนรวมโดยทางไปรษณีย์หรือทางอื่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งหีบห่อที่บรรจุเครื่องอาหาร เครื่องนุ่งห่ม เวชภัณฑ์ และวัตถุที่ใช้ในทางศาสนา การศึกษาหรือการพักผ่อนตามที่เชลยศึคนั้นประสงค์ รวมทั้งหนังสือวัตถุสำหรับสักการบูชา บริภัณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ กระจดาช ข้อสอบ เครื่องดนตรี เครื่องกีฬา และสิ่งของต่างๆ ที่เป็นเครื่องช่วยให้เชลยศึกได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมหรือใช้ในทางวัฒนธรรมของตน

การส่งของเช่นว่านี้ไม่ทำให้ประเทศที่กักคุมหลุดพ้นจากพันธกรณีซึ่งมีอยู่ตามอนุสัญญานี้

ข้อจำกัดซึ่งจะพึงทำได้สำหรับการส่งของเหล่านี้ นั้น จะต้องเป็นแต่เพียงข้อจำกัดต่างๆ ซึ่งประเทศที่คุ้มครองเสนอขึ้นเพื่อประโยชน์ของเชลยศึกเอง หรือที่คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศหรือองค์การอื่นๆ ที่ให้ความช่วยเหลือแก่เชลยศึกเป็นผู้เสนอขึ้นเกี่ยวกับการส่งของในส่วนของตนเท่านั้น เนื่องจากภาวะอันตึงเครียดทางการขนส่งและการคมนาคม

เงื่อนไขในการส่งหีบห่อเป็นรายบุคคลและที่เป็นส่วนรวมนั้น ถ้าจำเป็นจะต้องเป็นไปตามความตกลงพิเศษระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องซึ่งไม่ว่าในกรณีใด จะต้องไม่หน่วงเหนี่ยวมิให้เชลยศึกได้รับเครื่องอุปโภคบริโภคที่ส่งมาบรรเทาทุกข์นี้โดยล่าช้า หนังสือจะต้องไม่รวมอยู่ในหีบห่อบรรจุเครื่องนุ่งห่มและอาหาร เวชภัณฑ์นั้นโดยปกติจะต้องส่งเป็นหีบห่อที่ส่งมาเป็นส่วนรวม

ข้อ 73

ในกรณีที่ไม่มีความตกลงพิเศษระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับเงื่อนไขในการรับและการแจกจ่ายสิ่งของบรรเทาทุกข์อันส่งมาเป็นส่วนรวมแล้วให้ใช้กฎและข้อบังคับอันเกี่ยวกับการส่งของเป็นส่วนรวมซึ่งผนวกไว้ท้ายอนุสัญญานี้บังคับ

ความตกลงพิเศษที่ระบุถึงข้างต้นนี้จะต้องไม่จำกัดสิทธิของผู้แทนเชลยศึกในอันที่จะเข้าครอบครองสิ่งของที่ส่งมาบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมที่ส่งมาสำหรับเชลยศึก และในอันที่จะดำเนินการแจกจ่าย หรือจำหน่ายสิ่งของนั้นเพื่อประโยชน์ของเชลยศึก

นอกจากนั้น ความตกลงเช่นว่านี้จะต้องไม่จำกัดสิทธิของผู้แทนแห่งประเทศที่คุ้มครอง คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศหรือองค์การอื่นใดซึ่งให้ความช่วยเหลือเชลยศึกและรับผิดชอบในการส่งสิ่งของอันเป็นส่วนรวมนั้นๆ ในอันที่จะควบคุมดูแลการแจกจ่ายให้แก่ผู้รับ

ข้อ 74

สิ่งของบรรเทาทุกข์ทั้งปวงที่ส่งมาให้เชลยศึกจะต้องได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีขาเข้า ศุลกากรและค่าตีพิมพ์อื่นๆ

จดหมายโต้ตอบ สิ่งของบรรเทาทุกข์ และเงินที่ส่งไปให้เชลยศึกซึ่งได้รับอนุญาตแล้ว หรือที่เชลยศึกส่งผ่านที่ทำการไปรษณีย์ ไม่ว่าจะส่งโดยทางตรง หรือส่งผ่านทางสำนักงานสนเทศตั้งบัญญัติไว้ในข้อ 122 และสำนักตัวแทนกลางสำหรับเชลยศึกตั้งบัญญัติไว้ในข้อ 123 จะต้องได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมไปรษณีย์ทั้งในประเทศต้นทางและปลายทาง และในประเทศระหว่างทางด้วยถ้าไม่สามารถส่งของที่มุ่งหมายจะส่งมาบรรเทาทุกข์เชลยศึกโดยผ่านที่ทำการไปรษณีย์เพราะมีน้ำหนักมากเกินไป หรือเพราะเหตุอื่นใดแล้ว จะต้องคิดค่าขนส่งในอาณาเขตทั้งปวงที่อยู่ภายใต้ความควบคุมของประเทศที่กักคุมเอา กับประเทศที่กักคุมนี้ ส่วนประเทศอื่นๆ ที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญานี้จะต้องเป็นผู้เสียค่าขนส่งในอาณาเขตของตน

เมื่อมิได้มีความตกลงไว้เป็นพิเศษระหว่างภาคีที่เกี่ยวข้องแล้ว ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการขนส่งของเช่นว่านี้ นอกเหนือจากค่าใช้จ่ายที่การยกเว้นต่างๆ ข้างต้นคลุมถึงนั้น ให้คิดเอากับผู้ส่ง

อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะต้องพยายามลดค่าโทรเลขที่เชลยศึกส่งหรือที่ส่งไปยังเชลยศึกลงเท่าที่จะกระทำได้

ข้อ 75

ถ้าการปฏิบัติทางทหารขัดขวางประเทศที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามพันธกรณีที่จัดให้ทำการขนส่งสิ่งของตามที่ได้ระบุไว้ในข้อ 70, 71, 72, และ 77 แล้ว ประเทศที่คุ้มครองที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศหรือองค์การอื่นใดซึ่งได้รับความเห็นชอบจากภาคีคู่พิพาท อาจจัดให้ทำการขนส่งสิ่งของเช่นว่านี้โดยวิธีที่เหมาะสมก็ได้ (โดยรถไฟ ยวดยาน เรือ หรืออากาศยาน ฯลฯ) เพื่อการนี้ อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะต้องพยายามจัดหาพาหนะสำหรับการขนส่งเช่นว่านี้ให้และอนุญาตการจราจรโดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยการออกหนังสือคุ้มครองอันจำเป็นให้

การขนส่งเช่นว่านี้ อาจจะใช้สำหรับขนส่งสิ่งของดังต่อไปนี้ได้ด้วยคือ

(ก) จดหมาย บัญชีรายชื่อและรายงานที่ได้ตอบกัน ระหว่างสำนักตัวแทนสนเทศกลางที่ระบุไว้ในข้อ 123 และสำนักงานแห่งชาติที่ระบุไว้ในข้อ 122

(ข) จดหมาย และรายงานเกี่ยวกับเชลยศึก ซึ่งประเทศที่คุ้มครอง คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ หรือองค์การอื่นใดที่ช่วยเหลือเชลยศึกอันเป็นการโต้ตอบกับผู้แทนของตนหรือกับภาคีคู่พิพาท

เมื่อมิได้มีความตกลงพิเศษแต่อย่างใดแล้ว ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้วิธีขนส่งเช่นว่านี้ให้ภาคีคู่พิพาท ซึ่งคนชาติของตนได้รับประโยชน์จากการนั้นเป็นผู้เสียตามส่วน

ข้อ 76

การตรวจจดหมายที่ส่งไปยังเชลยศึกหรือที่เชลยศึกส่งไปนั้น จะต้องกระทำโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ การตรวจจดหมายที่ส่งทางไปรษณีย์นั้นให้รัฐที่ส่งและรัฐที่รับเท่านั้นเป็นผู้ตรวจ และให้ฝ่ายหนึ่งตรวจได้เพียงครั้งเดียว

การตรวจหีบห่อที่มีความมุ่งหมายจะส่งไปให้เชลยศึกนั้น จะต้องไม่กระทำในลักษณะที่จะทำให้สิ่งของที่บรรจุอยู่นั้นเสื่อมเสีย การตรวจจะต้องกระทำต่อหน้าผู้รับ หรือต่อหน้าเพื่อนเชลยศึกด้วยกัน ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากเชลยศึกโดยเรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้ในกรณีที่เป็นสิ่งขีดเขียนหรือตีพิมพ์การส่งมอบของซึ่งส่งมาเป็นรายบุคคล หรือของอันเป็นส่วนรวมให้แก่เชลยศึกนั้นจะต้องไม่หน่วงเหนี่ยวไว้โดยการอ้างถึงความยุ่งยากในการตรวจ

การห้ามส่งจดหมายใดๆ ซึ่งภาคีคู่พิพาทได้สั่งห้ามโดยเหตุผลทางการทหารหรือทางการเมืองก็ตาม จะต้องเป็นเพียงชั่วคราวเท่านั้นและมีระยะเวลาสั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้

ข้อ 77

ประเทศที่กักคุมจะต้องอำนวยความสะดวกสำหรับการส่งนิติกรรมกระดาศหรือเอกสารที่มีความมุ่งหมายจะส่งมาให้เชลยศึกหรือที่เชลยศึกส่งไปโดยผ่านประเทศที่คุ้มครองหรือสำนักตัวแทนกลางสำหรับเชลยศึกที่บัญญัติไว้ในข้อ 123 โดยเฉพาะอย่างยิ่งไปมอบฉันทะและพินัยกรรม

ในทุกกรณี ประเทศที่กักคุมจะต้องให้ความสะดวกแก่เชลยศึกในการตระเตรียม และการจัดการเอกสารต่างๆ เช่นว่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กักคุมจะต้องอนุญาตให้เชลยศึกได้ปรึกษาหารือกับทนายความ และจะต้องจัดการที่จำเป็นเพื่อรับรองความถูกต้องแห่งลายมือชื่อของเชลยศึก

หมวด 6

ความสัมพันธ์ระหว่างเคลยศึกกับเจ้าหน้าที่

ส่วนที่ 1

คำกล่าวหาของเคลยศึกเกี่ยวกับสภาพการคุมขัง

ข้อ 78

เคลยศึกมีสิทธิที่จะยื่นคำขอร้องต่อเจ้าหน้าที่ทางทหารซึ่งตนอยู่ในอำนาจเกี่ยวกับสภาพการคุมขังซึ่งเคลยศึกได้รับอยู่

เคลยศึกยังมีสิทธิอันไม่จำกัดที่จะร้องเรียนต่อผู้แทนของประเทศที่คุ้มครองโดยผ่านทางผู้แทนของเคลยศึกเอง หรือถ้าเคลยศึกพิจารณาเห็นว่าเป็นการจำเป็นจะทำการร้องเรียนโดยตรงเพื่อชี้แจงให้ทราบถึงข้อที่ตนมีเหตุจะต้องกล่าวหาเกี่ยวกับสภาพการคุมขัง

คำขอร้องและคำกล่าวหาเหล่านี้จะต้องไม่ถูกจำกัดหรือถือว่าเป็นส่วนหนึ่งแห่งส่วนจำกัดของจดหมายโต้ตอบที่ระบุไว้ในข้อ 71 ทั้งจะต้องตัดส่งไปโดยทันทีถึงแม้จะปรากฏว่าคำขอร้องและคำกล่าวหาเหล่านี้ไม่มีมูลก็จะยกมาเป็นเหตุเพื่อทำการลงโทษอย่างหนึ่งอย่างใดหาได้ไม่

ผู้แทนเคลยศึกอาจส่งรายงานเป็นระยะๆ เกี่ยวกับสถานการณ์ในค่ายและความต้องการของเคลยศึกไปยังผู้แทนของประเทศที่คุ้มครอง

ส่วนที่ 2

ผู้แทนของเคลยศึก

ข้อ 79

ในสถานที่ทุกแห่งที่มีเคลยศึกอยู่ ยกเว้นที่ซึ่งมีนายทหาร ให้เคลยศึกมีเสรีภาพในการเลือกตั้งโดยวิธีลงคะแนนลับทุกๆ ระยะ 6 เดือน และทุกครั้งที่มีการว่างลงเพื่อเลือกตั้งผู้แทนเคลยศึก เพื่อมอบหมายให้ทำการแทนตนสำหรับติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางทหาร ประเทศที่คุ้มครอง คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ และองค์การอื่นใดที่อาจจะช่วยเหลือแก่ตน ผู้แทนเคลยศึกเหล่านี้มีสิทธิที่จะได้รับเลือกใหม่ได้

ในค่ายสำหรับนายทหารและสำหรับบุคคลที่มีฐานะเทียบเท่ากับนายทหารหรือในค่ายผสมนั้น จะต้องยอมรับให้นายทหารผู้มีอาวุโสในหมู่เคลยศึกเป็นผู้แทนเคลยศึกของค่าย ในกรณีที่เป็นค่ายสำหรับนาย

ทหารให้นายทหารผู้นี้ได้รับความช่วยเหลือโดยมีที่ปรึกษาคนหนึ่งหรือมากกว่านั้น ซึ่งนายทหารทั้งหลายได้เลือกตั้งขึ้น ส่วนในค่ายผสมจะต้องได้รับเลือกผู้ช่วยเหลือจากเชลยศึกซึ่งมิใช่ นายทหาร และจะต้องได้รับเลือกตั้งจากเชลยศึกนั้น

ในค่ายกรรมกรสำหรับเชลยศึกนั้น จะต้องจัดให้นายทหารซึ่งมีสัญชาติเดียวกันเพื่อปฏิบัติหน้าที่ทางการปกครองซึ่งเชลยศึกรับผิดชอบอยู่ นายทหารเหล่านี้อาจได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนของเชลยศึกตามวรรคแรกแห่งข้อนี้ก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้จะต้องเลือกผู้ช่วยของผู้แทนเชลยศึกจากเชลยศึกซึ่งมิใช่ นายทหาร

ผู้แทนทุกคนที่ได้รับเลือกตั้งขึ้นจะต้องได้รับอนุมัติจากประเทศที่กักคุมก่อนที่จะมีสิทธิเริ่มปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีที่ประเทศที่กักคุมไม่อนุมัติเชลยศึกที่ได้รับเลือกตั้งจากเพื่อนเชลยศึกด้วยกันแล้ว ก็จะต้องแจ้งเหตุผลการปฏิเสธเช่นนั้นไปให้ประเทศที่คุมครองทราบ

ในทุกกรณี ผู้แทนเชลยศึกจะต้องมีสัญชาติ ภาษา และประเพณีเดียวกับเชลยศึกที่ตนทำการแทน ดังนั้น เชลยศึกซึ่งถูกส่งจ่ายไปอยู่ตามส่วนต่างๆ ของค่ายตามแต่สัญชาติ ภาษา และประเพณีของตนนั้น จะต้องมิใช่ผู้แทนเชลยศึกของตนเองแต่ละส่วนโดยเป็นไปตามวรรคข้างต้นนั้น

ข้อ 80

ผู้แทนเชลยศึกจะต้องเพิ่มพูนความเป็นอยู่ทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาของเชลยศึก

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เชลยศึกตกลงจะจัดตั้งวิธีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันขึ้นในพวกของตนแล้ว องค์การนี้จะต้องอยู่ภายในเขตอำนาจของผู้แทนเชลยศึกเพิ่มขึ้นจากหน้าที่พิเศษที่ได้รับมอบหมายโดยบทบัญญัติอื่นๆ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้

ผู้แทนเชลยศึกไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบสำหรับความผิดใดๆ ที่เชลยศึกได้กระทำขึ้น เพียงแต่โดยเหตุผลแห่งหน้าที่ของตนเท่านั้น

ข้อ 81

ผู้แทนเชลยศึกจะต้องไม่ถูกเรียกร้องให้ปฏิบัติงานอย่างอื่นอีก หากว่าการเรียกร้องนั้นจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของตนได้รับความลำบากมากขึ้น

ผู้แทนเชลยศึกอาจแต่งตั้งผู้ช่วยจากบรรดาเชลยศึกตามที่เห็นว่าจำเป็นทั้งจะต้องได้รับความสะดวกในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะต้องได้รับเสรีภาพในการเคลื่อนไหวกว้างประการตามความจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของตน (การตรวจตรากองแรงงาน การรับเครื่องอุปโภคบริโภค ฯลฯ)

ผู้แทนเชลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้ไปเยี่ยมตามสถานที่ต่างๆ ที่เชลยศึกถูกกักคุมอยู่ และเชลยศึกทุกคนมีสิทธิที่จะปรึกษาหารือผู้แทนของตนได้อย่างเสรี

โดยนัยเดียวกันผู้แทนชเลยศึกจะต้องได้รับความสะดวกทั้งปวงในการติดต่อโดยทางไปรษณีย์และโทรเลขกับเจ้าหน้าที่ที่กักคุม ประเทศที่คุ้มครองคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ และตัวแทนของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ คณะกรรมการผสมทางการแพทย์และองค์การต่างๆ ที่ให้ความช่วยเหลือแก่ชเลยศึก ผู้แทนชเลยศึกแห่งกองแรงงานจะได้รับความสะดวกอย่างเดียวกันในการติดต่อกับผู้แทนชเลยศึกของค่ายใหญ่ การติดต่อเช่นว่านี้จะต้องไม่ถูกจำกัดและจะต้องไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของส่วนจำกัดตั้งที่ระบุไว้ในข้อ 71

ผู้แทนชเลยศึกซึ่งถูกโยกย้ายจะต้องมีเวลาอันสมควร เพื่อแจ้งให้ผู้ที่จะมาแทนตนได้ทราบถึงกิจการประจำวันของตน

หากมีการปลดจากหน้าที่ ก็จะต้องติดต่อแจ้งเหตุผลแห่งการนี้ไปให้ประเทศที่คุ้มครองทราบ

ส่วนที่ 3

การลงโทษทางอาญาและทางวินัย

1. บททั่วไป

ข้อ 82

ชเลยศึกจะต้องอยู่ในบังคับแห่งกฎหมาย ข้อบังคับ และคำสั่งอันใช้อยู่ในกองทัพของประเทศที่กักคุม ประเทศที่กักคุมมีอำนาจที่จะใช้ระเบียบการในทางกฎหมายหรือทางวินัยแก่ชเลยศึกซึ่งกระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดต่อกฎหมาย ข้อบังคับ หรือคำสั่งเช่นที่ว่านี้ อย่างไรก็ตามห้ามมิให้ดำเนินคดีหรือลงโทษใดๆ อันขัดต่อบทบัญญัติแห่งส่วนนี้

ข้อ 83

ในการชี้ขาดว่าการดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดซึ่งชเลยศึกถูกกล่าวหาว่าได้กระทำขึ้น จะเป็นไปตามทางกฎหมายหรือทางวินัยนั้น ประเทศที่กักคุมจะต้องประกันว่าเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจได้ให้ความปรามาสอย่างมากที่สุด และเมื่อสามารถทำได้ก็ให้ใช้ระเบียบการทางวินัยมากกว่าทางกฎหมาย

ข้อ 84

ชเลยศึกจะต้องถูกพิจารณาคดีโดยศาลทหารเท่านั้น นอกจากกฎหมายที่ใช้อยู่ของประเทศที่กักคุมจะอนุญาตไว้โดยชัดแจ้งให้ศาลพลเรือนพิจารณาผู้ที่สังกัดในกองทัพของประเทศที่กักคุ่มนั้นเกี่ยวกับความผิดโดยเฉพาะที่ชเลยศึกได้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำขึ้น

ไม่ว่าในพฤติการณ์ใดๆ ก็ตาม เชลยศึกจะถูกพิจารณาคดีโดยศาลชนิดหนึ่งชนิดใดที่ไม่ได้ให้หลักประกันอันสำคัญในความอิสระและความไม่ลำเอียงทางฝ่ายใด ดังเป็นที่รับรองกันอยู่โดยทั่วไปแล้วมิได้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อศาลนั้นใช้วิธีพิจารณาที่ไม่ให้ผู้ต้องหาสิทธิและวิธีการต่อสู้คดีดังที่บัญญัติไว้ในข้อ 105

ข้อ 85

เชลยศึกที่ถูกฟ้องตามกฎหมายของประเทศที่กักคุมสำหรับการกระทำผิดใดๆ ที่ได้กระทำก่อนการจับกุม นั้น ให้คงได้รับประโยชน์จากอนุสัญญาฉบับนี้แม้ว่าจะได้ถูกตัดสินลงโทษไปแล้วก็ตาม

ข้อ 86

ห้ามมิให้ลงโทษเชลยศึกเกินกว่าหนึ่งครั้ง สำหรับการกระทำอันเดียวหรือข้อหาอันเดียวกัน

ข้อ 87

เชลยศึกจะต้องไม่ถูกเจ้าหน้าที่ทางทหารและศาลของประเทศที่กักคุมตัดสินลงโทษอย่างหนึ่งอย่างใด นอกจากจะเป็นโทษที่ได้บัญญัติไว้สำหรับผู้สังกัดในกองทัพของประเทศดังกล่าวที่ได้กระทำผิดอย่างเดียวกัน

ในการกำหนดโทษนั้น ศาลหรือเจ้าหน้าที่ของประเทศที่กักคุมจะต้องคำนึงอย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้ถึงข้อที่ว่า ผู้ต้องหาซึ่งมิใช่คนชาติของประเทศที่กักคุมนั้น ย่อมไม่จำเป็นต้องผูกพันในหน้าที่แห่งความสวามิภักดิ์ใดๆ และผู้ต้องหานั้นต้องตกอยู่ในอำนาจของประเทศนั้น โดยผลแห่งพฤติการณ์ต่างๆ อันมิใช่เป็นความประสงค์ของตน ศาลหรือเจ้าหน้าที่ดังกล่าวย่อมมิเสรีภาพที่จะลดโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดซึ่งเชลยศึกถูกกล่าวหาและจะต้องไม่ถูกผูกพันว่าจะต้องใช้อัตราโทษขั้นต่ำตามที่บัญญัติไว้

การลงโทษเป็นส่วนรวมสำหรับการกระทำของแต่ละคนก็ดี การเขียนตีก็ตี การจำคุกไว้ในสถานที่ที่ปราศจากแสงตะวันก็ดี และโดยทั่วไปห้ามมิให้กระทำการทรมานหรือการทารุณโหดร้ายทุกชนิด

ห้ามมิให้ประเทศที่กักคุมถอดยศเชลยศึก หรือขัดขวางมิให้เชลยศึกประดับเครื่องหมายของตน

ข้อ 88

นายทหาร นายทหารชั้นประทวน และพลทหารซึ่งเป็นเชลยศึกที่กำลังได้รับโทษทางวินัยหรือตามคำพิพากษาของศาลอยู่ จะต้องไม่ได้รับผลปฏิบัติที่ร้ายแรงกว่าที่ใช้ในบทลงโทษอย่างเดียวกันนี้สำหรับผู้สังกัดอยู่ในกองทัพของประเทศที่กักคุมซึ่งมียศเท่ากัน

เชลยศึกสตรีจะต้องไม่ถูกตัดสินหรือลงโทษ หรือได้รับการปฏิบัติในระหว่างรับโทษอยู่ร้ายแรงกว่าสตรีซึ่งสังกัดในกองทัพของประเทศที่กักคุมที่ได้กระทำผิดอย่างเดียวกันนี้

ไม่ว่าในกรณีใดๆ ก็ตาม เซลยศึกษสตร์จะต้องไม่ถูกตัดสินหรือลงโทษหรือได้รับการปฏิบัติในระหว่างรับโทษ อยู่ร้ายแรงกว่าชายซึ่งสังกัดอยู่ในกองทัพอของประเทศที่กักคุมที่ได้กระทำความผิดอย่างเดียวกัน

เซลยศึกษาที่ได้รับการตัดสินลงโทษทางวินัยหรือตามคำพิพากษาของศาลนั้นจะต้องได้รับผลปฏิบัติโดยไม่แตกต่างไปจากเซลยศึกษาอื่นๆ

2. การลงโทษทางวินัย

ข้อ 89

โทษทางวินัยอันพึงปรับใช้แก่เซลยศึกษา มีดังต่อไปนี้คือ

- (1) โทษปรับไม่เกินร้อยละ 50 ของเงินจ่ายล่วงหน้าและเงินค่าจ้างแรงงานซึ่งเซลยศึกษาอาจได้รับจากทาง อื่นตามบทบัญญัติแห่งข้อ 60 และ 62 โดยมีระยะเวลาไม่เกินกว่าสามสัปดาห์
- (2) งดเอกสิทธิ์ที่ให้ไว้นอกเหนือการปฏิบัติตั้งบัญญัติไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้
- (3) ให้ทำงานออกแรงไม่เกินวันละสองชั่วโมง
- (4) การคุมขัง

ห้ามมิให้ใช้การลงโทษที่ระบุไว้ในข้อ (3) แก่นายทหารไม่ว่าในกรณีใดโทษทางวินัยจะต้องไม่เป็นไปอย่าง ไร้มนุษยธรรม ทารุณ หรือเป็นอันตรายต่ออนามัยของเซลยศึกษา

ข้อ 90

ไม่ว่าในกรณีใด กำหนดระยะเวลาการลงโทษคราวเดียวจะต้องไม่เกินกว่าสามสัปดาห์ ระยะเวลาการ คุมขังขณะรอฟังการพิจารณาโทษทางวินัย หรือคำตัดสินลงโทษทางวินัยนั้นจะต้องหักออกจากคำตัดสิน ลงโทษเซลยศึกษา

กำหนดเวลาอย่างสูงสามสัปดาห์ตามที่ได้บัญญัติไว้ข้างต้นนั้นจะเพิ่มให้เกินขึ้นไปอีกไม่ได้ ถึงแม้ว่าเซลยศึกษา นั้นจะต้องได้รับโทษสำหรับความผิดหลายประการในเวลาเดียวกันในขณะที่สั่งลงโทษนั้น ทั้งนี้ไม่ว่าการ กระทำเช่นนั้นจะเป็นการติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม

ระยะเวลาระหว่างการตัดสินลงโทษทางวินัยและการบังคับตามคำตัดสินนั้นจะต้องไม่เกินกว่าหนึ่งเดือน

เมื่อเซลยศึกษาถูกทำโทษทางวินัยเป็นกรณีใหม่ จะต้องให้ระยะเวลาอย่างน้อยสามวันล่วงหน้าไประหว่างการ บังคับโทษสองคราวใดๆ หากว่ากำหนดโทษรายใดรายหนึ่งมีระยะเวลาสัปดาห์ หรือกว่านั้นขึ้นไป

ข้อ 91

การหลบหนีของเชลยศึกจะถือว่าได้สำเร็จแล้วต่อเมื่อ

- (1) เชลยศึกได้เข้าไปรวมอยู่ในกองทัพของประเทศที่ตนสังกัดหรือในกองทัพของประเทศพันธมิตร
- (2) เชลยศึกได้ออกไปพ้นอาณาเขตที่อยู่ภายใต้ความควบคุมของประเทศที่กักคุม หรือของประเทศพันธมิตรของประเทศดังกล่าว
- (3) เชลยศึกได้ขึ้นไปอยู่บนเรือที่ติดธงของประเทศที่ตนสังกัดหรือของประเทศพันธมิตร ที่อยู่ในน่านน้ำอาณาเขตของประเทศที่กักคุม แต่เรือดังกล่าวนั้นมิได้ตกอยู่ภายใต้ความควบคุมของประเทศที่กักคุมนั้น

เชลยศึกซึ่งหลบหนีไปได้ตามนัยแห่งข้อนี้ และซึ่งถูกจับตัวได้ใหม่นั้นจะไม่ต้องรับโทษอย่างใดเกี่ยวกับการหลบหนีที่แล้วมา

ข้อ 92

เชลยศึกที่พยายามหลบหนีและถูกจับตัวได้ก่อนจะหลบหนีไปได้สำเร็จตามนัยแห่งข้อ 91 จะต้องได้รับโทษทางวินัยเท่านั้นสำหรับการกระทำที่ว่านั้นแม้ว่าจะเป็นการผิดซ้ำก็ตาม

เชลยศึกที่ถูกจับตัวได้อีกนั้น จะต้องถูกส่งให้เจ้าหน้าที่ทางทหารผู้มีอำนาจโดยมิชักช้า

โดยไม่ต้องคำนึงถึงบทบัญญัติแห่งข้อ 88 วรรค 4 เชลยศึกที่ต้องถูกลงโทษจากผลแห่งการหลบหนีไปไม่สำเร็จอาจต้องอยู่ภายใต้ความควบคุมเป็นพิเศษ ความควบคุมเช่นว่านั้นจะต้องไม่กระทบกระเทือนต่อสภาพแห่งอนามัยของเชลยศึกและจะต้องกระทำในค่ายเชลยศึก ทั้งจะต้องไม่ทำให้เพิกถอนความคุ้มครองใดๆ ที่เชลยศึกได้รับอยู่ตามอนุสัญญาฉบับนี้ด้วย

ข้อ 93

การหลบหนี หรือพยายามหลบหนี แม้จะเป็นความผิดที่กระทำซ้ำก็จะต้องไม่ถือว่าเป็นพฤติกรรมเพื่อเพิ่มโทษให้หนักขึ้น หากว่าเชลยศึกจะต้องถูกฟ้องตามกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดที่กระทำขึ้นในระหว่างการหลบหนีหรือพยายามหลบหนี

ตามหลักที่กล่าวไว้ในข้อ 83 นั้น ความผิดใดๆ ที่เชลยศึกกระทำด้วยเจตนาเพียงแต่จะยังความสะดวกแก่การหลบหนี และมีได้ก่อให้เกิดการประทุษร้ายแก่ชีวิตและร่างกายเช่น ความผิดที่กระทำต่อทรัพย์สินสมบัติ สาธารณะการลักทรัพย์โดยปราศจากเจตนาที่หวังความร่ำรวย การทำหรือใช้เอกสารปลอม การสวมเครื่องนุ่งห่มพลเรือนเหล่านี้ ย่อมลงโทษได้เพียงทางวินัยเท่านั้น

เคลย์คิกที่ช่วยเหลือให้มีการหลบหนีหรือพยายามหลบหนี จะต้องได้รับโทษสำหรับการกระทำนี้เพียงทางวินัยเท่านั้น

ข้อ 94

ถ้าเคลย์คิกที่หลบหนีถูกจับตัวคืนมาได้แล้ว จะต้องแจ้งไปให้ประเทศที่เคลย์คิกสังกัดอยู่ทราบการนี้ในลักษณะที่นิยามไว้ในข้อ 122 หากว่าได้แจ้งการหลบหนีของเคลย์คิกนี้ไว้

ข้อ 95

เคลย์คิกที่ต้องหาว่ากระทำความผิดทางวินัยจะต้องไม่ถูกคุมขังระหว่างรอการพิจารณา นอกจากนี้ผู้สังกัดในกองทัพของประเทศที่กักคุม ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดเช่นเดียวกันจะต้องถูกคุมขังเช่นนั้นหรือหากว่าเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งระเบียบและวินัยของค่าย

ระยะเวลาที่เคลย์คิกถูกคุมขังระหว่างรอการตัดสินความผิดต่อวินัยนี้จะต้องลดลงให้เหลือน้อยที่สุดและจะต้องไม่เกินกว่าสิบสี่วัน

บทบัญญัติแห่งข้อ 97 และ 98 ของส่วนนี้ ให้ใช้กับเคลย์คิกซึ่งอยู่ในที่คุมขังระหว่างรอการตัดสินความผิดต่อวินัย

ข้อ 96

การกระทำซึ่งเป็นความผิดต่อวินัยนั้น จะต้องทำการสอบสวนทันที

โดยไม่เป็นการเสื่อมเสียแก่อำนาจศาลและเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ฝ่ายทหารการลงโทษทางวินัยนั้น ให้นายทหารซึ่งเป็นผู้มีอำนาจทางวินัย ในฐานะเป็นผู้บัญชาการค่าย หรือนายทหารผู้รับผิดชอบซึ่งทำหน้าที่แทน หรือได้รับมอบอำนาจทางวินัยเท่านั้น เป็นผู้สั่ง

ไม่ว่าในกรณีใดๆ ก็ตาม ห้ามมิให้มอบอำนาจเช่นว่านี้ให้แก่เคลย์คิกหรือให้เคลย์คิกใช้อำนาจเช่นว่านี้

ก่อนตัดสินลงโทษทางวินัยอย่างหนึ่งอย่างใด ผู้ต้องหาจะต้องได้ทราบข้อความโดยละเอียดเกี่ยวกับความผิดที่ตนถูกกล่าวหา และจะต้องมีโอกาสชี้แจงถึงความประพฤติและต่อสู้อคติของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องได้รับอนุญาตให้เรียกพยานและถ้าจำเป็นก็ให้จัดหาผู้ทรงคุณวุฒิมาช่วยได้คำตัดสินนั้นจะต้องอ่านให้ฟังต่อหน้าเคลย์คิกที่ถูกต้องหาและผู้แทนเคลย์คิก

ให้ผู้บัญชาการค่ายรักษาสมุตรายการโทษทางวินัยไว้ ซึ่งผู้แทนของประเทศที่คุ้มครองจะขอตรวจดูได้

ข้อ 97

ไม่ว่าในกรณีใดๆ เพลยศึกจะไม่ต้องถูกย้ายไปยังสถานที่เพื่อการลงทัณฑ์ (เรือนจำ ทณฑสถาน เรือนจำ มหันตโทษ ฯลฯ) เพื่อรับโทษทางวินัย

สถานที่ทั้งหลายซึ่งใช้เป็นที่พักทางวินัยนั้นจะต้องให้มีลักษณะถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลตามที่กำหนดไว้ในข้อ 25 เพลยศึกที่กำลังได้รับโทษอยู่จะต้องสามารถรักษาตัวของเขาให้อยู่ในสภาพที่สะอาดตามความในข้อ 29

นายทหารหรือผู้ที่มีฐานะเทียบเท่ากัน จะต้องไม่ถูกให้พักอยู่ในสถานที่แห่งเดียวกันกับนายทหารชั้นประทวนหรือพลทหาร

เพลยศึกสตรีที่กำลังรับโทษทางวินัยจะต้องถูกคุมขังไว้ในสถานที่ซึ่งแยกต่างหากจากเพลยศึกชาย และจะต้องอยู่ในความปกครองของสตรีโดยตรง

ข้อ 98

เพลยศึกที่กำลังถูกคุมขังอันเป็นการลงโทษทางวินัยนั้นจะยังคงได้รับประโยชน์จากบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนั้นนอกจากเท่าที่ไม่สามารถจะปรับใช้ได้เพราะเหตุที่ต้องถูกคุมขังอยู่เท่านั้น ไม่ว่าในกรณีใด ห้ามมิให้เพลยศึกถูกตัดประโยชน์ที่มีอยู่ตามบทบัญญัติแห่งข้อ 78 และ 126

ห้ามมิให้ตัดสิทธิของเพลยศึกที่ถูกตัดสินให้ลงโทษทางวินัย อันเป็นสิทธิซึ่งมีอยู่ตามยศของเขา

เพลยศึกที่ถูกตัดสินลงโทษทางวินัย จะต้องได้รับอนุญาตให้บริหารร่างกายและให้อยู่กลางแจ้งได้อย่างน้อยที่สุดวันละสองชั่วโมง

ถ้าเพลยศึกขอร้องจะต้องได้รับอนุญาตไปให้แพทย์ตรวจได้ทุกวัน เพลยศึกจะต้องได้รับการดูแลรักษาตามความจำเป็นแห่งสภาพอนามัยของตนและถ้าจำเป็นก็ให้ย้ายไปยังสถานที่พยาบาลของค่ายหรือไปยังโรงพยาบาล

เพลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้อ่านและเขียน ตลอดจนส่งและรับจดหมายด้วย อย่างไรก็ตามก็ หีบห่อและเงินที่ส่งมาให้ นั้น จะเก็บรักษาไว้จนกว่าจะครบกำหนดโทษก็ได้ ในระหว่างนั้นให้มอบของที่ส่งไปเช่นว่านี้แก่ผู้แทนเพลยศึกเพื่อรักษาไว้ ซึ่งถ้ามีของสละเสียได้อยู่ในหีบห่อนั้นแล้ว ก็ให้ผู้แทนเพลยศีกมอบให้แก่สถานที่พยาบาลต่อไป

3. การดำเนินคดีทางศาล

ข้อ 99

เชลยศึกจะต้องไม่ถูกฟ้องหรือถูกลงโทษสำหรับการกระทำซึ่งกฎหมายของประเทศที่กักคุมหรือกฎหมายระหว่างประเทศที่ใช้อยู่ในเวลาที่ได้กระทำการดังกล่าวนั้นมิได้ห้ามไว้

ห้ามมิให้ทำการบังคับทางจิตใจหรือร่างกายแก่เชลยศึกเพื่อที่จะชักจูงให้เชลยศึกรับสารภาพผิดในการกระทำที่ตนถูกกล่าวหา

เชลยศึกจะต้องไม่ถูกตัดสินลงโทษ โดยไม่มีโอกาสที่จะแสดงข้อต่อสู้และที่จะได้รับความช่วยเหลือจากทนายความผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ 100

ความผิดใดซึ่งตามกฎหมายของประเทศที่กักคุมอาจลงโทษถึงประหารชีวิตได้แล้ว จะต้องแจ้งให้เชลยศึกและประเทศที่คุ้มครองทราบโดยเร็วที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้

หลังจากนั้น ห้ามมิให้กำหนดโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอย่างอื่นโดยมิได้รับความยินยอมของประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่

การลงโทษประหารชีวิตแก่เชลยศึกนั้น จะกระทำได้อีกต่อเมื่อศาลได้ทราบแล้วโดยเฉพาะ ตามข้อ 87 วรรค 2 ที่ว่า ผู้ต้องหามิได้เป็นคนชาติของประเทศที่กักคุม เพราะฉะนั้นจึงไม่มีหน้าที่จะต้องสวมมวกัดต่อประเทศนั้นอย่างใดเลย และการที่เชลยศึกต้องตกอยู่ในอำนาจของประเทศนั้น ก็เนื่องจากผลแห่งพฤติการณ์อันมิใช่เป็นความปรารถนาของตน

ข้อ 101

ถ้าเชลยศึกถูกพิพากษาลงโทษประหารชีวิตแล้ว ห้ามมิให้ดำเนินการตามคำพิพากษาจนกว่ากำหนดระยะเวลาจะได้ล่วงพ้นไปแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน นับแต่วันที่ประเทศที่คุ้มครองได้รับทราบการแจ้ง ณ ตำบลที่ได้แสดงไว้ ถึงรายละเอียดตามที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 107

ข้อ 102

การลงโทษเชลยศึกนั้น จะถือว่าเป็นการสมบูรณได้ก็ต่อเมื่อคำพิพากษาลงโทษนั้นเป็นคำพิพากษาของศาล ศาลเดียวกันซึ่งใช้วิธีพิจารณาอย่างเดียวกันกับในคดีของผู้ที่สังกัดอยู่ในกองทัพของประเทศที่กักคุม ทั้งได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งส่วนนี้ด้วยแล้ว

ข้อ 103

การสอบสวนของศาลเกี่ยวกับเชลยศึกจะต้องปฏิบัติไปโดยเร็วที่สุดเท่าที่พฤติการณ์จะอำนวยให้ และเพื่อให้การพิจารณาคดีของเชลยศึกนั้นได้ดำเนินไปโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ เชลยศึกจะต้องไม่ถูกคุมขังขณะรอการพิจารณาคดี นอกจากผู้สังเกตในกองทัพของประเทศที่กักคุมจะต้องถูกคุมขังเช่นนั้น หากถูกกล่าวหาในความผิดอันคล้ายคลึงกันนี้ หรือหากว่ามีความจำเป็นที่จะต้องทำเช่นนั้นเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของชาติ ไม่ว่าในพฤติการณ์ใดๆ ก็ตาม ห้ามมิให้ทำการคุมขังเช่นนี้เกินกว่าสามเดือน

ระยะเวลาที่เชลยศึกถูกคุมขังอยู่ขณะที่รอการพิจารณาคดีนั้นจะต้องนำมาหักออกจากการลงโทษจำคุก และจะต้องคำนึงถึงด้วยในการกำหนดโทษใดๆ

บทบัญญัติแห่งข้อ 97 และ 98 ของส่วนนี้ให้นำมาใช้สำหรับเชลยศึกที่ถูกคุมขังขณะรอการพิจารณาคดีด้วย

ข้อ 104

ในคดีใดซึ่งประเทศที่กักคุมตกลงให้ดำเนินการฟ้องเชลยศึกตามกฎหมายแล้ว ประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งให้ประเทศที่คุ้มครองทราบโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ และอย่างน้อยที่สุดจะต้องก่อนเริ่มการพิจารณาคดีสามสัปดาห์ ระยะเวลาสามสัปดาห์นี้ให้นับจากวันที่ได้แจ้งให้ประเทศที่คุ้มครองทราบตามตำบลที่อยู่ซึ่งประเทศที่คุ้มครองได้แสดงไว้กับประเทศที่กักคุมก่อนหน้านี้แล้ว

การแจ้งดังกล่าวจะต้องมีข้อความต่อไปนี้ คือ

- (1) นามสกุล และนามตัวของเชลยศึก ยศ เลขหมายประจำกองทัพประจำกรม ประจำตัว หรือหมายเลขลำดับ วันเกิดและวิชาชีพ หรือการค้า ถ้ามี
- (2) สถานที่กักกันหรือที่ถูกคุมขัง
- (3) รายละเอียดแห่งหัวข้อที่กล่าวหาเพื่อฟ้องร้อง โดยระบุบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จะนำมาปรับใช้ได้ด้วย
- (4) ชื่อศาลที่จะทำการพิจารณาคดี รวมทั้งวันและสถานที่ที่กำหนดไว้สำหรับการเริ่มพิจารณาคดี

ประเทศที่กักคุมจะต้องติดต่อแจ้งข้อความทำนองเดียวกันนี้ไปให้ผู้แทนเชลยศึกทราบด้วย

เมื่อเปิดการพิจารณาคดี ถ้าไม่มีหลักฐานมาแสดงว่าประเทศที่คุ้มครองหรือเชลยศึกและผู้แทนเชลยศึกที่เกี่ยวข้องได้รับทราบการแจ้งดังกล่าวมาข้างต้นนั้นอย่างน้อยที่สุดสามสัปดาห์ก่อนเปิดการพิจารณาคดีแล้ว ห้ามมิให้ดำเนินการพิจารณาคดี และให้เลื่อนการพิจารณาคดีไป

ข้อ 105

เชลยศึกมีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนเชลยศึกของตนที่จะหาหนายความผู้ทรงคุณวุฒิมาทำการต่อสู้อุบัติให้ที่จะเรียกพยาน และถ้าเชลยศึกเห็นว่าจำเป็นก็มีสิทธิใช้ล่ามที่สามารถ ประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งให้เชลยศึกทราบในเวลาอันควรก่อนการพิจารณาคดีว่าตนมีสิทธิเหล่านี้

เมื่อเชลยศึกไม่เลือกหาหนายความ ประเทศที่คุมครองจะต้องจัดหาหนายความให้ และให้มีเวลาอย่างน้อยที่สุดหนึ่งสัปดาห์เพื่อการนี้ เมื่อได้รับคำร้องขอประเทศที่คุมครองจะต้องส่งรายชื่อบุคคลที่มีคุณวุฒิเป็นหนายความให้แก่ประเทศที่คุมครอง แต่ถ้าเชลยศึกหรือประเทศที่คุมครองไม่เลือกหาหนายความ ประเทศที่กักคุมจะต้องตั้งหนายความที่สามารถเข้าทำการต่อสู้อุบัติให้

หนายความที่ทำการต่อสู้อุบัติแทนเชลยศึกนั้น จะต้องใช้เวลาจัดการอย่างน้อยที่สุดสองสัปดาห์ก่อนเปิดการพิจารณาคดี ทั้งจะต้องได้รับความสะดวกต่างๆ อันจำเป็นเพื่อเตรียมการต่อสู้อุบัติของผู้ต้องหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้เข้าเยี่ยมผู้ต้องหาได้โดยเสรี และทำการสัมภาษณ์เป็นการส่วนตัวได้ และให้ปรึกษาหารือกับพยานฝ่ายจำเลยตลอดจนตัวจำเลยได้ด้วย หนายความหรือที่ปรึกษานี้จะได้รับความสะดวกต่างๆ เหล่านี้จนกว่าจะสิ้นระยะเวลาสำหรับอุทธรณ์ หรือสำหรับการยื่นคำร้องทุกข์

รายละเอียดข้อกล่าวหาในการฟ้องเชลยศึกและเอกสารต่างๆ โดยทั่วไปซึ่งได้ส่งให้แก่ผู้ต้องหาตามกฎหมายซึ่งใช้อยู่ในกองทัพของประเทศที่กักคุมนั้น จะต้องส่งให้เชลยศึกผู้ต้องหาในภาษาซึ่งเชลยศึกผู้นั้นเข้าใจได้ และภายในเวลาอันควรก่อนเปิดการพิจารณาคดี ให้มีการติดต่อส่งเอกสารอย่างเดียวกันในพฤติการณ์เช่นเดียวกันนี้ แก่หนายความซึ่งทำการต่อสู้อุบัติในนามของเชลยศึกด้วย

ผู้แทนของประเทศที่คุมครองจะต้องมีสิทธิเข้าฟังการพิจารณาคดี นอกจากว่าการพิจารณาคดีนั้นต้องพิจารณาลับเป็นพิเศษเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของรัฐ ในกรณีเช่นนี้ ประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งให้ประเทศที่คุมครองทราบ

ข้อ 106

เชลยศึกทุกคนจะต้องมีสิทธิอุทธรณ์ หรือยื่นคำร้องทุกข์ คำพิพากษาอย่างหนึ่งอย่างใดที่ตนได้รับ เช่นเดียวกับผู้ที่สังกัดอยู่ในกองทัพของประเทศที่กักคุมนั้น เพื่อที่จะให้ลบล้างหรือแก้ไขคำพิพากษา หรือที่จะให้เปิดการพิจารณาคดีใหม่ได้เชลยศึกจะต้องได้รับทราบการแจ้งโดยชัดแจ้งว่าคนมีสิทธิอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ รวมทั้งกำหนดเวลาที่จะพึงปฏิบัติการดังกล่าวนี้

ข้อ 107

คำพิพากษาและการตัดสินลงโทษใดๆ ที่มีต่อเชลยศึกจะต้องแจ้งให้ประเทศที่คุมครองทราบทันทีตามแบบที่มีข้อความโดยย่อ ซึ่งจะต้องชี้แจงให้ทราบด้วยว่าเชลยศึกนั้นมีสิทธิหรือไม่มีที่จะอุทธรณ์เพื่อทำการ

ลบล้างคำตัดสินหรือเพื่อการเปิดพิจารณาคดีใหม่ ข้อความทั้งนี้จะต้องส่งไปให้ผู้แทนเขลยศึกที่เกี่ยวข้องทราบด้วยเช่นเดียวกัน และหากว่าการอ่านคำตัดสินลงโทษมิได้ทำต่อหน้าเขลยศึกผู้ต้องหาแล้ว ก็จะต้องส่งไปให้เขลยศึกที่ต้องหาในภาษาที่เขลยศึคนั้นเข้าใจได้ด้วย นอกจากนี้ประเทศที่กักคุม จะต้องแจ้งให้ประเทศที่คุ้มครองทราบโดยทันที ถึงการตัดสินใจของเขลยศึกที่จะใช้หรือจะสละสิทธิแห่งการอุทธรณ์ที่ว่านี้

อนึ่ง ถ้าในที่สุดเขลยศึกถูกพิพากษาลงโทษหรือถ้าการตัดสินลงโทษเขลยศึกในขั้นต้นเป็นโทษประหารชีวิตแล้ว ประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งให้ประเทศที่คุ้มครองทราบข้อความละเอียดโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยกล่าวถึง

- (1) สำนวนความโดยละเอียดของคำวินิจฉัยและคำตัดสิน
- (2) รายงานโดยย่อของการสอบสวนอย่างหนึ่งอย่างใดในขั้นแรกและในขั้นพิจารณาคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ที่เน้นถึงประเด็นสำคัญของข้อกล่าวหาและข้อต่อสู้
- (3) แจ้งให้ทราบสถานที่ซึ่งจะใช้ลงโทษ หากมีการลงโทษ

การติดต่อดังที่ได้อธิบายในอนุวรรคข้างต้นนี้จะต้องส่งไปให้ประเทศที่คุ้มครอง ตามตำบลที่อยู่ซึ่งได้แจ้งให้ประเทศที่กักคุมทราบล่วงหน้าไว้แล้ว

ข้อ 108

การลงโทษใดๆ แก่เขลยศึกหลังจากที่คำพิพากษามีผลเป็นอันใช้บังคับได้แล้วนั้น จะต้องกระทำในสถานที่และภายใต้เงื่อนไข เช่นเดียวกับกับในกรณีของผู้ที่สังกัดอยู่ในกองทัพอของประเทศที่กักคุม เงื่อนไขต่างๆ เหล่านี้จะต้องเป็นไปตามควรแก่อนามัยและมนุษยธรรมในทุกกรณี

เขลยศึกสตรีที่ถูกพิพากษาลงโทษเช่นนี้จะต้องถูกคุมขังไว้ในสถานที่ซึ่งแยกไว้ต่างหาก และจะต้องอยู่ในความควบคุมของสตรีด้วยกัน

ในกรณีใดก็ตาม เขลยศึกที่ถูกพิพากษาลงโทษตัดทอนเสรีภาพนั้นให้คงได้รับประโยชน์แห่งบทบัญญัติของข้อ 78 และ 126 ของอนุสัญญาฉบับนี้ นอกจากนี้ เขลยศียังมีสิทธิที่จะรับและส่งจดหมายโต้ตอบ ที่จะได้รับหีบห่อสิ่งของบรรเทาทุกข์อย่างน้อยที่สุดเดือนละ 1 ห่อ ที่จะออกกำลังภายในกลางแจ้งได้อย่างสม่ำเสมอที่จะได้รับการรักษาพยาบาลตามความจำเป็นแห่งสภาพอนามัยของตน และความช่วยเหลือทางจิตใจตามที่เขลยศึกจะพึงประสงค์ โดยที่เขลยศึกจะได้รับนั้นจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งข้อ 87 วรรคสาม

ภาค 4

ความสิ้นสุดแห่งการคุมขัง

หมวด 1

การส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรงและการพักอาศัย

ในประเทศที่เป็นกลาง

ข้อ 109

ภายใต้บทบัญญัติแห่งวรรคสามของข้อนี้ ภาคี่คู่พิพาทย่อมมีความผูกพันที่จะต้องจัดส่งตัวเชลยศึกที่ได้รับบาดเจ็บและป่วยไข้อย่างสาหัส กลับคืนประเทศของเชลยศึกนั้นโดยไม่คำนึงถึงจำนวนหรือยศ หลังจากได้ดูแลรักษาจนอยู่ในลักษณะที่สมควรเดินทางได้แล้ว ทั้งนี้ตามความในวรรคแรกแห่งข้อต่อไป

ตลอดระยะเวลาแห่งการสู้รบ ภาคี่คู่พิพาทจะต้องพยายามด้วยความร่วมมือของประเทศที่เป็นกลางที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการวางระเบียบเกี่ยวกับการที่จะให้เชลยศึกที่บาดเจ็บและป่วยไข้ซึ่งระบุไว้ในวรรค 2 แห่งข้อต่อไปนี้ได้พักอาศัยในประเทศที่เป็นกลาง นอกจากนี้ยังอาจทำความตกลงต่างๆ เพื่อการส่งตัวเชลยศึกที่ร่างกายสมบูรณ์และซึ่งได้ถูกคุมขังอยู่เป็นระยะเวลานานแล้วกลับประเทศเดิมโดยตรงหรือเพื่อกักกันไว้ในประเทศที่เป็นกลาง

เชลยศึกที่ป่วยไข้หรือได้รับบาดเจ็บ ซึ่งมีสิทธิจะได้รับเลือกเพื่อส่งตัวกลับประเทศเดิม ตามวรรคแรกแห่งข้อนี้ห้ามมิให้ส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยขัดกับความประสงค์ของเชลยศึกในระหว่างที่มีการสู้รบ

ข้อ 110

บุคคลต่อไปนี้ จะต้องถูกส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรง คือ

- (1) ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ที่จะรักษาให้หายไม่ได้ ซึ่งปรากฏว่าความสมบูรณ์ทางจิตใจหรือทางร่างกายได้เสื่อมโทรมลงอย่างร้ายแรง
- (2) ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ ซึ่งแพทย์มีความเห็นว่าคงจะรักษาให้หายภายในหนึ่งปีมิได้ ซึ่งมีอาการที่จำเป็นต้องได้รับการรักษาพยาบาล ทั้งปรากฏว่าความสมบูรณ์ทางจิตใจหรือทางร่างกายได้เสื่อมโทรมลงอย่างร้ายแรง
- (3) ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ซึ่งรักษาหายแล้ว แต่ปรากฏว่าความสมบูรณ์ทางจิตใจหรือทางร่างกายได้เสื่อมโทรมลงอย่างร้ายแรงเป็นการประจำ

บุคคลต่อไปนี้อาจได้รับให้พักอาศัย อยู่ในประเทศที่เป็นกลาง คือ

- (1) ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ซึ่งอาจมีหวังที่จะรักษาให้หายได้ภายในหนึ่งปีจากวันที่ได้รับบาดเจ็บ หรือจากวันที่เริ่มป่วยไข้ หากว่าการรักษาว่าการพยาบาลในประเทศที่เป็นกลางจะเพื่อความหวังว่า จะรักษาให้หายได้แน่นอนและรวดเร็วยิ่งขึ้น
- (2) เซลยศึกซึ่งแพทย์มีความเห็นว่าถ้าหากถูกคุมขังต่อไปจะเป็นการกระทบกระเทือนต่ออนามัยทางจิตใจหรือทางร่างกายอย่างร้ายแรง แต่ถ้าได้ไปพักอาศัยอยู่ในประเทศที่เป็นกลางแล้ว การกระทบกระเทือนเช่นนั้นจะเป็นอันสิ้นไป

เงื่อนไขต่างๆ ซึ่งเซลยศึกจะต้องปฏิบัติตามในการเข้าไปพักอาศัยอยู่ในประเทศที่เป็นกลางเพื่อเป็นทางสำหรับส่งตัวกลับประเทศเดิม รวมทั้งฐานะของเซลยศึกด้วยนั้น จะได้กำหนดขึ้นไว้โดยความตกลงระหว่างประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยปกติ เซลยศึกที่ได้พักอาศัยอยู่ในประเทศที่เป็นกลางและเข้าอยู่ในประเภทต่อไปนี ควรจะได้รับการส่งตัวกลับประเทศเดิม คือ

- (1) ผู้ซึ่งมีสภาพอนามัยทรุดโทรมในลักษณะที่พอจะเข้าเงื่อนไขแห่งการส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรงได้
- (2) ผู้ซึ่งยังคงมีกำลังทางจิตใจหรือทางร่างกายเสื่อมโทรมอย่างมากแม้ภายหลังการรักษาพยาบาลแล้วก็ตาม

ถ้าภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้องมิได้ทำความตกลงกันเป็นพิเศษขึ้นเพื่อกำหนดกรณีต่างๆ เกี่ยวกับการพิการหรือความป่วยไข้อันจะเป็นเหตุให้จำต้องจัดการส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรงหรือให้ไปพักอาศัยอยู่ในประเทศที่เป็นกลางแล้ว กรณีต่างๆ เช่นว่านี้จะต้องเป็นไปตามหลักซึ่งได้วางไว้ในแบบความตกลงเกี่ยวกับการส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรงและการพักอาศัยในประเทศที่เป็นกลางของเซลยศึกที่บาดเจ็บ และป่วยไข้และตามข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวกับคณะกรรมการแพทย์ผสมซึ่งได้ผนวกไว้ท้ายอนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ 111

ประเทศที่กักคุม ประเทศที่เซลยศึกสังกัดอยู่ และประเทศที่เป็นกลางซึ่งประเทศทั้งสองดังกล่าวแล้วได้ตกลงเลือกขึ้นนั้น จะต้องพยายามจัดทำความตกลงต่างๆ เพื่อจัดการกักกันเซลยศึกไว้ในอาณาเขตของประเทศที่เป็นกลางดังกล่าวนั้น จนกระทั่งการสู้รบได้สิ้นสุดลง

ข้อ 112

เมื่อเกิดการสู้รบ จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการแพทย์ผสมขึ้นเพื่อทำการตรวจเซลยศึกที่บาดเจ็บและป่วยไข้ และดำเนินการตามสมควรแก่เซลยศึกเหล่านั้น การแต่งตั้งหน้าที่และการดำเนินงานของคณะกรรมการเหล่านี้จะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งข้อบังคับที่ได้ผนวกไว้ท้ายอนุสัญญาฉบับนี้

อย่างไรก็ดี เชลยศึกซึ่งเจ้าหน้าที่แพทย์ของประเทศที่กักคุม เห็นว่าเป็นผู้ได้รับบาดเจ็บหรือป่วยไข้อย่างสาหัสจนเห็นได้ชัดนั้นอาจถูกส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยคณะกรรมการแพทย์ผสมไม่จำเป็นต้องทำการตรวจก็ได้

ข้อ 113

นอกจากบุคคลที่เจ้าหน้าที่แพทย์แห่งประเทศที่กักคุมได้กำหนดตัวไว้แล้ว เชลยศึกที่บาดเจ็บและป่วยไข้ซึ่งอยู่ในประเภทที่กำหนดไว้ต่อไปนี้มีสิทธิที่จะขอให้คณะกรรมการแพทย์ผสมได้บัญญัติไว้ในข้อก่อนนั้น ทำการตรวจร่างกายได้คือ

- (1) ผู้บาดเจ็บ และป่วยไข้ซึ่งอายุรแพทย์หรือศัลยแพทย์ซึ่งมีสัญชาติเดียวกันหรือซึ่งเป็นคนชาติของภาคีคู่พิพาทที่เป็นพันธมิตรกับประเทศที่เชลยศึกดังกล่าวสังกัดอยู่ และเป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในค่ายนั้น เป็นผู้เสนอ
- (2) ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ซึ่งผู้แทนเชลยศึกของตนเสนอ
- (3) ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ซึ่งประเทศซึ่งตนสังกัดอยู่ หรือองค์การที่ประเทศดังกล่าวได้รับรองแล้ว และที่ได้ให้ความช่วยเหลือแก่เชลยศึกเป็นผู้เสนอ

อย่างไรก็ตาม เชลยศึกซึ่งมิได้อยู่ในประเภทหนึ่งประเภทใดใน 3 ประเภทที่กล่าวมาแล้วนั้น อาจขอให้คณะกรรมการแพทย์ผสมทำการตรวจร่างกายได้แต่ให้ทำการตรวจภายหลังจากผู้ที่อยู่ในประเภทต่างๆ ดังกล่าวแล้ว

อายุรแพทย์หรือศัลยแพทย์ซึ่งมีสัญชาติเดียวกันกับเชลยศึกซึ่งขอให้คณะกรรมการแพทย์ผสมทำการตรวจร่างกาย รวมทั้งผู้แทนของเชลยศึกที่กล่าวานั้น จะต้องได้รับอนุญาตให้อยู่ในเวลาทำการตรวจด้วย

ข้อ 114

เชลยศึกที่ประสบอุบัติเหตุ นอกจากการบาดเจ็บนั้นตนจะเป็นผู้กระทำขึ้นเอง จะต้องได้รับประโยชน์จากบทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับการส่งตัวกลับประเทศเดิม หรือไปพักอาศัยอยู่ในประเทศที่เป็นกลาง

ข้อ 115

เชลยศึกที่จำต้องรับโทษทางวินัย และมีสิทธิที่จะได้รับเลือกให้ส่งตัวกลับประเทศเดิมหรือไปพักอาศัยอยู่ในประเทศที่เป็นกลางนั้น ห้ามมิให้กันไว้โดยเหตุที่ว่าเชลยศึกนั้นยังมีได้รับโทษ

เชลยศึกที่ได้ถูกกักคุมเกี่ยวกับการดำเนินคดีหรือการตัดสินลงโทษและที่ได้กำหนดตัวสำหรับส่งกลับประเทศเดิม หรือไปพักอาศัยอยู่ในประเทศที่เป็นกลางนั้นอาจได้รับประโยชน์จากระเบียบการเช่นว่านี้ก่อนเสร็จสิ้นการดำเนินคดี หรือก่อนการสิ้นสุดแห่งการลงโทษ ถ้าประเทศที่กักคุมเห็นชอบด้วยแล้ว

ภาคีคู่พิพาทจะต้องติดต่อกันให้ทราบชื่อของผู้ที่จะต้องถูกกักคุมอยู่จนกว่าจะเสร็จสิ้นการดำเนินคดีหรือสิ้นสุดแห่งการลงโทษ

ข้อ 116

ค่าใช้จ่ายในการส่งตัวเชลยศึกกลับประเทศเดิมหรือในการขนส่งเชลยศึกไปยังประเทศที่เป็นกลางนับจากเขตแดนของประเทศที่กักคุมนั้น ประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่จะต้องเป็นผู้ออก

ข้อ 117

ห้ามมิให้จับบุคคลที่จะส่งตัวกลับประเทศเดิมเข้าปฏิบัติกิจการทหารประจำการ

หมวด 2

การปล่อยตัวและการส่งตัวเชลยศึกกลับประเทศเดิม

เมื่อยุติการสู้รบแล้ว

ข้อ 118

ภายหลังการสู้รบโดยทางกำลังได้สิ้นสุดลงแล้ว จะต้องปล่อยตัวเชลยศึกและส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยมิชักช้า ถ้าในความตกลงใดๆ ที่ได้กระทำกันระหว่างภาคีคู่พิพาทเพื่อยุติการสู้รบไม่มีข้อกำหนดตามที่กล่าวข้างต้น หรือถ้าไม่มีความตกลงอย่างหนึ่งอย่างใดเช่นนี้แล้ว ประเทศที่กักคุมแต่ละฝ่ายจะได้จัดวางแผนการเพื่อส่งตัวเชลยศึกกลับประเทศเดิม และปฏิบัติการตามแผนการนั้นโดยมิชักช้าตามหลักที่ได้กำหนดไว้ในวรรคก่อน

ไม่ว่าในกรณีใดในสองกรณีดังกล่าวแล้ว จะต้องแจ้งให้เชลยศึกทราบถึงระเบียบการต่างๆ ที่นำมาใช้ด้วย ในทุกกรณี ค่าใช้จ่ายในการส่งตัวเชลยศึกกลับประเทศเดิมจะต้องเฉลี่ยเป็นส่วนตามความเป็นธรรมระหว่างประเทศที่กักคุมและประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่ การแบ่งส่วนนี้จะต้องกระทำตามหลักดังต่อไปนี้ คือ

- (ก) ถ้าประเทศทั้งสองยุติกัน ประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่จะต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการส่งตัวกลับประเทศเดิม ตั้งแต่ชายแดนของประเทศที่กักคุม
- (ข) ถ้าประเทศทั้งสองไม่ยุติกัน ประเทศที่กักคุมจะต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการขนส่งเชลยศึกในอาณาเขตของตนจนถึงชายแดนของตน หรือถึงท่าลงเรือที่ใกล้ที่สุดกับอาณาเขตของประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่ ภาคีที่เกี่ยวข้องจะต้องตกลงระหว่างกันเกี่ยวกับส่วนค่าใช้จ่ายอย่างอื่นในการส่งตัวเชลยศึกกลับประเทศเดิม เพื่อแบ่งส่วนค่าใช้จ่ายนี้ระหว่างกันโดยเป็นธรรม การกระทำความตกลงนี้ไม่ว่า

ในพฤติการณ์ใดๆ จะถือเป็นข้ออ้างเพื่อหวังเหนี่ยวการส่งตัวเชลยศึกกลับประเทศเดิม ด้วยการใด ๆ มิได้

ข้อ 119

การส่งตัวกลับประเทศเดิมจะต้องจัดทำโดยมีเงื่อนไขต่างๆ เช่นเดียวกับที่ได้วางไว้ในข้อ 46 ถึง 48 แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ เกี่ยวกับการย้ายเชลยศึกโดยคำนึงถึงบทบัญญัติแห่งข้อ 118 และบทบัญญัติของวรรคต่อๆ ไปนี้ด้วย

ในการส่งตัวกลับประเทศเดิมนั้นจะต้องคืนสิ่งของอันมีค่าอย่างหนึ่งอย่างใดที่ได้ยึดไว้จากเชลยศึกตามข้อ 18 และเงินตราต่างประเทศซึ่งยังมิได้เปลี่ยนเป็นเงินตราในสกุลของประเทศที่กักคุมให้แก่เชลยศึก สิ่งของอันมีค่าและเงินตราต่างประเทศซึ่งจะเป็นด้วยเหตุใดก็ตาม มิได้คืนให้แก่เชลยศึกในเวลาส่งตัวกลับนั้นจะต้องส่งไปยังสำนักงานสนเทศที่ได้ตั้งขึ้นตามข้อ 122

เชลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้นำสิ่งของส่วนตัว จดหมายและหีบห่อที่มีมาถึงเชลยศึกติดตัวไปได้ น้ำหนักของหีบห่อเดินทางเช่นว่านี้ อาจถูกจำกัดเท่าที่เชลยศึกแต่ละคนจะนำไปได้ตามสมควร เป็นการจำเป็นโดยพฤติการณ์แห่งการส่งตัวกลับประเทศเดิมนั้น อย่างไรก็ตามเชลยศึกแต่ละคนจะต้องได้รับอนุญาตให้นำของไปได้อย่างน้อยที่สุด 25 กิโลกรัม

สิ่งของส่วนตัวอื่นๆ ของเชลยศึกที่ถูกส่งตัวกลับประเทศเดิมนั้นจะต้องอยู่ในความรับผิดชอบของประเทศที่กักคุม ที่จะจัดส่งไปให้เชลยศึกโดยทันทีหลังจากได้ทำความตกลงเกี่ยวกับการนี้ โดยจัดระเบียบการขนส่งและการออกค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่

เชลยศึกซึ่งยังรอการดำเนินคดีสำหรับความผิดทางอาญานั้น อาจจะต้องถูกกักคุมอยู่จนกระทั่งสิ้นสุดการดำเนินคดีเช่นที่กล่าวมาแล้ว และถ้าจำเป็นก็อาจต้องถูกกักคุมอยู่จนกว่าได้รับโทษเสร็จสิ้นแล้ว ระเบียบปฏิบัติเช่นเดียวกันนี้ให้เป็นอันใช้แก่เชลยศึกที่ถูกตัดสิทธิลงโทษสำหรับความผิดทางอาญาแล้วด้วย

ภาคีคู่พิพาทจะต้องติดต่อซึ่งกันและกันให้ทราบชื่อของเชลยศึกซึ่งจะต้องถูกกักคุมอยู่จนกระทั่งสิ้นสุดการดำเนินคดีหรือที่জনกว่าจะได้รับโทษเสร็จสิ้นแล้ว

ให้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นโดยความตกลงระหว่างภาคีคู่พิพาท เพื่อทำการค้นหาเชลยศึกที่กระจัดกระจายอยู่ และเพื่อประกันให้การส่งตัวเชลยศึกกลับประเทศเดิมได้เป็นไปโดยล่าช้า น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

หมวด 3

มรณกรรมของเชลยศึก

ข้อ 120

พันธกรรมของเชลยศึกจะต้องจัดทำขึ้นให้ถูกต้องตามเงื่อนไขแห่งความสมบูรณ์ตามกฎหมายแห่งประเทศเดิมของเชลยศึก ซึ่งจะต้องแจ้งให้ประเทศที่กักคุมทราบถึงเงื่อนไขตามกฎหมายของตนในเรื่องนี้ เมื่อเชลยศึกร้องขอและในทุกกรณีหลังจากมรณกรรม จะต้องส่งพันธกรรมไปยังประเทศที่คุ้มครองโดยไม่ชักช้า และส่งสำเนาที่รับรองว่าถูกต้องไปยังสำนักตัวแทนกลางด้วย

ให้จัดส่งมรณบัตรตามแบบซึ่งผนวกไว้ท้ายอนุสัญญานี้ หรือบัญชีรายชื่อของบุคคลทุกคนที่ถึงมรณกรรมในขณะที่เป็นเชลยศึก ซึ่งนายทหารผู้รับผิดชอบได้รับรองแล้ว ไปยังสำนักงานสนเทศสำหรับเชลยศึกซึ่งได้จัดตั้งขึ้นตามข้อ 122 โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ มรณบัตรหรือบัญชีรายชื่อที่รับรองแล้วนี้ จะต้องแสดงรายการรูปพรรณดังที่ได้กล่าวไว้ในวรรคสามแห่งข้อ 17 และต้องแสดงวันที่และสถานที่ที่ถึงแก่กรรม เหตุแห่งมรณกรรม วันที่และสถานที่ฝังศพ และรายการทั้งหลายที่จำเป็นแก่การแสดงให้รู้ถึงหลุมฝังศพด้วยการฝังหรือเผาศพเชลยศึกนั้น จะต้องได้ทำการชันสูตรร่างกายทางแพทย์เสียก่อน เพื่อยืนยันการตายและเพื่อสามารถทำรายงานขึ้นได้และเพื่อจัดทำรูปพรรณขึ้นไว้ในกรณีที่เป็น

เจ้าหน้าที่ที่กักคุมจะต้องจัดให้เชลยศึกซึ่งถึงแก่กรรมในขณะที่กำลังถูกคุมขังได้รับการฝังอย่างมีเกียรติและถ้าเป็นไปได้ให้เป็นไปตามพิธีศาสนาของเชลยศึกนั้น และจัดให้ที่ฝังศพนั้นๆ ได้รับความเคารพ ได้รับการบำรุงรักษาตามสมควร กับให้มีเครื่องหมายไว้เพื่อให้ค้นหาได้ตลอดเวลา และถ้าสามารถจัดทำได้แล้ว ให้ฝังศพเชลยศึกซึ่งสังกัดอยู่ในประเทศเดียวกันไว้ ณ ที่แห่งเดียวกัน

เชลยศึกที่ถึงมรณกรรมนั้นจะต้องฝังไว้คนละที่ นอกจากจะมีพฤติการณ์ที่จะหลีกเลี่ยงมิได้บังคับให้ต้องฝังรวมกัน ศพนั้นจะเผาได้ก็ต่อเมื่อมีเหตุผลทางสุขภาพบังคับ หรือโดยเหตุผลทางศาสนาของผู้ตายหรือตามความประสงค์อันชัดแจ้งของผู้มรณะที่จะให้กระทำเช่นนั้น ในกรณีที่มีการเผาศพ ให้ระบุข้อความนี้พร้อมด้วยเหตุผลไว้ในมรณบัตรของผู้ตาย

เพื่อที่จะให้ค้นหาหลุมฝังศพได้เสมอ ให้จัดทำบันทึกรายการของการฝังศพและหลุมฝังศพต่างๆ ไว้กับบริการทะเบียนหลุมฝังศพซึ่งประเทศที่กักคุมได้จัดตั้งขึ้น บัญชีรายชื่อหลุมฝังศพและรายการของเชลยศึกที่ถูกฝังไว้ในสุสานและที่อื่นๆ นั้น ให้ส่งไปให้ประเทศที่เชลยศึกดังกล่าวสังกัดอยู่ความรับผิดชอบในการดูแลรักษาหลุมฝังศพเหล่านี้ และความรับผิดชอบสำหรับบันทึกการเคลื่อนย้ายศพในภายหลังใดๆ นั้น ให้ตกอยู่กับประเทศที่ควบคุมอาณาเขตนั้น หากว่าประเทศนั้นเป็นภาคีแห่งอนุสัญญานี้ฉบับนี้พันธกรรมเหล่านี้ให้ใช้กับกรณีซึ่งบริการทะเบียนหลุมฝังศพจะต้องเก็บไว้จนกว่าจะได้จัดการไปตามสมควร ตามความประสงค์ของประเทศเจ้าของศพ

ข้อ 121

ทุกๆ ครั้งที่มีการมรณะหรือบาดเจ็บอันร้ายแรงเกิดขึ้นแก่เชลยศึก หรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้นโดยการกระทำของทหารยาม หรือเชลยศึกอื่น หรือบุคคลอื่นใด รวมทั้งการมรณะที่ไม่ปรากฏสาเหตุอีกด้วยนั้น ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดให้มีการสอบสวนเป็นทางการโดยทันที

ให้ส่งคำบอกกล่าวในเรื่องนี้ไปยังประเทศที่คุมครองทันที ให้จัดทำคำให้การของพยานไว้โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ซึ่งเป็นเชลยศึกอยู่ และให้จัดส่งรายงานรวมทั้งคำให้การเช่นว่านี้ไปให้ประเทศที่คุมครองทราบ

ถ้าการสอบสวนแสดงให้เห็นความผิดของบุคคลคนหนึ่งหรือหลายคน ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดการเท่าที่จำเป็นทั้งปวง เพื่อให้มีการฟ้องร้องบุคคลผู้ต้องรับผิดชอบดังกล่าว

ภาค 5

สำนักงานสนเทศ และสมาคมบรรเทาทุกข์เชลยศึก

ข้อ 122

เมื่อได้มีการพิพาทขึ้นและในทุกกรณีที่มีการยึดครอง ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องจัดตั้งสำนักงานสนเทศขึ้นเป็นทางการสำหรับเชลยศึกซึ่งอยู่ในอำนาจของตน ประเทศที่เป็นกลางหรือประเทศที่มีได้เป็นฝ่ายในสงคราม ซึ่งอาจได้รับบุคคลในประเภทหนึ่งประเภทใดตามที่ระบุไว้ในข้อ 4 เข้าไว้ในอาณาเขตของตนนั้น จะต้องดำเนินการอย่างเดียวกันนี้แก่บุคคลเช่นว่านี้ ประเทศที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดให้สำนักงานสนเทศสำหรับเชลยศึก มีสถานที่ที่บริบูรณ์ และเจ้าหน้าที่ตามที่เป็นเพื่อปฏิบัติงานได้โดยมีประสิทธิภาพให้สำนักงานที่ว่ามีเสรีภาพที่จะใช้เชลยศึกทำงานในสำนักงานได้ภายใต้เงื่อนไขที่ใ้กว้างไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ ในหมวดที่ว่าด้วยการทำงานของเชลยศึก

ภายในระยะเวลาอันเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องแจ้งให้สำนักงานของตนทราบข้อความ ตามที่ระบุอยู่ในวรรคสี่, ห้า และหก แห่งข้อนี้เกี่ยวกับบุคคลที่เป็นศัตรูที่อยู่ในประเภทหนึ่งประเภทใดที่ระบุไว้ในข้อ 4 ซึ่งได้ตกมาอยู่ในอำนาจของตน ประเทศที่เป็นกลางหรือประเทศที่มีได้เป็นฝ่ายในสงครามจะได้ดำเนินการอย่างเดียวกันนี้แก่บุคคลที่อยู่ในประเภทเช่นว่านี้ ซึ่งตนได้รับเข้าไว้ในอาณาเขตของตน

สำนักงานจะได้ส่งข่าวเช่นว่านี้โดยวิธีที่เร็วที่สุดไปยังประเทศที่เกี่ยวข้องทันที โดยผ่านประเทศที่คุมครองและโดยผ่านสำนักตัวแทนกลางที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 123 ด้วย

ข้อความนี้จะได้แจ้งให้ญาติสนิทที่เกี่ยวข้องทราบได้โดยรวดเร็วภายใต้บทบัญญัติแห่งข้อ 17 ข้อความเท่าที่สำนักงานสนเทศจะหาได้สำหรับเชลยศึกแต่ละคนนั้น จะต้องรวมถึงนามสกุล นามตัว ยศ หมายเลข

ประจำกองทัพ ประจำกรม ประจำตัว หรือหมายเลขลำดับสถานที่ และวันเกิด โดยละเอียด ชื่อประเทศ ที่ต้นสังกัด นามตัวของบิดา และนามเดิมของมารดา ชื่อและที่อยู่ของบุคคลที่จะต้องแจ้งข่าวไปให้ทราบ และตำบลที่อยู่ซึ่งจะได้ส่งจดหมายถึงเชลยศึกไปให้

สำนักงานสนเทศจะต้องได้รับข่าวจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการโยกย้าย การปล่อยตัว การส่งตัว กลับประเทศเดิม การหลบหนี การส่งตัวเข้าโรงพยาบาลและมรณกรรม และจะต้องส่งข่าวเช่นว่านี้ต่อไป ตามวิธีที่ได้ระบุไว้ในวรรคสามข้างต้นนั้น

โดยนัยเดียวกัน ข่าวที่เกี่ยวกับสภาพอนามัยของเชลยศึกซึ่งป่วยหนัก หรือบาดเจ็บสาหัสก็จะต้องแจ้งให้ ทราบโดยสม่ำเสมอ และถ้าทำได้ให้แจ้งให้ทราบทุกสัปดาห์

นอกจากนั้นสำนักงานสนเทศจะต้องรับผิดชอบในการตอบคำถามทั้งปวงที่ส่งมาอันเกี่ยวกับเชลยศึก รวมทั้งที่เกี่ยวกับเชลยศึกซึ่งได้ถึงแก่กรรมในที่คุมขัง ให้สำนักงานสนเทศสืบหาข้อความเพื่อตอบคำถาม ที่ส่งมานั้น ถ้าสำนักงานไม่มีข้อความเช่นว่านั้นอยู่

การติดต่อเป็นลายลักษณ์อักษรของสำนักงานนั้นนั้น จะต้องมียามือชื่อหรือตราประทับรับรองเป็นหลักฐาน

นอกจากนี้ ให้สำนักงานสนเทศมีหน้าที่รวบรวมสิ่งของส่วนตัวอันมีค่ารวมทั้งจำนวนเงินตรา นอกเหนือจาก เงินตราในสกุลของประเทศที่กักคุม และบรรดาเอกสารที่มีความสำคัญสำหรับญาติสนิท ซึ่งเชลยศึกที่ถูก ส่งตัวกลับประเทศเดิมหรือได้รับการปล่อยตัว หรือที่ได้หลบหนีไป หรือที่ได้ถึงแก่กรรมได้ทั้งไว้ และจะต้อง จัดส่งสิ่งของอันมีค่าดังกล่าวแล้วไปยังประเทศที่เกี่ยวข้อง สำนักงานจะได้ส่งสิ่งของเหล่านี้ไปในหีบห่อที่ปิด ผนึกประทับตรา พร้อมด้วยบันทึกรายการให้ข้อความอันชัดแจ้งและโดยละเอียดเกี่ยวกับรูปพรรณของผู้ที่เป็นเจ้าของสิ่งของเหล่านั้น รวมทั้งบัญชีแสดงสิ่งของที่บรรจุไว้ในหีบห่อนั้นโดยครบถ้วนด้วย สิ่งของส่วน ตัวอื่นๆ ของเชลยศึกเช่นว่านี้จะต้องส่งไปตามข้อตกลง ซึ่งได้กระทำขึ้นระหว่างภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 123

ให้จัดตั้งสำนักตัวแทนสนเทศกลางสำหรับเชลยศึกขึ้นในประเทศที่เป็นกลาง หากคณะกรรมการกาชาด ระหว่างประเทศเห็นเป็นการจำเป็นจะเสนอให้ประเทศที่เกี่ยวข้องจัดตั้งสำนักตัวแทนเช่นว่านี้ขึ้นก็ได้

ให้เป็นหน้าที่ของสำนักตัวแทนนี้จะรวบรวมข่าวทั้งปวงอันเกี่ยวแก่เชลยศึกซึ่งอาจได้รับมาโดยทางการ หรือทางเอกชน และให้จัดส่งข่าวนั้นไปยังประเทศเดิมของเชลยศึกหรือไปยังประเทศที่เชลยศึกสังกัดอยู่ โดยเร็วที่สุดเท่าที่สามารถทำได้

อัครภาคีผู้ทำสัญญาและโดยเฉพาะอย่างยิ่งอัครภาคีที่คนชาติได้รับประโยชน์จากบริการของสำนักตัวแทน กลาง พึงให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สำนักตัวแทนดังกล่าวแล้ว ตามความต้องการของสำนักตัวแทน

บทบัญญัติข้างต้นนี้ ห้ามมิให้ตีความโดยเป็นการจำกัดกิจการในด้านมนุษยธรรมของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศหรือของสมาคมบรรเทาทุกข์ต่างๆ ที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 125

ข้อ 124

สำนักงานสนเทศแห่งชาติและสำนักตัวแทนสนเทศกลางจะต้องได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมไปรษณีย์ตลอดจนการยกเว้นทั้งหลายที่บัญญัติไว้ในข้อ 74 รวมทั้งการยกเว้นค่าโทรเลขเท่าที่จะพึงทำได้ หรืออย่างน้อยที่สุดก็ให้เสียในอัตราอย่างต่ำมาก

ข้อ 125

ภายใต้บังคับแห่งระเบียบการซึ่งประเทศที่กักคุมอาจเห็นจำเป็นที่จะต้องจัดวางขึ้นเพื่อความมั่นคงของตน หรือเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการอย่างอื่นตามสมควร ผู้แทนขององค์การทางศาสนา สมาคมบรรเทาทุกข์ หรือองค์การอื่นใดที่ให้ความช่วยเหลือแก่เชลยศึก จะต้องได้รับความสะดวกที่จำเป็นทั้งปวงจากประเทศที่กล่าวนี้ เพื่อตนเองหรือผู้แทนที่ได้รับแต่งตั้งโดยถูกต้องแล้ว ในอันที่จะเยี่ยมเยียนเชลยศึก แจกจ่ายเครื่องอุปโภคบริโภคสำหรับบรรเทาทุกข์ และวัสดุที่ส่งมาจากที่ใดๆ เพื่อใช้ในการศาสนา การศึกษาหรือการพักผ่อน และเพื่อช่วยเหลือเชลยศึกในการจัดวางระเบียบสำหรับเวลาว่างของตนภายในค่าย สมาคมหรือองค์การเช่นนี้อาจตั้งขึ้นในอาณาเขตของประเทศที่กักคุม หรือในประเทศอื่นใดก็ได้ หรืออาจมีลักษณะเป็นการระหว่างประเทศก็ได้

ประเทศที่กักคุมอาจจำกัดจำนวนสมาคมและองค์การซึ่งได้รับอนุญาตให้ผู้แทนไปดำเนินกิจการในอาณาเขต และภายใต้การควบคุมของตนได้แต่ทั้งนี้ จะต้องเป็นไปภายใต้เงื่อนไขว่า การจำกัดเช่นว่านี้ จะต้องไม่เป็นการขัดขวางแก่การปฏิบัติเพื่อยังผลได้ดำเนินการบรรเทาทุกข์ได้อย่างเพียงพอแก่เชลยศึกทั้งหมด

ฐานะพิเศษของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศในเรื่องนี้จะต้องเป็นที่รับรองและได้รับความเคารพทุกเมื่อ

เมื่อได้มอบเครื่องอุปโภคบริโภคบรรเทาทุกข์หรือวัสดุที่มุ่งหมาย เพื่อความมุ่งประสงค์ดังกล่าวมาข้างต้นนั้น หรือหลังจากนั้นเล็กน้อยแล้ว จะต้องจัดส่งไปรับของแต่ละครั้ง ซึ่งผู้แทนเชลยศึกได้ลงนามไว้ ไปยังสมาคมบรรเทาทุกข์หรือองค์ การผู้ส่ง ในขณะที่เดียวกันให้เจ้าหน้าที่ปกครองซึ่งรับผิดชอบในการควบคุมเชลยศึกออกไปรับของเหล่านี้ให้ด้วย

ภาค 6

การปฏิบัติตามอนุสัญญา

หมวด 1

บททั่วไป

ข้อ 126

ผู้แทนหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครองจะต้องได้รับอนุญาตให้เข้าไปในที่ต่างๆ แห่งที่มีเชลยศึกอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานที่กักกัน สถานที่คุมขัง และสถานที่ทำงาน และจะต้องได้รับอนุมัติให้เข้าไปในอาคารทุกแห่งซึ่งเชลยศึกอยู่ และให้ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในที่ซึ่งเชลยศึกจะเดินทางจากไป ที่จะผ่านและที่จะไปถึงเมื่อมีการย้ายเชลยศึกอีกด้วย ผู้แทนนี้อาจสัมภาษณ์เชลยศึก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเข้าสัมภาษณ์ผู้แทนของเชลยศึกโดยไม่ต้องมีผู้รู้เห็นเป็นพยานซึ่งจะทำด้วยตนเองหรือโดยใช้ล่ามก็ได้

ผู้แทนหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครองต้องมีเสรีภาพเต็มที่ที่จะเลือกสถานที่ซึ่งตนประสงค์จะไปเยี่ยมเยียน ห้ามมิให้กักตวงเวลาและกำหนดครั้งคราวแห่งการเยี่ยม การเยี่ยมจะถูกห้ามเสียมิได้นอกจากเพื่อเหตุผลแห่งความจำเป็นทางทหารบังคับ แต่ถึงกระนั้นจะห้ามได้ก็แต่เพียงเป็นการพิเศษและชั่วคราวเท่านั้น

ประเทศที่กักคุมและประเทศที่เชลยศึกดังกล่าวสังกัดอยู่ อาจยินยอมในกรณีที่เป็นกรจำเป็น ให้เพื่อนร่วมชาติของเชลยศึกเหล่านั้นมีส่วนร่วมในการเยี่ยมเยียนด้วยก็ได้

ผู้แทนของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ จะต้องได้รับสิทธิดังกล่าวข้างบนนั้นด้วย การแต่งตั้งผู้แทนเช่นนี้จะต้องเสนอให้ได้รับความเห็นชอบของประเทศที่กักคุมเชลยศึกที่จะได้รับการเยี่ยมเยียนนั้น

ข้อ 127

อัครราชทูตผู้ทำสัญญาว่าจะเผยแพร่ตัวบทแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ในประเทศของตนให้กว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งในยามสงบและยามสงคราม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งให้รวมการศึกษาอนุสัญญานี้เข้าในโครงการศึกษาของทหาร และถ้าเป็นไปได้ในโครงการศึกษาของพลเรือนด้วย เพื่อให้กองทัพของตนและประชากรโดยทั่วไปได้ทราบหลักการแห่งอนุสัญญานี้

เจ้าหน้าที่ทหาร หรือเจ้าหน้าที่อื่นใด ซึ่งในยามสงครามมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเชลยศึกจะต้องมีตัวบทแห่งอนุสัญญานี้ และจะต้องได้รับการสอนเป็นพิเศษเกี่ยวกับบทบัญญัติต่างๆ แห่งอนุสัญญา

ข้อ 128

อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะได้ส่งคำแปลทางการของอนุสัญญาฉบับนี้ให้กันและกัน โดยผ่านทางคณะมนตรีสหพันธ์สวิส และในระหว่างการสู้รบให้ส่งผ่านทางประเทศที่คุ้มครอง รวมทั้งกฎหมายและข้อบังคับต่างๆ ซึ่งตนอาจบัญญัติขึ้นเพื่อประกันการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้

ข้อ 129

อัครภาคีผู้ทำสัญญารับที่จะตรากฎหมายตามที่จำเป็นขึ้นไว้ให้มีบทลงโทษทางอาญาอันจะปรับใช้ได้อย่างมีผลแก่บุคคลที่กระทำ หรือสั่งให้กระทำการละเมิดอันร้ายแรงใดๆ ต่ออนุสัญญาฉบับนี้ ดังได้นิยามไว้ในข้อต่อไป

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายมีพันธกรณีที่จะต้องค้นหาตัวผู้ต้องหาว่าได้กระทำ หรือได้สั่งให้กระทำการละเมิดอันร้ายแรงนั้นๆ และจะต้องนำตัวบุคคลเหล่านี้ไม่ว่าจะมีสัญชาติใด ขึ้นศาลของตน หากประสงค์และเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายของตนแล้ว อัครภาคีฝ่ายนั้นอาจส่งตัวบุคคลดังกล่าวไปให้อัครภาคีอีกฝ่ายหนึ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาคดีก็ได้ แต่อัครภาคีฝ่ายนั้นจะต้องแสดงว่ามีข้อกล่าวหาอันมีมูลเพียงพอ

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องจัดการตามที่จำเป็นเพื่อระงับบรรดาการกระทำใดๆ อันขัดต่อบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ นอกจากการละเมิดอันร้ายแรงที่ได้นิยามไว้ในข้อต่อไป

ในทุกพฤติการณ์ บุคคลผู้ต้องหาจะต้องได้รับประโยชน์แห่งความคุ้มครองในการพิจารณาและการต่อสู้คดีโดยเป็นธรรมซึ่งเป็นการให้ความอนุเคราะห์ที่ไม่น้อยไปกว่าที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 105 และข้อต่อๆ ไป แห่งอนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ 130

การละเมิดอันร้ายแรงที่ได้กล่าวถึงในข้อก่อนนั้น ได้แก่การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้ หากได้กระทำต่อบุคคล หรือทรัพย์สินซึ่งอนุสัญญานี้ให้ความคุ้มครอง คือการฆ่าโดยเจตนา การทรมาน หรือการปฏิบัติอย่างไร้มนุษยธรรม รวมทั้งการทดลองทางชีววิทยา การกระทำให้เกิดความทุกข์ทรมานอย่างสาหัส หรือทำอันตรายแก่ร่างกายหรืออนามัยอย่างร้ายแรงโดยเจตนา การบังคับให้เชลยศึกเข้าประจำการในกองทหารของประเทศที่เป็นศัตรู หรือการกระทำโดยเจตนาให้เชลยศึกเสียสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยเที่ยงธรรมและตามระเบียบ ดังที่ได้กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้

ข้อ 131

อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะปลดเปลื้องตนเองหรืออัครภาคีอื่นใดจากความรับผิดชอบที่ตนเองหรืออัครภาคีอื่นมีอยู่เนื่องจากการละเมิดซึ่งได้กล่าวถึงในข้อก่อนนั้นมิได้

ข้อ 132

เมื่อมีคำร้องขอของภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่ง จะต้องจัดให้มีการสอบสวนเกี่ยวกับข้อกล่าวหาว่าได้มีการละเมิดอนุสัญญาขึ้นด้วยประการใดๆ โดยวิธีการตามที่ภาคีที่เกี่ยวข้องจะได้ตกลงกัน

หากไม่อาจตกลงกันได้ในวิธีการสำหรับการสอบสวนแล้วภาคีควรตกลงกันเลือกผู้ชี้ขาดขึ้นคนหนึ่ง ซึ่งจะตัดสินว่าจะต้องดำเนินการตามวิธีใด

เมื่อปรากฏชัดว่าได้มีการละเมิดแล้ว ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดการให้การละเมิดนั้นสิ้นสุดลง และกำจัดการละเมิดนั้นภายในเวลาสั้นที่สุดที่จะทำได้

หมวด 2

บทสุดท้าย

ข้อ 133

อนุสัญญานี้ได้จัดทำขึ้นเป็นภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส ตัวบททั้งสองเป็นอันถูกต้องเท่ากัน คณะมนตรีสหประชาชาติจะต้องจัดให้คำแปลของอนุสัญญานี้เป็นทางการเป็นภาษารัสเซียและภาษาสเปน

ข้อ 134

อนุสัญญานี้ให้เป็นอันใช้แทนอนุสัญญานับลงวันที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ. 1929 ในความสัมพันธ์ระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญา

ข้อ 135

ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่างๆ ซึ่งต้องผูกพันตามอนุสัญญากรุงเฮก ว่าด้วยกฎและประเพณีการสงครามทางบกไม่ว่าจะเป็นฉบับลงวันที่ 29 กรกฎาคม ค.ศ. 1899 หรือฉบับลงวันที่ 18 ตุลาคม ค.ศ. 1907 ก็ตามและซึ่งเป็นภาคีแห่งอนุสัญญานับนี้ นั่น อนุสัญญานับสุดท้ายนี้ให้ถือว่าเป็น ส่วนที่ 2 แห่งข้อบังคับที่ผนวกไว้ทำอนุสัญญากรุงเฮกดังกล่าวข้างต้นนั้น

ข้อ 136

อนุสัญญานับนี้ซึ่งลงวันที่วันนี้ เปิดให้ลงนามจนถึงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1940 ในนามของประเทศที่ได้มีผู้แทนไปในการประชุม ซึ่งได้เปิดขึ้น ณ เมืองเจนีวา เมื่อวันที่ 21 เมษายน ค.ศ. 1949 กับทั้งประเทศที่ได้มีผู้แทนเข้าร่วมในการประชุมครั้งนี้ แต่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญา ฉบับลงวันที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ. 1929

ข้อ 137

อนุสัญญาฉบับนี้จะต้องได้รับสัตยาบันโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ และจะต้องเก็บรักษาสัตยาบันสาส์นไว้ที่กรุงเบอร์ลิน

ให้จัดทำบันทึการส่งมอบสัตยาบันสาส์นแต่ละฉบับไว้ และให้คณะมนตรีสหพันธรัฐสวิสส่งสำเนาอันรับรองว่าถูกต้องไปให้ประเทศต่างๆ ที่ได้ลงนามไว้ หรือที่ได้แจ้งการภาคยานุวัติอนุสัญญาแล้ว

ข้อ 138

อนุสัญญาฉบับนี้จะเป็นอันมีผลบังคับใช้หกเดือนหลังจากที่ได้มีการมอบสัตยาบันสาส์นไว้แล้วไม่น้อยกว่าสองฉบับ

แต่นั้นไปอนุสัญญาจะเป็นอันมีผลบังคับใช้แก่อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายหกเดือนหลังจากที่ได้มอบสัตยาบันสาส์นแล้ว

ข้อ 139

ตั้งแต่วันที่ผลบังคับใช้เป็นต้นไป จะได้เปิดให้ประเทศใดๆ ที่มีได้ลงนามไว้ ทำการภาคยานุวัติอนุสัญญานี้ได้

ข้อ 140

การภาคยานุวัติจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังคณะมนตรีสหพันธรัฐสวิส และจะมีผลบังคับใช้หกเดือนหลังจากวันที่ได้รับทราบการแจ้งนั้น

คณะมนตรีสหพันธรัฐสวิสจะต้องแจ้งการภาคยานุวัติไปยังประเทศต่างๆ ที่ได้ลงนามไว้ หรือที่ได้แจ้งการภาคยานุวัติอนุสัญญาแล้ว

ข้อ 141

สถานการณ์ดังที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 2 และ 3 จะเกิดผลทันทีแก่สัตยาบันสาส์นที่ได้มอบไว้ และการภาคยานุวัติที่ได้แจ้งแล้วโดยภาคีคู่พิพาทก่อนหรือภายหลังการเริ่มสู้รบ หรือการยึดครอง คณะมนตรีสหพันธรัฐสวิสจะต้องแจ้งการสัตยาบันหรือการภาคยานุวัติใดๆ ที่ได้รับจากภาคีคู่พิพาทโดยวิธีที่เร็วที่สุด

ข้อ 142

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายย่อมมีเสรีภาพที่จะบอกเลิกอนุสัญญาฉบับนี้

การบอกเลิกนี้จะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังคณะมนตรีสหพันธรัฐสวิส ซึ่งจะได้ส่งต่อไปยังรัฐบาลของอัครภาคีผู้ทำสัญญาทั้งปวง

การบอกเลิกจะมีผลหนึ่งปีภายหลังที่ได้แจ้งไปให้คณะมนตรีสหพันธ์สวิสทราบ อย่างไรก็ตาม การบอกเลิกซึ่งได้แจ้งไปในขณะที่ประเทศที่บอกเลิกนั้นยังพัวพันอยู่ในการพิพาทใดๆ จะไม่มีผลจนกว่าจะได้ทำสันติภาพกันแล้ว และภายหลังที่การดำเนินการเกี่ยวกับการปล่อยตัวและการส่งตัวกลับประเทศเดิมของบุคคลที่ได้รับควบคุมครองจากอนุสัญญานี้ได้สิ้นสุดลงแล้ว

การบอกเลิก จะมีผลแต่เฉพาะที่เกี่ยวกับประเทศที่บอกเลิกเท่านั้น การบอกเลิกนี้จะไม่บั่นทอนพันธกรณีซึ่งภาคีคู่พิพาทยังจะต้องปฏิบัติตามโดยอาศัยหลักแห่งกฎหมายนานาชาติ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากขนบธรรมเนียมซึ่งเป็นที่รับรู้กันในระหว่างอารยชนจากกฎหมายแห่งมนุษยธรรมและจากความรู้สึกผิดชอบของมหาชน

ข้อ 143

คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องจัดการจดทะเบียนอนุสัญญานี้ไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการแห่งสหประชาชาติ คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องแจ้งบรรดาการให้สัตยาบัน การภาคยานุวัติ และการบอกเลิก ที่ตนได้รับเกี่ยวกับอนุสัญญานี้ให้สำนักงานเลขาธิการแห่งสหประชาชาติทราบด้วย

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ ซึ่งได้ส่งมอบสาส์นมอบอำนาจเต็มของตนไว้แล้ว ได้ลงนามในอนุสัญญานี้

ทำ ณ เมืองเจนีวา เมื่อวันที่ 12 เดือนสิงหาคม ค.ศ. 1949 เป็นภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส ดั้งฉบับจะได้เก็บรักษาไว้ ณ สำนักงานบรรณสารของสหพันธรัฐสวิส คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะจัดส่งสำเนาอนุสัญญาอันรับรองว่าถูกต้องแล้วไปยังแต่ละรัฐ ที่ได้ลงนามและรัฐที่ได้ทำการภาคยานุวัติอนุสัญญานี้

ภาคผนวกที่ 1

แบบความตกลงเกี่ยวกับการส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรง

และการพักอาศัยในประเทศที่เป็นกลางของเชลยศึก

ที่บาดเจ็บและป่วยไข้

(คู่มือ 110)

1. หลักการเพื่อการส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรงและการพักอาศัยในประเทศที่เป็นกลาง

ก. การส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรง

บุคคลต่อไปนี้จะได้รับการส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรง คือ

- (1) เชลยศึกทุกคนที่ โดยผลแห่งตรอมา ได้ป่วยเป็นโรคที่ทำให้พิการต่างๆ ดังนี้ คือ การสูญเสียแขนขา อัมพาต โรคข้อ หรือความพิการอย่างอื่น ๆ ซึ่งโดยความพิการนี้อย่างน้อยที่สุดได้แก่การสูญเสียมือข้างหนึ่ง หรือเท้าข้างหนึ่งหรือกรณีที่เทียบเท่ากับการสูญเสียมือข้างหนึ่งหรือเท้าข้างหนึ่ง

โดยไม่เป็นการเสื่อมเสียแก่การตีความที่เป็นคุณยิ่งไปกว่านี้ กรณีต่อไปนี้จะถือว่าเทียบเท่ากับการสูญเสียมือข้างหนึ่งหรือเท้าข้างหนึ่ง คือ

- ก) การสูญเสียมือข้างหนึ่งหรือสูญเสียนิ้วทั้งหมด หรือสูญเสียนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ของมือข้างหนึ่ง การสูญเสียเท้าหรือนิ้วเท้าทั้งหมดและส่วนเมตาตาร์ซาลส์ของเท้าข้างหนึ่ง
- ข) อันกิโลซิส การสูญเสียเนื้อเยื่อกระดูก การหดตัวหรือเสียรูปเนื่องจากแผลเป็นทำให้ข้อใหญ่ๆ ข้อหนึ่งเคลื่อนไหวมิได้หรือทำให้ข้อนิ้วทั้งหมดของมือข้างหนึ่งเคลื่อนไหวมิได้
- ค) ข้อเทียมแฝงของกระดูกยาว
- ง) การผิดรูปอันเนื่องมาจากกระดูกหักหรือการบาดเจ็บอย่างอื่นซึ่งเป็นอุปสรรคอย่างร้ายแรงต่อการหน้าที่และความสามารถรับน้ำหนัก
- (2) เชลยศึกที่บาดเจ็บทุกคน ซึ่งการบาดเจ็บนั้นเรื้อรังมาถึงขั้นที่การพยากรณ์โรคบ่งว่าจะไม่หายได้ ภายในหนึ่งปีนับจากวันที่ได้รับบาดเจ็บ ทั้งนี้ถึงแม้ว่าจะได้มีการปฏิบัติรักษาแล้วก็ตาม เป็นต้นว่า ในกรณีเหล่านี้คือ
- ก) กระสุนค้างในหัวใจ ถึงแม้ว่าคณะกรรมการแพทย์ผสมจะมีได้จับเค้าความผิดปกติอย่างร้ายแรง อย่างหนึ่งอย่างใดในขณะที่ทำการตรวจก็ตาม

- ข) เศษโลหะค้างในสมองหรือปอด ถึงแม้ว่าคณะกรรมการแพทย์ผสมไม่อาจจับเค้าปฏิกิริยาเฉพาะที่หรือทั่วไปในขณะที่ทำการตรวจก็ตาม
- ค) ไช้กระดูกอักเสบ ในเมื่อไม่อาจคาดหมายได้ว่าจะหายในระยะเวลาหนึ่งปี นับจากวันที่ได้รับบาดเจ็บ และซึ่งอาจเกิดผลเป็นอันกิโลซิสแห่งข้อหรือความเสียหายอย่างอื่น อันเทียบเท่ากับการสูญเสียมือข้างหนึ่งหรือเท้าข้างหนึ่ง
- ง) ข้อใหญ่ต่างๆ ถูกยิงหรือแทงทะลุและเป็นหนอง
- จ) การบาดเจ็บที่กะโหลกศีรษะซึ่งเนื้อเยื่อกระดูกสูญเสียหรือเคลื่อนไป
- ฉ) การบาดเจ็บหรือแผลไหม้ที่หน้าซึ่งเนื้อเยื่อสูญเสียและมีวิธีการทางการแพทย์ที่
- ช) การบาดเจ็บที่ไขสันหลัง
- ซ) วิทยาแห่งเส้นประสาทรอบนอกซึ่งลักษณะอาการที่ต่อเนื่องมาเทียบเท่ากับการสูญเสียมือข้างหนึ่งหรือเท้าข้างหนึ่ง และซึ่งในการรักษาให้หาย จะต้องใช้เวลาเกินกว่าหนึ่งปี นับจากวันที่ได้รับบาดเจ็บ เป็นต้นว่า บราเคียลหรือลัมโบซาครัลเพอิกซุส เส้นประสาทเมเดียนหรือซาดิตได้รับบาดเจ็บ รวมทั้งเส้นประสาทเรเดียลและคูปิตาล หรือเส้นประสาทแลตเตอร์าล โปปลิเตียล (N. Peroneus communis) และเส้นประสาทแลตเตอร์าล โปปลิเตียล (N. tibialis) ได้รับบาดเจ็บรวมกัน ฯลฯ อย่างไรก็ตามการบาดเจ็บแห่งเส้นประสาทเรเดียล (มัสดิวโลสปีราล) คิวบิตาลแลตเตอร์าลหรือเมเดียลโปปลิเตียล จะไม่เป็นเหตุให้มีการส่งตัวกลับประเทศเดิม เว้นแต่ในกรณีที่มีอาการหดตัวหรือเสียรูปหรืออาการรบกวนประเภทนิวโรโทรฟิคอย่างร้ายแรง
- ณ) ระบบปัสสาวะได้รับบาดเจ็บอันเป็นผลทำให้ไร้ความสามารถ
- (3) เชลยศึกที่ป่วยไข้ทุกคนซึ่งมีอาการเรื้อรังมาถึงขั้นที่การพยากรณ์โรคบ่งว่าจะไม่หายได้ภายในหนึ่งปีนับจากวันที่เกิดโรค แม้ว่าจะได้รับการปฏิบัติรักษาก็ตาม เป็นต้นว่าในกรณีดังนี้ คือ
- ก) วัณโรคแห่งอวัยวะไต ในระยะกำเริบซึ่งตามการพยากรณ์ทางการแพทย์ ไม่อาจที่จะรักษาให้หายได้ หรืออย่างน้อยที่สุดก็ไม่อาจได้รับการปฏิบัติรักษาให้มีผลดีขึ้นเป็นอย่างมากได้ในประเทศที่เป็นกลาง
- ข) เยื่อหุ้มปอดอักเสบชนิดเอกซุเดต
- ค) โรคร้ายแรงแห่งอวัยวะหัวใจที่มีสมุฏฐานที่ไม่ใช่วัณโรค ซึ่งสันนิษฐานว่าไม่อาจรักษาให้หายได้ เป็นต้นว่าเอพิเซมาแห่งปอดอย่างร้ายแรงโดยหลอดลมอักเสบด้วยหรือไม่ก็ตาม โรคที่ดื้อรั้ง หลอดลมอักเสบเรื้อรัง* นานกว่าหนึ่งปีในระหว่างถูกคุมขัง บรอนเคียคแทซิส* ฯลฯ

- ง) โรคเรื้อรังร้ายแรงแห่งระบบเลือดหมุนเวียน เป็นต้นว่าวิธีการที่ลึ้นและกล้ำเนื้อหัวใจอักเสบ* ซึ่งแสดงลักษณะอาการว่าการหมุนเวียนของเลือดวาลง ในระหว่างถูกคุมขังแม้ว่าคณะกรรมการแพทย์ผสมไม่อาจจับเค้าอาการเช่นนั้นในขณะที่ทำการตรวจก็ตาม โรคเกี่ยวกับเยื่อหุ้มหัวใจและหลอดเลือด (โรคบึงเกอร์ อนิวริซึมแห่งหลอดเลือดใหญ่) ฯลฯ
- จ) โรคเรื้อรังร้ายแรงแห่งอวัยวะย่อยอาหาร เป็นต้นว่า ผลกระทบเฉพาะอาหารหรือแอลกอฮอล์ โรคมตามอันสืบเนื่องมาจากการผ่าตัดกระทบอาหารที่ได้กระทำในระหว่างถูกคุมขัง กระทบอาหารอักเสบเรื้อรัง ลำไส้เล็กอักเสบหรือลำไส้ใหญ่อักเสบ ซึ่งเป็นมานานกว่าหนึ่งปี และเป็นผลถึงอาการต่างๆ ไปอย่างร้ายแรง โรคตับแข็ง ภาวะน้ำดีเรื้อรัง* ฯลฯ
- ฉ) โรคเรื้อรังร้ายแรงแห่งอวัยวะสืบพันธุ์-ปัสสาวะ เป็นต้นว่าโรคเรื้อรังแห่งไตกับบรรดาโรคที่เกิดขึ้นภายหลัง การตัดไตออกเพราะเหตุที่ไตเป็นวัณโรค กรวยไตอักเสบเรื้อรังหรือกระทบปัสสาวะอักเสบเรื้อรังไฮโดรเนฟโรซิส หรือกรวยไตเป็นหนอง โรคเฉพาะสตรีอย่างร้ายแรงเรื้อรังการมีครรภ์ปกติและความไม่ปกติทางสัติกรรม ซึ่งผู้ป่วยไม่อาจที่จะไปพักอาศัยในประเทศที่เป็นกลางได้ ฯลฯ
- ช) โรคเรื้อรังร้ายแรงแห่งระบบประสาทส่วนกลางและรอบนอก เป็นต้นว่า โรคจิตและโรคจิตประสาทที่เด่นชัดทั้งปวงเช่นฮิสเทรียอย่างร้ายแรง โรคจิตประสาทอย่างร้ายแรงเนื่องจากถูกคุมขัง ฯลฯ ซึ่งผู้ชำนาญพิเศษได้รับรองแล้ว โรคลมบ้าหมูใด ๆ ที่อายุรแพทย์แห่งค่ายได้รับรองแล้ว อาร์เทรีโอสเกลโรซิสแห่งสมอง เส้นประสาทอักเสบเรื้อรังนานเกินกว่าหนึ่งปี ฯลฯ
- ซ) โรคเรื้อรังร้ายแรงแห่งระบบนิ่วโร-เวเจเตติฟ ซึ่งทำให้ความสมบูรณ์ทางจิตหรือทางกายลดน้อยลงเป็นอย่างมากน้ำหนักตัวลดลงและอาการอ่อนเพลียโดยทั่วไปอย่างสังเกตได้
- ฌ) ตาบอดทั้งสองข้าง หรือตาบอดข้างเดียวในเมื่อทัศนภาพแห่งตาอีกข้างหนึ่งอยู่ในระดับน้อยกว่า 1 ถึงแม้ว่าจะได้ใช้แว่นตาแก้ไขแล้วก็ตาม ความเฉียบแหลมทัศนภาพลดน้อยลงในกรณีที่ไม่อาจทำให้สมบูรณ์ด้วยการแก้ไขให้ตาอย่างน้อยที่สุดข้างหนึ่งมีความเฉียบแหลมในระดับ $\frac{1}{2}$ * โรคตาที่ร้ายแรงอื่น ๆ เป็นต้นว่า เกลาโคมา ม่านตาอักเสบ คอร์รอยไอดีซิส ริตีสตีดวงตา ฯลฯ
- ฎ) ความไม่ปกติทางโสต เช่น หูหนวกข้างหนึ่งโดยสิ้นเชิง ถ้าหูอีกข้างหนึ่งไม่ได้ยินคำพูดธรรมดาในระยะหนึ่งเมตร ฯลฯ
- ฏ) โรคร้ายแรงแห่งเมตะโบลิซึม เช่น โรคเบาหวานซึ่งต้องปฏิบัติรักษาด้วยอินซูลิน ฯลฯ

* คำวินิจฉัยของคณะกรรมการแพทย์ผสมจะได้ยึดถือเป็นส่วนใหญ่ตามบันทึกที่ได้เก็บรักษาไว้โดยอายุรแพทย์และศัลยแพทย์แห่งค่ายที่มีสัญชาติเดียวกันกับเชลยศึกหรือตามการตรวจของผู้ชำนาญพิเศษทางการแพทย์ของประเทศที่กักคุม

- ฎ) ความไม่ปกติอย่างร้ายแรงแห่งต่อมเอนโดกริน เป็นต้นว่า ไทโรตอกซีโคซิส ไฮโปไทรอยซิส โรคแอดดิสัน ซิมมอนด์ส-คาเคกเซียเตตะนี ฯลฯ
- ฐ) ความไม่ปกติอย่างร้ายแรงละเอียดแห่งอวัยวะผลิตเลือด
- ท) ความเป็นพิษเรื้อรังอย่างร้ายแรง เป็นต้นว่า ตะกั่วเป็นพิษ พรอทเป็นพิษ มอร์ฟินเป็นพิษ โคคาอินเป็นพิษ อัลกอฮอล์เป็นพิษ ก๊าซหรือรังสีเป็นพิษ ฯลฯ
- ฑ) โรคเรื้อรังของอวัยวะเคลื่อนไหวซึ่งมีความไม่ปกติทางการหน้าที่อย่างชัดเจน เป็นต้นว่า ซ้ออัสกสผิดปกติรูปโพลีอาร์ทริติสเรื้อรังก้าวหน้าประณภูมิและทุติยะภูมิ รูมาติซึมซึ่งมีอาการร้ายแรง ฯลฯ
- ณ) โรคผิวหนังเรื้อรังร้ายแรงที่ไม่อาจรักษาให้หายได้
- ด) โรคเนื้องอกร้ายใด ๆ
- ต) โรคติดต่อเรื้อรังร้ายแรงซึ่งเป็นมาเป็นเวลาหนึ่งปีภายหลังที่ได้เกิดโรค เป็นต้นว่า มาลาเลีย ซึ่งมีความเสื่อมโทรมทางอวัยวะอย่างเด่นชัด โรคบิดชนิดอมิบาหรือบะซิลลัสซึ่งมีลักษณะอาการร้ายแรง ชิฟิลิสอวัยวะภายในระยะตติยะภูมิซึ่งต่อต้านการปฏิบัติรักษา โรคเรื้อน ฯลฯ
- ถ) ภาวะขาดวิตามินอย่างร้ายแรงหรือภาวะขาดอาหารอย่างร้ายแรง

ข.การพักอาศัยในประเทศที่เป็นกลาง

บุคคลต่อไปนี้จะได้รับการพักอาศัยในประเทศที่เป็นกลาง คือ

- (1) เซลยศึกที่บาดเจ็บทุกคนซึ่งไม่อาจรักษาให้หายได้ในระหว่างถูกคุมขัง แต่อาจที่จะรักษาให้หายได้หรือช่วยให้อาการดีขึ้นเป็นอย่างมากได้โดยการพักอาศัยในประเทศที่เป็นกลาง
- (2) เซลยศึกที่ป่วยเป็นวัณโรคในรูปใด ๆ แห่งอวัยวะใด ๆ ก็ตามซึ่งการปฏิบัติรักษาในประเทศที่เป็นกลางย่อมทำให้หายโรคได้ หรืออย่างน้อยที่สุดก็ทำให้อาการดีขึ้นเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เว้นแต่วัณโรคปฐมภูมิที่ได้รับการรักษาให้หายแล้วก่อนการถูกคุมขัง
- (3) เซลยศึกที่ป่วยเป็นโรคซึ่งต้องการการปฏิบัติรักษาเกี่ยวกับอวัยวะหัวใจ อวัยวะระบบเลือดหมุนเวียน อวัยวะย่อยอาหาร อวัยวะระบบประสาท อวัยวะการรับรู้ อวัยวะสืบพันธุ์-ปัสสาวะ ผิวหนัง อวัยวะเคลื่อนไหว ฯลฯ ถ้าหากว่าการปฏิบัติรักษาจะเป็นผลดีขึ้นอย่างชัดเจนในประเทศที่เป็นกลางยิ่งกว่าในที่คุมขัง

- (4) เซลยศึกที่ได้รับการผ่าตัดเอาไตออกเนื่องจากเป็นโรคไต ๆ ที่มีใช้ไตโรคในไตที่คุมขัง เซลยศึกที่เป็นโรคไขกระดูกอักเสบ ซึ่งกำลังจะหายหรือสงบอยู่ โรคเบาหวานที่ไม่ต้องปฏิบัติรักษาด้วยอินซูลิน ฯลฯ
- (5) เซลยศึกที่ป่วยเป็นโรคนิวโรซิสเนื่องจากสงครามหรือถูกคุมขัง
- ผู้เป็นโรคนิวโรซิสเนื่องจากถูกคุมขังซึ่งไม่อาจรักษาให้หายได้ภายหลังที่พักอาศัยในประเทศที่เป็นกลางแล้ว 3 เดือน หรือซึ่งภายหลังระยะเวลานั้นยังรักษาไม่หายได้อย่างสมบูรณ์ จะได้รับการส่งตัวกลับประเทศเดิม
- (6) เซลยศึกทุกคนที่ป่วยด้วยความเป็นพิษเรื้อรัง (ก๊าซโลหะอัลกาลอยด์ ฯลฯ เป็นพิษ) ซึ่งมีทางที่จะรักษาให้หายได้ดีเป็นพิเศษในประเทศที่เป็นกลาง
- (7) เซลยศึกสตรีทุกคนที่มีครรภ์หรือเป็นมารดาซึ่งมีทารกและบุตรเล็กๆ อยู่ด้วย
- เซลยศึกที่ป่วยด้วยโรคต่อไปนี้จะไม่ได้รับการพักอาศัยในประเทศที่เป็นกลาง คือ
- (1) โรคจิตเรื้อรังที่ได้รับการตรวจรักษาแล้วทุกชนิด
 - (2) โรคประสาททางอวัยวะหรือทางกรงประสาทที่ทุกชนิดที่ถือกันว่าไม่อาจรักษาให้หายได้
 - (3) โรคติดต่อทุกชนิดในระยะเวลาซึ่งอาจติดต่อได้ นอกจากวัณโรค

2. ข้อสังเกตทั่วไป

- (1) บรรดาเงื่อนไขที่ได้ให้ไว้ นั้น โดยทั่วไปให้ตีความและให้ใช้ด้วยเจตนารมณ์ที่กว้างที่สุดโรคประสาทและโรคจิตต่างๆ อันเนื่องจากสงครามหรือถูกคุมขัง รวมทั้งรายป่วยด้วยโรคทุกระยะ ย่อมจะได้รับประโยชน์จากการตีความอย่างกว้างขวาง เซลยศึกที่ได้รับบาดเจ็บหลายแห่งซึ่งแต่ละแผลโดยลำพังยังไม่เป็นเหตุให้ส่งตัวกลับประเทศเดิมนั้น จะต้องได้รับการตรวจด้วยเจตนารมณ์อย่างเดียวกัน โดยคำนึงถึงอันตรายทางจิตอันเนื่องจากบาดเจ็บหลายแห่งของเซลยศึกนั้น ๆ
- (2) รายป่วยทั้งปวงที่ไม่เป็นปัญหาและมีสิทธิรับการส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรง (แขนขาขาด ตาบอด หรือหูหนวกโดยสิ้นเชิง วัณโรคแห่งปอดชนิดมีเชื้อออก จิตฟั่นเฟือน เนื่องจากร้าย ฯลฯ) จะได้รับการตรวจและส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยเร็วที่สุด โดยอายุรแพทย์แห่งค่ายหรือโดยคณะกรรมการแพทย์ทหารที่ประเทศที่กักคุมได้แต่งตั้งขึ้น
- (3) การบาดเจ็บและโรคต่างๆ ซึ่งมีอยู่ก่อนสงครามและมีได้มีอาการทรุดโทรมลงไปอีกรวมทั้งการบาดเจ็บจากสงครามซึ่งมิได้ขัดขวางต่อการปฏิบัติหน้าที่ทางทหารต่อไป จะมีได้รับการส่งตัวกลับประเทศเดิม

- (4) ให้ตีความและให้ใช้บทบัญญัติแห่งภาคผนวกนี้ในทำนองที่คล้ายกันในประเทศคู่พิพาททั้งปวง ประเทศและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะได้ให้ความสะดวกที่จำเป็นทั้งปวงแก่คณะกรรมการแพทย์ผสมในการปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จลุล่วงไป
- (5) แบบตัวอย่างที่ได้กล่าวอ้างไว้ในข้อ 1 ข้างต้นนั้น เป็นแต่เพียงกรณีแบบอย่างเท่านั้น กรณีที่มีโต้แย้งกันกับบทบัญญัติเหล่านี้โดยตรงจะได้รับการพิจารณาตามเจตนารมณ์แห่งบทบัญญัติในข้อ 110 ของอนุสัญญาฉบับนี้และตามเจตนารมณ์แห่งหลักการที่ได้วางไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้

ภาคผนวกที่ 2

ข้อบังคับเกี่ยวกับคณะกรรมการแพทยผสม
(ดูข้อ 112)

ข้อ 1

คณะกรรมการแพทยผสมตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 112 แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ให้ประกอบด้วยกรรมการสามคน สองคนในจำนวนนั้นจะต้องเป็นคนของประเทศที่เป็นกลาง คนที่สามเป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากประเทศที่กักคุมให้กรรมการที่เป็นกลางคนหนึ่งเป็นประธาน

ข้อ 2

กรรมการที่เป็นกลางทั้งสองคนจะต้องได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศด้วยความยินยอมของประเทศที่คุ้มครอง โดยการร้องขอของประเทศที่กักคุม บุคคลทั้งสองนี้อาจมีภูมิลำเนาภายในประเทศเดิมของตนในประเทศที่เป็นกลางอื่นใด หรือในอาณาเขตของประเทศที่กักคุมก็ได้

ข้อ 3

กรรมการที่เป็นกลางจะต้องได้รับความเห็นชอบของภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้องซึ่งจะแจ้งความเห็นชอบของตนไปยังคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศและประเทศที่คุ้มครอง เมื่อได้แจ้งให้ทราบดังนี้แล้วให้ถือว่ากรรมการที่เป็นกลางนั้นได้รับการแต่งตั้งแล้วโดยสมบูรณ์

ข้อ 4

ให้แต่งตั้งกรรมการผู้ช่วยขึ้นตามจำนวนพอเพียงที่จะทำการแทนกรรมการประจำปีได้เมื่อมีกรณีจำเป็น กรรมการผู้ช่วยนี้ให้แต่งตั้งขึ้นพร้อมกับกรรมการประจำหรืออย่างน้อยโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้

ข้อ 5

หากว่าด้วยเหตุผลใดๆ ก็ตาม คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศไม่สามารถดำเนินการแต่งตั้งกรรมการที่เป็นกลางได้ ให้ประเทศที่เป็นผู้รักษาสถาปัตยกรรมของเซลยศึกเป็นผู้พิจารณาดำเนินการแต่งตั้งขึ้น

ข้อ 6

กรรมการที่เป็นกลางนั้นเท่าที่จะพึงกระทำได้ จะต้องเป็นศัลยแพทย์คนหนึ่ง และอีกคนหนึ่งจะต้องเป็นอายุรแพทย์

ข้อ 7

กรรมการที่เป็นกลางจะต้องเป็นอิสระอย่างสมบูรณ์จากภาคีคู่พิพาทซึ่งจะได้อำนวยความสะดวกทั้งปวงให้แก่กรรมการเหล่านี้ในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ

ข้อ 8

โดยความตกลงกับประเทศที่กักคุม คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศในขณะทำการแต่งตั้งตามบัญญัติไว้ในข้อ 2 และ 4 แห่งข้อบังคับฉบับนี้จะได้กำหนดหน้าที่ของผู้ได้รับแต่งตั้งไว้

ข้อ 9

ให้คณะกรรมการแพทย์ผสมเริ่มปฏิบัติงานโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้หลังจากที่กรรมการที่เป็นกลางได้รับความเห็นชอบแล้ว และไม่ว่าในกรณีใดๆ ให้เริ่มภายในระยะเวลาสามเดือนนับแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบเช่นว่านี้

ข้อ 10

คณะกรรมการแพทย์ผสมจะได้ทำการตรวจบรรดาเชลยศึกที่ระบุไว้ในข้อ 113 แห่งอนุสัญญา คณะกรรมการจะได้เสนอให้ส่งตัวกลับประเทศเดิมไม่ยอมให้ส่งตัวกลับประเทศเดิม หรือเลื่อนการตรวจไปภายหลัง มติของคณะกรรมการนั้นให้ถือเสียงข้างมาก

ข้อ 11

มติของคณะกรรมการแพทย์ผสมในแต่ละกรณีนั้น ให้แจ้งให้ประเทศที่กักคุมทราบระหว่างเดือนต่อจากที่คณะกรรมการได้ไปทำการเยี่ยมเยียนประเทศที่คุมครอง และคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ คณะกรรมการแพทย์ผสมจะต้องแจ้งให้เชลยศึกแต่ละคนที่ได้ผ่านการตรวจแล้วทราบมติด้วยและให้ออกหนังสือสำคัญตามแบบตัวอย่างซึ่งผนวกไว้ทำอนุสัญญาฉบับนี้แก่ผู้ที่ได้เสนอให้ส่งตัวกลับประเทศเดิม

ข้อ 12

ประเทศที่กักคุมจะต้องปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการแพทย์ผสมภายในระยะเวลาสามเดือนนับแต่ที่ได้รับทราบการแจ้งมตินั้น

ข้อ 13

หากไม่มีอายุรแพทย์ที่เป็นกลางในประเทศซึ่งจะต้องมีคณะกรรมการแพทย์ผสม และถ้าเป็นด้วยเหตุใดก็ดี ไม่อาจทำการแต่งตั้งแพทย์ที่เป็นกลางซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศอื่น ประเทศที่กักคุม ด้วยความเห็นชอบของประเทศที่คุมครอง จะต้องจัดตั้งคณะกรรมการแพทย์ขึ้นเพื่อปฏิบัติหน้าที่อย่างเดียวกับคณะกรรมการแพทย์ผสม ภายใต้บทบัญญัติแห่งข้อ 1, 2, 3, 4, 5 และ 6 แห่งข้อบังคับฉบับนี้

ข้อ 14

คณะกรรมการแพทย์ผสมจะต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นการประจำและจะต้องเยี่ยมค่ายหนึ่งๆ โดยมีระยะเวลา
ห่างกันคราวละไม่เกินหกเดือน

ภาคผนวกที่ 3

ข้อบังคับเกี่ยวกับการบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวม
(ดูข้อ 73)

ข้อ 1

ผู้แทนเฉลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้แจกจ่ายสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมที่ส่งมาอันอยู่ในความรับผิดชอบของตน ให้แก่เฉลยศึกทุกคนที่อยู่ภายใต้การปกครองแห่งค่ายของผู้แทนนั้นๆ รวมทั้งผู้ที่อยู่ในโรงพยาบาลหรือในเรือนจำ หรือในสถานที่เพื่อการลงทัณฑ์อื่นๆ

ข้อ 2

การแจกจ่ายสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมที่ส่งมานั้น ให้จัดการไปตามคำสั่งของผู้ให้และตามแผนการที่ผู้แทนเฉลยศึกได้กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามการจ่ายพัสดุทางการแพทย์นั้นชอบที่จะต้องจัดทำไปโดยความตกลงกับนายทหารแพทย์อาวุโส ซึ่งอาจให้ตวันการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวนี้ได้ ทั้งในโรงพยาบาลและในสถานพยาบาล หากเป็นการจำเป็นแก่คนไข้ของตน การแจกจ่ายจะต้องจัดทำไปด้วยความเป็นธรรมเสมอไป ภายในขอบเขตที่ได้กำหนดไว้

ข้อ 3

ผู้แทนเฉลยศึกดังกล่าวหรือผู้ช่วยจะต้องได้รับอนุญาตให้ไปยังสถานที่ซึ่งเครื่องอุปโภคบรรเทาทุกข์มาถึง อันตั้งอยู่ใกล้ค่ายของบุคคลเหล่านั้นเพื่อที่ผู้แทนเฉลยศึกหรือผู้ช่วยจะสามารถตรวจตราคุณภาพและปริมาณสิ่งของที่ได้รับและเพื่อจัดทำรายงานละเอียดในเรื่องนี้สำหรับผู้ให้

ข้อ 4

ผู้แทนเฉลยศึกจะต้องได้รับความสะดวกที่จำเป็นเพื่อตรวจตราว่า การแจกจ่ายสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมในหน่วยย่อยและหน่วยผนวกต่างๆ แห่งค่ายของตนนั้นได้ทำตามคำสั่งของตนหรือไม่

ข้อ 5

ผู้แทนเฉลยศึกจะต้องได้รับอนุญาตให้กรอก และจัดให้ผู้แทนเฉลยศึกในกองแรงงานต่างๆ หรือนายทหารแพทย์อาวุโสแห่งสถานที่พยาบาลและโรงพยาบาลกรอกแบบหรือคำถามต่างๆ ที่จะส่งให้ผู้ให้ เกี่ยวกับเครื่องอุปโภคบริโภคบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวม (การแจกจ่าย ความต้องการ ประมาณ ฯลฯ) แบบและคำถามเช่นว่านี้เมื่อได้กรอกเสร็จแล้ว ให้จัดส่งไปให้ผู้ให้โดยมิชักช้า

ข้อ 6

เพื่อจัดให้การแจกจ่ายสิ่งของบรรเทาทุกข์ส่วนรวมแก่พลยศในค่ายเป็นไปด้วยความสม่ำเสมอ และเพื่อเผชิญกับความจำเป็นซึ่งอาจเกิดขึ้นเพราะมีพลยศชุดใหม่มาถึง ผู้แทนพลยศจะต้องได้รับอนุญาตให้จัดเพิ่มพูนและรักษาสิ่งของบรรเทาทุกข์ส่วนรวมเป็นส่วนสำรองไว้ให้เพียงพอก็ได้ เพื่อการนี้ผู้แทนจะต้องมีโรงเก็บของไว้ใช้ตามสมควร โรงเก็บของแต่ละแห่งจะต้องมีกุญแจสองชุด ผู้แทนพลยศเก็บรักษา ลูกกุญแจไว้ชุดหนึ่ง และผู้บัญชาการค่ายเก็บรักษาลูกกุญแจอีกชุดหนึ่งไว้

ข้อ 7

เมื่อมีการส่งเครื่องนุ่งห่มส่วนรวมมาให้ พลยศแต่ละคนคงเก็บเครื่องนุ่งห่มไว้ในครอบครองได้อย่างน้อยคนละหนึ่งชุด หากพลยศผู้หนึ่งมีเครื่องนุ่งห่มมากกว่าหนึ่งชุด ผู้แทนพลยศจะได้รับอนุญาตให้เรียกเครื่องนุ่งห่มส่วนที่เกินจากผู้ที่มีเครื่องนุ่งห่มจำนวนมากชุดที่สุดหรือเฉพาะบางสิ่งที่มีเกินกว่าหนึ่งชิ้น หากการกระทำเช่นนี้เป็นประจำเพื่อนำมาจ่ายให้แก่พลยศที่มีน้อยกว่า อย่างไรก็ตาม ห้ามมิให้ผู้แทนพลยศเรียกเครื่องนุ่งห่มชิ้นใน ถุงเท้าหรือรองเท้า อันเป็นชุดที่สอง เว้นแต่การกระทำเช่นนี้เป็นวิธีเดียวที่จะจัดหาให้แก่พลยศที่ไม่มีของเหล่านี้เลย

ข้อ 8

อัครราชทูตผู้ทำสัญญาและโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กักคุมจะต้องอนุญาตเท่าที่จะกระทำได้และภายใต้ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดหาเครื่องอุปโภคบริโภคให้แก่ประชากร ในอันที่จะจัดซื้อสิ่งของต่างๆ ที่จะต้องผลิตขึ้นในอาณาเขตของตน เพื่อแจกจ่ายบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมของพลยศ ประเทศต่างๆ เหล่านี้จะต้องอำนวยความสะดวกในการโอนเงินและการดำเนินการตามวิธีการคลัง ซึ่งมีลักษณะในทางเทคนิคหรือในทางปกครองที่ใช้เกี่ยวกับการจัดซื้อดังกล่าวนี้

ข้อ 9

บทบัญญัติดังกล่าวมาข้างต้นนั้นจะไม่เป็นอุปสรรคต่อสิทธิของพลยศที่จะรับสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมก่อนที่ตนได้มาถึงค่ายหรือในระหว่างโยกย้าย หรือจะไม่เป็นอุปสรรคต่อการที่ผู้แทนของประเทศที่คุ้มครอง ผู้แทนของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ หรือผู้แทนขององค์การอื่นใดซึ่งให้ความช่วยเหลือแก่พลยศ ซึ่งอาจรับผิดชอบในการจัดส่งเครื่องอุปโภคบริโภคเช่นว่านั้น ในอันที่จะทำการแจกจ่ายสิ่งของดังกล่าวแก่ผู้รับด้วยวิธีการอื่นใดซึ่งตนเห็นสมควร

ภาคผนวกที่ 4

ข. บัตรจับกุม
(คู่มือ 70)

1. ด้านหน้า	ไปรษณีย์สำหรับเชลยศึก		ยกเว้นค่าไปรษณียากร
	บัตรจับกุมสำหรับเชลยศึก		
	สำคัญ	คณะกรรมการกาชาด ระหว่างประเทศ	
	<p>บัตรนี้จะต้องให้เชลยแต่ละคนกรอกข้อความในทันทีที่ผู้นั้นถูกจับเป็นเชลย และทุก ๆ ครั้งที่ผู้นั้นมีการเปลี่ยนตำบลที่อยู่ (โดยถูกย้ายไปเข้าอยู่ในโรงพยาบาลหรือในค่ายแห่งอื่น)</p> <p>บัตรนี้ไม่เกี่ยวกับบัตรพิเศษซึ่งเชลยแต่ละคนได้รับอนุญาตให้ส่งไปยังญาติพี่น้องของตน สำนักตัวแทนกลางสำหรับเชลยศึก</p>	เจนีวา	
		สวิสเซอร์แลนด์	
2. ด้านหลัง	เขียนให้ชัดเจนและใช้อักษรใหญ่		
	1. ประเทศซึ่งเชลยสังกัดอยู่.....		
	2. นามสกุล	3. นามตัว (เขียนเต็ม)	4. นามตัวของบิดา
	5. วันที่เกิด	6. สถานที่เกิด	
	7. ยศ.....		
	8. เลขหมายประจำตัวในกองทัพ		
	9. ตำบลที่อยู่ของญาติสนิท.....		
	*10. ถูกจับเป็นเชลยเมื่อ (หรือ) มาจาก (ค่ายหมายเลข, โรงพยาบาล, ฯลฯ)		
	*11. ก)อนามัยดี, ข)ไม่บาดเจ็บ, ค)หายเป็นปกติแล้ว ง)พักฟื้น จ)ป่วยใช้ฉ)บาดเจ็บเล็กน้อย ช)บาดเจ็บสาหัส		
	12. ตำบลที่อยู่ปัจจุบันของข้าพเจ้า: เลขหมายประจำตัวเชลยที่..... ชื่อค่าย.....		
	13. วันที่		
	14. ลายมือชื่อ.....		
	* ขีดฆ่าส่วนที่ไม่ใช้-อย่าเติมหมายเหตุอื่นใด-ดูคำอธิบายด้านหลัง		

หมายเหตุ แบบเอกสารนี้ควรทำเป็นสองหรือสามภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำเป็นภาษาของเชลยเอง และเป็นภาษาของประเทศที่กักคุม ขนาดจริง : 15x10.5 ซม.

ภาคผนวกที่ 4

ค.บัตรและจดหมายติดต่อกัน (คู่มือ 17)

2.จดหมาย

ไปรษณีย์สำหรับเฉลยศึก

ยกเว้นค่าไปรษณียากร

ถึง

สถานที่ส่งถึง

ถนน

ประเทศ

จังหวัด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

: ผู้ส่ง

หมายเหตุ :- แบบบัตรทำเป็นสองหรือสามภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำเป็นภาษาของตนเอง และภาษาของประเทศที่กักคุมให้พ้นตามรอยจุด ส่วนบนสุด
สอดเข้าไปในช่อง (ตรงเครื่องหมาย) และมีลักษณะเป็นของจดหมาย ด้านหลัง มีเส้นเช่นเดียวกับด้านหลังของไปรษณียบัตร ดังข้างบนนี้ (ดูภาคผนวกที่ 4 ค.1)
มีที่ได้ 250 คำ ซึ่งตลยจะเขียนได้ตามพอใจ ขนาดจริงของแบบเมื่อแยกออก : 29x15 ซม.

ภาคผนวกที่ 4

ง.แจ้งความมรณกรรม
(คู่มือ 120)

(ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ)	แจ้งความมรณกรรม
	ประเทศซึ่งเชลยได้ สังกัดอยู่
นามสกุลและนามตัว	
นามตัวของบิดา	
สถานที่และวันที่เกิด	
สถานที่และวันที่มีरणะ	
ยศและเลขหมายประจำตัวในกองทัพ (ตามที่ปรากฏอยู่บนแผ่นโลหะประจำตัว)	
ตำบลที่อยู่ของญาติสนิท	
ถูกจับเป็นเชลยที่ไหนและเมื่อใด ?	
สาเหตุและพฤติการณ์แห่งมรณกรรม	
สถานที่ฝัง	
หลุมฝังศพมีเครื่องหมายไว้หรือไม่ และครอบครัวจะสามารถค้นพบในภายหลังหรือไม่ ?	
ประเทศที่กักคุมได้เก็บรักษาทรัพย์ส่วนตัวไว้ หรือได้ส่งทรัพย์นั้นไปพร้อม กับ แจ้งความมรณกรรมฉบับนี้ ?	
ถ้าได้ส่งไปแล้วส่งผ่านสำนักตัวแทนใด ?	
บุคคลผู้หนึ่งผู้ใดที่ได้รักษาพยาบาลผู้ตายใน ขณะป่วยไข้หรือในเวลาใกล้สิ้นใจ (แพทย์, นางพยาบาล, บรรพชิตทางศาสนา, เพื่อนเชลยด้วยกัน) จะสามารถให้ข้อความโดยย่อ เกี่ยวกับพฤติการณ์แห่งมรณกรรมและการฝังศพไว้ ณ ที่นี้หรือในใบแนบต่างหากได้หรือไม่ ?	
(วันที่ ตราประจำและลายมือชื่อ ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ)	ลายมือชื่อและตำบลที่อยู่ของพยานสองคน :

หมายเหตุ :- แบบนี้ควรทำเป็นสองหรือสามภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำเป็นภาษาของเชลยเอง
และภาษาของประเทศที่กักคุม ขนาดจริงของแบบ : 21x30 ซม.

ภาคผนวกที่ 4

จ.หนังสือสำคัญในการส่งตัวกลับประเทศเดิม
(ดูภาคผนวกที่ 2 ข้อ 11)

หนังสือสำคัญในการส่งตัวกลับประเทศเดิม

วันที่ :

ค่าย :

โรงพยาบาล :

นามสกุล :

นามตัว :

วันเกิด :

ยศ :

เลขหมายประจำตัวในกองทัพ :

เลขหมายประจำตัวเชลย :

บาดแผล - โรค :

มติของคณะกรรมการ :

ประธาน
คณะกรรมการการแพทย์ผสม :

A = ให้ส่งตัวกลับประเทศเดิมโดยตรง

B = ให้พักอาศัยในประเทศที่เป็นกลาง

NC = ทำการตรวจใหม่โดยคณะกรรมการในคราวต่อไป

ภาคผนวกที่ 5

ตัวอย่าง : ข้อบังคับเกี่ยวกับการส่งเงินโดยเชลยศึก

ไปยังประเทศของเชลยเอง

(ดูข้อ 63)

- 1) ใบแจ้งความที่กล่าวไว้ในข้อ 63 วรรค 3 นั้น ให้แสดงรายการดังต่อไปนี้ คือ
 - ก) เลขหมายตามที่กำหนดไว้ในข้อ 17 ยศ นามสกุล และนามตัวของเชลยศึกผู้ทำการส่งเงิน
 - ข) นามสกุลและตำบลที่อยู่ของผู้รับเงินในประเทศเดิม
 - ค) จำนวนเงินซึ่งจะต้องจ่ายในสกุลเงินตราของประเทศที่กักคุม
- 2) เชลยศึกจะต้องลงลายมือชื่อในใบแจ้งความนี้หากเขียนหนังสือไม่เป็นให้เชลยศึกผู้นั้นลงแกงไต โดยมีพยานรับรอง และให้ผู้แทนเชลยลงนามกำกับ
- 3) ผู้บัญชาการค่ายจะได้ออกหนังสือสำคัญควบไปกับใบแจ้งความนี้ รับรองว่าเชลยศึกผู้นั้นมีบัญชีเป็นเจ้าหนี้ไม่ต่ำกว่าจำนวนเงินที่เชลยผู้นั้นจะต้องจ่าย
- 4) ใบแจ้งความนี้อาจทำในรูปรายการได้ รายการดังกล่าวแต่ละแผ่นจะต้องได้รับการรับรองว่าจริงโดยผู้แทนเชลยศึก และให้ผู้บัญชาการค่ายรับรองว่าถูกต้องด้วย

อนุสัญญาเจนีวา

เกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลพลเรือนในเวลาสงคราม

ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949

ผู้ลงนามข้างทำยนี้ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจเต็มของรัฐบาลที่ได้มีผู้แทนไปในการประชุมทางการทูต ที่ได้จัดให้มีขึ้น ณ เมืองเจนีวา ตั้งแต่วันที่ 21 เมษายน ถึงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 เพื่อจัดทำอนุสัญญาเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลพลเรือนในเวลาสงคราม ได้ตกลงกัน ดังต่อไปนี้

ภาค 1

บททั่วไป

ข้อ 1

บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญารับที่จะเคารพและจะจัดประกันให้เคารพอนุสัญญาฉบับนี้ในทุกพฤติการณ์

ข้อ 2

นอกจากบทบัญญัติที่จะต้องใช้บังคับในยามสงบแล้ว ให้ใช้อนุสัญญาฉบับนี้บังคับแก่บรรดากรณีสงครามที่ได้มีการประกาศ หรือกรณีพิพาทกันด้วยอาวุธอย่างอื่นใดซึ่งอาจเกิดขึ้นระหว่างอัครภาคีผู้ทำสัญญาสองฝ่ายหรือกว่านั้นขึ้นไป แม้ว่าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะมีได้รับรองว่ามีสถานสงครามก็ตาม

อนุสัญญานี้ให้ใช้บังคับแก่บรรดากรณีการยึดครองอาณาเขตบางส่วน หรือทั้งหมดของอัครภาคีผู้ทำสัญญาด้วย แม้ว่ากรยึดครองดังกล่าวจะมีได้ประสพการต่อต้านด้วยอาวุธก็ตาม

แม้ว่าประเทศที่พิพาทกันประเทศหนึ่งจะได้เป็นภาคีอนุสัญญาฉบับนี้ก็ตาม ประเทศที่เป็นภาคียังคงมีความผูกพันตามอนุสัญญานี้ในความสัมพันธ์ระหว่างกันและกัน ยิ่งกว่านั้นบรรดาประเทศดังกล่าวแล้วยังต้องมีความผูกพันตามอนุสัญญานี้ในความสัมพันธ์กับประเทศที่มีได้เป็นภาคีนั้นด้วย หากว่าประเทศนั้นยอมรับและใช้บทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้

ข้อ 3

ในกรณีที่มีการพิพาทกันด้วยอาวุธอันมิได้มีลักษณะเป็นกรณีระหว่างประเทศเกิดขึ้นในอาณาเขตของอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องมีความผูกพันที่จะใช้บทบัญญัติต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย คือ

- (1) บุคคลซึ่งมิได้เข้าร่วมในการสู้รบโดยตรงรวมทั้งผู้สังกัดในกองทัพซึ่งได้วางอาวุธแล้ว และผู้ซึ่งถูกกันออกจากการต่อสู้เพราะป่วยไข้ บาดเจ็บ ถูกกักคุม หรือเพราะเหตุอื่นใดก็ตาม ไม่ว่าพฤติการณ์ใดๆ จะต้องได้รับการปฏิบัติด้วยมนุษยธรรม โดยไม่คำนึงถึงลักษณะความแตกต่างอันเป็นผลเสื่อมเสียเนื่องมาจากเชื้อชาติ ศาสนา หรือลัทธิ ความเชื่อถือ เพศ กำเนิด หรือความมั่งมี หรือเหตุอื่นใดที่คล้ายคลึงกัน

เพื่อการนี้ บรรดาการกระทำต่อไปนี้แก่บุคคลดังกล่าวข้างต้นเป็นอันห้ามและคงห้ามต่อไปไม่ว่าในกาลและเทศะใด คือ

- ก. การประทุษร้ายต่อชีวิต และร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฆาตกรรมทุกชนิด การตัดทอนอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใด การทำทารุณกรรมและการทรมาน
 - ข. การจับตัวไปเป็นประกัน
 - ค. การทำลายเกียรติยศแห่งบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติให้เป็นที่อับอายขายหน้าและเสื่อมทรามต่ำช้า
 - ง. การตัดสินลงโทษและการปฏิบัติการตามคำตัดสินโดยไม่มีคำพิพากษาของศาลที่ได้ตั้งขึ้นตามระเบียบอันเป็นการให้หลักประกันความยุติธรรมซึ่งอารยชนทั้งหลายยอมรับนับถือว่าเป็นสิ่งซึ่งไม่อาจจะละเว้นเสียได้
- (2) ให้รวบรวมและดูแลรักษาผู้บาดเจ็บและป่วยไข้

องค์การมนุษยธรรมซึ่งไม่ลำเอียงทางฝ่ายใด เช่น คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศอาจเสนอบริการของตนให้แก่ภาคีคู่พิพาทก็ได้

ภาคีคู่พิพาทควรพยายามนำบทบัญญัติอื่นๆ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ทั้งหมด หรือบางส่วนมาใช้บังคับอีกด้วย โดยทำความตกลงกันเป็นพิเศษ

การใช้บทบัญญัติข้างต้นนี้จะไม่กระทบกระเทือนฐานะทางกฎหมายของภาคีคู่พิพาท

ข้อ 4

บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญานี้ ได้แก่บรรดาผู้ซึ่งขณะหนึ่งและในลักษณะอย่างใดก็ตาม ในกรณีพิพาทหรือยึดครอง ได้ตกอยู่ในอำนาจของภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งหรือของประเทศที่ยึดครองอันบุคคลเหล่านั้นมิใช่เป็นคนชาติ

คนชาติของรัฐซึ่งไม่มีความผูกพันตามอนุสัญญาฉบับนี้ย่อมไม่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาฉบับนี้ คนชาติของรัฐที่เป็นกลางซึ่งตกอยู่ในอาณาเขตของรัฐที่เป็นฝ่ายในสงครามและคนชาติของรัฐที่เป็นฝ่าย

ร่วมในสงคราม ไม่นับว่าเป็นบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองในขณะที่รัฐอันบุคคลดังกล่าวเป็นคนชาติ มีผู้แทนทางทูตตามปกติ อยู่ในรัฐซึ่งบุคคลเหล่านั้นตกอยู่ในมือ

แต่บทบัญญัติแห่งภาค 2 นั้น ย่อมใช้บังคับได้กว้างกว่าดังที่ได้นิยามไว้ในข้อ 13

บรรดาบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในสนามรบ มีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 หรือตามอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้สังกัดในกองทัพขณะอยู่ในทะเลซึ่งบาดเจ็บป่วยไข้และเรือต้องอับปาง มีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 หรือตามอนุสัญญาเจนีวา เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 นั้น มิให้ถือว่าเป็นบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองตามความหมายแห่งอนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ 5

หากว่าภายในอาณาเขตของภาคีคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ภาคีคู่พิพาทฝ่ายนั้นมีเหตุอันเป็นที่พอใจว่าบุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองผู้ใดเป็นผู้ที่ต้องสงสัยอย่างแน่นอนว่าได้กระทำหรือเกี่ยวข้องกับกรกระทำกิจการต่างๆ อันเป็นปฏิปักษ์ต่อความมั่นคงของรัฐนั้นแล้ว ผู้นั้นเป็นอันไม่มีสิทธิที่จะเรียกร้องบรรดาสิทธิและเอกสิทธิตามอนุสัญญาฉบับนี้ ซึ่งถ้าได้ใช้ในทางที่เป็นคุณแก่บุคคลเอกชนผู้นั้นแล้ว จะทำให้ความมั่นคงแห่งรัฐดังกล่าวเสื่อมเสียไป

หากว่าภายในอาณาเขตยึดครอง บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองผู้ใดต้องถูกกักคุมในฐานะที่เป็นจารบุรุษหรือผู้ก่อวินาศกรรม หรือในฐานะที่เป็นบุคคลที่ต้องสงสัยอย่างแน่นอนว่าได้กระทำการอันเป็นปฏิปักษ์ต่อความมั่นคงแห่งประเทศที่ยึดครองแล้ว ในกรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อความมั่นคงทางทหาร ให้ถือว่าบุคคลนั้นได้ละสิทธิในการติดต่อตามอนุสัญญาฉบับนี้

อย่างไรก็ตาม ในแต่ละกรณี ให้บุคคลเช่นว่านี้ได้รับผลปฏิบัติด้วยมนุษยธรรม และในกรณีที่มีการฟ้องร้องห้ามมิให้ตัดสิทธิของบุคคลดังกล่าวในอันที่จะได้รับการพิจารณาโดยเที่ยงธรรมตามระเบียบดังที่ได้บัญญัติไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้กับทั้งต้องให้บุคคลดังกล่าวได้รับสิทธิและเอกสิทธิของผู้ที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาฉบับนี้อย่างเต็มที่ในเร็วที่สุดโดยไม่ขัดกับความมั่นคงของรัฐหรือประเทศที่ยึดครองแล้วแต่กรณี

ข้อ 6

อนุสัญญาฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วาระเริ่มแรกที่เกิดมีกรณีพิพาท หรือยึดครองอย่างหนึ่งอย่างใด ดังระบุไว้ในข้อ 2

ในอาณาเขตของภาคีคู่พิพาท อนุสัญญาฉบับนี้เป็นอันเลิกใช้บังคับเมื่อการปฏิบัติต่างๆ ของทหารได้ยุติลงโดยทั่วไปแล้ว

ในกรณีอาณาเขตที่ถูกยึดครอง อนุสัญญานี้เป็นอันเลิกใช้บังคับเมื่อพ้นหนึ่งปี นับแต่การปฏิบัติต่างๆ ของทหารได้ยุติลงโดยทั่วไปแล้ว อย่างไรก็ตาม ตลอดเวลาที่ยึดครองนั้น ประเทศที่ยึดครองมีข้อผูกพันตราบเท่าที่ประเทศนั้นพึงใช้อำนาจและหน้าที่ในการปกครองในอาณาเขตดังกล่าวแล้วนั้นตามบทบัญญัติในข้อต่างๆ แห่งอนุสัญญานี้คือข้อ 1 ถึง 12, 27, 29 ถึง 34, 47, 49, 51, 52, 53, 59, 61 ถึง 77, 143 บรรดาผู้ที่ได้รับความคุ้มครองนั้น หากจะมีการปล่อยตัว การส่งตัวกลับประเทศเดิม หรือการกลับตั้งถิ่นฐาน ภายหลังจากวันเช่นว่านั้นแล้ว ก็คงให้ได้รับประโยชน์ตามอนุสัญญานี้ ในระหว่างระยะเวลานั้นต่อไป

ข้อ 7

นอกจากความตกลงที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในข้อ 11, 14, 15, 17, 36, 108, 109, 132, 133, และ 149 แล้ว บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญาอาจทำความตกลงพิเศษอื่นๆ สำหรับเรื่องทั้งปวงซึ่งตนเห็นสมควรทำเป็นบทบัญญัติไว้ต่างหากก็ได้ ห้ามมิให้ทำความตกลงพิเศษใดๆ อันจะเป็นผลเสื่อมเสียแก่ฐานะของผู้ที่ได้รับความคุ้มครองตามที่ได้นำไว้ในอนุสัญญานี้หรือจำกัดสิทธิต่างๆ ที่อนุสัญญานี้ให้ไว้แก่บุคคลเหล่านั้น

บรรดาผู้ที่ได้รับความคุ้มครองจะคงได้รับประโยชน์จากความตกลงต่างๆ เช่นว่านี้ตราบเท่าที่อนุสัญญานี้จะพึงปรับใช้แก่บุคคลเหล่านั้น เว้นแต่เมื่อมีบทบัญญัติที่ขัดกันอย่างชัดเจนปรากฏอยู่ในความตกลงที่กล่าวแล้ว หรือในความตกลงที่จะได้ทำขึ้นภายหลัง หรือเมื่อภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้นำระเบียบการต่างๆ ที่ดีกว่ามาใช้แก่บุคคลเหล่านั้น

ข้อ 8

บรรดาผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง ไม่ว่าจะในพฤติการณ์เช่นไร จะยอมสละสิทธิบางส่วนหรือทั้งหมดที่ตนได้รับตามอนุสัญญานี้ และตามความตกลงพิเศษต่างๆ ซึ่งได้กล่าวไว้ในข้อก่อน ในกรณีที่มีความตกลงพิเศษเช่นว่านั้นหาได้ไม่

ข้อ 9

อนุสัญญานี้ให้ใช้บังคับด้วยความร่วมมือและภายใต้ความควบคุมของประเทศที่คุ้มครอง ซึ่งมีหน้าที่พิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของภาคีคู่พิพาทเพื่อการนี้ นอกจากพนักงานทูตหรือกงสุลของตนแล้ว ประเทศที่คุ้มครองจะแต่งตั้งผู้แทนจากคนชาติของตนหรือคนชาติของประเทศที่เป็นกลางอื่นอีกก็ได้ ผู้แทนดังกล่าวนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบของประเทศที่ตนจะไปปฏิบัติหน้าที่ด้วย

ภาคีคู่พิพาทจะต้องอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติภารกิจของผู้แทน หรือผู้ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครองอย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้

ผู้แทนหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครองไม่ว่ากรณีใดจะกระทำการเกินหน้าที่ของตนตามอนุสัญญาฉบับนี้ได้ไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องคำนึงถึงความจำเป็นอันบังคับเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐที่ตนไปปฏิบัติหน้าที่

ข้อ 10

บทบัญญัติต่างๆ แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติทางมนุษยธรรม ซึ่งคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศหรือองค์การมนุษยธรรมอื่นใดที่ไม่ลำเอียงทางฝ่ายใด ที่รับจะกระทำเพื่อคุ้มครองบุคคลพลเรือนและเพื่อบรรเทาทุกข์แก่บุคคลเหล่านั้นโดยได้รับความยินยอมของภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 11

บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญาอาจจะตกลงกันไม่ว่าเวลาใดที่จะมอบหมายหน้าที่ทั้งปวง อันตกอยู่กับประเทศที่คุ้มครองตามอนุสัญญาฉบับนี้ให้แก่องค์การระหว่างประเทศใดๆ ซึ่งให้หลักประกันทั้งปวงในความไม่ลำเอียง และในทางประสิทธิภาพก็ได้

เมื่อผู้ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาฉบับนี้ได้รับประโยชน์ หรือมีได้รับประโยชน์อีกต่อไปไม่ว่าเพราะเหตุใดจากการปฏิบัติการของประเทศที่คุ้มครอง หรือขององค์การหนึ่งองค์การใดที่ระบุไว้ในวรรคแรกข้างต้นนั้นแล้วให้ประเทศที่กักคุมร้องขอหรือเป็นกลางรัฐหนึ่งรัฐใด หรือองค์การหนึ่งองค์การใดเช่นว่านั้น เข้ารับหน้าที่ทั้งหลายอันประเทศที่คุ้มครอง ซึ่งแต่งตั้งโดยภาคีคู่พิพาทปฏิบัติอยู่ตามอนุสัญญาฉบับนี้

ถ้าไม่อาจจัดความคุ้มครองได้ตามนัยดังกล่าวแล้ว ให้ประเทศที่กักคุมร้องขอ หรือรับสนองบริการขององค์การมนุษยธรรม เช่นคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศเป็นต้น ภายในบังคับบทบัญญัติแห่งข้อนี้ที่จะเข้ารับหน้าที่ในทางมนุษยธรรม ซึ่งประเทศที่คุ้มครองเป็นผู้ปฏิบัติอยู่ตามอนุสัญญาฉบับนี้

ประเทศที่เป็นกลางประเทศใด หรือองค์การใด ซึ่งได้รับเชิญจากประเทศที่เกี่ยวข้อง หรือเสนอตนเองเพื่อการนี้จะต้องปฏิบัติการด้วยความสำนึกในความรับผิดชอบต่อภาคีคู่พิพาท ซึ่งผู้ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาฉบับนี้สังกัดอยู่ และจะต้องให้คำรับรองอันพอเพียงว่าตนอยู่ในฐานะที่จะเข้ารับหน้าที่ตามสมควร และจะปฏิบัติหน้าที่นั้นโดยไม่ลำเอียง

ประเทศต่างๆ จะทำความตกลงพิเศษใดๆ อันขัดต่อบทบัญญัติข้างต้นนี้ได้ไม่ ในเมื่อประเทศหนึ่งในบรรดาประเทศเหล่านั้นถูกจำกัดเสรีภาพแม้เพียงชั่วคราวก็ดี ในการที่จะเจรจากับประเทศอื่นหรือพันธมิตรของตนโดยผลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางทหาร เฉพาะอย่างยิ่งในเมื่ออาณาเขตทั้งหมด หรืออาณาเขตส่วนใหญ่ของประเทศดังกล่าวถูกยึดครอง

เมื่อใดอนุสัญญาฉบับนี้ มีข้อความกล่าวถึงประเทศที่คุ้มครอง ข้อความนั้นให้ใช้บังคับแก่องค์การต่างๆ ที่เข้ามาแทนตามนัยแห่งข้อนี้ด้วย

บทบัญญัติแห่งข้อนี้ให้ขยายและปรับใช้แก่กรณีที่คนชาติของรัฐที่เป็นกลางซึ่งอยู่ในอาณาเขตที่ถูกยึดครองหรือซึ่งตกอยู่ในอาณาเขตของรัฐที่เป็นฝ่ายในสงคราม ซึ่งรัฐที่บุคคลเหล่านั้นสังกัดอยู่ไม่มีผู้แทนทางการทูตตามปกติประจำอยู่

ข้อ 12

ในกรณีให้เห็นว่าเป็นการสมควรเพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่ได้รับความคุ้มครองโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีการขัดแย้งกันในระหว่างภาคีคู่พิพาทเกี่ยวกับการใช้หรือการตีความบทบัญญัติต่างๆ แห่งอนุสัญญานี้ ประเทศที่คุ้มครองจะได้อำนวยความช่วยเหลือเพื่อทำความตกลงในข้อที่เกิดขัดแย้งกันนั้น

เพื่อการนี้ ประเทศที่คุ้มครองแต่ละประเทศจะเป็นโดยการเชื้อเชิญของภาคีฝ่ายหนึ่ง หรือโดยการริเริ่มของตนเองก็ตาม อาจเสนอต่อภาคีคู่พิพาทให้มีการประชุมระหว่างผู้แทนของตน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับผู้ที่ได้รับความคุ้มครองก็ได้ ซึ่งถ้าอาจทำได้ก็ให้ประชุมกันในอาณาเขตที่เป็นกลางอันได้จัดเลือกขึ้นตามความเหมาะสม ภาคีคู่พิพาทมีข้อผูกพันที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นผลตามข้อที่ได้เสนอมายังตนเพื่อการนี้ ถ้าจำเป็นประเทศที่คุ้มครองอาจเสนอขอความเห็นชอบจากภาคีคู่พิพาทในตัวบุคคลแห่งประเทศที่เป็นกลาง หรือที่ได้รับแต่งตั้งโดยคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ ซึ่งจะได้รับเชิญให้เข้าร่วมการประชุมดังกล่าวก็ได้

ภาค 2

ความคุ้มครองโดยทั่วไปแก่ประชากรต่อพลแห่งสงครามบางประการ

ข้อ 13

บทบัญญัติในภาค 2 ย่อมคลุมถึงประชากรทั้งปวงของประเทศที่พิพาทกัน โดยไม่คำนึงถึงลักษณะความแตกต่างอันเป็นผลเสื่อมเสีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งซึ่งเนื่องมาแต่เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา หรือความคิดเห็นในทางการเมือง และย่อมมุ่งหมายที่จะบรรเทาความทุกข์ทรมานอันเกิดแต่สงคราม

ข้อ 14

ในยามสงบ บรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญา และภายหลังเมื่อได้เกิดการสู้รบขึ้นแล้ว บรรดาผู้เป็นฝ่ายในการสู้รบนั้นอาจจัดตั้งขึ้นในอาณาเขตของตน และถ้าหากมีความจำเป็นเกิดขึ้นอาจจัดตั้งขึ้นในเขตที่ยึดครองซึ่งเขตและท้องที่สำหรับโรงพยาบาลและสำหรับความปลอดภัยซึ่งได้จัดวางระเบียบขึ้น เพื่อคุ้มครองผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยไข้และผู้ชรา เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี สตรีมีครรภ์และมารดาที่มีบุตรอายุต่ำกว่า 7 ปี ให้พ้นจากภัยสงคราม

เมื่อมีการสู้รบเกิดขึ้นและระหว่างที่ทำการสู้รบกันอยู่นั้น ภาคี่ที่เกี่ยวข้องอาจทำความตกลงกันเพื่อรับรองเขตและท้องที่ได้จัดตั้งขึ้นนั้นเพื่อการนี้ ภาคี่ดังกล่าวแล้วอาจเพิ่มเติมบทบัญญัติของร่างความตกลงที่ได้ผนวกไว้ท้ายอนุสัญญาฉบับนี้โดยการแก้ไขตามที่เห็นว่าจำเป็นก็ได้

ประเทศที่คุ้มครองและคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศจะได้รับเชิญเพื่อให้ความช่วยเหลือในการจัดตั้งและการรับรองเขตและท้องที่สำหรับโรงพยาบาล และสำหรับความปลอดภัยเหล่านี้

ข้อ 15

ภาคี่คู่อิพิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือโดยผ่านรัฐที่เป็นกลาง หรือองค์การมนุษยธรรมแห่งใดก็ตามอาจเสนอต่อภาคี่ฝ่ายปฏิบัติให้จัดตั้งขึ้นในภูมิภาคที่มีการต่อสู้กัน ซึ่งเขตที่เป็นกลางเพื่อให้บุคคลดังต่อไปนี้หลบภัยจากผลของสงครามก็ได้ โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างใดๆ คือ

(ก) พลรบหรือผู้ที่มีไข้พลรบ ซึ่งบาดเจ็บ และป่วยไข้

(ข) บุคคลพลเรือน ซึ่งมีได้มีส่วนในการสู้รบ และซึ่งขณะที่มีถิ่นที่อยู่อยู่ในเขตนั้น มิได้กระทำการใดๆ ที่มีลักษณะเกี่ยวกับการทหาร

เมื่อภาคี่ที่เกี่ยวข้องตกลงเห็นพ้องกันในเรื่องที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ การบริหาร การส่งอาหาร และการควบคุมดูแลเขตที่เป็นกลางตามที่ได้เสนอขึ้นนั้นแล้ว ให้ผู้แทนของภาคี่คู่อิพิพาทจัดทำความตกลงและลงนามกันเป็นลายลักษณ์อักษรความตกลงนั้นให้กำหนดเวลาเริ่มต้นและระยะเวลาที่จะให้ดำรงไว้ซึ่งความเป็นกลางแห่งเขตนั้นด้วย

ข้อ 16

ให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ตลอดจนผู้ทุพพลภาพ และสตรีมีครรภ์ได้รับการพิจารณาเพื่อความคุ้มครองและเคารพเป็นพิเศษ

ตราบเท่าที่ความจำเป็นในทางการทหารเปิดช่องให้ ภาคี่คู่อิพิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องอำนวยความสะดวกแก่การที่จะค้นหาผู้ที่ถูกฆ่าตาย หรือบาดเจ็บกับให้ความเหลือผู้ที่ประสบภัยจากเรืออับปาง และบุคคลอื่นที่ตกอยู่ในอันตรายอย่างร้ายแรง และต้องให้ความคุ้มครองแก่บุคคลเหล่านั้น ต่อการถูกปล้นสะดมและการปฏิบัติอันเลวทราม

ข้อ 17

ภาคี่คู่อิพิพาทจะต้องพยายามจัดทำความตกลงเฉพาะท้องถิ่น เพื่อการขนย้ายผู้บาดเจ็บ ป่วยไข้ ผู้ทุพพลภาพ ผู้ชรา เด็ก และสตรีที่คลอดบุตรออกจากเขตที่ถูกปิดหรือถูกล้อมไว้ และเพื่อจัดให้บรรพชิตแห่งศาสนาต่างๆ พนักงานแพทย์และบริภัณฑ์ทางการแพทย์ได้ผ่านไปสู่เขตนั้นๆ ได้

ข้อ 18

โรงพยาบาลฝ่ายพลเรือนที่ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อดูแลรักษาผู้บาดเจ็บ และป่วยไข้ ผู้ทุพพลภาพ และสตรีที่คลอดบุตรนั้น ห้ามมิให้ใช้เป็นจุดแห่งการโจมตีไม่ว่าในพฤติการณ์ใดๆ แต่จะต้องได้รับความเคารพและคุ้มครองจากภาคีคู่พิพาทตลอดไป

รัฐที่เป็นภาคีคู่พิพาท จะต้องจัดให้บรรดาโรงพยาบาลฝ่ายพลเรือนมีหนังสือสำคัญ แสดงว่าเป็นโรงพยาบาลฝ่ายพลเรือนและแสดงว่าสิ่งก่อสร้างที่ครอบครองอยู่นั้น มิได้ใช้เพื่อประโยชน์อื่นใด ซึ่งทำให้โรงพยาบาลเหล่านี้เสียสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามความในข้อ 19

โรงพยาบาลฝ่ายพลเรือนจะต้องจัดให้มีเครื่องหมายติดไว้ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 38 แห่งอนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 แต่ทั้งนี้จะต้องได้รับอนุมัติจากรัฐแล้วเท่านั้น

ตราบเท่าที่ความจำเป็นในทางการทหารเปิดช่องให้ ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดการเท่าที่จำเป็นเพื่อให้เครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัด แสดงว่าเป็นสถานพยาบาลฝ่ายพลเรือนนั้นเห็นได้โดยชัดเจน แก่กองทัพบก กองทัพอากาศ และกองทัพเรือ ของฝ่ายศัตรูเพื่อป้องกันการกระทำของฝ่ายศัตรูอันอาจเกิดขึ้นได้

โดยเหตุที่อันตรายอาจเกิดขึ้นแก่โรงพยาบาลซึ่งตั้งอยู่ใกล้กับจุดทางทหารได้ จึงเป็นการสมควรที่จะให้โรงพยาบาลเช่นนั้น ไปตั้งอยู่ ณ สถานที่ที่ไกลที่สุดที่จะไกลได้จากจุดที่ว่านั้น

ข้อ 19

ความคุ้มครองที่โรงพยาบาลฝ่ายพลเรือนมีสิทธิที่จะได้รับนั้น จะไม่ระงับไปวันแต่จะใช้สถานที่นั้นนอกหน้าที่ในทางมนุษยธรรม เพื่อกระทำการอันเป็นภัยอันตรายแก่ฝ่ายศัตรู อย่างไรก็ตาม ความคุ้มครองจะระงับได้ก็ต่อเมื่อได้รับคำเตือนตามสมควร โดยกำหนดระยะเวลาอันเหมาะสมตามควรแก่กรณี และคำเตือนเช่นนั้นได้ถูกทอดทิ้งละเลยเสีย

ผู้ป่วยไข้และบาดเจ็บที่เป็นผู้สังกัดในกองทัพ ได้รับการรักษาพยาบาลอยู่ในโรงพยาบาลเหล่านี้ก็ดี หรือการที่มีอาวุธเล็กและกระสุนอันได้มาจากพลรบเช่นนั้น ซึ่งยังมีได้มอบให้แก่เจ้าหน้าที่ก็ดี มิให้ถือว่าเป็นการกระทำอันเป็นภัยอันตรายต่อฝ่ายศัตรู

ข้อ 20

บุคคลซึ่งโดยปกติทำงานโดยเฉพาะในหน้าที่ดำเนินการและบริหารกิจการของโรงพยาบาลฝ่ายพลเรือน รวมตลอดถึงเจ้าหน้าที่ที่ทำการค้นหา ขนย้าย ขนส่ง และดูแลรักษาบุคคลพลเรือนที่บาดเจ็บและป่วยไข้ ผู้ทุพพลภาพ และสตรีที่คลอดบุตรนั้น จะต้องได้รับความเคารพและคุ้มครอง

ภายในอาณาเขตที่ยึดครองและในเขตที่มีการปฏิบัติการทางทหาร พนักงานดังกล่าวข้างต้นจะต้องมีหลักฐานโดยใช้บัตรประจำตัวรับรองฐานะของตน มีรูปถ่ายของผู้ถือบัตรและประทับตราของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ และจะต้องมีผ้าพันแขนป้องกันน้ำได้ ซึ่งได้ประทับตราแล้ว สวมไว้ที่แขนซ้ายในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยผ้าพันแขนนี้ให้รับเป็นผู้ออกให้และต้องมีเครื่องหมายตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 38 แห่งอนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949

พนักงานอื่นๆ ที่ทำงานในหน้าที่ดำเนินการ และบริหารกิจการของโรงพยาบาลฝ่ายพลเรือน จะต้องได้รับความเคารพและคุ้มครอง และมีสิทธิที่จะสวมผ้าพันแขนตามที่บัญญัติไว้ และภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อนี้ซึ่งตนจะต้องปฏิบัติในขณะที่กระทำการตามหน้าที่นั้นๆ ได้ บัตรประจำตัวนั้นจะต้องแสดงถึงหน้าที่ซึ่งตนจะต้องปฏิบัติ

เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการกิจการของโรงพยาบาลแต่ละแห่งจะต้องพร้อมอยู่เสมอในอันที่จะแสดงบัญชีรายนามของพนักงานดังกล่าว อันครบถ้วนแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของชาติหรือของผู้ยึดครอง

ข้อ 21

ขบวนพาหนะหรือรถไฟพยาบาลทางบก หรือเรือที่จัดไว้โดยเฉพาะทางทะเลเพื่อบรรทุกบุคคลพลเรือนที่บาดเจ็บและป่วยไข้ ผู้ทุพพลภาพ และสตรีที่คลอดบุตร จะต้องได้รับความเคารพและคุ้มครองเช่นเดียวกับโรงพยาบาลตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 18 และจะต้องจัดทำเครื่องหมาย ด้วยความเห็นชอบของรัฐโดยแสดงเครื่องหมายพิเศษอันเด่นชัด ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 38 ของอนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949

ข้อ 22

อากาศยานที่ใช้เฉพาะในการขนย้ายบุคคลพลเรือนที่บาดเจ็บและป่วยไข้ ผู้ทุพพลภาพ และสตรีที่คลอดบุตร หรือในการขนส่งพนักงานแพทย์ และบริภัณฑ์ทางการแพทย์นั้นจะต้องไม่ถูกโจมตี แต่จะต้องได้รับความเคารพในขณะที่ทำการบินในระดับความสูง ในเวลาและตามสายการบินที่ได้ตกลงกันไว้โดยเฉพาะระหว่างภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้องทั้งปวง

อากาศยานเหล่านั้นอาจมีเครื่องหมายอันเด่นชัด แสดงไว้ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 38 ของอนุสัญญาเจนีวา เพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบมีสถานะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949

เว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ห้ามมิให้ทำการบินเหนืออาณาเขตของฝ่ายศัตรูหรือที่ฝ่ายศัตรูยึดครอง

อากาศยานเช่นว่านั้นจะต้องเชื่อฟังคำสั่งให้ร่อนลงสู่พื้นดิน เมื่อได้มีการร่อนลงตามคำสั่งดังกล่าวนี้ อากาศยานพร้อมด้วยผู้ที่อยู่ในอากาศยานนั้น อาจทำการบินต่อไปได้หลังจากได้มีการตรวจสอบแล้ว หากมีการตรวจสอบเช่นว่านั้น

ข้อ 23

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องยอมให้บรรดาการส่งพัสดุทางการแพทย์และสำหรับโรงพยาบาล ตลอดจนวัตถุที่จำเป็นแก่พิธีกรรมทางศาสนาเพื่อใช้โดยเฉพาะสำหรับบุคคลพลเรือนของอัครภาคีผู้ทำสัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ผ่านไปได้โดยเสรี แม้ว่าอัครภาคีอีกฝ่ายหนึ่งนี้จะปฏิบัติตามกับตนก็ตามกับทั้งจะต้องอนุญาตให้การส่งอาหารที่จำเป็น เครื่องนุ่งห่ม และยาบำรุงสำหรับเด็กที่อายุต่ำกว่า 15 ปี สตรีมีครรภ์และสตรีที่คลอดบุตร ผ่านไปได้โดยเสรีเช่นเดียวกัน

พันธกรณีของอัครภาคีผู้ทำสัญญาฝ่ายหนึ่งที่จะต้องยอมให้มีการส่งสิ่งของดังกล่าวในวรรคก่อนผ่านไปได้โดยเสรีนั้น ให้อยู่ในบังคับแห่งเงื่อนไขว่าอัครภาคีฝ่ายนี้ มีความพอใจว่าจะไม่มีเหตุผลอันร้ายแรงที่จะทำให้เกรงว่า

- (ก) สิ่งของที่ส่งนั้นอาจถูกบ้ายเบี่ยงไปจากจุดปลายทาง หรือ
- (ข) การควบคุมจะไม่ได้ผล หรือ
- (ค) ประโยชน์อันแน่นอนจะตกเป็นกำลังทหารหรือทางเศรษฐกิจของฝ่ายศัตรู โดยการสับเปลี่ยน การส่งสินค้าดังกล่าวข้างต้น ซึ่งมีฉะนั้นฝ่ายศัตรูจะต้องเป็นผู้จัดส่งหรือต้องผลิต หรือโดยการปล่อยวัสดุ บริการ หรือความสะดวกเช่นนั้น ซึ่งมีฉะนั้นฝ่ายศัตรูจะต้องเป็นผู้จัดหาเพื่อทำการผลิตสินค้าเช่นนั้น

ประเทศที่ยอมให้มีการส่งสิ่งของผ่านไปได้ดังกล่าวในวรรคแรกของข้อนี้อาจให้อนุญาตเช่นนั้นโดยมีเงื่อนไขว่า การแจกจ่ายแก่บุคคลที่จะได้รับประโยชน์จากการนั้นจะต้องกระทำภายใต้ความควบคุม ณ ท้องที่โดยประเทศที่คุ้มครองก็ได้

สิ่งของเช่นนั้นจะต้องจัดส่งไปโดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้และประเทศที่อนุญาตให้ส่งผ่านโดยเสรีนั้น มีสิทธิที่จะกำหนดระเบียบการทางเทคนิค เพื่อใช้ในการอนุญาตให้ส่งผ่านก็ได้

ข้อ 24

ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดการตามที่จำเป็น เพื่อจัดประกันให้เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปีซึ่งเป็นกำพร้า หรือต้องแยกจากครอบครัวเพราะผลแห่งสงครามจะไม่ถูกละทิ้งให้พึ่งตัวเองและการเลี้ยงดู การประกอบพิธีกรรม ในทางศาสนาและการศึกษาของเด็กนั้นจะต้องได้รับความสะดวกในทุกพฤติการณ์ การศึกษาจะต้องอยู่ในความมอบหมายของบุคคลที่มีประเพณีวัฒนธรรมอย่างเดียวกันเท่าที่สามารถจะทำได้

ภาคีคู่พิพาทจะต้องอำนวยความสะดวก ในอันที่จะให้รับเด็กเช่นนั้นไว้ในประเทศที่เป็นกลางตลอดระยะเวลาที่พิพาทกัน ด้วยความยินยอมของประเทศที่คุ้มครองถ้ามี และภายใต้ความควบคุมตามสมควร เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหลักที่ได้กล่าวไว้ในวรรคแรก

นอกจากนั้นภาคีคู่พิพาทจะต้องพยายามจัดให้บรรดาเด็กที่อายุต่ำกว่า 12 ปี มีเครื่องหมายโดยแขนแผ่นโลหะประจำตัวหรือด้วยวิธีอื่น

ข้อ 25

บรรดาบุคคลผู้อยู่ในอาณาเขตของภาคีคู่พิพาท หรือในอาณาเขตที่ถูกยึดครองโดยฝ่ายนั้น จะได้รับความช่วยเหลือในการส่งข่าวคราวที่มีสภาพเป็นการส่วนตัวอย่างแท้จริงไปยังสมาชิกแห่งครอบครัวของตนได้ ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใดก็ตามและที่จะรับข่าวคราวจากบุคคลเหล่านั้น จดหมายโต้ตอบนี้จะต้องจัดส่งไปโดยเร็วและปราศจากการหน่วงเหนี่ยวอันไม่จำเป็น

ถ้าเนื่องจากผลแห่งพฤติการณ์เป็นการยากลำบาก หรือพันวิสัยที่จะแลกเปลี่ยนจดหมายโต้ตอบระหว่างครอบครัวโดยวิธีการไปรษณีย์ธรรมดาได้ ให้ภาคีคู่พิพาทที่เกี่ยวข้องขอร้องไปยังผู้เป็นสื่อที่เป็นกลาง อาทิ เช่น สำนักตัวแทนกลาง ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 140 และจะต้องปรึกษากับผู้เป็นสื่อที่กำหนดวิธีที่จะจัดประกันให้ปฏิบัติตามพันธกรณีของตนได้ดีที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยความร่วมมือของสภากาชาด (หรือสภาเสี้ยววงเดือนแดง หรือสภาสิงโตแดงและดวงอาทิตย์)

ถ้าหากว่าภาคีคู่พิพาทเห็นเป็นการจำเป็นที่จะให้มีการจำกัดการส่งจดหมายโต้ตอบระหว่างครอบครัว ข้อจำกัดเช่นนั้นจะมีได้แต่เพียงบังคับให้ใช้แบบข้อความมาตรฐาน อันมีถ้อยคำที่เลือกใช้ได้โดยเสรี 25 คำและจำกัดให้ส่งแบบข้อความเหล่านั้นได้เดือนละหนึ่งครั้ง

ข้อ 26

ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่าย จะต้องอำนวยความสะดวกแก่การสอบถามซึ่งได้รับจากสมาชิกแห่งครอบครัวที่ต้องแยกย้ายกัน เนื่องจากการสงครามเพื่อจัดให้มีการติดต่อระหว่างกันและกันได้อีก และเพื่อจัดให้พบปะกัน ถ้าหากกระทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องส่งเสริมกิจการขององค์การที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการนี้ หากว่าตนยอมรับและองค์การเหล่านั้นยอมรับปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับความมั่นคงของตน

ภาค 3

ฐานะและผลปฏิบัติของบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง

หมวด 1

บทบัญญัติอันพึงใช้ร่วมกันสำหรับอาณาเขตของภาคีคู่พิพาทและอาณาเขตที่ถูกยึดครอง

ข้อ 27

ไม่ว่าในพฤติการณ์ใดๆ บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองมีสิทธิที่จะได้รับความเคารพในตัวตน เกียรติยศ สิทธิ ในทางครอบครัว การเชื่อถือและปฏิบัติทางศาสนา และจรรยาบรรณที่ประเพณี จะต้องได้รับผลปฏิบัติ อย่างมีมนุษยธรรมในทุกโอกาส และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องได้รับความคุ้มครองต่อบรรดาการประทุษร้าย ใดๆ หรือการขู่ขู่จะประทุษร้าย และต่อการถูกเหยียดหยามและความอยากสอดรู้เห็นของประชาชน สตรีจะต้องได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษต่อการทำลายเกียรติยศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการข่มขืนกระทำ ข้ำเรา การบังคับให้เป็นโสเภณี หรือการอนาจารใดๆ

โดยไม่เป็นการเสียสิทธิตามบทบัญญัติเกี่ยวกับสภาพแห่งอนามัย อายุและเพศ บุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง ทั้งปวงจะต้องได้รับผลปฏิบัติจากภาคีคู่พิพาทซึ่งตนตกอยู่ในอำนาจโดยลักษณะอย่างเดียวกัน โดยมีต้อง คำนึงถึงความแตกต่างอันเป็นผลเสียมเสีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเชื้อชาติ ศาสนาหรือความคิดเห็น ในทางการเมือง

อย่างไรก็ตาม ภาคีคู่พิพาทอาจจัดวางระเบียบการ เพื่อการควบคุมและเพื่อความปลอดภัยอันเกี่ยวกับ บุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง เท่าที่จำเป็นเพราะผลแห่งสงคราม

ข้อ 28

ห้ามมิให้ใช้ตัวบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองเป็นเครื่องป้องกัน เพื่อให้สถานที่จุดใดจุดหนึ่ง หรือเขตใด เขตหนึ่งพ้นจากการปฏิบัติการทางทหาร

ข้อ 29

ภาคีคู่พิพาทที่อาจมีบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองอยู่ในอำนาจของตนต้องรับผิดชอบสำหรับผลปฏิบัติของ ตัวแทนของตนแก่บุคคลเหล่านั้นโดยไม่ต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบเฉพาะตัวซึ่งอาจมีได้

ข้อ 30

บุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง จะต้องได้รับความสะดวกทุกประการในอันที่จะร้องเรียนต่อประเทศที่คุ้มครอง คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ สภากาชาด (สภาเสี้ยววงเดือนแดง, สภาสิงโตแดงและดวงอาทิตย์) ประจำชาติของประเทศที่บุคคลเหล่านั้นอยู่ตลอดจนต่อองค์การใดๆ ที่อาจให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลเหล่านั้นได้

บรรดาองค์การทั้งหลายที่กล่าวนี้จะต้องได้รับความสะดวกทั้งปวง เพื่อการนั้นจากเจ้าหน้าที่ ภายในขอบเขตแห่งความจำเป็นทางทหารหรือเพื่อความมั่นคง

นอกจากการเยี่ยมเยียนของผู้แทนของประเทศที่คุ้มครองและของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ ตามที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 143 แล้ว ประเทศที่กักคุมหรือยึดครองจะต้องอำนวยความสะดวกให้มากที่สุดที่จะกระทำได้แก่การเยี่ยมเยียนบุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง โดยผู้แทนขององค์การอื่น อันมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ความช่วยเหลือทางจิตใจ หรือให้การบรรเทาทุกข์ทางวัตถุแก่บุคคลเหล่านั้น

ข้อ 31

ห้ามมิให้ปฏิบัติการข่มขู่บีบคั้นด้วยกำลังกายหรือทางจิตใจต่อบุคคลผู้ได้รับความคุ้มครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อสืบทราบข้อความจากบุคคลเหล่านั้นหรือจากบุคคลอื่น

ข้อ 32

อัครภาคีผู้ทำสัญญาตกลงกันโดยเฉพาะเจาะจงว่า แต่ละฝ่ายจะต้องห้ามมิให้การดำเนินการใดๆ อันมีลักษณะที่จะก่อให้เกิดความทรมานทางร่างกาย หรือกักขังพันธนูแห่งบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งอยู่ในอำนาจของตน ข้อห้ามนี้มีใช้จะใช้บังคับแก่การฆาตกรรม การทรมาน การทำโทษทางร่างกาย การตัดทอนอวัยวะส่วนหนึ่งส่วนใด และการทดลองทางแพทย์ หรือทางวิทยาศาสตร์ อันไม่เป็นการจำเป็นแก่การรักษาพยาบาลแก่บุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองเท่านั้น แต่ใช้บังคับตลอดถึงการกระทำอื่นใด อันเป็นการทรมานเหยียดหยามไม่ว่าจะได้กระทำโดยตัวแทนฝ่ายพลเรือนหรือทหารก็ตาม

ข้อ 33

ห้ามมิให้ลงโทษบุคคลผู้ได้รับความคุ้มครอง สำหรับความผิดที่บุคคลนั้นมีได้กระทำด้วยตนเอง การลงอาญาแก่บุคคลเป็นหมู่ๆ รวมกันตลอดจนบรรดาการกระทำที่เป็นการขู่เข็ญ หรือที่เป็นที่น่าหวาดกลัวนั้นเป็นอันห้ามมิให้กระทำ

ห้ามมิให้ทำการปล้นสะดม

ห้ามมิให้ทำการอันเป็นการตอบแทนแก่แค้นต่อบุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองและทรัพย์สินของบุคคลเหล่านี้

ข้อ 34

ห้ามมิให้ทำการจับตัวไปเป็นประกัน

หมวด 2

คนต่างด้าวในอาณาเขตของภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่ง

ข้อ 35

บรรดาบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งประสงค์จะออกไปเสียจากอาณาเขตเมื่อเริ่มเกิดการพิพาทหรือในระหว่างการพิพาทนั้น มีสิทธิที่จะออกไปได้ เว้นแต่การที่จะออกไปนั้นเป็นการขัดกับประโยชน์ของชาติแห่งรัฐนั้น การร้องเรียนเพื่อขอออกไปจากอาณาเขตดังกล่าวแล้วของบุคคลเหล่านั้น จะต้องได้รับการพิจารณาตามวิธีการที่มีอยู่ตามระเบียบและจะต้องวินิจฉัยโดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้ บุคคลผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ออกไปเช่นนี้อาจนำเงินติดไปกับตนเท่าที่จำเป็นเพื่อเดินทางและอาจนำสิ่งของและวัสดุสำหรับใช้ส่วนตัวไป โดยปริมาณพอสมควร

ถ้าหากว่าบุคคลเช่นว่านั้น ไม่ได้รับอนุญาตให้ออกไปจากอาณาเขต บุคคลผู้นั้นมีสิทธิขอให้ศาลที่มีอำนาจหรือคณะกรรมการฝ่ายปกครองที่ประเทศกักคุมได้ตั้งขึ้นเพื่อการนั้นพิจารณาการปฏิสนั้นใหม่อีกครั้งหนึ่งโดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้

เมื่อมีการร้องขอ เว้นแต่จะมีเหตุผลขัดข้องเกี่ยวกับความมั่นคงหรือมีบุคคลที่เกี่ยวข้องคัดค้าน จะต้องแจ้งให้ผู้แทนของประเทศที่คุ้มครองทราบเหตุผลในการปฏิเสธคำขอเพื่อออกไปจากอาณาเขต และแจ้งให้ทราบนามของบรรดาบุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตให้ออกไปจากอาณาเขตโดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้

ข้อ 36

การอนุญาตให้ออกไปจากอาณาเขตตามความในข้อก่อน จะต้องกระทำโดยมีเงื่อนไขอันพึงพอใจเกี่ยวกับความปลอดภัย สุขภาพ การสุขาภิบาลและอาหาร บรรดาค่าใช้จ่ายในการนี้นับแต่จุดแรกที่ออกจากอาณาเขตของประเทศที่กักคุม ให้ตกเป็นของประเทศปลายทาง หรือในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการพักอยู่ในประเทศที่เป็นกลาง ให้ตกเป็นของประเทศที่คนชาติของตนได้รับประโยชน์ในเมื่อมีความจำเป็นอาจกำหนดรายละเอียดในทางปฏิบัติเพื่อการย้ายสถานที่นั้นไว้ โดยความตกลงกันเป็นพิเศษระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

บทบัญญัติดังกล่าวแล้ว ไม่เป็นการตัดสิทธิสำหรับความตกลงพิเศษเช่นว่านั้น ซึ่งอาจกระทำขึ้นระหว่างภาคีคู่พิพาทเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยน และการส่งตัวกลับประเทศเดิม ซึ่งคนชาติของตนที่ตกอยู่ในมือของฝ่ายศัตรู

ข้อ 37

บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งถูกกักตัวอยู่ในระหว่างดำเนินการ หรือต้องได้รับโทษอันเป็นการตัดเสรีภาพ จะต้องได้รับผลปฏิบัติอย่างมนุษยธรรมในระหว่างที่ถูกกักตัวอยู่นั้น

เมื่อถูกปล่อยตัวแล้ว บุคคลเหล่านั้นอาจร้องขอเพื่อออกไปจากอาณาเขตตามที่บัญญัติไว้ในข้อก่อนๆ ได้

ข้อ 38

ภายในข้อยกเว้นแห่งระเบียบการพิเศษที่อนุญาตไว้ตามอนุสัญญาฉบับนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามข้อ 27 และ 41 สถานะแห่งบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองจะคงเป็นไปตามหลักการที่กำหนดไว้โดยบทบัญญัติเกี่ยวกับคนต่างด้าวในยามสงบ ไม่ว่าในกรณีใดก็ตามบุคคลเหล่านั้นจะต้องได้รับสิทธิดังจะกล่าวต่อไปนี้ คือ

- (1) จะต้องได้รับความช่วยเหลือในอันที่จะได้รับการบรรเทาทุกข์เป็นรายตัวหรือเป็นหมู่คณะตามแต่ที่มีผู้ส่งไปยังบุคคลเหล่านั้น
- (2) หากมีความจำเป็นเกี่ยวกับสภาพแห่งอนามัยของตน บุคคลเหล่านั้นจะต้องได้รับการรักษาพยาบาล และได้รับผลปฏิบัติในโรงพยาบาลเท่าเทียมกับคนชาติของรัฐที่เกี่ยวข้อง
- (3) จะต้องได้รับอนุญาตให้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและได้รับความอนุเคราะห์ในทางจิตใจจากบรรพชิตตามความเชื่อถือนของตน
- (4) ถ้าหากว่าอยู่ ณ เขตใดเฉพาะที่อาจได้รับอันตรายจากสงครามบุคคลเหล่านั้นจะต้องได้รับอนุญาตให้โยกย้ายไปจากเขตนั้นเท่าเทียมกับคนชาติของรัฐที่เกี่ยวข้อง
- (5) เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี สตรีมีครรภ์ และมารดาของเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 7 ปี จะต้องได้รับประโยชน์จากผลปฏิบัติปริมุสิทธิเท่าเทียมกับคนชาติของรัฐที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 39

บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองผู้ซึ่งต้องสูญเสียการทำงานที่ได้ประโยชน์เพราะผลแห่งสงคราม จะต้องได้รับโอกาสที่จะต้องแสวงหาการทำงานเพื่อค่าจ้างได้ ภายในบังคับแห่งเหตุผลในทางความมั่นคง และตามบทบัญญัติแห่งข้อ 40 โอกาสเช่นว่านั้นจะต้องเป็นไปโดยเท่าเทียมกัน กับที่ได้ให้แก่คนชาติของประเทศที่บุคคลเหล่านั้นเข้าไปอยู่ในอาณาเขต

เมื่อภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่งใช้วิธีการ เพื่อควบคุมบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองคนใดคนหนึ่ง อันเป็นผลให้ผู้นั้นไม่สามารถเลี้ยงตัวเองได้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าบุคคลเช่นว่านั้นถูกขัดขวางโดยอ้างเหตุผลแห่งความมั่นคงมิให้แสวงหาการทำงานเพื่อรับค่าจ้างในสภาพอันสมควร ภาคีฝ่ายนั้นจะต้องจัดประกันในอันที่จะเลี้ยงดูบุคคลนั้นตลอดจนผู้ที่ต้องพึ่งพิงผู้นั้นด้วย

ไม่ว่าในกรณีใดๆ บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง อาจจะได้รับเงินเบี้ยเลี้ยงจากประเทศของตน จากประเทศที่คุ้มครองหรือจากสมาคมบรรเทาทุกข์ที่กล่าวไว้ในข้อ 30 ได้

ข้อ 40

บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองอาจถูกบังคับให้ทำงานได้ก็แต่เพียงเท่าที่เทียบกับคนชาติแห่งภาคีคู่พิพาทที่ตนเข้าไปอยู่ในอาณาเขตเท่านั้น

ถ้าหากว่าบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองมีสัญชาติศัตรู บุคคลเหล่านั้นอาจถูกบังคับให้ทำงานก็แต่เฉพาะเท่าที่จำเป็นตามปกติ เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการเลี้ยงดู ที่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม การขนส่งและอนามัยของมนุษย์เท่านั้น ซึ่งไม่เป็นงานอันเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติการในทางทหาร

ในกรณีดังกล่าวใน 2 วรรคก่อน บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองที่ถูกบังคับให้ทำงาน จะต้องได้รับประโยชน์ในเรื่องใจในการทำงานและการคุ้มครองอันตรายเช่นเดียวกับคนงานแห่งชาติอื่นๆ เฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับค่าจ้างเวลาทำงาน เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องมือ การฝึกหัดงานที่ได้เคยรับมาและค่าทดแทนความเสียหายสำหรับกรณีอุบัติเหตุและโรคภัยไข้เจ็บอันเกิดจากอาชีพการงาน

ถ้าหากว่ามีการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองจะต้องได้รับอนุญาตที่จะใช้สิทธิทำคำร้องตามข้อ 30 ได้

ข้อ 41

ถ้าหากว่าประเทศที่มีบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองอยู่เห็นวาระเบียบการควบคุมตามที่กล่าวไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ยังไม่เพียงพอ จะอาศัยระเบียบการควบคุมอื่นๆ ที่ร้ายแรงนอกเหนือจากการกำหนดสถานที่ให้บุคคลเหล่านั้นอยู่หรือการกักกันตามที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 42 และ 43 หาได้ไม่

การนำบทบัญญัติในข้อ 39 วรรคสองมาใช้บังคับแก่กรณีบุคคลที่ถูกบังคับให้ออกไปจากถิ่นที่อยู่ตามปกติ โดยอาศัยคำสั่งโดยใกล้ชิดที่สุดเท่าที่จะทำได้ กำหนดสถานที่ให้ไปอยู่ ณ ที่อื่นใดนั้น ประเทศที่กักคุมจะต้องปฏิบัติตามหลักเกี่ยวกับมาตรฐานแห่งสวัสดิภาพตามที่ได้กำหนดไว้ในภาค 3 หมวด 4 ของอนุสัญญานี้

ข้อ 42

การกักกันหรือการกำหนดสถานที่อยู่แก่บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองนั้น จะสั่งให้กระทำได้ก็ต่อเมื่อมีความจำเป็นอย่างแท้จริงเพื่อความมั่นคงของประเทศที่กักคุมเท่านั้น

ถ้าบุคคลใดร้องขอโดยสมัครใจ โดยผ่านผู้แทนของประเทศที่คุ้มครองให้กักกันตน และถ้าหากว่าตามสถานะของบุคคลผู้นั้น เกิดมีความจำเป็นต้องกระทำเช่นนี้ ก็ให้ประเทศที่บุคคลดังกล่าวตกอยู่ในอำนาจทำการกักกันไว้

ข้อ 43

บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองผู้ใดถูกกักกันหรือกำหนดสถานที่ให้อยู่มีสิทธิที่จะขอให้ศาลที่มีอำนาจ หรือ คณะกรรมการฝ่ายปกครองที่ประเทศที่กักคุมได้ตั้งขึ้นเพื่อการนั้นพิจารณาใหม่โดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้ ถ้าการกักกัน หรือการกำหนดสถานที่ให้อยู่ยังคงมีอยู่ต่อไป ศาลหรือคณะกรรมการฝ่ายปกครองจะต้อง พิจารณากรณีของบุคคลเช่นว่านั้นเป็นระยะๆ และอย่างน้อยที่สุดปีละ 2 ครั้ง เพื่อแก้ไขให้คำวินิจฉัยเดิม ให้เป็นผลดีขึ้น ถ้าหากว่าพฤติการณ์เปิดช่องให้

เว้นไว้แต่บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองจะคัดค้าน ประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งให้ประเทศที่คุ้มครองทราบ นามของบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งถูกกักกันหรือกำหนดสถานที่ให้อยู่ หรือซึ่งถูกปล่อยตัวจากการ กักกันหรือสถานที่ที่กำหนดให้อยู่โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ ภายใต้บังคับแห่งเงื่อนไขเช่นเดียวกัน จะ ต้องแจ้งคำวินิจฉัยของศาลหรือคณะกรรมการดังกล่าวในวาระแรกของข้อนี้ให้ประเทศที่คุ้มครองทราบ โดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้เช่นเดียวกัน

ข้อ 44

ในการใช้ระเบียบการควบคุมดังกล่าวไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ ประเทศที่กักคุมจะถือว่า ผู้หลบภัยซึ่งตาม ข้อเท็จจริงมิได้รับความคุ้มครองจากรัฐบาลใดๆ เป็นคนต่างด้าวที่เป็นศัตรู โดยมูลฐานแต่เพียงว่าเป็น ผู้มีสัญชาติโดยนิตินัยของรัฐที่เป็นศัตรูเท่านั้นหาได้ไม่

ข้อ 45

ห้ามมิให้ย้ายตัวบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองไปยังประเทศที่มีได้เป็นภาคีแห่งอนุสัญญา

บทบัญญัตินี้ไม่ขัดขวางแก่การที่จะส่งตัวบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองกลับประเทศเดิม หรือกลับสู่ประเทศ ที่บุคคลนั้นมีถิ่นที่อยู่หลังจากการสู้รบได้ยุติลงแล้ว

ประเทศที่กักคุมจะย้ายตัวบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองได้ ก็เพื่อส่งไปยังประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญา ฉบับนี้เท่านั้น และก็ต่อเมื่อประเทศที่กักคุมพอใจแล้วว่าประเทศผู้รับตัวพร้อมและสามารถที่จะปฏิบัติตาม อนุสัญญาฉบับนี้ ถ้าหากว่าบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองถูกย้ายตัวไปตามพฤติการณ์เช่นว่านั้นแล้ว ความ รับผิดชอบในการปฏิบัติตามอนุสัญญาฉบับนี้ตกอยู่แก่ประเทศที่รับตัวบุคคลนั้นไว้ตลอดเวลาที่บุคคลนั้น อยู่ในความควบคุมของตน อย่างไรก็ตามก็ดีถ้าประเทศนั้นละเลยไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ เฉพาะที่สำคัญประการใด เมื่อได้รับแจ้งจากประเทศที่ให้ความคุ้มครองแล้วประเทศที่ทำการย้ายตัวบุคคล ผู้ที่ได้รับความคุ้มครองไปจะต้องจัดการให้เป็นผลเพื่อแก้ไขสถานการณ์นั้นหรือจะต้องขอร้องให้ส่งตัวบุคคล ผู้ที่ได้รับความคุ้มครองนั้นกลับคืนไป คำขอร้องเช่นว่านี้จะต้องได้รับการปฏิบัติตาม

ไม่ว่าในพฤติการณ์เช่นไร บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองจะต้องไม่ถูกย้ายตัวไปยังประเทศที่ตนมีเหตุผลที่จะเกรงกลัวต่อการถูกประหัตประหารเพราะความคิดเห็นในทางการเมืองหรือความเลื่อมใสในทางศาสนาของตน บทบัญญัติข้อนี้ไม่เป็นการขัดขวางแก่การส่งผู้ร้ายข้ามแดนตามสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ซึ่งได้กระทำกันไว้ก่อนที่การสู้รบได้เกิดขึ้น

ข้อ 46

ตราบเท่าที่ยังมิได้เพิกถอนไปก่อนแล้ว ระเบียบการจำกัดที่ได้นำมาใช้เกี่ยวกับบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองจะต้องยกเลิกไปโดยเร็วที่สุดหลังจากการสู้รบได้ยุติลงแล้ว

ระเบียบการจำกัดที่กระทบถึงทรัพย์สินของบุคคลเหล่านี้จะต้องยกเลิกไปตามกฎหมายของประเทศที่กักคุมโดยเร็วที่สุดหลังจากการสู้รบได้ยุติลงแล้ว

หมวด 3

อาณาเขตที่ถูกยึดครอง

ข้อ 47

บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งอยู่ในอาณาเขตที่ถูกยึดครองจะไม่เสียไปซึ่งประโยชน์ตามอนุสัญญาระดับนี้ไม่ว่าในกรณีหรือโดยวิธีใดๆ เนื่องจากได้มีการเปลี่ยนแปลงในสถาบันหรือในการปกครองของอาณาเขตดังกล่าวอันเป็นผลของการยึดครองอาณาเขต หรือเนื่องจากข้อตกลงอันได้ทำขึ้นระหว่างเจ้าหน้าที่แห่งอาณาเขตที่ถูกยึดครองและประเทศที่ยึดครอง หรือเนื่องจากประเทศที่ยึดครองนั้นได้รวมอาณาเขตที่ยึดครองนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนเข้าในประเทศของตน

ข้อ 48

บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง ซึ่งมีโค่นชาติของประเทศซึ่งต้องถูกยึดครองอาณาเขต อาจอ้างสิทธิในอันที่จะออกจากอาณาเขตนั้นได้ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งข้อ 35 และคำสั่งวินิจฉัยในการนี้จะต้องเป็นไปตามวิธีการซึ่งประเทศที่ยึดครองจะได้กำหนดขึ้นตามข้อที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น

ข้อ 49

การบังคับย้ายเอกชนหรือหมู่คณะรวมตลอดทั้งการเนรเทศบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองออกจากอาณาเขตที่ถูกยึดครองไปยังอาณาเขตของประเทศที่ยึดครอง หรือไปยังประเทศอื่นใดไม่ว่าจะเป็นอาณาเขตที่ถูกยึดครองหรือไม่ก็ตาม เป็นอันห้ามมิให้กระทำ ไม่ว่าด้วยเจตนาใดๆ

อย่างไรก็ดี ประเทศที่ยึดครองอาจจัดการอพยพทั้งหมดหรือแต่บางส่วนของประเทศหนึ่งเขตใดก็ได้ ถ้าหากมีความจำเป็นเพื่อความปลอดภัยของประชากรหรือมีเหตุผลอันจำเป็นทางทหาร การอพยพเช่นนี้ จะกระทำโดยปราศจากบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองออกไปนอกอาณาเขตที่ยึดครองหาได้ไม่ เว้นแต่จะมีเหตุผลในทางปฏิบัติซึ่งจะทำให้เป็นการพันวิสัยที่จะหลีกเลี่ยงการพรางเช่นนี้เสียได้ บุคคลที่ต้องอพยพเช่นนี้ จะต้องถูกย้ายกลับสู่บ้านเดิมของตน เมื่อการสู้รบในเขตนั้นได้สิ้นสุดลงแล้ว

ประเทศที่ยึดครองที่ทำการย้าย หรืออพยพ จะต้องจัดการเท่าที่สามารถจะทำได้ในทางปฏิบัติ เพื่อจัดหาที่พักอาศัยอันเหมาะสมเพื่อรับบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองเพื่อให้การย้ายได้กระทำไปในลักษณะอันเป็นที่พึงพอใจ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ความปลอดภัย และอาหาร และจะมีให้บุคคลในครอบครัวเดียวต้องแยกจากกัน

ประเทศที่คุ้มครองจะต้องได้รับทราบการแจ้งถึงการย้ายและอพยพในทันทีที่ได้มีการย้าย หรืออพยพขึ้น

ประเทศที่ยึดครองจะไม่กักคุมบุคคล ที่ได้รับความคุ้มครองไว้ในอาณาเขตที่อาจได้รับอันตรายแห่งสงคราม โดยเฉพาะ เว้นแต่จะเป็นการจำเป็นเพื่อความปลอดภัยของประชากรหรือมีเหตุผลอันจำเป็นทางทหาร

ประเทศที่ยึดครองจะต้องไม่ทำการเนรเทศ หรือย้ายส่วนหนึ่งส่วนใดแห่งประชากรที่เป็นพลเรือนของตน เข้าไปในอาณาเขตที่ตนยึดครอง

ข้อ 50

ประเทศที่ยึดครองด้วยความร่วมมือของเจ้าหน้าที่แห่งประเทศและแห่งท้องถิ่น จะต้องอำนวยความสะดวกเพื่อให้กิจการของสถาบันทั้งหลายอันจัดไว้เพื่อการบริหารและการศึกษาของเด็ก ได้ดำเนินการไปด้วยดี

ประเทศที่ยึดครองจะต้องจัดการเท่าที่จำเป็นทั้งหมด เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดทำรูปพรรณของเด็ก และจดทะเบียนผู้ที่เป็นบิดามารดาเด็กไม่ว่าในกรณีใดๆ จะต้องไม่ทำการเปลี่ยนแปลงฐานะส่วนตัวของบุคคลเหล่านั้น และจะต้องไม่ลงทะเบียนเอาบุคคลเหล่านั้นเข้าในคณะหรือองค์การใดซึ่งขึ้นอยู่แก่ตน

ถ้าหากว่าสถาบันแห่งท้องถิ่นมีอยู่ไม่เป็นการเพียงพอกับการนี้ ประเทศที่ยึดครองจะต้องจัดการให้การเลี้ยงดู และการศึกษาแก่เด็กผู้เป็นกำพร้าหรือต้องแยกจากบิดามารดาของตนเนื่องจากการสงครามและเป็นผู้ที่ไม่ได้รับการดูแลอย่างเพียงพอจากญาติสนิทหรือเพื่อน ทั้งนี้หากเป็นไปได้ให้จัดทำโดยบุคคลอันมีสัญชาติ ภาษาและศาสนาเดียวกับบุคคลเหล่านั้น

แผนกพิเศษแผนกหนึ่งของสำนักงานที่จัดตั้งขึ้นตามข้อ 136 จะต้องมีหน้าที่ดำเนินการที่จำเป็นทั้งหมด ในอันที่จะจัดทำรูปพรรณของเด็กผู้ซึ่งรูปพรรณยังเป็นที่ยังสงสัยอยู่ รายละเอียดเกี่ยวกับบิดามารดาหรือญาติสนิทอื่นๆ ถ้าสามารถรู้ได้จะต้องจดบันทึกไว้

ประเทศที่ยึดครองจะไม่ขัดขวางต่อการใช้ระเบียบการบูรณาสีติใดๆ อันเกี่ยวกับอาหาร การรักษาพยาบาล หรือการป้องกันต่อผลของสงคราม ซึ่งอาจมีใช้อยู่ก่อนการยึดครองเพื่อประโยชน์ของเด็กที่มีอายุต่ำกว่าสิบห้าปี สตรีมีครรภ์และมารดาของเด็กที่มีอายุต่ำกว่าเจ็ดปี

ข้อ 51

ประเทศที่ยึดครองจะต้องไม่บังคับบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง ให้ต้องเข้าประจำในกองทัพ หรือหน่วยช่วยรบของตน ห้ามมิให้ทำการบังคับหรือโฆษณาโดยหวังจะให้มีการอาสาโดยสมัครใจ

ประเทศที่ยึดครองจะต้องไม่บังคับบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองให้ทำงานวันแต่บุคคลเหล่านั้นมีอายุเกินสิบแปดปี และให้ทำเฉพาะงานซึ่งมีความจำเป็นเพื่อความต้องการของกองทัพที่เข้าทำการยึดครอง หรือเพื่อบริการอันเป็นสาธารณูปโภค หรือเพื่อการเลี้ยงดู ที่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม การขนส่งหรืออนามัยของประชากรแห่งประเทศที่ถูกยึดครองนั้น บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองจะต้องไม่ถูกบังคับให้มีหน้าที่ต้องทำงานใดๆ ซึ่งทำให้เกิดพันธกรณีแก่ตนที่จะต้องมีส่วนในการรบบพุงทางทหาร ห้ามมิให้ประเทศที่ยึดครองบังคับบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองให้ใช้วิธีการบังคับเพื่อยังความปลอดภัยแก่สถานที่ที่บุคคลเหล่านั้นต้องทำงานตามที่ถูกเกณฑ์นั้น

งานนี้จะต้องกระทำก็แต่เฉพาะในอาณาเขตที่ถูกยึดครองซึ่งบุคคลที่ถูกเกณฑ์ให้ทำงานนั้นอยู่ บุคคลเช่นว่านี้แต่ละคนจะต้องได้อยู่ในที่ทำงานอันเป็นประจำโดยปกติเท่าที่สามารถจะทำได้ คนงานจะต้องได้รับค่าจ้างอันสมควรและงานนั้นจะต้องได้ส่วนสัมพันธ์กับกำลังแรง และสติปัญญาความสามารถของบุคคลเหล่านั้น กฎหมายที่ใช้บังคับในประเทศที่ถูกยึดครองอันว่าด้วยเงื่อนไขการทำงานและการคุ้มครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับค่าจ้าง เวลาทำงาน เครื่องมือการฝึกงานในขั้นแรก และค่าทดแทนความเสียหายสำหรับกรณีอุบัติเหตุ และโรคร้ายอันเกิดจากอาชีพการงานจะต้องใช้บังคับแก่บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งได้รับมอบให้ทำงานตามหน้าที่ได้กล่าวไว้ในข้อนี้

ห้ามมิให้ใช้การเรียกเกณฑ์แรงงาน เป็นสาเหตุเพื่อระดมคนงาน เข้าในองค์การอันมีลักษณะในทางการทหาร หรือกึ่งการทหาร

ข้อ 52

สัญญา ความตกลง หรือข้อบังคับใดๆ จะต้องไม่เป็นการกระทบกระเทือนต่อสิทธิของคณงาน ไม่ว่าโดยสมัครใจหรือไม่ และไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใดในอันที่จะร้องเรียนต่อผู้แทนของประเทศที่คุ้มครอง เพื่อที่จะขอให้ประเทศดังกล่าวนั้นยื่นมือเข้ามาเกี่ยวข้อง

ห้ามมิให้กำหนดระเบียบการใดๆ อันมุ่งหมายจะก่อให้เกิดการว่างงานหรือจำกัดโอกาสของคณงานในอาณาเขตที่ถูกยึดครอง เพื่อจะเป็นการจูงใจให้ทำงานให้แก่ประเทศที่ยึดครอง

ข้อ 53

ห้ามมิให้ประเทศที่ยึดครอง ทำลายทรัพย์สินอันเป็นสิ่งหามิทรัพย์สินหรือสิ่งหามิทรัพย์สิน ซึ่งเป็นของส่วนตัวหรือส่วนรวมของเอกชน หรือของรัฐ หรือขององค์การสาธารณะ หรือขององค์การสังคม หรือสหกรณ์ เว้นแต่การทำลายนั้นเป็นการจำเป็นโดยแท้เพื่อการปฏิบัติทางการทหาร

ข้อ 54

ห้ามมิให้ประเทศที่ยึดครองเปลี่ยนฐานะของข้าราชการหรือผู้พิพากษาในอาณาเขตที่ถูกยึดครองนั้น หรือลงโทษหรือกระทำการใดอันเป็นการใช้อำนาจบังคับ หรือเลือกปฏิบัติต่อบุคคลดังกล่าวแล้ว เพราะบุคคลเหล่านั้นไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่อันเป็นการฝืนใจตนเอง

การห้ามนี้ไม่เป็นการขัดต่อการที่จะใช้ข้อ 51 วรรคสอง และไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิของประเทศที่ยึดครองในอันที่จะปลดข้าราชการออกจากตำแหน่งเสียได้

ข้อ 55

ประเทศที่ยึดครองมีหน้าที่อย่างเต็มความสามารถที่จะทำได้ในอันที่จะจัดให้มีอาหารและเวชภัณฑ์สำหรับประชากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องนำเข้ามาซึ่งเสบียงอาหาร พัสตุทางการแพทย์ และสิ่งของอื่นๆ อันจำเป็น ในเมื่อไม่มีสิ่งของเหล่านี้เพียงพอในอาณาเขตที่ถูกยึดครองนั้น

ห้ามมิให้ประเทศที่ยึดครองเรียกเกณฑ์เสบียงอาหาร สิ่งของต่างๆ หรือเวชภัณฑ์ อันมีอยู่ในอาณาเขตที่ถูกยึดครอง เว้นแต่เพื่อใช้สำหรับกองทหารที่ทำการยึดครอง และสำหรับพนักงานฝ่ายปกครองและทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความต้องการของประชากรที่เป็นพลเรือนด้วย ภายในบังคับบทบัญญัติของอนุสัญญาระหว่างประเทศอื่นๆ ประเทศที่ยึดครองจะต้องดำเนินการหรือให้มีการทดแทนอันเป็นธรรมสำหรับสิ่งของที่เรียกเกณฑ์ไปนั้น

ประเทศที่คุ้มครองมีเสรีภาพที่จะตรวจสอบสถานะของอาหารและเวชภัณฑ์ในอาณาเขตที่ถูกยึดครองได้ ไม่ว่าเวลาใดเว้นแต่จะมีการห้ามไว้ชั่วคราวเพราะความจำเป็นเกี่ยวกับการทหาร

ข้อ 56

ประเทศที่ยึดครองมีหน้าที่อย่างเต็มความสามารถจะทำได้ ที่จะจัดให้มีและบำรุงรักษาไว้ซึ่งสถานที่และบริการทางการแพทย์ และทางการพยาบาลตลอดจนการอนามัยและสุขภาพของประชาชนในอาณาเขตที่ถูกยึดครองด้วยความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ของประเทศและของท้องถิ่นนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการใช้และปฏิบัติตามวิธีการบำบัดและป้องกันเท่าที่จำเป็นเพื่อต่อสู้กับการลุกลามของเชื้อโรคติดต่อและโรคระบาด พนักงานแพทย์ทุกประเภทจะต้องได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติกรตามหน้าที่ของตน

ถ้าได้จัดให้มีโรงพยาบาลขึ้นใหม่ในอาณาเขตที่ถูกยึดครองและถ้าองค์การเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกยึดครองมิได้ทำการอยู่ ณ ที่นั้น หากเป็นการจำเป็นเจ้าหน้าที่ที่ยึดครองจะต้องให้ความคุ้มครองแก่โรงพยาบาลนั้นตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 18 ในพหุติการณ้อย่างเดียวกันนี้ เจ้าหน้าที่ที่ยึดครองจะต้องให้ความคุ้มครองแก่พนักงานและยวดยานสำหรับการขนส่งของโรงพยาบาลตามความในข้อ 20 และ 21 ด้วย

ในการนำระเบียบการอนามัยและสุขภาพมาใช้ และการปฏิบัติตามระเบียบการนี้ ประเทศที่ยึดครองจะต้องคำนึงถึงความรู้สึกในทางศีลธรรมและจรรยาของพลเมืองแห่งอาณาเขตที่ถูกยึดครองนั้นด้วย

ข้อ 57

ประเทศที่ยึดครองอาจเรียกเกณฑ์โรงพยาบาลพลเรือนได้เป็นการชั่วคราวและเฉพาะในกรณีที่จำเป็นอันรีบด่วน เพื่อทำการรักษาพยาบาลทหารที่ต้องบาดเจ็บและป่วยไข้ และโดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องดำเนินการเท่าที่จำเป็นในระยะเวลาอันสมควรเพื่อการรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วยและเพื่อจัดหาสถานที่สำหรับการพยาบาลไว้ตามความต้องการของประชากรที่เป็นพลเรือน

วัสดุและพัสดุของโรงพยาบาลพลเรือนนั้น จะเรียกเกณฑ์เอาไปไม่ได้ ถ้าหากว่าเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อความ ต้องการของประชากรที่เป็นพลเรือน

ข้อ 58

ประเทศที่ยึดครองจะต้องอนุญาตให้บรรพชิตทางศาสนาได้ไปให้ความช่วยเหลือในทางจิตใจแก่บรรดา ศาสนิกชนของตนได้

ประเทศที่ยึดครองจะต้องรับจัดส่งหนังสือและสิ่งของอันจำเป็นในทางศาสนาให้ และจะต้องอำนวยความสะดวกในการแจกจ่ายสิ่งของเหล่านี้ในอาณาเขตที่ถูกยึดครอง

ข้อ 59

ถ้าหากว่าประชากรทั้งหมดหรือบางส่วนในอาณาเขตที่ถูกยึดครองไม่ได้รับเครื่องอุปโภคบริโภคพอเพียง ประเทศที่ยึดครองจะต้องยอมให้จัดโครงการบรรเทาทุกข์ขึ้นสำหรับประชากรดังกล่าวนั้น และจะต้องอำนวยความสะดวกแก่บุคคลเหล่านั้นทุกวิถีทางที่สามารถจะทำได้

โครงการเช่นว่านี้ ซึ่งอาจจัดทำขึ้นโดยรัฐหรือองค์การมนุษยธรรมอันไม่ลำเอียงทางฝ่ายใด เช่น คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องจัดให้มีการส่งเสบียงอาหารเวชภัณฑ์ และเครื่องนุ่งห่ม

ภาคีผู้ทำสัญญาทุกฝ่ายจะต้องยอมให้การส่งสิ่งของเหล่านี้ผ่านไปได้โดยเสรีและจะต้องให้ความคุ้มครองแก่สิ่งของเหล่านี้ด้วย

อย่างไรก็ดีประเทศที่อนุญาตให้ส่งสิ่งของผ่านไปยังอาณาเขตที่ถูกยึดครองโดยภาคีคู่พิพาทฝ่ายปฏิบัติได้ โดยเสรีนั้น มีสิทธิที่จะตรวจค้นสิ่งของนั้น และที่จะกำหนดเวลาและทางที่จะให้ผ่าน รวมทั้งจะต้องได้รับ เหตุผลอันเป็นที่พอใจโดยผ่านทางประเทศที่คุ้มครอง ว่าสิ่งของเหล่านี้จะได้อำนาจเพื่อบรรเทาทุกข์ประชากร ผู้ขัดสนและจะไม่ใช้เพื่อประโยชน์ของประเทศที่ยึดครองนั้น

ข้อ 60

สิ่งของบรรเทาทุกข์ที่ส่งไปนั้น จะไม่เป็นการปลดเปลื้องประเทศที่ยึดครองจากความรับผิดชอบอย่างใด อย่างหนึ่งตามข้อ 55, 58 และข้อ 59 ประเทศที่ยึดครองจะนำเอาสิ่งของที่ส่งมาบรรเทาทุกข์ไปใช้ใน ประการอย่างอื่นผิดความประสงค์ที่ได้อ้างไว้ไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีจำเป็นอันรีบด่วนเพื่อประโยชน์ของ ประชากรในอาณาเขตที่ถูกยึดครอง และด้วยความเห็นชอบของประเทศที่คุ้มครอง

ข้อ 61

การแจกจ่ายสิ่งของที่ส่งมาบรรเทาทุกข์ตามที่กล่าวไว้ในข้อก่อนๆ นั้นจะต้องกระทำด้วยความร่วมมือและ อยู่ในความควบคุมดูแลของประเทศที่คุ้มครอง หน้าที่นี้จะเป็นอันตกลงกันระหว่างประเทศที่ยึดครองและ ประเทศที่คุ้มครอง มอบหมายให้แก่ประเทศที่เป็นกลางประเทศหนึ่งหรือคณะกรรมการกาชาดระหว่าง ประเทศ หรือองค์การมนุษยธรรมซึ่งไม่ลำเอียงทางฝ่ายใดก็ได้

สิ่งของที่ส่งไปให้ นี้ จะต้องได้รับยกเว้นจากค่าภาระ ภาษี หรือศุลกากรทั้งปวงในอาณาเขตที่ถูกยึดครอง เว้นแต่จะเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของอาณาเขตนั้น ประเทศที่ยึดครองจะต้องอำนวยความสะดวกในอันที่จะแจกจ่ายสิ่งของที่ส่งมานี้โดยเร็ว

ภาคีผู้ทำสัญญาทุกฝ่ายจะต้องพยายามอย่างยิ่งที่จะอนุญาตให้สิ่งของที่ส่งมาบรรเทาทุกข์ที่ว่านี้ ได้ผ่าน และขนส่งโดยไม่คิดมูลค่าไปยังอาณาเขตที่ถูกยึดครอง

ข้อ 62

เว้นแต่เป็นความจำเป็นยิ่งเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงบุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองในอาณาเขตที่ถูกยึด ครองจะต้องได้รับอนุญาตให้รับสิ่งของที่เอกชนส่งมาบรรเทาทุกข์แก่บุคคลเหล่านั้นได้

ข้อ 63

ภายในบังคับแห่งระเบียบการชั่วคราวซึ่งได้กำหนดเป็นกรณีพิเศษเพื่อความมั่นคงของประเทศที่ยึดครอง

ก) สภากาชาด (สภาเสี้ยววงเดือนแดง สภาสังโตแดงและดวงอาทิตย์) ประจำชาติที่ได้มีการรับรอง แล้ว สามารถจะปฏิบัติกิจการตามหลักของกาชาดดังที่ได้นิยามไว้โดยที่ประชุมกาชาดระหว่าง ประเทศ สมาคมบรรเทาทุกข์อื่นๆ ก็จะได้รับอนุญาตให้ดำเนินกิจการอันเกี่ยวกับมนุษยธรรม ได้ภายใต้เงื่อนไขอย่างเดียวกัน

- ข) ห้ามมิให้ประเทศที่ยึดครองเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงในตัวพนักงานหรือองค์ประกอบของสภาและสมาคมเหล่านี้ ซึ่งเป็นการเสียหายแก่กิจการดังกล่าวแล้วก็ได้

หลักการอย่างเดียวกันนี้ ให้นำมาใช้กับกิจการและพนักงานขององค์การพิเศษอันไม่มีลักษณะในทางการทหาร ซึ่งได้มีอยู่แล้ว หรือจะได้อ้างขึ้นเพื่อประโยชน์ที่จะยังความเป็นอยู่ของประชากรที่เป็นพลเรือน โดยรักษาไว้ซึ่งบริการอันจำเป็นเกี่ยวกับสาธารณสุขโดยการแจกจ่ายเครื่องบรรเทาทุกข์และโดยจัดตั้งการช่วยเหลือจากภัยอันตราย

ข้อ 64

กฎหมายอาญาของอาณาเขตที่ถูกยึดครองจะต้องคงใช้บังคับอยู่เว้นแต่เท่าที่จะถูกยกเลิกหรือพักใช้โดยประเทศที่ยึดครองในกรณีที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของตน หรือเป็นการขัดต่อการใช้ออนุสัญญาฉบับนี้ ภายในบังคับแห่งข้อพิจารณาข้อหลังนี้ และเพื่อความจำเป็นให้การดำเนินการพิจารณาพิพากษาคดีได้ เป็นไปโดยเที่ยงธรรม ศาลในอาณาเขตที่ถูกยึดครองยังคงมีอำนาจหน้าที่พิจารณาพิพากษาความผิดตามที่กฎหมายดังกล่าวบัญญัติไว้

อย่างไรก็ดี ประเทศที่ยึดครองอาจให้พลเมืองของอาณาเขตที่ถูกยึดครองปฏิบัติตามบทบัญญัติอันเป็นหลักการสำคัญในอันที่จะช่วยให้ประเทศที่ยึดครองได้ปฏิบัติตามพันธกรณีแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ เพื่อที่จะรักษาการปกครองของอาณาเขตนั้นให้ดำเนินไปโดยมีระเบียบ และเพื่อความมั่นคงของประเทศยึดครอง รวมทั้งผู้สังกัดและทรัพย์สินของกองทัพหรือเจ้าหน้าที่ทางปกครองของฝ่ายที่ยึดครอง กับทั้งสถานที่และเส้นทางคมนาคมซึ่งใช้อยู่ด้วย

ข้อ 65

บทบัญญัติแห่งกฎหมายอาญาที่ได้ตราขึ้นโดยประเทศที่ยึดครองนั้นห้ามมิให้ใช้บังคับก่อนที่ได้ประกาศ และได้โฆษณาให้พลเมืองทราบแล้วในภาษาของบุคคลเหล่านั้น บทบัญญัติแห่งกฎหมายอาญานี้จะใช้บังคับให้มีเหตุผลย้อนหลังไม่ได้

ข้อ 66

ในกรณีที่ได้มีการละเมิดบทบัญญัติแห่งกฎหมายอาญาซึ่งประเทศที่ยึดครองได้ประกาศใช้ตามความในข้อ 64 วรรคสอง ประเทศที่ยึดครองอาจส่งตัวผู้ต้องหาไปพิจารณายังศาลทหารอันไม่มีลักษณะเป็นการเมืองที่ตั้งขึ้นโดยถูกต้องตามระเบียบ โดยมีเงื่อนไขว่าศาลนั้นจะต้องนั่งพิจารณาในประเทศที่ถูกยึดครอง ศาลอุทธรณ์ก็ควรจะต้องนั่งพิจารณาในประเทศที่ถูกยึดครองด้วย

ข้อ 67

ศาลจะต้องใช้บังคับแต่เพียงบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนการกระทำผิดได้เกิดขึ้น และจะต้องเป็นไปตามหลักทั่วไปของกฎหมายโดยเฉพาะในหลักที่ว่าโทษนั้นจะต้องได้ส่วนสัมพันธ์กับความผิด ศาลจะต้องคำนึงถึงข้อที่ว่า ผู้ต้องหานั้นมิใช่เป็นบุคคลในสัญชาติของประเทศที่ยึดครองนั้นด้วย

ข้อ 68

บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งกระทำผิดโดยเจตนาเฉพาะที่จะให้เสียหายแก่ประเทศที่ยึดครองนั้น แต่ความผิดนั้นยังไม่ถึงกับเป็นการมุ่งร้ายต่อชีวิตหรือร่างกายของบุคคลผู้สังกัดในกองทัพ หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองของฝ่ายที่ยึดครอง หรือไม่เป็นอันตรายต่อหมู่ชนอย่างร้ายแรง หรือไม่เป็นการเสียหายอันร้ายแรงแก่ทรัพย์สินของกองทัพ หรือองค์การปกครองของฝ่ายที่ยึดครอง หรือแก่สิ่งปลูกสร้างซึ่งฝ่ายยึดครองใช้อยู่จะต้องรับโทษโดยถูกกักกันหรือจำคุกอย่างธรรมดา แต่กำหนดระยะเวลาในการให้กักกันหรือจำคุกจะต้องใช้ส่วนสัมพันธ์กับความผิดที่ได้กระทำขึ้นนั้น อนึ่ง การกักกันหรือการจำคุกสำหรับความผิดเช่นว่านี้ จะต้องเป็นระเบียบ การตัดเสรีภาพอย่างเดียวที่ใช้แก่บุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง ศาลตามที่ระบุไว้ตามข้อ 66 ของอนุสัญญาฉบับนี้ อาจใช้ดุลยพินิจที่จะสั่งเปลี่ยนโทษจำคุกให้เป็นการกักกันโดยมีกำหนดระยะเวลาเท่ากันก็ได้

บทบัญญัติแห่งกฎหมายอาญาที่ได้ประกาศใช้โดยประเทศที่ยึดครองตามข้อ 64 และข้อ 65 อาจวางโทษประหารชีวิตแก่บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองได้เฉพาะแต่ในกรณีผู้ผู้นั้นมีความผิดฐานกระทำจารกรรมหรือวินาศกรรมอย่างร้ายแรงต่อสิ่งปลูกสร้างทางทหารของประเทศที่ยึดครองหรือความผิดฐานฆาตกรรมต่อบุคคลคนเดียวหรือหลายคนโดยเจตนา แต่ความผิดเช่นว่านั้นจะต้องมีโทษถึงประหารชีวิตตามกฎหมายของอาณาเขตที่ถูกยึดครองซึ่งเป็นอันใช้อยู่แล้วก่อนที่ได้เริ่มการยึดครอง

การลงโทษประหารชีวิตแก่บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองจะกระทำได้อีกต่อเมื่อศาลได้ทราบแล้วโดยเฉพาะในข้อที่ว่าผู้ต้องหามีได้เป็นคนชาติของประเทศที่ยึดครอง และเพราะฉะนั้นผู้นั้นจึงไม่มีหน้าที่ที่จะต้องสวามิภักดิ์ต่อประเทศนั้นแต่อย่างใดเลย

ไม่ว่าในกรณีใดก็ตาม ห้ามมิให้ทำการลงโทษประหารชีวิตแก่บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปี ในขณะที่กระทำความผิด

ข้อ 69

ไม่ว่าในกรณีใดๆ ระยะเวลาระหว่างที่ผู้ได้รับความคุ้มครองซึ่งเป็นผู้ต้องหา ต้องถูกจับกุมระหว่างรอการพิจารณาหรือการลงโทษนั้นจะต้องคิดหักจากกำหนดโทษจำคุกตามคำพิพากษา

ข้อ 70

ห้ามมิให้ประเทศที่ยึดครองทำการจับกุม ฟ้อง และลงโทษบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองเพราะการใดๆ ที่ได้กระทำไป หรือ เพราะความคิดเห็นอันได้แสดงออกก่อนการเข้ายึดครอง หรือระหว่างที่มีการหยุดชั่วคราวในการเข้ายึดครองนั้น เว้นแต่เป็นการละเมิดกฎหมายและประเพณีการสงคราม

คนชาติของประเทศที่ยึดครอง ผู้ซึ่งหลบพำนักอยู่ในอาณาเขตของรัฐที่ถูกยึดครองก่อนที่การสู้รบได้เกิดขึ้นนั้น จะต้องไม่ถูกจับกุม ฟ้องลงโทษหรือเนรเทศจากอาณาเขตที่ถูกยึดครอง เว้นแต่สำหรับความผิดซึ่งได้กระทำให้ขึ้นหลังจากได้เกิดการสู้รบขึ้นแล้วหรือสำหรับความผิดตามกฎหมายสามัญอันได้กระทำให้ขึ้นก่อนที่การสู้รบได้เกิดขึ้น ซึ่งตามกฎหมายของรัฐที่ถูกยึดครองยอมให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ในยามสงบ

ข้อ 71

ห้ามมิให้ศาลที่มีอำนาจของประเทศที่ยึดครองทำการพิพากษาลงโทษใดๆ เว้นแต่จะได้มีการพิจารณาตามระเบียบแล้ว

บุคคลผู้ต้องหาซึ่งถูกฟ้องโดยประเทศที่ยึดครองนั้น จะต้องได้รับแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรโดยมีชกซ์ด้วยภาษาที่ตนเข้าใจถึงรายละเอียดแห่งข้อที่ตนถูกกล่าวหาว่า และจะต้องนำไปดำเนินการพิจารณาโดยเร็วเท่าที่จะทำได้ ประเทศที่คุ้มครองจะต้องได้รับทราบการแจ้งถึงการดำเนินคดีซึ่งประเทศที่ยึดครองได้กล่าวหาบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองในกรณีที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาอันเป็นความผิดที่มีโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป ประเทศที่คุ้มครองอาจขอทราบไม่ว่าเวลาใดถึงสถานะแห่งการพิจารณาเช่นนั้น อนึ่ง ประเทศที่คุ้มครองมีสิทธิที่จะขอให้เสนอรายละเอียดทั้งหมดเกี่ยวกับการดำเนินคดีดังกล่าวและการดำเนินคดีอื่นๆ ซึ่งประเทศที่ยึดครองได้กล่าวหาต่อบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง

การแจ้งให้ประเทศที่คุ้มครองทราบตามที่บัญญัติในวรรคสองข้างต้นจะต้องจัดส่งไปทันที และไม่ว่าในกรณีใดก็ตามจะต้องส่งให้ถึงประเทศที่คุ้มครองภายในสามสัปดาห์ก่อนวันนั่งพิจารณาครั้งแรก ถ้าหากว่าเมื่อเริ่มการพิจารณาไม่ปรากฏหลักฐานว่าได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติในข้อนี้ครบถ้วนแล้ว ห้ามมิให้ดำเนินการพิจารณาต่อไป การแจ้งดังกล่าวจะต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- (ก) ลักษณะรูปพรรณของผู้ต้องหา
- (ข) ที่พักอาศัยหรือที่คุมขัง
- (ค) รายละเอียดแห่งข้อที่กล่าวหา (โดยระบุบทบัญญัติแห่งกฎหมายอาญาซึ่งยกขึ้นอ้าง)
- (ง) ชื่อศาลที่จะต้องนั่งพิจารณาคดี
- (จ) สถานที่และวันที่จะนั่งพิจารณาครั้งแรก

ข้อ 72

บุคคลผู้ต้องหามีสิทธิที่จะเสนอหลักฐานอันจำเป็นแก่การต่อสู้คดีของตน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่จะอ้างพยานบุคคลและทั้งมีสิทธิที่จะเลือกหาทนายความผู้ทรงคุณวุฒิมาช่วยเหลือ ซึ่งมีสิทธิที่จะเข้าเยี่ยมตนได้โดยเสรีและต้องได้รับความสะดวกเท่าที่จำเป็นแก่การเตรียมการต่อสู้คดี

ถ้าผู้ต้องหาไม่เลือกหาทนายความ ประเทศที่คุ้มครองอาจหาทนายความให้ ถ้าผู้ต้องหาถูกฟ้องในคดีร้ายแรงและไม่มีประเทศที่คุ้มครองดำเนินการ ประเทศที่ยึดครองจะเป็นผู้หาทนายความให้โดยได้รับความยินยอมของผู้ต้องหา

เว้นแต่คนจะสละสิทธิโดยเสรี ผู้ต้องหาจะต้องมีล่ามช่วยหนึ่งนายทั้งในชั้นการไต่สวน และในระหว่างการศึกษาพิจารณาในศาล ผู้ต้องหามีสิทธิไม่ว่าเวลาใดที่จะคัดค้านล่ามและขอให้เปลี่ยนตัวได้

ข้อ 73

บุคคลผู้ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษมีสิทธิที่จะอุทธรณ์ได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลใช้ ผู้นั้นจะต้องได้รับแจ้งให้ทราบโดยชัดแจ้งว่าตนมีสิทธิอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ รวมทั้งกำหนดเวลาซึ่งจะพึงปฏิบัติตามดังกล่าวนี้

ให้นำวิธีพิจารณาความอาญาตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การอุทธรณ์ในกรณีกฎหมายซึ่งศาลใช้นั้นไม่มีบทบัญญัติในเรื่องอุทธรณ์ บุคคลผู้ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องทุกข์คัดค้านคำวินิจฉัยและการลงโทษไปยังเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศที่ยึดครอง

ข้อ 74

ผู้แทนของประเทศที่คุ้มครองมีสิทธิที่จะเข้าไปนั่งฟังการพิจารณาคดีของบุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองใดๆ นอกจากจะมีเหตุผลพิเศษอันจะต้องพิจารณาเป็นการลับเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของประเทศที่ยึดครองซึ่งในกรณีเช่นนี้จะต้องแจ้งไปให้ประเทศที่คุ้มครองทราบ ให้ส่งคำแจ้งเกี่ยวกับวันและสถานที่ซึ่งจะทำการพิจารณาไปให้ประเทศที่คุ้มครองทราบ

คำพิพากษาใดซึ่งมีการลงโทษประหารชีวิตหรือโทษจำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป จะต้องส่งไปยังประเทศที่คุ้มครองโดยเร็วเท่าที่จะทำได้พร้อมด้วยเหตุผลประกอบคำพิพากษานั้น การแจ้งนั้นจะต้องอ้างถึงการแจ้งซึ่งทำขึ้นตามข้อ 71 และในกรณีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก ให้แจ้งชื่อของสถานที่ซึ่งจะใช้ลงโทษตามคำพิพากษานั้น ให้ศาลเก็บบันทึกหลักฐานแห่งคำพิพากษานอกจากที่กล่าวข้างบนนี้ไว้ เพื่อผู้แทนของประเทศที่คุ้มครองตรวจดูได้ในกรณีที่คำพิพากษามีโทษถึงประหารชีวิต หรือโทษจำคุกตั้งแต่สองปีหรือกว่านั้นขึ้นไป ระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์จะต้องไม่เริ่มนับจนกว่าประเทศที่คุ้มครองจะได้รับแจ้งคำพิพากษานั้นแล้ว

ข้อ 75

ไม่ว่าในกรณีใดก็ตาม ห้ามมิให้ตัดสิทธิของบุคคลซึ่งถูกพิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิตในอันที่ยื่นคำร้องขออภัยโทษหรือบรรเทาโทษ

ห้ามมิให้ดำเนินการบังคับตามคำพิพากษาให้ประหารชีวิต จนกว่ากำหนดระยะเวลาจะได้ล่วงพ้นไปแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือนนับแต่วันที่ประเทศที่คุ้มครองได้รับแจ้งคำพิพากษาอันถึงที่สุด ยืนยันการลงโทษประหารชีวิตหรือคำสั่งให้ยกเรื่องราวขออภัยโทษหรือบรรเทาโทษนั้น

กำหนดระยะเวลาหกเดือนที่รอการบังคับตามคำพิพากษาให้ประหารชีวิตนั้น อาจลดลงมาได้เฉพาะกรณีที่มีเหตุผลเกี่ยวกับการถูกเงินอันสำคัญทำให้เกิดการรวมกำลังอันเป็นการคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศที่ยึดครองหรือของกำลังทหารแห่งประเทศนั้นโดยมีเงื่อนไขในทุกกรณีว่าประเทศที่คุ้มครองจะได้รับแจ้งการยื่นระยะเวลาดังกล่าว และจะต้องมีเวลาและโอกาสพอสมควรเพื่อทำการคัดค้านต่อเจ้าหน้าที่ที่ยึดครองผู้มีอำนาจเกี่ยวกับคำพิพากษาโทษประหารชีวิตเช่นนั้น

ข้อ 76

บุคคลที่ได้รับการคุ้มครองซึ่งต้องหว่ากระทำความผิดจะต้องถูกกักคุมอยู่ในประเทศที่ถูกยึดครอง และถ้าต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจะต้องได้รับโทษตามคำพิพากษาในประเทศนั้น ถ้าสามารถจะทำได้ให้แยกบุคคลดังกล่าวจากผู้ถูกกักคุมอื่นๆ และให้ได้รับการดูแลในทางอาหารและทางสุขภาพเพียงพอในอันที่จะให้มีอนามัยดี และซึ่งอย่างน้อยที่สุดให้เท่ากับที่จะพึงได้รับในเรือนจำในประเทศที่ถูกยึดครอง

บุคคลดังกล่าวจะต้องได้รับการรักษาพยาบาลตามความจำเป็นเกี่ยวกับสภาพแห่งอนามัยของตน

บุคคลดังกล่าวมีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือในทางจิตใจตามที่ตนพึงต้องการด้วย

สตรีจะต้องแยกให้อยู่ต่างหาก และให้อยู่ในความดูแลของสตรีโดยตรง

ผู้เยาว์จะต้องได้รับการพิจารณาให้ได้รับการปฏิบัติพิเศษตามสมควรสำหรับผู้เยาว์

บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งถูกกักคุมจะต้องมีสิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมเยียนจากผู้แทนของประเทศที่คุ้มครองและของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ ตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 143

บุคคลเช่นว่านี้จะต้องมีสิทธิที่จะได้รับพัสดุหีบห่อเพื่อบรรเทาทุกข์เดือนละหีบหนึ่งเป็นอย่างน้อย

ข้อ 77

บุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองซึ่งตกเป็นผู้ต้องหาว่าได้กระทำความผิด หรือถูกศาลตัดสินลงโทษในอาณาเขตที่ถูกยึดครองนั้น เมื่อการยึดครองได้สิ้นสุดแล้วจะต้องส่งตัวให้แก่เจ้าหน้าที่ในอาณาเขตที่ได้รับการปลดปล่อยเป็นเสรีแล้วนั้น พร้อมด้วยบันทึกสำนวนความที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 78

ถ้าประเทศที่ยึดครองพิจารณาเห็นเป็นการจำเป็นเนื่องจากเหตุผลอันสำคัญยิ่งเกี่ยวกับความมั่นคงในอันที่จะจัดการเพื่อความปลอดภัยของบุคคลผู้ได้รับความคุ้มครอง ประเทศนั้นจะทำได้อย่างมากที่สุดก็แต่เพียงกำหนดสถานที่ให้อยู่หรือทำการกักกันเท่านั้น

คำวินิจฉัยเกี่ยวกับการกำหนดสถานที่ให้อยู่หรือทำการกักกันนั้น จะต้องกระทำตามวิธีการตามระเบียบซึ่งประเทศที่ยึดครองจะได้กำหนดขึ้นตามบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ วิธีการนี้ให้กำหนดสิทธิที่จะอุทธรณ์สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยการอุทธรณ์จะต้องได้รับความวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ในกรณีที่คำวินิจฉัยยืนตามคำวินิจฉัยเดิม จะต้องได้รับการตรวจพิจารณาใหม่เป็นระยะๆ หากเป็นไปได้ทุกหกเดือน โดยองค์การผู้มีอำนาจซึ่งแต่งตั้งขึ้นโดยประเทศดังกล่าวนั้น

บุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองที่ต้องอยู่ภายในสถานที่กำหนดและโดยผลแห่งการนี้จำต้องออกจากบ้านของตน จะต้องได้รับประโยชน์โดยสมบูรณ์ตามข้อ 39 แห่งอนุสัญญาฉบับนี้

หมวด 4

ข้อบังคับสำหรับปฏิบัติแก่ผู้กักกัน

ส่วนที่ 1

บททั่วไป

ข้อ 79

ภาคีคู่พิพาทจะต้องไม่กักกันบุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองนอกจากตามบทบัญญัติข้อ 41, 42, 43, 68 และ 78

ข้อ 80

ให้ผู้ถูกกักกันคงมีความสามารถในทางแพ่งโดยสมบูรณ์และสามารถใช้สิทธิเกี่ยวกับการนั้นตามควรแก่ฐานะของตน

ข้อ 81

ภาคีคู่พิพาทซึ่งกักกันบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง จะต้องผูกพันที่จะเลี้ยงดูบุคคลดังกล่าวโดยไม่คิดมูลค่า และต้องให้การรักษายาบาลตามความจำเป็นเกี่ยวกับสภาพแห่งอนามัยของบุคคลเหล่านั้น

ห้ามมิให้หักเบียดเงินเดือน หรือสิทธิเรียกร้องของผู้กักกันไว้เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการดังกล่าวนี้

ประเทศที่กักคุมจะต้องให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ซึ่งต้องพึ่งพิงผู้ถูกกักกัน ถ้าหากบุคคลเหล่านั้นเห็นว่านั้นไม่มีรายได้พอเพียงหรือไม่สามารถหาเลี้ยงชีพได้

ข้อ 82

ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดให้ผู้ถูกกักกันอยู่ด้วยกันโดยอนุโลมตามสัญชาติ ภาษาและขนบธรรมเนียม ประเพณีของเขาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ผู้ถูกกักกันซึ่งเป็นคนชาติของประเทศเดียวกันจะต้องไม่ถูกแยกกันเพียงแต่เพราะเหตุที่มีภาษาต่างกันเท่านั้น

ตลอดระยะเวลาแห่งการกักกัน สมาชิกแห่งครอบครัวเดียวกันและโดยเฉพาะบิดามารดากับบุตร จะต้องจัดให้อยู่ในสถานที่กักกันเดียวกัน เว้นแต่เป็นการจำเป็นที่จะต้องแยกกันเป็นการชั่วคราวโดยเหตุผลในทางการงานอนามัย หรือเพื่อปฏิบัติตามบทบัญญัติในส่วนตัว 9 ของหมวดนี้ ผู้ถูกกักกันอาจร้องขอให้นำบุตรซึ่งถูกปล่อยให้อยู่โดยมีเสรีภาพโดยไม่ได้รับความดูแลของบิดามารดามาร่วมกับตนได้

หากเป็นไปได้ผู้ถูกกักกันซึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน จะต้องจัดให้อยู่ในบ้านเดียวกัน และต้องจัดให้อยู่แยกจากผู้ถูกกักกันอื่นๆ ตลอดทั้งให้ความสะดวกตามที่จำเป็นแก่การครองชีพของครอบครัว

ส่วนที่ 2

สถานที่กักกัน

ข้อ 83

ประเทศที่กักคุมจะต้องไปจัดตั้งสถานที่กักกันขึ้นในเขตที่อาจได้รับอันตรายจากสงครามโดยเฉพาะ

ประเทศที่กักกันจะต้องให้ความอันเป็นประโยชน์ทั้งปวงเกี่ยวกับสถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของสถานที่กักกันแก่ประเทศที่เป็นศัตรูโดยผ่านทางประเทศที่คุ้มครอง

หากไม่เป็นการขัดกับเหตุผลทางทหารแล้ว ค่ายกักกันจะต้องมีอักษร IC เป็นเครื่องหมาย โดยติดตั้งไว้ให้มองเห็นได้อย่างชัดเจนจากทางอากาศในเวลากลางวัน อย่างไรก็ตาม ประเทศที่เกี่ยวข้องอาจตกลง

กันใช้แบบเครื่องหมายอย่างอื่นก็ได้ ห้ามมิให้ใช้เครื่องหมายอย่างเดียวกับที่กล่าวนี้สำหรับสถานที่อื่น นอกจากค่ายกักกัน

ข้อ 84

ผู้ถูกกักกันจะต้องได้อยู่อาศัยและได้รับการปกครองแยกจากเชลยศึกและแยกจากบุคคลซึ่งถูกตัดอิสรภาพ ด้วยประการอื่น

ข้อ 85

ประเทศที่กักคุมจะต้องผูกพันในอันที่จะจัดการทั้งปวงตามที่จำเป็นและที่พึงทำได้นับแต่เริ่มการกักกัน เป็นต้นไป เพื่อให้บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองได้อยู่ในอาคารหรือที่พักอันให้ประกันทุกทางเท่าที่จะทำได้ เกี่ยวกับสุขภาพและอนามัย และจัดหาเครื่องป้องกันอันพอเพียงจากความร้ายแรงแห่งอากาศและผลของการสงคราม ไม่ว่าในกรณีใดห้ามมิให้ตั้งสถานที่กักกันถาวรในเขตที่มีอนามัยไม่ตี หรือในตำบลซึ่งมีอากาศเป็นอันตรายต่อผู้ถูกกักกัน ในทุกกรณีหากที่ซึ่งบุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองได้ถูกกักกันเป็นการชั่วคราวอยู่ในเขตที่มีอนามัยไม่ตี หรือมีอากาศเป็นอันตรายต่ออนามัยของตน จะต้องย้ายบุคคลผู้นั้นไปอยู่ ณ สถานที่กักกันอันเหมาะสมกว่านั้นโดยเร็วที่สุดเท่าที่พฤติการณ์จะพึงอำนวยให้

อาคารที่กล่าวแล้วนั้น จะต้องป้องกันอย่างเต็มที่มิให้ชื้น ให้ได้รับความอบอุ่นและแสงสว่างพอเพียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่เวลาค่ำถึงสว่าง สถานที่ซึ่งจัดให้เป็นที่พักนอนจะต้องให้กว้างขวางพอเพียงและให้อากาศถ่ายเทได้อย่างดี และผู้ถูกกักกันจะต้องมีที่นอนอันเหมาะสมและผ้าห่มนอนอย่างพอเพียงโดยคำนึงถึงอากาศและอายุ เพศ และสภาพแห่งอนามัยของผู้ถูกกักกัน

ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับความสะดวกเกี่ยวกับการสุขาอันถูกต้องตามกฎเกณฑ์แห่งสุขภาพไว้สำหรับใช้ทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน และจะต้องได้รับการดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่สะอาดอยู่เสมอ จะต้องจัดให้ผู้ถูกกักกันมีน้ำและสบู่อย่างพอเพียงสำหรับชำระร่างกายเป็นประจำวัน และสำหรับซักเสื้อผ้าส่วนตัว ทั้งจะต้องจัดสถานที่และอำนวยความสะดวกที่จำเป็น เพื่อการนี้บัวอาบน้ำหรืออ่างที่อาบน้ำจะต้องจัดไว้ให้ด้วย จะต้องมีการกำหนดเวลาตามที่จำเป็นไว้สำหรับการซักฟอกและทำความสะอาด

ในเมื่อจำเป็น โดยถือเป็นระเบียบการพิเศษและชั่วคราว ในอันที่จะจัดให้สตรีผู้ถูกกักกันซึ่งมิใช่สมาชิกในครอบครัวเดียวกันอยู่ในสถานที่กักกันเดียวกับชาย จะต้องจัดให้มีสถานที่หลับนอน และความสะดวกเกี่ยวกับการสุขาแยกไว้สำหรับสตรีผู้ถูกกักกันนั้นต่างหาก

ข้อ 86

ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดหาอาหารอันเหมาะสมเพื่อให้ผู้ถูกกักกันได้ใช้ในการปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาของตน ไม่ว่าจะเป็นลัทธิศาสนาใดก็ตาม

ข้อ 87

จะต้องจัดให้มีร้านจำหน่ายสิ่งของขึ้นในสถานที่กักกันทุกแห่ง เว้นแต่ในกรณีที่สามารถจัดหาความสะดวกอย่างอื่นให้ได้ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในอันที่จะให้ผู้ถูกกักกันได้สามารถหาซื้อเครื่องอาหารและสิ่งของซึ่งใช้ประจำวัน รวมทั้งสบู่และยาสูบในราคาที่ไม่สูงกว่าราคาตลาดแห่งท้องถิ่นเพื่อที่จะให้ความเป็นอยู่และความสะดวกสบายส่วนตัวยิ่งขึ้น

กำไรซึ่งบังเกิดขึ้นจากร้านจำหน่ายสิ่งของนี้ให้นำเข้าบัญชีกองทุนสวัสดิการซึ่งจะจัดตั้งขึ้นสำหรับแต่ละสถานที่กักกันและจัดการเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกกักกันซึ่งประจำอยู่ในสถานที่กักกันเช่นว่านั้น ให้คณะกรรมการผู้ถูกกักกันซึ่งได้จัดตั้งขึ้นตามข้อ 102 มีสิทธิที่จะตรวจสอบการดำเนินการของร้านจำหน่ายสิ่งของและของกองทุนดังกล่าวนี้ได้

เมื่อสถานที่กักกันต้องปิดลง ให้โอนยอดเงินคงเหลือของกองทุนสวัสดิการไปยังกองทุนสวัสดิการของสถานที่กักกันอื่นสำหรับผู้ถูกกักกันซึ่งมีสัญชาติเดียวกัน หรือถ้าไม่มีสถานที่เช่นว่านี้ ก็ให้โอนไปยังกองทุนสวัสดิการกลางซึ่งจะต้องจัดการเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกกักกันทั้งปวงที่ยังคงเหลืออยู่ในความควบคุมของประเทศที่กักกุม ในกรณีการปล่อยโดยทั่วไป ให้ประเทศที่กักกุมเก็บรักษากำไรดังกล่าวไว้ เว้นแต่จะได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่นระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 88

ในสถานที่กักกันทุกแห่งอันอาจถูกโจมตีทางอากาศ และอาจได้รับอันตรายอื่นเนื่องในการสงคราม จะต้องจัดให้มีที่หลบภัยโดยจำนวนและลักษณะอันพอเพียงที่จะป้องกันได้เท่าที่จำเป็น ในกรณีที่มีสัญญาณภัยจะต้องปล่อยให้ผู้ถูกกักกันเข้าไปในที่หลบภัยโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ เว้นแต่ผู้ซึ่งยังคงเหลืออยู่เพื่อป้องกันสถานที่ของตนให้พ้นจากอันตรายดังกล่าวแล้ว ระเบียบการป้องกันใดซึ่งได้จัดให้มีขึ้นเพื่อสงเคราะห์ประชากรให้นำมาใช้แก่ผู้ถูกกักกันด้วย

ในสถานที่กักกันจะต้องจัดการให้มีวิธีการป้องกันตามสมควรจากอันตรายเพลิงไหม้

ส่วนที่ 3

อาหารและเครื่องนุ่งห่ม

ข้อ 89

การปันส่วนอาหารประจำวันสำหรับผู้ถูกกักกันจะต้องมีปริมาณ คุณภาพและประเภท อย่างพอเพียงใน อันที่จะบำรุงผู้ถูกกักกันให้มีสภาพอนามัยดี และเพื่อป้องกันการขยายตัวของโรคขาดอาหาร ทั้งให้คำนึง ถึงอาหารพิเศษตามประเพณีของผู้ถูกกักกันด้วย

ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับปัจจัยซึ่งอาจจะปรุงอาหารเพิ่มเติมที่มีอยู่ได้

ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับน้ำบริโภคอย่างพอเพียง จะต้องอนุญาตให้สูบบุหรี่ได้

ผู้ถูกกักกันซึ่งทำงานจะต้องได้รับการปันส่วนเพิ่มเติมโดยให้ได้ส่วนสัมพันธ์กับชนิดของงานที่ทำ

สตรีมีครรภ์และมารดาให้นมบุตร และเด็กอายุต่ำกว่าสิบห้าปีจะต้องได้รับอาหารเพิ่มเติมโดยให้ได้ส่วน สัมพันธ์กับความต้องการของร่างกายของบุคคลดังกล่าวนั้น

ข้อ 90

ขณะเมื่อนำเข้าไปควบคุม ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับความสะดวกทั้งปวงในการจัดหาเครื่องนุ่งห่ม รองเท้า และเสื้อผ้าชั้นในสำหรับผลัดเปลี่ยนที่จำเป็นและต่อจากนั้นจะต้องได้รับความสะดวกในการจัดหาสิ่งของ เพิ่มเติมตามต้องการ หากผู้ถูกกักกันผู้ใดไม่มีเครื่องนุ่งห่มพอเพียง โดยคำนึงถึงสภาพของอากาศและไม่สามารถจัดหาได้ ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดหาให้โดยไม่คิดมูลค่า

เครื่องนุ่งห่มซึ่งประเทศที่กักคุมจัดหาให้แก่ผู้ถูกกักกันนั้น จะต้องไม่เป็นที่น่าอับอายหรือทำให้ต้องถูกเยาะเย้ย

คนงานจะต้องได้รับเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับการทำงานรวมทั้งเครื่องนุ่งห่มซึ่งใช้เพื่อป้องกันตามความ จำเป็นแห่งลักษณะของงานนั้นด้วย

ส่วนที่ 4

สุขภาพและการรักษาพยาบาล

ข้อ 91

สถานที่ที่กักกันทุกแห่งจะต้องมีสถานพยาบาลอันพอเพียงภายใต้การอำนวยการของนายแพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้ถูกกักกันจะได้รับการรักษาได้ตามความจำเป็น กับทั้งจะต้องมีอาหารตามความเหมาะสมด้วย ผู้ป่วยเป็นโรคติดต่อและโรคจิตจะต้องจัดแยกไว้แผนกหนึ่งต่างหาก

สตรีซึ่งคลอดบุตร และผู้ถูกกักกันซึ่งเจ็บป่วยเนื่องจากโรคร้ายแรง หรือซึ่งมีอาการอันจำเป็นต้องได้รับการรักษาพยาบาลเป็นพิเศษ ต้องทำการผ่าตัด หรือต้องอยู่ในความดูแลรักษาในโรงพยาบาล จะต้องอนุญาตให้อยู่ในสถานที่ซึ่งจะให้การรักษาพยาบาลอันพอเพียงได้ และต้องได้รับการดูแลรักษาไม่เลวกว่าที่ได้ให้แก่พลเมืองทั่วไป

ผู้ถูกกักกันจะขอให้พนักงานแพทย์ซึ่งมีสัญชาติเดียวกันทำการรักษาก็ได้ตามความพอใจ

ผู้ถูกกักกันจะต้องไม่ถูกขัดขวางในการที่จะให้เจ้าหน้าที่แพทย์ทำการตรวจเมื่อได้รับคำขอ เจ้าหน้าที่แพทย์ของประเทศที่กักกันจะต้องออกไปรับรองเป็นทางการแสดงลักษณะแห่งโรคหรือบาดแผล ตลอดถึงระยะเวลาและลักษณะของการรักษาพยาบาลให้แก่ผู้ถูกกักกันทุกคนซึ่งได้รับการรักษาพยาบาลมาแล้ว สำเนาใบรับรองนี้จะต้องส่งไปยังสำนักตัวแทนกลางตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อ 140

การรักษาพยาบาล รวมทั้งการจัดหาเครื่องมือใดๆ ซึ่งจำเป็นเพื่อบำรุงรักษาให้ผู้ถูกกักกันมีอนามัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งฟันเทียมและเครื่องใช้เทียมอื่นๆ และแว่นตา จะต้องไม่คิดมูลค่ากับผู้ถูกกักกัน

ข้อ 92

การตรวจทางการแพทย์แก่ผู้ถูกกักกัน จะต้องกระทำอย่างน้อยเดือนละครั้ง วัตถุประสงค์ในการตรวจนี้ โดยเฉพาะก็เพื่อจะควบคุมสุขภาพทั่วไปทางอนามัย อาหาร และความสะอาดของผู้ถูกกักกัน และตรวจหาโรคติดต่อโดยเฉพาะอย่างยิ่งวัณโรค ไข้จับสั่นและกามโรค การตรวจเช่นว่านี้โดยเฉพาะให้รวมถึงการซึ่งน้ำหนักตัวของผู้ถูกกักกันแต่ละคนและการตรวจโดยทางรังสีวิทยาอย่างน้อยปีละครั้ง

ส่วนที่ 5

กิจการที่เกี่ยวข้องกับศาสนา สติปัญญา และร่างกาย

ข้อ 93

ผู้ถูกกักกันจะต้องมีเสรีภาพอย่างกว้างขวางเต็มที่ในการปฏิบัติหน้าที่ในทางศาสนาของตน รวมทั้งการเข้าร่วมประกอบพิธีกรรมตามความเลื่อมใสในทางศาสนาของตน โดยมีเงื่อนไขว่าผู้ถูกกักกันจะต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่เจ้าหน้าที่กักคุมได้วางไว้

บรรพชิตทางศาสนาที่ถูกกักกันจะต้องได้รับอนุญาตให้ดำเนินการในพิธีศาสนาแก่บรรดาศาสนิกชนของตนได้โดยเสรี เพื่อการนี้ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดการด้วยความเป็นธรรมในการแบ่งแยกให้บรรพชิตเหล่านี้ไปประจำสถานที่กักกัน ซึ่งมีผู้ถูกกักกันที่พูดภาษาเดียวกันและนับถือศาสนาเดียวกันอยู่ ถ้าบรรพชิตดังกล่าวแล้วมีจำนวนน้อยเกินไป ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดอำนวยความสะดวกเท่าที่จำเป็น ตลอดจนพาหนะสำหรับขนส่งเพื่อให้บรรพชิตเหล่านี้ได้ย้ายจากสถานที่แห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง และบรรพชิตเหล่านี้จะต้องได้รับอนุญาตให้เข้าไปเยี่ยมผู้ถูกกักกันซึ่งอยู่ในโรงพยาบาลได้ด้วย บรรพชิตทางศาสนาจะต้องได้รับเสรีภาพในการติดต่อทางจดหมายในเรื่องที่เกี่ยวกับการศาสนาของตนกับเจ้าหน้าที่ทางศาสนาของประเทศที่กักคุมและเท่าที่จะกระทำได้ กับองค์การศาสนาระหว่างประเทศอันมีความเลื่อมใสในศาสนาเดียวกับตน การติดต่อทางจดหมายดังกล่าวนี้จะต้องไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของส่วนจำกัดตั้งได้ระบุไว้ในข้อ 107 แต่อย่างไรก็ดี จะต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติของข้อ 112

เมื่อผู้ถูกกักกันไม่ได้มีโอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือจากบรรพชิตตามลัทธิศาสนาของตน หรือจำนวนบรรพชิตมีจำนวนน้อยเกินไป เจ้าหน้าที่ทางศาสนาของท้องถิ่นที่นับถือศาสนาเดียวกันอาจตกลงกับประเทศที่ถูกกักคุมแต่งตั้งบรรพชิตแห่งศาสนาเดียวกันกับผู้ถูกกักกันขึ้น หรือถ้าเป็นวิธีการอันอาจทำได้ในทางหลักศาสนา ก็อาจแต่งตั้งบรรพชิตในศาสนาคล้ายคลึงกันหรืออาจแต่งตั้งบุคคลธรรมดาซึ่งมีคุณสมบัติในทางนั้นได้ บุคคลดังกล่าวนี้จะต้องได้รับความสะดวกทั้งปวงในการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย บุคคลที่ถูกแต่งตั้งนั้นๆ จะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับซึ่งประเทศที่กักคุมได้วางไว้เพื่อประโยชน์ในทางวินัยและความมั่นคง

ข้อ 94

ประเทศที่กักคุมจะต้องส่งเสริมกิจการที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญาการศึกษาและการพักผ่อน การกีฬาและการเล่นแข่งขันระหว่างผู้ถูกกักกัน โดยปล่อยให้ผู้ถูกกักกันได้มีเสรีภาพในอันที่จะเข้าร่วมในกิจการเหล่านี้หรือไม่ก็ตามประเทศที่กักคุมจะต้องจัดการเท่าที่จะปฏิบัติได้ทั้งปวงเพื่อให้ได้ผลในกิจการดังกล่าวแล้วนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดหาอาคารสถานที่อันเหมาะสมให้

ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับความสะดวกทั้งปวงเท่าที่จะกระทำได้เพื่อที่จะได้ดำเนินการศึกษาต่อหรือได้เลือกศึกษาในวิชาแขนงใหม่ เด็กและเยาวชนจะต้องได้รับการศึกษา และจะต้องอนุญาตให้ได้เข้าโรงเรียนไม่ว่าจะอยู่ภายในหรือภายนอกสถานที่กักกันก็ตาม

ผู้ถูกกักกันจะต้องมีโอกาสรักษาสุขภาพ การกีฬาและการแข่งขันกลางแจ้ง เพื่อการนี้ จะต้องจัดหาสถานที่กลางแจ้งไว้ให้เพียงพอในสถานที่กักกันทุกแห่งสำหรับเด็กและเยาวชนนั้น จะต้องจัดสวนสนามเล่นไว้เป็นพิเศษ

ข้อ 95

ประเทศที่กักกุมจะต้องไม่ใช่ผู้ถูกกักกันให้ทำงานเหมือนหนึ่งคนงาน เว้นแต่ผู้ถูกกักกันประสงค์เช่นนั้น ไม่ว่าในกรณีใด ห้ามมิให้ใช้งานซึ่งเป็นการกระทำโดยบังคับแก่บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งมิได้ถูกกักกัน อันเป็นการละเมิดข้อ 40 หรือข้อ 51 แห่งอนุสัญญาฉบับนี้ และห้ามมิให้ใช้งานซึ่งมีลักษณะอันเป็นการเสื่อมทรามต่ำช้า และเป็นที่ยับอายขายหน้า

ภายหลังที่ได้ทำงานเป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์แล้ว ผู้ถูกกักกันอาจจะหยุดการทำงานได้ไม่ว่าในขณะใด แต่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าก่อน 8 วัน

บทบัญญัติดังกล่าวนี้จะไม่กระทบกระเทือนสิทธิของประเทศที่กักกุมที่ใช้แพทย์ ทันตแพทย์ และพนักงานแพทย์ ที่ถูกกักกัน เท่าที่เกี่ยวกับความสามารถในวิชาชีพของบุคคลเหล่านั้น เพื่อประโยชน์แก่ผู้ถูกกักกัน ร่วมกันหรือในอันที่จะใช้ผู้ถูกกักกันทำงานในทางปกครอง และในทางบำรุงรักษาสถานที่กักกัน และจัดบุคคลเหล่านั้นทำหน้าที่เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองแก่ผู้ถูกกักกันจากภัยทางอากาศหรือภัยอื่นๆ อันเกิดจากการสงครามก็ได้ แต่อย่างไรก็ดี ผู้ถูกกักกันจะต้องไม่ถูกเรียกร้องให้ทำงานซึ่งตามความเห็นของเจ้าหน้าที่แพทย์ บุคคลผู้นั้นมีสุขภาพไม่เหมาะสมที่จะกระทำ

ประเทศที่กักกุมจะต้องรับผิดชอบอย่างเต็มที่ในบรรดาเงื่อนไขของการทำงาน การรักษาพยาบาล การจ่ายค่าจ้าง และจัดให้ผู้ถูกกักกันได้รับค่าทดแทนความเสียหายสำหรับกรณีอุบัติเหตุและโรคร้ายอันเกิดจากอาชีพการงานมาตรฐานซึ่งได้กำหนดไว้สำหรับเงื่อนไขในการทำงานดังกล่าวแล้วและสำหรับค่าทดแทนจะต้องเป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับของประเทศและการปฏิบัติตามที่คงมีใช้อยู่ และไม่ว่าในกรณีใดจะต้องไม่อยู่ในระดับต่ำกว่าที่ใช้อยู่สำหรับงานชนิดเดียวกันและอยู่ในตำบลเดียวกัน ค่าจ้างแรงงานจะต้องกำหนดให้ตามมูลฐานแห่งความเป็นธรรมตามความตกลงพิเศษระหว่างผู้ถูกกักกันประเทศที่กักกุม และบรรดานายจ้างที่มีใจประเทศที่กักกุม ถ้ามีนายจ้างเช่นว่านี้ โดยคำนึงถึงพันธกรณีของประเทศที่กักกุม ที่จะต้องจัดการเลี้ยงดูผู้ถูกกักกันโดยไม่คิดมูลค่า และให้การรักษาพยาบาลอันจำเป็นแก่สภาพแห่งอนามัยของบุคคลเหล่านั้น ผู้ถูกกักกันที่ถูกใช้ให้ทำงานเป็นประจำตั้งที่ระบุไว้ในวรรค 3 ของข้อนี้ จะต้องได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรมจากประเทศที่กักกุม เงื่อนไขของงาน มาตราส่วนค่าทดแทนความเสียหายสำหรับกรณี

อุบัติเหตุและโรคภัย อันเกิดจากอาชีพการงานตามที่ได้จัดให้ทำดังกล่าวแล้วนั้น จะต้องไม่อยู่ในระดับต่ำกว่าว่าที่ใช้อยู่สำหรับงานชนิดเดียวกันและอยู่ในตำบลเดียวกัน

ข้อ 96

กองแรงงานทั้งปวงจะต้องเป็นส่วนหนึ่งและขึ้นกับสถานที่ที่กักกันเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของประเทศที่กักคุมและผู้บัญชาการของสถานที่กักกันจะต้องรับผิดชอบในการดูแลในกองแรงงานให้ปฏิบัติตามบทบัญญัติของอนุสัญญาฉบับนี้ ผู้บัญชาการจะต้องมีบัญชีกองแรงงาน ซึ่งสังกัดอยู่กับตนอันเป็นบัญชีฉบับล่าสุด และจะต้องส่งบัญชีนั้นไปยังผู้แทนของประเทศที่คุ้มครอง ผู้แทนของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศและผู้แทนขององค์การมนุษยธรรมอื่นซึ่งอาจจะมาเยี่ยมสถานที่กักกันนั้นๆ

ส่วนที่ 6

ทรัพย์สินส่วนตัวและรายได้ทางการเงิน

ข้อ 97

ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับอนุญาตให้เก็บรักษาเครื่องใช้ประจำตัวของตนไว้ได้ บรรดาเงินตรา เช็ค พันธบัตร ฯลฯ และสิ่งมีค่าซึ่งอยู่ในความครอบครองของผู้ถูกกักกันนั้น ห้ามมิให้ยึดเอาไปเสียจากบุคคลเหล่านั้น เว้นแต่จะกระทำตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้ และในกรณีเช่นนี้จะต้องออกไปรับที่แสดงรายการละเอียดให้

จำนวนเงินจะต้องนำไปเข้าบัญชีของผู้ถูกกักกันแต่ละคน ดังที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 98 เงินจำนวนนั้นจะนำมาแปลงเป็นเงินตราสกุลอื่นมิได้ เว้นแต่กฎหมายแห่งอาณาเขตที่เจ้าของเงินถูกกักกันอยู่นั้นบังคับไว้หรือผู้ถูกกักกันได้ให้ความยินยอมแล้ว

บรรดาสິงของซึ่งมีค่าในทางส่วนตัวหรือมีค่าในทางจิตใจนั้น ห้ามมิให้ยึดเอาไปเสีย

ห้ามมิให้ค้นสตรีผู้ถูกกักกัน เว้นแต่ผู้ค้นจะเป็นสตรี

เมื่อมีการปล่อยตัวหรือส่งตัวกลับประเทศเดิม ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับคือสิ่งของ เงินตรา หรือของมีค่าอื่นๆ ซึ่งได้เอาไปจากตนในระหว่างถูกกักกัน และจะต้องได้รับคืนเงินตราที่เหลือตามบัญชีเงินฝากซึ่งได้รักษาไว้ตามข้อ 98 เว้นแต่สิ่งของบางอย่าง หรือจำนวนเงินซึ่งประเทศที่กักคุมได้เก็บไว้ตามกฎหมายที่ใช้อยู่ ในกรณีที่ทรัพย์สินของผู้ถูกกักกัน ถูกเก็บไว้ตามกฎหมายดังกล่าวแล้วนั้น ผู้เป็นเจ้าของจะต้องได้รับใบรับที่แสดงรายการละเอียดไว้

บรรดาเอกสารแสดงรูปพรรณประจำตัวหรือครอบครัวยังอยู่ในความครอบครองของผู้ถูกกักกันโดยมิได้ออกใบรับให้ไม่ว่าในเวลาใด จะปล่อยให้ผู้ถูกกักกันปราศจากเสียซึ่งเอกสารแสดงรูปพรรณหาได้ไม่ ถ้า

ผู้ถูกกักกันไม่มีเอกสารเช่นว่านั่นเจ้าหน้าที่ที่กักคุมจะต้องออกเอกสารพิเศษให้แก่ผู้ถูกกักกันเพื่อจะได้ใช้แทนเอกสาร แสดงรูปพรรณประจำตัวตลอดเวลาที่ถูกกักกัน

ผู้ถูกกักกันอาจจะเก็บเงินไว้กับตัวได้จำนวนหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นเงินสดหรือบัตรซื้อของเพื่อจะได้สามารถซื้อของได้

ข้อ 98

บรรดาผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับเบี้ยเลี้ยงตามระยะเวลาเป็นประจำ เป็นจำนวนพอเพียง เพื่อสามารถซื้อสินค้าและสิ่งของ เช่นยาสูบ เครื่องสำอาง ฯลฯ เบี้ยเลี้ยงดังกล่าวนี้อาจจ่ายให้ในรูปสินค้าหรือบัตรซื้อของ

นอกจากนี้ ผู้ถูกกักกันอาจจะได้รับเบี้ยเลี้ยงจากประเทศที่ตนสวามีภักดีอยู่ จากประเทศที่คุ้มครอง จากองค์การที่อาจให้ความช่วยเหลือแก่ตน หรือจากครอบครัวของตน หรือจากรายได้แห่งทรัพย์สินของตน ตามกฎหมายของประเทศที่กักคุม เงินเบี้ยเลี้ยงซึ่งจ่ายโดยประเทศที่ตนสวามีภักดีอยู่ จะต้องมิจำนวนเท่ากันสำหรับผู้ถูกกักกันแต่ละประเภท (ผู้ทุพพลภาพ คนป่วย สตรีมีครรภ์ ฯลฯ) แต่การแบ่งเงินโดยประเทศดังกล่าวแล้ว และการแจกจ่ายเงินโดยประเทศที่กักคุมนั้น ห้ามมิให้ทำโดยการเลือกปฏิบัติระหว่างผู้ถูกกักกันอันเป็นการต้องห้ามตามข้อ 27 แห่งอนุสัญญาฉบับนี้

ประเทศที่กักคุมจะต้องเปิดบัญชีเงินฝากขึ้นตามระเบียบสำหรับผู้ถูกกักกันทุกๆ คน เพื่อที่จะได้นำเงินเบี้ยเลี้ยงดังกล่าวในอนุสัญญาฉบับนี้ ค่าจ้างที่ได้รับ และเงินที่มีผู้ส่งมาให้ไปเข้าบัญชี ตลอดจนจำนวนเงินที่ได้เอามาจากผู้ถูกกักกันนั้นซึ่งอาจมีได้ตามกฎหมายแห่งอาณาเขตที่กักกันนั้น ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับความสะดวกเท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายที่ใช้อยู่ในอาณาเขตเช่นว่านั้นในอันที่จะส่งเงินไปยังครอบครัวของตน หรือยังบุคคลอื่นซึ่งต้องพึ่งพิงตนด้วย ผู้ถูกกักกันอาจจะเบิกเงินตามความจำเป็นจากบัญชีเงินฝากเพื่อใช้สอยส่วนตัวภายในวงเงินที่ประเทศที่กักคุมได้กำหนดไว้ และจะต้องได้รับความสะดวกตามสมควรไม่ว่าเวลาใดในอันที่จะขอดูและขอสำเนาบัญชีเงินฝากของตน รายการแถลงบัญชีนี้จะต้องส่งให้ประเทศที่คุ้มครองในเมื่อร้องขอ และจะต้องติดตามผู้ถูกกักกันไปเมื่อมีการย้าย

ส่วนที่ 7

การปกครองและวินัย

ข้อ 99

สถานที่กักกันทุกๆ แห่งจะต้องอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ซึ่งได้คัดเลือกมาจากกองทหารประจำการ หรือพนักงานประจำฝ่ายปกครองพลเรือนของประเทศที่กักคุม เจ้าหน้าที่แห่งสถานที่กักกันจะต้องมีสำเนาอนุสัญญาฉบับนี้เป็นภาษาทางการหรือภาษาทางการภาษาใดภาษาหนึ่งของประเทศ

ของตน และจะต้องรับผิดชอบในการที่จะปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ พนักงานผู้ควบคุมผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับการศึกษาบทบัญญัติของอนุสัญญาฉบับนี้ และบรรดาระเบียบการในทางปกครองซึ่งได้จัดให้มีขึ้นเพื่อปฏิบัติการตามอนุสัญญานี้

ตัวบทของอนุสัญญาฉบับนี้และตัวบทความตกลงพิเศษซึ่งได้ทำขึ้นตามอนุสัญญานี้จะต้องนำไปเปิดเผยไว้ภายในสถานที่กักกันในภาษาที่ผู้ถูกกักกันเข้าใจ หรือต้องอยู่ในความครอบครองของคณะกรรมการผู้ถูกกักกัน

ข้อบังคับ คำสั่ง คำแจ้งความ และประกาศทุกชนิดจะต้องแจ้งให้ผู้ถูกกักกันทราบ และเปิดเผยไว้ภายในสถานที่กักกันในภาษาที่ผู้ถูกกักกันเข้าใจ

คำสั่งและคำบังคับทุกฉบับที่แจ้งแก่ผู้ที่ถูกกักกันเป็นรายตัว จะต้องเป็นภาษาที่ผู้ถูกกักกันเข้าใจเช่นเดียวกัน

ข้อ 100

ระเบียบวินัยในสถานที่กักกันจะต้องไม่ขัดกับหลักมนุษยธรรม และไม่ว่าในพฤติการณ์ใดๆ จะต้องไม่มีข้อบังคับที่กำหนดให้ผู้ถูกกักกันได้รับความเหน็ดเหนื่อยแก่ร่างกายอันเป็นอันตรายแก่นามัยหรือต้องรับเคราะห์ในทางร่างกายหรือจิตใจ ห้ามมิให้กระทำเครื่องทรมานหรือการสักหรือพิมพ์รอย หรือทำเครื่องหมายบนร่างกาย

โดยเฉพาะห้ามมิให้มีการเียนยามและการเรียกชื่อโดยใช้ระยะเวลาาน การลงโทษใดการบริหารร่างกาย การบริหารและการซ่อมทางทหาร หรือการลดจำนวนอาหารที่ปันส่วน

ข้อ 101

ผู้ถูกกักกันย่อมมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งตนอยู่ใต้อำนาจเกี่ยวกับเงื่อนไขของการกักกันซึ่งตนต้องปฏิบัติ

ผู้ถูกกักกันจะต้องมีสิทธิที่จะร้องเรียนโดยปราศจากข้อจำกัดโดยผ่านทางคณะกรรมการผู้ถูกกักกันได้อีกด้วย หรือถ้าหากตนพิจารณาเห็นว่าเป็นการจำเป็นจะร้องเรียนโดยตรงต่อผู้แทนของประเทศที่คุมครองเพื่อชี้แจงให้ผู้แทนนั้นได้ทราบถึงข้อที่ตนมีเหตุจะต้องกล่าวหาเกี่ยวกับสภาพแห่งการกักกันนั้นๆ

คำร้องทุกข์และคำกล่าวหาเหล่านี้จะต้องจัดส่งไปโดยพลัน และปราศจากการแก้ไข และถึงแม้ว่าคำกล่าวหาปรากฏว่าไม่มีมูล ก็จะไม่เป็นเหตุให้ลงโทษได้

คณะกรรมการผู้ถูกกักกันอาจส่งรายงานเป็นระยะๆ เกี่ยวกับสถานการณ์ในสถานที่กักกัน และความต้องการของผู้ถูกกักกันไปยังผู้แทนของประเทศที่คุมครอง

ข้อ 102

ในสถานที่กักกันทุกแห่ง ให้ผู้ถูกกักกันมีเสรีภาพในการเลือกตั้งโดยวิธีลงคะแนนลับทุกๆ ระยะ 6 เดือน เพื่อเลือกตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อเป็นผู้แทนของตนในการติดต่อกับประเทศที่ทำการกักกุม ประเทศที่คุ้มครอง คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ และองค์การอื่นซึ่งอาจให้ความช่วยเหลือแก่ตน กรรมการในคณะนั้นมีสิทธิได้รับเลือกตั้งใหม่ได้

ผู้ถูกกักกันซึ่งได้รับเลือกตั้งแล้วจะเข้าปฏิบัติหน้าที่ได้ก็ต่อเมื่อการเลือกตั้งนั้นได้รับอนุมัติจากเจ้าหน้าที่ของประเทศที่ทำการกักกุมแล้ว ถ้าไม่อนุมัติหรือมีการถกถอนกรรมการก็จะต้องแจ้งเหตุผลไปยังประเทศที่คุ้มครองที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 103

คณะกรรมการผู้ถูกกักกันจะต้องเพิ่มพูนความเป็นอยู่ในทางร่างกายจิตใจ และสติปัญญาของผู้ถูกกักกัน โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้ถูกกักกันตกลงกันจะตั้งวิธีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้คณะกรรมการผู้ถูกกักกันมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับองค์การนี้เพิ่มขึ้นจากหน้าที่พิเศษที่ได้รับมอบหมายตามบทบัญญัติอื่นๆ ของอนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ 104

กรรมการแห่งคณะกรรมการผู้ถูกกักกันจะต้องไม่ถูกเรียกร้องให้กระทำงานอื่นอีก ถ้าหากว่าการเรียกร้องนั้นจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของตนได้รับความลำบากมากขึ้น

กรรมการแห่งคณะกรรมการผู้ถูกกักกันอาจแต่งตั้งผู้ช่วยจากบรรดาผู้กักกันตามความเห็นว่าเป็นการจำเป็น คณะกรรมการจะต้องได้รับความสะดวกทางปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องได้รับเสรีภาพในการเคลื่อนไหวบางประการตามความจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของตน (การเยี่ยมเยียนกองแรงงาน การรับเครื่องอุปโภคบริโภค ฯลฯ)

โดยนัยเดียวกัน กรรมการแห่งคณะกรรมการผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับความสะดวกทั้งปวงในการติดต่อกับประณีย์และโทรเลขกับเจ้าหน้าที่ที่กักกุมประเทศที่คุ้มครอง คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ ผู้แทนของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ และจากองค์การที่อาจให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกกักกัน กรรมการซึ่งอยู่ในกองแรงงานจะต้องได้รับความสะดวกเช่นเดียวกันในการติดต่อกับคณะกรรมการผู้ถูกกักกันของตนในสถานที่ตั้งแห่งใหญ่ของการกักกัน การติดต่อดังกล่าวนั้นจะต้องไม่ถูกจำกัด และไม่ถือเป็นส่วนหนึ่งของส่วนจำกัดตั้งได้ระบุไว้ในข้อ 107

กรรมการแห่งคณะกรรมการผู้ถูกกักกันซึ่งถูกโยกย้ายจะต้องได้มีเวลาอันสมควร เพื่อแจ้งให้ผู้ที่จะมาแทนตนได้ทราบถึงกิจการประจำวันของตน

ส่วนที่ 8

ความสัมพันธ์กับภายนอก

ข้อ 105

ในทันทีที่ได้กักกันบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง ประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งไปยังประเทศซึ่งผู้ถูกกักกัน สวามีภักดิ์อยู่ และประเทศที่คุ้มครองเพื่อให้ทราบถึงระเบียบการต่างๆ ที่ได้จัดวางขึ้นเพื่อปฏิบัติตาม บทบัญญัติในส่วนนี้ ประเทศที่กักคุมจะต้องแจ้งไปยังภาคีที่เกี่ยวข้องถึงการแก้ไขระเบียบการนั้นใน ภายหลังด้วย

ข้อ 106

นับแต่เมื่อถูกกักกัน หรืออย่างช้าที่สุดต้องไม่เกินหนึ่งสัปดาห์นับแต่วันที่มาถึงสถานที่กักกัน และเช่นเดียวกับกรณีที่มีการป่วยไข้หรือโยกย้ายไปยังสถานที่กักกันแห่งอื่น หรือไปยังโรงพยาบาล จะต้องให้ผู้ถูกกักกันทุกๆ คนสามารถส่งบัตรการกักกันโดยตรงไปยังครอบครัวของตนทางหนึ่งและอีกทางหนึ่งส่งโดยตรงไปยังสำนักตัวแทนกลางตามที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 140 ถ้าหากกระทำไม่ได้ให้ทำตามแบบที่ได้ผนวกไว้ท้าย อนุสัญญาฉบับนี้เพื่อแจ้งให้ญาติพี่น้องทราบถึงการที่ถูกกักคุม ตำบลที่อยู่ และสภาพแห่งอนามัยของตน ให้ส่งบัตรกักกันดังกล่าวแล้วไปโดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้ และจะต้องไม่หน่วงเหนี่ยวไว้ด้วยประการใดๆ

ข้อ 107

ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับอนุญาตให้ส่งและรับจดหมายและไปรษณียบัตร ถ้าประเทศที่กักคุมเห็นเป็นการ จำเป็นจะจำกัดจำนวนจดหมายและไปรษณียบัตรที่ผู้ถูกกักกันแต่ละคนจะส่งไปแล้ว จำนวนดังกล่าว นั้น สำหรับจดหมายจะต้องไม่น้อยกว่าสองฉบับ และสำหรับไปรษณียบัตร จะต้องไม่น้อยกว่าสี่ฉบับต่อ เดือน จดหมายและไปรษณียบัตรที่จะส่งนั้นให้มีข้อความตามแบบที่ได้ผนวกไว้ท้ายอนุสัญญาฉบับนี้ให้ โกล่เคียงที่สุดที่จะทำได้ ถ้าจะต้องการจำกัดจำนวนจดหมายซึ่งส่งมายังผู้ถูกกักกัน ประเทศที่ผู้ถูกกักกัน สวามีภักดิ์อยู่เท่านั้นเป็นผู้ที่จะออกคำสั่งจำกัดจำนวนนั้นๆ ได้ ทั้งนี้อาจเป็นโดยคำร้องขอของประเทศที่ กักคุม จดหมายและไปรษณียบัตรเหล่านั้นจะต้องจัดส่งไปภายในระยะเวลาอันสมควร และจะต้องไม่ถูก หน่วงเหนี่ยวหรือยึดไว้โดยเหตุผลทางวินัย

ผู้ถูกกักกันซึ่งไม่ได้รับข่าวคราวจากครอบครัวเป็นเวลานาน หรือเห็นว่าเป็นการพ้นวิสัยที่จะได้รับข่าว คราวจากญาติพี่น้อง หรือที่จะส่งข่าวไปยังบุคคลดังกล่าวนั้นโดยทางไปรษณีย์ธรรมดา รวมทั้งบุคคลที่ อยู่ห่างไกลมาจากบ้านของตน จะต้องได้รับอนุญาตให้ส่งโทรเลขได้ โดยตนเองเป็นผู้เสียค่าส่งโดยใช้เงิน ตราตามสกุลที่ตนมีอยู่ สำหรับกรณีอันเป็นที่รับรองว่าเป็นการด่วนผู้ถูกกักกันจะต้องได้ประโยชน์จาก บทบัญญัตินี้เช่นเดียวกัน

โดยปกติการโต้ตอบจดหมายของผู้ถูกกักกันจะต้องกระทำเป็นภาษาของผู้ถูกกักกันเองภาคีคู่พิพาทจะอนุญาตให้ทำการโต้ตอบจดหมายเป็นภาษาอื่นก็ได้

ข้อ 108

ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับอนุญาตให้ได้รับหีบห่ออันส่งมาเป็นรายบุคคล หรือส่งมาเป็นส่วนรวม โดยทางไปรษณีย์หรือทางอื่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งหีบห่อที่บรรจุอาหาร เครื่องนุ่งห่ม เวชภัณฑ์ รวมทั้งหนังสือและวัตถุที่ใช้ในการสักการบูชา การศึกษาและการพักผ่อนตามที่บุคคลนั้นประสงค์ การส่งสิ่งของเช่นว่านี้ไม่ทำให้ประเทศที่กักคุมหลุดพ้นจากพันธกรณีซึ่งตนมีอยู่ตามอนุสัญญานี้

ในกรณีที่มีความจำเป็นทางการทหารที่จะต้องจำกัดจำนวนสิ่งของเช่นว่านั้น จะต้องแจ้งให้ประเทศที่คุ้มครองและคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศหรือองค์การที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกกักกันและรับผิดชอบในการส่งสิ่งของนั้นๆ ทราบภายในเวลาอันสมควร

เงื่อนไขในการส่งหีบห่อเป็นรายบุคคลและเป็นส่วนรวมนั้น ถ้าหากจำเป็นจะต้องเป็นไปตามความตกลงพิเศษระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องซึ่งไม่ว่าในกรณีใดๆ จะต้องไม่หน่วงเหนี่ยวมิให้ผู้ถูกกักกันได้รับเครื่องอุปโภคบริโภคที่ส่งมาบรรเทาทุกข์นี้โดยล่าช้า หีบห่อที่บรรจุเครื่องนุ่งห่มและอาหารจะต้องไม่มีหนังสือบรรจุรวมอยู่ด้วย เวชภัณฑ์สำหรับบรรเทาทุกข์นั้นโดยปกติจะต้องส่งเป็นหีบห่อที่ส่งมาเป็นส่วนรวม

ข้อ 109

ในกรณีที่ไม่มีความตกลงพิเศษระหว่างภาคีคู่พิพาทเกี่ยวกับเงื่อนไขในการรับและการแจกจ่ายสิ่งของบรรเทาทุกข์อันส่งมาเป็นส่วนรวมแล้ว ให้ใช้ข้อบังคับเกี่ยวกับการบรรเทาทุกข์ส่วนรวมที่ได้ผนวกไว้ท้ายอนุสัญญานี้บังคับ

ความตกลงพิเศษดังบัญญัติไว้ข้างต้น จะต้องไม่จำกัดสิทธิของคณะกรรมการผู้ถูกกักกันในอันที่จะเข้าครอบครองสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมที่ส่งมาสำหรับผู้ถูกกักกัน และในอันที่จะรับแจกจ่ายและจำหน่ายสิ่งของนั้นเพื่อประโยชน์ของผู้รับ

นอกจากนั้น ความตกลงเช่นว่านี้จะต้องไม่จำกัดสิทธิของผู้แทนแห่งประเทศที่คุ้มครอง คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ หรือองค์การอื่นใดที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกกักกันซึ่งรับผิดชอบในการส่งสิ่งของอันเป็นส่วนรวมนั้นๆ ในอันที่จะควบคุมดูแลการแจกจ่ายให้แก่ผู้รับ

ข้อ 110

สิ่งของบรรเทาทุกข์ทั้งปวงที่ส่งมาให้ผู้ถูกกักกันนั้น จะต้องได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีขาเข้า ศุลกากร และค่าตีพิมพ์อื่นๆ

วัตถุทั้งปวงที่ส่งทางไปรษณีย์รวมทั้งหีบห่อสิ่งของบรรเทาทุกข์ที่ส่งเป็นไปรษณีย์ภัณฑ์ และเงินที่ส่งไปให้ผู้ถูกกักกันจากประเทศอื่นๆ หรือที่ผู้ถูกกักกันส่งผ่านที่ทำการไปรษณีย์ ไม่ว่าจะส่งโดยตรงหรือส่งผ่านสำนักงานสนเทศดั่งบัญญัติไว้ในข้อ 136 และสำนักตัวแทนสนเทศกลางดั่งบัญญัติไว้ในข้อ 140 จะต้องได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมไปรษณีย์ ทั้งในประเทศต้นทางและปลายทาง และในประเทศที่อยู่ระหว่างทางเพื่อการนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการยกเว้นที่บัญญัติไว้ในอนุสัญญาสากลไปรษณีย์ ค.ศ. 1947 และความตกลงต่างๆ ของสหภาพไปรษณีย์แห่งโลก เพื่อประโยชน์ของบุคคลพลเรือนที่มีสัญชาติศัตรูที่ถูกกักคุมอยู่ในค่ายหรือเรือนจำพลเรือนนั้น ให้ขยายไปถึงบุคคลผู้ถูกกักกันอื่นซึ่งได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาฉบับนี้ ประเทศที่มีได้ลงนามในความตกลงต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น จะต้องผูกพันที่จะต้องยกเว้นค่าธรรมเนียมดังกล่าวนี้ในพฤติการณ์อย่างเดียวกัน

ค่าขนส่งสิ่งของบรรเทาทุกข์ที่มุ่งหมายจะส่งให้แก่ผู้ถูกกักกันซึ่งส่งผ่านที่ทำการไปรษณีย์ไม่ได้ เพราะมีน้ำหนักมากเกินไปหรือสาเหตุอื่น ให้ตกอยู่แก่ประเทศที่กักคุมสำหรับอาณาเขตทั้งปวงที่อยู่ภายใต้การควบคุมของประเทศนั้นประเทศอื่นๆ ที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ จะต้องเป็นผู้เสียค่าขนส่งในอาณาเขตของตน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งเช่นว่านี้ ซึ่งความในวรรคก่อนๆ คลุมไม่ถึง ให้คิดเอากับผู้ส่ง

อัครภาคีผู้ทำสัญญา จะต้องพยายามลดค่าโทรเลขที่ผู้ถูกกักกันส่งหรือที่ส่งไปยังผู้ถูกกักกันลงเท่าที่จะกระทำได้

ข้อ 111

ถ้าการปฏิบัติการทางทหารขัดขวางประเทศที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามพันธกรณีที่จะจัดให้มีการส่งถุงไปรษณีย์ และสิ่งของบรรเทาทุกข์ดั่งบัญญัติไว้ในข้อ 106, 107, 108, และข้อ 113 แล้ว ประเทศที่คุ้มครองที่เกี่ยวข้องคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ หรือองค์การอื่นใดที่ได้รับความเห็นชอบจากภาคีคู่พิพาท อาจจัดให้ทำการขนส่งของเช่นว่านี้โดยวิธีที่เหมาะสมก็ได้ (โดยรถไฟ ยวดยานเรือ หรืออากาศยาน ฯลฯ) เพื่อการนี้ อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะต้องพยายามจัดหาพาหนะสำหรับการขนส่งเช่นว่านี้ให้ และอนุญาตการจราจรโดยเฉพาะอย่างยิ่ง โดยการออกหนังสือคุ้มครองอันจำเป็นให้

การขนส่งเช่นว่านี้อาจใช้สำหรับขนส่งของดังต่อไปนี้ได้ด้วย คือ

- (ก) จดหมาย บัญชีรายชื่อ และรายงานที่ได้ตอบกันระหว่างสำนักตัวแทนสนเทศกลางดังกล่าวในข้อ 140 และสำนักงานสนเทศแห่งชาติดังกล่าวในข้อ 136
- (ข) จดหมายและรายงานเกี่ยวกับผู้ถูกกักกัน ซึ่งประเทศที่คุ้มครองคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ หรือองค์การช่วยเหลือผู้ถูกกักกันอื่นใดอันเป็นการติดต่อกับผู้แทนของตน หรือกับภาคีคู่พิพาท

บทบัญญัติดังกล่าวมานี้ไม่เป็นการจำกัดสิทธิของภาคีคู่พิพาทที่จะจัดหาวิธีการขนส่งอย่างอื่นตามที่ตนเห็นว่าดีกว่าหรือเลือกวิธีการออกหนังสือคุ้มครองให้สำหรับวิธีการขนส่งดังกล่าวแล้ว ภายใต้เงื่อนไขที่จะได้เป็นที่ตกลงซึ่งกันและกัน

ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้จ่ายวิธีการขนส่งเช่นนี้ให้ภาคีคู่พิพาทซึ่งคนชาติของตนได้ประโยชน์จากการนั้นเป็นผู้เสียโดยถือเฉลี่ยตามส่วนแห่งความสำคัญแห่งสิ่งของที่ส่ง

ข้อ 112

การตรวจจดหมายที่ส่งไปยังผู้ถูกกักกัน หรือที่ผู้ถูกกักกันส่งไปจะต้องกระทำโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้

การตรวจหีบห่อที่มีความมุ่งหมายจะส่งไปให้ผู้ถูกกักกันนั้น จะต้องไม่กระทำในลักษณะที่จะทำให้สิ่งของที่บรรจุเสื่อมเสียไป การตรวจให้กระทำต่อหน้าผู้รับหรือต่อหน้าเพื่อนผู้ถูกกักกันด้วยกัน ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้รับโดยเรียบร้อยแล้ว การส่งมอบของซึ่งส่งมาเป็นรายบุคคลหรือของอันเป็นส่วนรวมให้ผู้ถูกกักกันนั้น จะต้องไม่หน่วงเหนี่ยวไว้โดยอ้างถึงความยุ่งยากในการตรวจ

การห้ามส่งจดหมายใดๆ ซึ่งภาคีคู่พิพาทได้สั่งห้าม โดยเหตุผลทางทหารหรือทางการเมืองก็ตาม จะต้องเป็นเพียงชั่วคราว และมีระยะเวลาสั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้

ข้อ 113

ประเทศที่กักคุมจะต้องอำนวยความสะดวกตามสมควรสำหรับการส่งพินัยกรรม ใบมอบฉันทะ หนังสือมอบอำนาจ หรือเอกสารอื่นใดที่มุ่งหมายจะส่งมายังผู้ถูกกักกันหรือที่ผู้ถูกกักกันส่งไป โดยผ่านประเทศที่คุ้มครองหรือสำนักตัวแทนกลาง ดังบัญญัติไว้ในข้อ 140 หรือโดยวิธีอื่นตามความต้องการ

ในทุกกรณี ประเทศที่กักคุมจะต้องให้ความสะดวกแก่ผู้ถูกกักกันในการทำและการรับรองความถูกต้องตามกฎหมายแห่งเอกสารเช่นว่านี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งยอมให้ผู้ถูกกักกันปรึกษาหารือกับทนายความได้

ข้อ 114

ประเทศที่กักคุม จะต้องอำนวยความสะดวกทั้งปวงแก่ผู้ถูกกักกันเพื่อให้สามารถจัดการทรัพย์สินของตน แต่การกระทำทั้งนี้ จะต้องไม่ขัดกับสภาพแห่งการกักกันและกฎหมายที่ใช้อยู่เพื่อการนี้ ประเทศดังกล่าวอาจยอมให้ผู้ถูกกักกันออกจากสถานกักกันไปได้ในกรณีรีบด่วนและหากเป็นการกระทำได้ตามพฤติการณ์

ข้อ 115

ในทุกกรณี ซึ่งผู้ถูกกักกันเป็นคู่ความในคดีในศาลใดๆ ถ้าผู้ถูกกักกันนั้นร้องขอประเทศที่กักคุมจะต้องจัดการให้ศาลได้ทราบถึงการกักคุมบุคคลผู้นั้น และจะต้องจัดประกันตามที่จำเป็นภายในขอบเขตแห่งกฎหมาย

เพื่อที่จะป้องกันมิให้บุคคลผู้นั้นต้องเสียเปรียบในทางใดๆ เนื่องจากเหตุที่ตนถูกกักกันในข้อที่เกี่ยวกับการ ตระเตรียม และดำเนินคดีของตนหรือที่เกี่ยวกับการบังคับตามคำพิพากษาใดๆ ของศาล

ข้อ 116

ผู้ถูกกักกันทุกคน จะต้องได้รับอนุญาตให้พบปะผู้มาเยี่ยมเยียนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งญาติพี่น้องที่สนิท โดยมิกำหนดระยะเวลาอันเป็นประจําและบ่อยครั้งที่สุดเท่าที่จะทำได้

ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับอนุญาตให้ไปเยี่ยมบ้านของตนเท่าที่จะจัดทำได้ในกรณีรีบด่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีมรณกรรมหรือเจ็บป่วยอย่างหนักของญาติพี่น้อง

ส่วนที่ 9

การลงโทษทางอาญาและทางวินัย

ข้อ 117

ภายใต้บังคับแห่งบทบัญญัติในส่วนนี้ กฎหมายที่ใช้อยู่ในอาณาเขตที่กักคุมจะคงเป็นอันใช้บังคับต่อไปแก่ ผู้ถูกกักกันซึ่งกระทำความผิดในระหว่างถูกกักกัน

ถ้ามีกฎหมายทั่วไป ข้อบังคับหรือคำสั่งกำหนดให้การใดๆ ที่ผู้ถูกกักกันกระทำมิโทษอาญา ซึ่งการกระทำเช่นเดียวกัน นี้หากกระทำโดยบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ผู้ถูกกักกันเป็นอันไม่มีโทษอาญาแล้ว การกระทำเช่นนี้จะต้องได้รับ แต่เพียงโทษทางวินัยเท่านั้น

ห้ามมิให้ลงโทษผู้ถูกกักกันเกินกว่าหนึ่งครั้ง สำหรับการกระทำอันเดียวกันหรือข้อหาอันเดียวกัน

ข้อ 118

ในการลงอาญา ศาลหรือเจ้าหน้าที่จะต้องคำนึงให้มากที่สุดถึงข้อที่ว่าจำเลยมิได้เป็นคนชาติของประเทศ ที่กักคุม ศาลหรือเจ้าหน้าที่มิเสรีภาพที่จะลดหย่อนผ่อนอาญาดังระบุไว้สำหรับความผิดซึ่งผู้ถูกกักกัน ตกเป็นจำเลย และเพื่อการนี้ศาลหรือเจ้าหน้าที่ไม่จำต้องใช้อัตราโทษขั้นต่ำตามที่บัญญัติไว้

ห้ามมิให้ทำการจำคุกในสถานที่ซึ่งไม่มีแสงอาทิตย์ และโดยทั่วไปห้ามมิให้กระทำการทรมานโหดร้ายทุกชนิด

ผู้ถูกกักกันที่ได้รับโทษทางวินัย หรือตามคำพิพากษาของศาลแล้วจะต้องได้รับการปฏิบัติโดยไม่แตกต่าง จากผู้ถูกกักกันอื่นๆ

กำหนดระยะเวลาที่กักคุมระหว่างพิจารณาซึ่งผู้ถูกกักกันได้รับนั้น จะต้องคิดหักจากโทษคุมขังใดๆ ไม่ว่าจะ เป็นโทษทางวินัย หรือโทษตามคำพิพากษาของศาลซึ่งตนจะต้องรับ

คณะกรรมการผู้ถูกกักกัน จะต้องได้รับแจ้งให้ทราบถึงการดำเนินพิจารณาคดีอันกระทำต่อผู้ถูกกักกันซึ่งตนเป็นผู้แทนตลอดจนผลแห่งการพิจารณานั้น

ข้อ 119

โทษทางวินัยอันพึงปรับใช้แก่ผู้ถูกกักกันมีดังต่อไปนี้ คือ

- (1) โทษปรับไม่เกินกว่าร้อยละห้าสิบของค่าจ้างซึ่งผู้ถูกกักกันจะพึงได้รับตามบทบัญญัติแห่งข้อ 95 โดยมีระยะเวลาไม่เกินกว่าสามสัปดาห์
- (2) งดเอกสิทธิที่ให้ไว้นอกเหนือการปฏิบัติดังบัญญัติไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้
- (3) ให้ทำงานออกแรงไม่เกินกว่าวันละสองชั่วโมงเกี่ยวกับการบำรุงรักษาสถานที่กักกัน
- (4) การคุมขัง

ไม่ว่ากรณีใด โทษทางวินัยจะต้องไม่เป็นไปอย่างร้ายแรงหรือทารุณ หรือเป็นอันตรายต่ออนามัยของผู้ถูกกักกัน การลงโทษทางวินัยให้คำนึงถึงอายุ เพศ และสภาพแห่งอนามัยของผู้ถูกกักกันด้วย

กำหนดระยะเวลาการลงโทษคราวเดียวอย่างมากที่สุดไม่ว่ากรณีใดจะต้องไม่เกินกว่าสามสัปดาห์ต่อเนื่องกัน แม้ว่าผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับโทษสำหรับการละเมิดทางวินัยหลายประการในขณะที่ส่งลงโทษนั้น ไม่ว่าจะละเมิดเช่นว่านั้นจะเป็นการติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม

ข้อ 120

ผู้ถูกกักกันซึ่งถูกจับได้หลังจากที่หลบหนี หรือพยายามหลบหนีจะต้องได้รับโทษทางวินัยเท่านั้น สำหรับการกระทำที่ว่าเป็นถึงแม้ว่าจะเป็นความผิดซ้ำก็ดี

โดยไม่ต้องคำนึงถึงบทบัญญัติแห่งข้อ 118 วรรค 3 ผู้ถูกกักกันที่ถูกลงโทษเพราะเหตุหลบหนี หรือพยายามหลบหนีอาจต้องอยู่ภายใต้ความควบคุมเป็นพิเศษ โดยมีเงื่อนไขว่าความควบคุมเช่นว่านี้จะไม่กระทบกระเทือนต่อสภาพแห่งอนามัยของบุคคลเหล่านั้น และเป็นการกระทำในสถานกักกันแห่งใดแห่งหนึ่ง ทั้งจะไม่ทำให้ต้องยกเลิกความคุ้มครองอันหนึ่งอันใดที่อนุสัญญาฉบับนี้ได้ให้ไว้

ผู้ถูกกักกันซึ่งช่วยเหลือให้มีการหลบหนี หรือพยายามหลบหนีจะต้องได้รับโทษสำหรับการกระทำนี้เพียงทางวินัยเท่านั้น

ข้อ 121

การหลบหนี หรือพยายามหลบหนี ถึงแม้เป็นความผิดที่กระทำซ้ำก็ดี จะต้องไม่ถือว่าเป็นพฤติการณ์เพื่อเพิ่มโทษให้หนักขึ้นในคดีที่ถูกกักกันถูกฟ้องหาว่ากระทำความผิดในระหว่างหลบหนี

ภาคีคู่พิพาท จะต้องจัดประกันให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจใช้ความปรานีในการวินิจฉัยว่า จะสมควรลงโทษทางวินัย หรือตามกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการกระทำผิดต่อเนื่องกับการหลบหนี ไม่ว่าจะสำเร็จหรือไม่ก็ตาม

ข้อ 122

การกระทำซึ่งเป็นความผิดต่อวินัยนั้นจะต้องทำการสอบสวนทันที ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับโดยเฉพาะแก่กรณีหลบหนี หรือพยายามหลบหนี ผู้ถูกกักกันที่ถูกจับได้หลังจากการหลบหนีนั้น ให้ส่งไปให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้

ในกรณีความผิดต่อวินัย การคุมขังผู้ถูกกักกันทั้งปวงระหว่างรอการพิจารณานั้นจะต้องลดให้เหลือน้อยที่สุด และจะต้องไม่เกินกว่าสิบสี่วันไม่ว่าในกรณีใด กำหนดระยะเวลาแห่งการคุมขังนี้ จะต้องหักออกจากโทษคุมขังตามคำพิพากษาของศาล

บทบัญญัติแห่งข้อ 124 และ 125 ให้ใช้บังคับแก่ผู้ถูกกักกันซึ่งถูกคุมขังระหว่างรอการพิจารณาสำหรับความผิดต่อวินัย

ข้อ 123

โดยไม่เป็นการเสื่อมเสียแก่อำนาจศาล และเจ้าหน้าที่ชั้นสูง ผู้บัญชาการสถานที่กักกันหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหรือเจ้าพนักงานซึ่งเข้ารับหน้าที่แทนหรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจทางวินัยเท่านั้น จะเป็นผู้ที่ส่งลงโทษทางวินัยได้

ก่อนตัดสินลงโทษทางวินัยใดๆ ผู้ถูกกักกันที่ต้องหาจะต้องได้ทราบข้อความโดยละเอียดเกี่ยวกับความผิดที่ทำให้ตนถูกกล่าวหา และจะต้องได้มีโอกาสชี้แจงความประพฤติและต่อสู้คดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องได้รับอนุญาตให้เรียกพยาน และถ้าจำเป็นก็ให้จัดหาล่ามผู้ทรงคุณวุฒิมาช่วยได้ คำตัดสินนั้น จะต้องอ่านให้ฟังต่อหน้าผู้ต้องหาและกรรมการคนใดคนหนึ่งของคณะกรรมการผู้ถูกกักกัน

ระยะเวลาระหว่างเวลาตัดสินลงโทษทางวินัย และการบังคับตามคำตัดสินนั้นจะต้องไม่เกินกว่าหนึ่งเดือน

เมื่อผู้ถูกกักกันถูกตัดสินลงโทษทางวินัยเป็นกรณีใหม่ จะต้องให้ระยะเวลาอย่างน้อยสามวันล่วงหน้าไประหว่างการบังคับโทษสองคราวใดๆ หากว่ากำหนดโทษรายใดรายหนึ่งมีระยะเวลาสิบวัน หรือกว่านั้นขึ้นไป

ให้ผู้บัญชาการสถานที่กักกันรักษาสมุดรายการโทษทางวินัยไว้ ซึ่งผู้แทนของประเทศที่คุ้มครองจะตรวจดูได้

ข้อ 124

ไม่ว่าในกรณีใด ผู้ถูกกักกันจะต้องไม่ถูกย้ายไปยังสถานที่เพื่อการลงทัณฑ์ (เรือนจำ ทัณฑสถาน เรือนจำ มหันตโทษ ฯลฯ) เพื่อรับโทษทางวินัย

สถานที่ที่ใช้ในการลงโทษทางวินัยจะต้องมีลักษณะถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะต้อง มีเครื่องนอนอย่างเพียงพอ ผู้ถูกกักกันที่ต้องโทษจะต้องสามารถรักษาตัวของเขาให้อยู่ในสภาพที่สะอาด สตรีผู้ถูกกักกันซึ่งต้องโทษทางวินัย จะต้องคุมขังไว้ในสถานที่ที่แยกต่างหากไม่ปะปนกับชายผู้ถูกกักกัน และจะต้องอยู่ในความปกครองดูแลของสตรีโดยตรง

ข้อ 125

ผู้ถูกกักกันที่ถูกตัดสินลงโทษทางวินัย จะต้องได้รับอนุญาตให้บริหารร่างกายและอยู่กลางแจ้งได้อย่างน้อย วันละสองชั่วโมง

ถ้าผู้ถูกกักกันของห้อง จะต้องยอมให้ได้รับการตรวจของแพทย์ทุกวัน ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับการดูแล รักษาตามความจำเป็นแห่งสภาพอนามัยของตน และถ้าจำเป็นก็ให้ย้ายไปสู่สถานที่พยาบาลของสถานที่กักกัน หรือโรงพยาบาล

ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับอนุญาตให้อ่าน เขียน ตลอดจนส่งและรับจดหมายด้วย อย่างไรก็ตาม หนีบห่อ และเงินซึ่งส่งไปจะเก็บรักษาไว้จนกว่าจะครบกำหนดโทษก็ได้ ในระหว่างนั้นหีบห่อของที่ส่งไปเช่นว่านี้แก่ คณะกรรมการผู้ถูกกักกันเพื่อรักษาไว้ ซึ่งถ้ามีของสดเสียได้อยู่ในหีบห่อนั้นแล้ว ก็ให้คณะกรรมการผู้ถูก กักกันมอบให้แก่สถานที่พยาบาลต่อไป

ห้ามมิให้ผู้ถูกกักกันที่ต้องรับโทษทางวินัย ถูกตัดประโยชน์แห่งบทบัญญัติแห่งข้อ 107 และข้อ 143 ของ อนุสัญญาฉบับนี้

ข้อ 126

บทบัญญัติแห่งข้อ 71 ถึงข้อ 76 ให้ใช้บังคับโดยอนุโลมแก่กระบวนการพิจารณาตีในการฟ้องร้องผู้ถูก กักกันซึ่งอยู่ในอาณาเขตของประเทศที่กักคุม

ส่วนที่ 10

การย้ายผู้ถูกกักกัน

ข้อ 127

การย้ายผู้ถูกกักกัน จะต้องกระทำอย่างมีมนุษยธรรมเสมอ ตามหลักทั่วไปให้กระทำการย้ายโดยทางรถไฟ หรือพาหนะสำหรับขนส่งอย่างอื่น และอย่างน้อยที่สุดให้อยู่ในลักษณะเหมือนกับที่ขนส่งทหารของประเทศ ที่กักคุมในการย้ายสถานที่ ถ้าโดยกรณีพิเศษการย้ายเช่นว่านี้จะต้องเดินไป จะพึงกระทำได้ก็ต่อเมื่อผู้ถูกกักกันมีสภาพอนามัยสมบูรณ์ดีและจะต้องไม่ให้เป็นการเหน็ดเหนื่อยมากเกินไป

ในระหว่างทำการย้ายนั้น ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดหาน้ำดื่ม และอาหารที่มีปริมาณ คุณภาพ และ ประเภทให้เป็นที่พอเพียงแก่ผู้ถูกกักกันที่จะอยู่ในอนามัยที่ดี กับทั้งเครื่องนุ่งห่มอันจำเป็น ที่หลบภัย อันสมควร การรักษาพยาบาลเท่าที่จำเป็นอีกด้วย ประเทศที่กักคุมจะต้องใช้ความระมัดระวังตามสมควร ที่จะจัดให้มีความปลอดภัยระหว่างทำการย้าย และจะต้องทำบัญชีรายชื่อผู้ถูกกักกันที่ถูกย้ายทั้งปวงโดย ครบถ้วนก่อนจะออกเดินทางไป

ผู้ถูกกักกันที่ป่วยไข้ บาดเจ็บ หรือทุพพลภาพ และสตรีที่คลอดบุตรจะต้องไม่ถูกย้าย ถ้าการเดินทางอาจ เป็นอันตรายแก่สุขภาพ เว้นแต่จะเป็นการจำเป็นเพื่อความปลอดภัยของบุคคลเหล่านั้น

ถ้าแนวรบเคลื่อนเข้าใกล้สถานที่กักกัน ผู้ถูกกักกันในสถานที่ดังกล่าวนั้นจะต้องไม่ถูกย้าย นอกจากการย้าย จะกระทำได้ในสภาพปลอดภัยเพียงพอ หรือถ้าคงอยู่ ณ ที่นั้นจะเป็นการเสี่ยงภัยมากกว่าการย้ายไป

เมื่อทำการวินิจฉัยเกี่ยวกับการย้ายผู้ถูกกักกัน ประเทศที่กักคุมจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ถูกกักกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะไม่ทำอะไรให้เพิ่มความยุ่งยากให้แก่การส่งกลับไปสู่ประเทศเดิมหรือส่งกลับไปยัง บ้านของบุคคลเหล่านั้น

ข้อ 128

ในกรณีที่มีการย้าย ผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับทราบการแจ้งเป็นทางการถึงการออกเดินทางและตำบลที่อยู่ ทางไปรษณีย์ใหม่ การแจ้งให้ทราบเช่นว่านี้นั้นจะต้องบอกล่วงหน้าให้มีเวลาพอที่จะรวบรวมข้าวของเดินทาง และแจ้งให้ญาติที่สนิททราบ

ผู้ถูกกักกันต้องได้รับอนุญาตให้นำสิ่งของส่วนตัว จดหมายและหีบห่อซึ่งส่งมาให้ตนติดตัวไปด้วย นำหนัก หีบห่อเดินทางเช่นว่านี้จะถูกจำกัดก็ได้ ถ้าเป็นการจำเป็นโดยพฤติการณ์แห่งการย้ายนั้น แต่จะต้องไม่น้อย กว่าคนละยี่สิบห้ากิโลกรัมไม่ว่าในกรณีใด

จดหมายและหีบห่อ ซึ่งส่งไปยังสถานที่กักกันเดิมนั้น ให้ส่งต่อไปให้ผู้ถูกกักกันโดยไม่ชักช้า

ผู้บัญชาการสถานที่กักกัน จะต้องดำเนินการอันจำเป็นโดยทำความตกลงกับคณะกรรมการผู้ถูกกักกัน เพื่อจัดให้ทำการขนส่งทรัพย์สินส่วนรวมของผู้ถูกกักกันและสิ่งของซึ่งผู้ถูกกักกันไม่สามารถเอาติดตัวไปด้วย เพราะเหตุที่มีข้อจำกัดกำหนดขึ้นไว้ตามความในวรรคสอง

ส่วนที่ 11

มรณกรรม

ข้อ 129

พินัยกรรมของผู้ถูกกักกันนั้น ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเป็นผู้เก็บรักษาไว้เพื่อให้ปลอดภัย และในเมื่อผู้ถูกกักกันถึงมรณกรรมลง ให้ส่งพินัยกรรมไปให้บุคคลที่ผู้ถูกกักกันได้ระบุไว้ก่อนแล้วนั้นโดยไม่ชักช้า

การมรณะของผู้ถูกกักกันทุกๆ ราย จะต้องมีการแพทย์รับรองและให้ออกมรณบัตรแสดงผลและเหตุการณ์ซึ่งทำให้เกิดการมรณะนั้น

การมรณะนั้น จะต้องจัดทำบันทึกขึ้นเป็นทางการและให้จดทะเบียนไว้ตามระเบียบเกี่ยวกับการนั้นซึ่งใช้บังคับในอาณาเขตซึ่งสถานที่กักกันตั้งอยู่ และให้ส่งสำเนาอันรับรองว่าถูกต้องของบันทึกนี้โดยไม่ชักช้าไปให้ประเทศที่คุ้มครอง และสำนักตัวแทนกลางที่ได้ระบุไว้ในข้อ 140 นั้นด้วย

ข้อ 130

เจ้าหน้าที่ฝ่ายกักคุมจะต้องจัดให้ผู้ถูกกักกันซึ่งถึงมรณกรรมลงระหว่างที่ถูกกักกันนั้นได้รับการฝังอย่างมีเกียรติ ถ้าเป็นไปได้ ตามพิธีศาสนาของผู้ถูกกักกันนั้นๆ และจัดให้ที่ฝังศพนั้นๆ ได้รับความเคารพและได้รับการบำรุงรักษาตามสมควร กับมีเครื่องหมายในลักษณะจะให้จำได้เสมอ

ผู้ถูกกักกันที่ถึงมรณกรรมนั้น จะต้องไว้คนละที่ นอกจากจะมีพฤติการณ์ที่จะหลีกเลี่ยงมิได้บังคับให้ต้องฝังรวมกัน ศพนั้นจะเผาได้ก็ต่อเมื่อมีเหตุผลทางสุขภาพบังคับหรือโดยเหตุผลทางศาสนาของผู้มรณะหรือตามความประสงค์อันชัดแจ้งของผู้มรณะที่จะให้กระทำเช่นนั้น ในกรณีที่มีการเผาศพให้ระบุข้อความนี้พร้อมด้วยเหตุผลไว้ในมรณบัตรของผู้มรณะ เจ้าหน้าที่ฝ่ายกักคุมจะต้องรักษาอัฐิไว้ให้ปลอดภัย และเมื่อญาติสนิทของผู้มรณะร้องขอก็ให้ส่งไปให้โดยเร็วที่สุดที่จะทำได้

ในทันทีที่จะทำได้ตามพฤติการณ์ และต้องไม่ช้ากว่าเมื่อการสู้รบได้สิ้นสุดลงแล้ว ประเทศที่กักคุมจะต้องส่งบัญชีที่ฝังศพของผู้ถูกกักกันที่ถึงมรณกรรมไปให้ประเทศที่ผู้ถูกกักกันนั้นมรณะสังกัดอยู่โดยผ่าน

ทางสำนักงานสนเทศซึ่งได้ระบุไว้ในข้อ 136 บัญชีเหล่านี้จะต้องมีรายการทั้งหมดเท่าที่จำเป็นเพื่อแสดง
รูปพรรณของผู้ถูกกักกันที่ถึงมรณกรรมรวมทั้งแหล่งที่อันชัดเจนของที่ตั้งศพนั้นๆ ด้วย

ข้อ 131

ทุกๆ ครั้งที่มีการมรณะหรือบาดเจ็บร้ายแรงเกิดขึ้นแก่ผู้ถูกกักกัน หรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้น โดยการกระทำของ
ทหารยามหรือผู้ถูกกักกันอื่น หรือบุคคลอื่นใดรวมทั้งการมรณะซึ่งไม่ปรากฏสาเหตุอีกด้วยนั้น ประเทศที่
กักคุมจะต้องจัดให้มีการสอบสวนเป็นทางการโดยทันที

ให้ส่งคำบอกกล่าวในเรื่องนี้ไปยังประเทศที่คุ้มครองทันที ให้จดคำให้การของพยานไว้ และให้จัดทำรายงาน
และส่งรายงานรวมทั้งคำพยานนั้นไปให้ประเทศที่คุ้มครองที่กล่าวแล้วนั้น

ถ้าการสอบสวนแสดงให้เห็นความผิดของบุคคลคนหนึ่งหรือหลายคน ประเทศที่กักคุมจะต้องจัดการ
เท่าที่จำเป็นทั้งปวงเพื่อให้มีการฟ้องร้องบุคคลผู้ต้องรับผิดชอบดังกล่าว

ส่วนที่ 12

การปล่อยตัว การส่งตัวกลับประเทศเดิม และการพักอาศัยในประเทศที่เป็นกลาง

ข้อ 132

ผู้ถูกกักกันทุกคนจะต้องถูกปล่อยตัวโดยประเทศที่กักคุมในทันทีที่ไม่มีเหตุอันจำเป็นที่จะกักกันตัวไว้ต่อไป
นอกจากนี้ ภาคิคูพิพาทจะต้องพยายามในระหว่างที่มีการสู้รบอยู่นั้นที่จะทำความตกลงเพื่อการปล่อยตัว
การส่งตัวกลับไปประเทศเดิม การส่งตัวกลับไปถิ่นที่อยู่ หรือการพักอาศัยในประเทศที่เป็นกลาง สำหรับ
ผู้ถูกกักกันบางประเภทโดยเฉพาะเด็ก สตรีที่มีครรภ์ และมารดาซึ่งมีการทารกและเด็กผู้บาดเจ็บและ
ป่วยไข้ และผู้ถูกกักกันซึ่งได้รับการกักคุมมาเป็นเวลานานแล้ว

ข้อ 133

การกักกันจะต้องสิ้นสุดลงโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ภายหลังที่การสู้รบได้ยุติลงแล้ว

ผู้ถูกกักกันในอาณาเขตของภาคิคูพิพาทซึ่งได้ถูกดำเนินคดีฟ้องร้องทางอาญาสำหรับความผิดอันมิใช่
ความผิดที่ต้องรับโทษฐานผิดวินัยโดยเฉพาะนั้น อาจถูกกักคุมไว้จนกว่าการพิจารณานั้นจะสิ้นสุดลง และ
ถ้ามีพฤติการณ์บังคับก็อาจถูกกักคุมไว้จนกว่าจะได้รับโทษครบถ้วนแล้วได้ บทบัญญัติเช่นว่านี้ให้ใช้บังคับ
แก่ผู้ถูกกักกันซึ่งได้เคยถูกพิพากษาลงโทษตัดอิสระภาพมาก่อนแล้ว

โดยความตกลงระหว่างประเทศที่กักคุมและประเทศที่เกี่ยวข้องอาจมีการตั้งคณะกรรมการขึ้นหลังจากที่ การสู้รบหรือการยึดครองอาณาเขตได้สิ้นสุดลงแล้ว เพื่อค้นหาผู้ถูกกักกันที่กระจัดกระจายอยู่

ข้อ 134

เมื่อการสู้รบได้ยุติลงแล้ว อัครราชทูตทำสัญญาจะต้องพยายามที่จะจัดการให้ผู้ถูกกักกันได้กลับไปอยู่ถิ่นที่อยู่ครั้งสุดท้ายของตน หรืออำนวยความสะดวกในการส่งตัวกลับไปประเทศเดิมของตน

ข้อ 135

ประเทศที่กักคุมจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการที่ส่งตัวผู้ถูกกักกันที่ถูกปล่อยตัวแล้วกลับไปยังถิ่นที่อยู่ในขณะที่ถูกกักกันนั้น หรือถ้าถูกควบคุมตัวระหว่างเดินทางหรืออยู่ในระหว่างทะเลหลวง ก็ให้เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางต่อไป หรือในการส่งตัวกลับไปยังที่ที่เริ่มออกเดินทาง

ในกรณีที่ประเทศกักคุมไม่ยอมอนุญาตให้ผู้ถูกกักกันที่ถูกปล่อยตัวแล้ว ซึ่งเป็นผู้ที่ได้เคยมีภูมิลำเนาประจำอยู่ในอาณาเขตของตนก่อนได้อยู่ต่อไป ประเทศที่กักคุมนั้นจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อส่งตัวผู้ถูกกักกันนั้นกลับประเทศเดิมแต่อย่างไรก็ดี ถ้าผู้ถูกกักกันเลือกที่จะกลับไปประเทศของตนในความรับผิดชอบของตนเอง หรือตามคำสั่งของรัฐบาลของประเทศซึ่งตนสามีภักดีอยู่แล้ว ประเทศที่กักคุมจะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางหลังจากที่ออกไปจากอาณาเขตของตนแล้ว ประเทศที่กักคุมไม่จำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งตัวกลับไปประเทศเดิม สำหรับผู้ถูกกักกันผู้ซึ่งถูกกักกันตามคำขอร้องของตนเอง

ถ้าผู้ถูกกักกันได้ถูกย้ายตามความในข้อ 45 ประเทศที่ย้ายและที่รับตัวไว้จะต้องตกลงกำหนดส่วนของค่าใช้จ่ายดังกล่าวข้างต้นซึ่งแต่ละประเทศจะต้องเสีย

ข้อความที่กล่าวแล้วนั้น ไม่กระทบกระเทือนถึงข้อตกลงพิเศษซึ่งอาจจะได้ทำระหว่างภาคีคู่พิพาทเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนและการส่งตัวกลับไปประเทศเดิมสำหรับคนชาติของตนซึ่งอยู่ในอำนาจของศัตรู

หมวด 5

สำนักงานสนเทศและสำนักงานตัวแทนกลาง

ข้อ 136

เมื่อได้มีการพิพาทขึ้น และในทุกกรณีที่มีการยึดครอง ภาคีคู่พิพาทแต่ละฝ่ายจะต้องจัดตั้งสำนักงานสนเทศขึ้นเป็นทางการ เพื่อรับผิดชอบในการรับและส่งข่าวเกี่ยวกับบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งอยู่ในอำนาจของตน

ภายในระยะเวลาอันสั้นที่สุด ภาควิชาแพทยศาสตร์แต่ละฝ่ายจะต้องแจ้งให้สำนักงานสนเทศของตนทราบถึงระเบียบการซึ่งตนได้กำหนดขึ้นเกี่ยวกับบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองซึ่งอยู่ในความควบคุมเกินกว่าสองสัปดาห์ ผู้ซึ่งถูกกำหนดสถานที่ให้อยู่หรือซึ่งถูกกักกัน อนึ่งภาควิชาที่กล่าวนี้จะต้องให้กระทรวงทบวงกรมของตนซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องเหล่านั้นแจ้งให้สำนักงานที่กล่าวแล้วทราบทันทีถึงการเปลี่ยนแปลงซึ่งเกี่ยวกับบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองเหล่านี้ เช่น การย้าย การปล่อยตัว การส่งตัวกลับประเทศเดิม การหลบหนี การรับเข้าโรงพยาบาล การเกิด และการมรณะ

ข้อ 137

สำนักงานแห่งชาติแต่ละแห่งจะต้องส่งข่าวเกี่ยวกับบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองไปให้ประเทศซึ่งบุคคลที่กล่าวแล้วนั้นเป็นคนชาติ หรือประเทศที่บุคคลเหล่านั้นมีถิ่นที่อยู่โดยทันที โดยทางที่เร็วที่สุดโดยผ่านทางประเทศที่คุ้มครองและทางสำนักตัวแทนกลาง ตามที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 140 ด้วย สำนักงานเหล่านี้จะต้องตอบบรรดาข้อสอบถามทั้งปวงที่พึงได้รับมาเกี่ยวกับบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองนั้น

สำนักงานสนเทศเหล่านี้จะต้องส่งข่าวเกี่ยวกับบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง เว้นไว้แต่ว่าการส่งข่าวนั้นจะเป็นการเสียหายแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือญาติพี่น้องของบุคคลดังกล่าวนั้น แม้ในกรณีเช่นนั้นก็ดี จะไม่แจ้งข่าวนั้นแก่สำนักตัวแทนกลางไม่ได้ ซึ่งเมื่อได้รับแจ้งให้ทราบถึงเหตุการณ์แล้ว สำนักตัวแทนกลางจะได้ใช้ความระมัดระวังตามที่จำเป็นดังที่ระบุไว้ในข้อ 140 การติดต่อเป็นลายลักษณ์อักษรของสำนักงานใดๆ จะต้องมียาลายมือชื่อหรือประทับตรารับรองเป็นหลักฐาน

ข้อ 138

ข่าวซึ่งสำนักงานแห่งชาติได้รับและส่งไปนั้น จะต้องมิลักษณะที่จะชี้ให้ทราบรูปพรรณของบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองได้โดยถูกต้อง และที่จะแจ้งให้ญาติสนิททราบได้โดยเร็ว ข่าวเกี่ยวกับบุคคลแต่ละคนนั้นอย่างน้อยจะต้องมีนามสกุล นามตัว ตำบลและวันเกิด สัญชาติ ถิ่นที่อยู่สุดท้าย และคำนิยามตัวของบิดาและนามเดิมของมารดา และได้ดำเนินการปฏิบัติแก่ผู้นั้นในวันใด สถานที่ใด และในสภาพอย่างไร พร้อมทั้งตำบลที่จะส่งหนังสือไปให้ผู้นั้นได้ กับนามและตำบลของผู้ที่จะต้องแจ้งไปให้ทราบด้วย

โดยนัยเดียวกัน ข่าวเกี่ยวกับสภาพอนามัยของผู้ถูกกักกันซึ่งป่วยหนัก หรือถูกบาดเจ็บอย่างสาหัส ก็จะต้องแจ้งให้ทราบโดยสม่ำเสมอ และถ้าทำได้ให้แจ้งให้ทราบทุกสัปดาห์

ข้อ 139

อนึ่งสำหรับงานสนเทศแห่งชาติแต่ละแห่งจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในการรวบรวมสิ่งของส่วนตัวอันมีค่าซึ่งผู้ที่ได้รับความคุ้มครองที่ได้ระบุไว้ในข้อ 136 ได้ทิ้งไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ซึ่งได้ถูกส่งตัวกลับประเทศเดิม หรือถูกปล่อยตัว หรือผู้ที่ได้หลบหนีหรือถึงมรณกรรม สำนักงานสนเทศจะต้องส่งของที่มีค่าดังกล่าวแล้วไปให้ผู้เกี่ยวข้องโดยตรง หรือถ้าจำเป็นก็ให้ส่งผ่านทางสำนักตัวแทนกลาง สิ่งของเช่นว่านั้น

ให้สำนักงานจัดส่งไปเป็นห่อปิดผนึกประทับตราพร้อมด้วยบันทึกรายการให้ข้อความอันชัดเจนและโดยละเอียดเกี่ยวกับรูปพรรณของผู้ที่เป็นเจ้าของสิ่งของเหล่านั้นรวมทั้งบัญชีแสดงสิ่งของที่บรรจุไว้ในห่อนั้นโดยครบถ้วนด้วย การรับและส่งสิ่งของที่มีค่าเช่นนั้นให้จัดทำเป็นบันทึกรายละเอียดเก็บรักษาไว้

ข้อ 140

ให้จัดตั้งสำนักตัวแทนสหประชาชาติกลางสำหรับบุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่ถูกกักกันขึ้นในประเทศที่เป็นกลาง หากคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศเห็นเป็นการจำเป็น จะเสนอให้ประเทศที่เกี่ยวข้องจัดตั้งสำนักตัวแทนเช่นนั้นขึ้นก็ได้ ซึ่งอาจเป็นสำนักงานเดียวกันกับที่จัดให้มีขึ้นตามข้อ 123 แห่งอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึกฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949

ให้เป็นหน้าที่ของสำนักตัวแทนนี้จะรวบรวมบรรดาข่าวชนิดที่กล่าวไว้ในข้อ 136 ซึ่งอาจได้รับมาโดยทางการหรือทางเอกชน และให้จัดส่งไปให้ประเทศเดิมหรือประเทศที่เป็นที่อยู่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องนั้นโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ เว้นไว้แต่ในกรณีที่มีการส่งข่าวไปนั้นจะเป็นที่เสียหายแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับข่าวที่กล่าวแล้วนั้น หรือแก่ญาติพี่น้องของบุคคลเหล่านั้นสำนักงานที่ว่าจะต้องได้รับความสะดวกทั้งปวง ตามสมควรจากภาคีคู่พิพาทในการส่งข่าวนั้นๆ

อัครราชทูตทำสัญญา และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง อัครราชทูตที่คนชาติได้รับประโยชน์จากบริการของสำนักตัวแทนกลางพึงให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สำนักตัวแทนที่กล่าวแล้วตามความต้องการของสำนักตัวแทน

บทบัญญัติข้างต้นนี้ห้ามมิให้ตีความโดยเป็นการจำกัดกิจการด้านมนุษยธรรมของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศหรือของสมาคมบรรเทาทุกข์ต่างๆ ที่ได้บัญญัติไว้ใน ข้อ 142

ข้อ 141

สำนักงานสหประชาชาติ และสำนักตัวแทนสหประชาชาติ จะต้องได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมไปรษณีย์ทั้งหมดตลอดจนการยกเว้นทั้งหลายที่บัญญัติไว้ในข้อ 110 รวมทั้งการยกเว้นค่าโทรเลขเท่าที่จะพึงทำได้ หรืออย่างน้อยก็ให้เสียในอัตราอย่างต่ำมาก

ภาค 4

การปฏิบัติตามอนุสัญญา

หมวด 1

บททั่วไป

ข้อ 142

ภายใต้บังคับแห่งระเบียบการซึ่งประเทศที่กักคุมเห็นจำเป็นที่จะต้องจัดวางขึ้นเพื่อความมั่นคงของตนหรือเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการอย่างอื่นตามสมควร ผู้แทนขององค์การทางศาสนา สมาคมบรรเทาทุกข์ หรือองค์การอื่นใดที่ให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง จะต้องได้รับจากประเทศเหล่านี้ ซึ่งบรรดาความสะดวกต่างๆ สำหรับตนเองหรือผู้แทนที่ได้รับแต่งตั้งโดยถูกต้องแล้วในอันที่จะเยี่ยมเยียน บุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครอง แจกจ่ายเครื่องอุปโภคบริโภคสำหรับบรรเทาทุกข์ และวัสดุที่ส่งมาจากที่ใดๆ เพื่อใช้ในการศึกษา การพักผ่อน หรือการศาสนา หรือเพื่อช่วยเหลือบุคคลเหล่านี้ ในการจัดวางระเบียบ สำหรับเวลาว่างของตนภายในที่กักกันนั้น สมาคมหรือองค์การเช่นนี้อาจตั้งขึ้นในอาณาเขตของประเทศที่กักคุม หรือในประเทศอื่นใดก็ได้ หรืออาจมีลักษณะเป็นองค์การระหว่างประเทศก็ได้

ประเทศที่กักคุมอาจจำกัดจำนวนสมาคมและองค์การซึ่งได้รับอนุญาตให้มีผู้แทนไปดำเนินกิจการในอาณาเขตและภายใต้ความควบคุมของตนได้ แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นไปภายใต้เงื่อนไขว่าการจำกัดเช่นว่านี้ จะต้องไม่เป็นการขัดขวางแก่การปฏิบัติ เพื่อยังผลให้ดำเนินการบรรเทาทุกข์ได้อย่างเพียงพอแก่บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองทั้งปวง

ฐานะพิเศษของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศในเรื่องนี้จะต้องเป็นที่รับรองและได้รับความเคารพทุกเมื่อ

ข้อ 143

ผู้แทนหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจของประเทศที่คุ้มครองจะต้องได้รับอนุญาตให้ไปในสถานที่ต่างๆ แห่งที่มีบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองอยู่โดยเฉพะอย่างยิ่งสถานที่กักกัน สถานที่กักคุม และสถานที่ทำงาน

บุคคลเหล่านี้จะต้องได้รับอนุมัติให้เข้าไปในอาคารทุกแห่งที่มีบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองอยู่ และอาจสัมภาษณ์ผู้ได้รับความคุ้มครองโดยปราศจากผู้รู้เห็นเป็นพยานซึ่งจะทำโดยตนเองหรือโดยใช้ล่ามก็ได้

การเยี่ยมเยียนเหล่านี้จะห้ามเสียมิได้ เว้นไว้แต่ว่าจะมีเหตุผลจำเป็นในทางทหารบังคับ แต่ถึงกระนั้น ก็ดีจะห้ามได้ก็แต่เพียงเป็นการพิเศษและชั่วคราวเท่านั้น ห้ามมิให้จำกัดเวลาเยี่ยมและกำหนดครั้งคราว แห่งการเยี่ยม

ผู้แทนเช่นว่านั้นจะต้องมีเสรีภาพเต็มที่ที่จะเลือกสถานที่ที่ตนประสงค์จะไปเยี่ยมเยียน ประเทศที่กักคุม หรือที่ยึดครอง ประเทศที่คุมครองและเมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้น ประเทศอันเป็นแหล่งเดิมของผู้ที่จะได้รับการเยี่ยมเยียนอาจยินยอมให้ผู้ร่วมชาติของผู้ที่ถูกกักกันมีส่วนในการเยี่ยมเยียนนั้นด้วยก็ได้

ผู้แทนของคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศจะต้องได้รับสิทธิดังกล่าวข้างบนนั้นด้วยการแต่งตั้งผู้แทน เช่นว่านี้ จะต้องเสนอให้ได้รับความเห็นชอบของประเทศที่ปกครองอาณาเขตที่ผู้แทนจะไปทำหน้าที่นั้น

ข้อ 144

อัครราชทูตผู้ทำสัญญาฉบับที่จะเผยแพร่ตัวบทแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ในประเทศของตนให้กว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งในยามสงบและยามสงคราม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งให้รวมการศึกษาอนุสัญญานี้ไว้ในโครงการศึกษาของทหารและถ้าเป็นได้ในโครงการศึกษาของพลเรือนด้วย เพื่อให้ประชากรโดยทั่วไปได้ทราบหลักการแห่งอนุสัญญานี้

เจ้าหน้าที่พลเรือน ทหาร ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่อื่นๆ ซึ่งในยามสงครามมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับผู้ที่ได้รับความคุมครอง จะต้องมีตัวบทแห่งอนุสัญญานี้และจะต้องได้รับการสอนเป็นพิเศษเกี่ยวกับบทบัญญัติต่างๆ แห่งอนุสัญญา

ข้อ 145

อัครราชทูตผู้ทำสัญญาจะได้ส่งคำแปลทางการของอนุสัญญาฉบับนี้ให้กันและกัน โดยผ่านทางคณะมนตรีสหพันธ์สวิสและในระหว่างการสู้รบให้ส่งผ่านทางประเทศที่คุมครอง รวมทั้งกฎหมายและข้อบังคับต่างๆ ซึ่งตนอาจบัญญัติขึ้นเพื่อประกันการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้

ข้อ 146

อัครราชทูตผู้ทำสัญญาที่จะตรากฎหมายตามที่จำเป็นขึ้นไว้ให้มีบทลงโทษทางอาญาอันจะปรับใช้ได้อย่างมีผลแก่บุคคลที่กระทำหรือสั่งให้กระทำการละเมิดอันร้ายแรงใดๆ ต่ออนุสัญญาฉบับนี้ตั้งแต่วันในข้อต่อไป

อัครราชทูตผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายมีพันธกรณีที่จะต้องค้นหาตัวผู้ที่ต้องหาว่าได้กระทำหรือได้สั่งให้กระทำการละเมิดอันร้ายแรงนั้นๆ และจะต้องนำตัวบุคคลเหล่านี้ไม่ว่าจะมีสัญชาติใดขึ้นศาลของตน หากประสงค์และเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายของตนแล้ว อัครราชทูตฝ่ายนั้นอาจส่งตัวบุคคลดังกล่าวไปให้อัครราชทูตอีกฝ่ายหนึ่งที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาคดีก็ได้ แต่อัครราชทูตฝ่ายนั้นจะต้องแสดงว่ามีข้อกล่าวหาอันมีมูลเพียงพอ

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องจัดการตามที่จำเป็นเพื่อระงับบรรดาการกระทำใดๆ อันขัดต่อบทบัญญัติแห่งอนุสัญญาฉบับนี้ นอกจากการละเมิดอันร้ายแรงที่ได้นิยามไว้ในข้อต่อไป

ในทุกพฤติการณ์ บุคคลผู้ต้องหาจะต้องได้รับประโยชน์แห่งการคุ้มครองในการพิจารณาและการต่อสู้คดีโดยเป็นธรรม ซึ่งเป็นการให้ความอนุเคราะห์ไม่น้อยไปกว่าที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 105 และข้อต่อๆ ไปแห่งอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949

ข้อ 147

การละเมิดอันร้ายแรงที่ได้กล่าวถึงในข้อก่อนนั้น ได้แก่การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้ หากได้กระทำต่อบุคคลหรือทรัพย์สินซึ่งอนุสัญญาฉบับนี้ให้ความคุ้มครองคือ การฆ่าโดยเจตนา การทรมานหรือการปฏิบัติอย่างโหดร้ายรวมทั้งการทดลองทางชีววิทยา การกระทำให้เกิดความทุกข์ทรมานอย่างสาหัสหรือทำอันตรายแก่ร่างกายหรืออนามัยอย่างร้ายแรงโดยเจตนา การเนรเทศหรือการย้ายผู้ได้รับความคุ้มครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือการกักขังบุคคลเช่นว่านั้นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย การบังคับให้ผู้ได้รับความคุ้มครองเข้าประจำการในกองทหารของประเทศที่เป็นศัตรูหรือการกระทำโดยเจตนาให้ผู้ได้รับความคุ้มครองเสียสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาโดยเที่ยงธรรมและตามระเบียบที่ตั้งบัญญัติไว้ในอนุสัญญาฉบับนี้ การจับตัวไปเป็นประกันและการทำลายและริบทรัพย์สินอย่างกว้างขวางโดยไม่มีควมจำเป็นทางทหารและซึ่งได้กระทำไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายและโดยพลการ

ข้อ 148

อัครภาคีผู้ทำสัญญาจะปลดปล่อยตนเอง หรืออัครภาคีอื่นใดจากความรับผิดชอบที่ตนเองหรืออัครภาคีอื่นมีอยู่ เนื่องจากการละเมิดซึ่งได้กล่าวถึงในข้อก่อนนั้นหาได้ไม่

ข้อ 149

เมื่อมีคำร้องขอของภาคีคู่พิพาทฝ่ายหนึ่ง จะต้องจัดให้มีการสอบสวนเกี่ยวกับข้อกล่าวหาว่าได้มีการละเมิดอนุสัญญาขึ้นด้วยประการใดๆ โดยวิธีการตามที่ภาคีที่เกี่ยวข้องจะได้ตกลงกัน

หากไม่อาจตกลงกันได้ในวิธีการสำหรับการสอบสวนแล้ว ภาคีควรตกลงกันเลือกผู้ชี้ขาดขึ้นคนหนึ่งซึ่งจะตัดสินว่าจะต้องดำเนินการตามวิธีใด

เมื่อปรากฏชัดว่าได้มีการละเมิดแล้ว ภาคีคู่พิพาทจะต้องจัดการให้การละเมิดนั้นสิ้นสุดลง และกำจัดการละเมิดนั้นภายในเวลาสั้นที่สุดที่จะทำได้

หมวด 2

บทสุดท้าย

ข้อ 150

อนุสัญญานี้ได้จัดทำขึ้นเป็นภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส ด้วยบททั้งสองเป็นอันถูกต้องเท่ากัน คณะมนตรีสหประชาชาติจะต้องจัดให้มีคำแปลของอนุสัญญานี้เป็นทางการเป็นภาษารัสเซียและภาษาสเปน

ข้อ 151

อนุสัญญานี้ซึ่งลงวันที่วันนี้ เปิดให้ลงนามจนถึงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1950 ในนามของประเทศที่ได้มีผู้แทนไปในการประชุมซึ่งได้เปิดขึ้น ณ เมืองเจนีวา เมื่อวันที่ 21 เมษายน ค.ศ. 1949

ข้อ 152

อนุสัญญานี้จะต้องได้รับสัตยาบันโดยเร็วที่สุดที่จะทำได้ และจะต้องเก็บรักษาสัตยาบันสาส์นไว้ที่กรุงเบิร์น

ให้จัดทำบันทึกการส่งมอบสัตยาบันสาส์นแต่ละฉบับไว้ และให้คณะมนตรีสหประชาชาติส่งสำเนาอันรับรองว่าถูกต้องไปให้ประเทศต่างๆ ที่ได้ลงนามไว้ หรือที่ได้แจ้งการภาคยานุวัติอนุสัญญาแล้ว

ข้อ 153

อนุสัญญานี้จะเป็นอันมีผลบังคับใช้หกเดือนหลังจากที่ได้มีการมอบสัตยาบันสาส์นไว้แล้วไม่น้อยกว่าสองฉบับ

แต่นั้นไป อนุสัญญาจะเป็นอันมีผลบังคับใช้แก่อัครราชทูตผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายหกเดือนหลังจากได้มอบสัตยาบันสาส์นแล้ว

ข้อ 154

ในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศซึ่งต้องผูกพันตามอนุสัญญากรุงเฮกว่าด้วยกฎและประเพณีการสงครามทางบกไม่ว่าจะเป็นฉบับลงวันที่ 29 กรกฎาคม ค.ศ. 1899 หรือฉบับลงวันที่ 18 ตุลาคม ค.ศ. 1907 ก็ตาม และซึ่งเป็นภาคีแห่งอนุสัญญานี้ อนุสัญญานี้จะเป็นข้อความเพิ่มเติมหมวด 2 และ 3 ของข้อบังคับที่ได้ผนวกไว้ท้ายอนุสัญญากรุงเฮกที่ได้กล่าวข้างต้นนั้น

ข้อ 155

ตั้งแต่วันที่ที่มีผลบังคับใช้เป็นต้นไป จะได้เปิดให้ประเทศใดๆ ที่มีได้ลงนามไว้ทำการภาคยานุวัติอนุสัญญาฉบับนี้ได้

ข้อ 156

การภาคยานุวัติจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังคณะมนตรีสหพันธรัฐสวิส และมีผลบังคับหกเดือนหลังจากวันที่ได้ทราบการแจ้งนั้น

คณะมนตรีสหพันธรัฐสวิสจะต้องแจ้งการภาคยานุวัติไปยังประเทศต่างๆ ที่ได้ลงนามไว้หรือที่ได้แจ้งการภาคยานุวัติอนุสัญญาแล้ว

ข้อ 157

สถานการณ์ดังที่ได้บัญญัติไว้ในข้อ 2 และ 3 จะเกิดผลทันทีแก่สัตยาบันสาส์นที่ได้มอบไว้ และการภาคยานุวัติที่ได้แจ้งแล้ว โดยภาคีคู่พิพาทก่อนหรือภายหลังการเริ่มสู้รบหรือการยึดครอง คณะมนตรีสหพันธรัฐสวิสจะต้องแจ้งการสัตยาบันหรือการภาคยานุวัติใดๆ ที่ได้รับจากภาคีคู่พิพาทโดยวิธีที่เร็วที่สุด

ข้อ 158

อัครภาคีผู้ทำสัญญาแต่ละฝ่ายย่อมมีเสรีภาพที่จะบอกเลิกอนุสัญญาฉบับนี้

การบอกเลิกนี้จะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังคณะมนตรีสหพันธรัฐสวิส ซึ่งจะได้ส่งต่อไปยังรัฐบาลของอัครภาคีผู้ทำสัญญาทั้งปวง

การบอกเลิกจะมีผลหนึ่งปีภายหลังจากที่ได้แจ้งไปให้คณะมนตรีสหพันธรัฐสวิสทราบ อย่างไรก็ตาม การบอกเลิกซึ่งได้แจ้งไปในขณะประเทศที่บอกเลิกนั้นยังพัวพันอยู่ในการพิพาทใดๆ จะไม่มีผลจนกว่าจะได้ทำสันติภาพกันแล้ว และภายหลังจากการดำเนินการเกี่ยวกับการปล่อยตัว การส่งตัวกลับประเทศเดิม และการกลับตั้งถิ่นฐานของบุคคลผู้ได้รับความคุ้มครองจากอนุสัญญาฉบับนี้ได้สิ้นสุดลงแล้ว

การบอกเลิกจะมีผลแต่เฉพาะที่เกี่ยวกับประเทศที่บอกเลิกเท่านั้น การบอกเลิกนี้จะไม่บั่นทอนพันธกรณีซึ่งภาคีคู่พิพาทยังจะต้องปฏิบัติตามโดยอาศัยหลักแห่งกฎหมายนานาชาติ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากขนบธรรมเนียมซึ่งเป็นที่รู้จักกันในระหว่างอารยชน จากกฎแห่งมนุษยธรรมและจากความรู้สึกผิดชอบของมหาชน

ข้อ 159

คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องจัดการจดทะเบียนอนุสัญญาฉบับนี้ไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการแห่งสหประชาชาติ คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะต้องแจ้งบรรดาการให้สัตยาบัน การภาคยานุวัติ และการบอกเลิกที่ตนได้รับเกี่ยวกับอนุสัญญาฉบับนี้ให้สำนักงานเลขาธิการแห่งสหประชาชาติทราบด้วย

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ ซึ่งได้ส่งมอบสาส์นมอบอำนาจเต็มของตนไว้แล้ว ได้ลงนามในอนุสัญญาฉบับนี้

ทำ ณ เมืองเจนีวา เมื่อวันที่สิบสอง เดือนสิงหาคม ค.ศ. 1949 เป็นภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส ดันฉบับจะได้เก็บรักษาไว้ในสำนักงานบรรณสารของสหพันธรัฐสวิส คณะมนตรีสหพันธ์สวิสจะได้ส่งสำเนาอนุสัญญาอันรับรองว่าถูกต้องแล้ว ไปยังแต่ละรัฐที่ได้ลงนามและรัฐที่ได้ทำการภาคยานุวัติอนุสัญญาฉบับนี้

ภาคผนวกที่ 1

ร่างความตกลงเกี่ยวกับเขตและท้องที่สำหรับโรงพยาบาลและความปลอดภัย

ข้อ 1

เขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยจะต้องสงวนไว้โดยเฉพาะสำหรับบุคคลที่ระบุไว้ในข้อ 23 แห่งอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพนานารมมีสภาวะดีขึ้น ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 และในข้อ 14 แห่งอนุสัญญาเจนีวา เกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลพลเรือนในเวลาสงคราม ฉบับลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 และสำหรับพนักงานที่ได้รับมอบหมายให้จัดการและทำหน้าที่ในทางปกครองเขตและท้องที่เหล่านี้ และดูแลรักษาบุคคลที่รวมอยู่ในที่นั้น

อย่างไรก็ดีบุคคลที่มีเคหสถานอยู่ประจำภายในเขตเช่นว่านี้ให้มีสิทธิที่จะอยู่ในที่นั้นได้

ข้อ 2

ห้ามมิให้บุคคลใดที่พักอาศัยอยู่ในเขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยไม่ว่าในฐานะใดๆ ก็ตามทำงานอย่างใดไม่ว่าภายในหรือภายนอกเขตนั้นอันเกี่ยวกับการปฏิบัติทางทหารหรือการผลิตวัสดุสงครามโดยตรง

ข้อ 3

ประเทศที่จัดตั้งเขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยขึ้นนั้นจะต้องจัดการตามที่จำเป็นเพื่อห้ามบุคคลทุกคนที่ไม่มีสิทธิพักอาศัยหรือเข้าไปในเขตนั้นมิให้ล่วงล้ำเข้าไป

ข้อ 4

เขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยนั้นจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขต่อไปนี้คือ

- (ก) จะต้องมียาเขตแต่เพียงส่วนน้อยซึ่งอยู่ในปกครองของประเทศที่ได้จัดตั้งเขตนั้น
- (ข) จะต้องมิมีประชากรน้อยเมื่อเทียบส่วนกับที่พักอาศัยที่จะพึงจัดให้ได้
- (ค) จะต้องตั้งอยู่ห่างและปราศจากเป้าหมายทางทหารหรือโรงงานอุตสาหกรรมหรือสถานที่ตั้งทางฝ่ายปกครองแห่งใหญ่
- (ง) จะต้องไม่ตั้งอยู่ในเขตซึ่งเป็นที่คาดหมายได้แน่ชัดว่าจะมีความสำคัญในการดำเนินการสงคราม

ข้อ 5

เขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยนั้นจะต้องอยู่ภายใต้พันธกรณีดังต่อไปนี้ คือ

- (ก) บรรดาเส้นทางคมนาคมและยานพาหนะขนส่งที่อยู่ในครอบครองนั้นจะต้องไม่นำไปใช้ในการขนส่งพนักงานหรือวัสดุทางทหาร แม้จะเป็นแต่เพียงการส่งผ่านก็ตาม
- (ข) ไม่ว่าในกรณีใดเขตที่ว่านั้นจะต้องไม่มีการป้องกันทางทหาร

ข้อ 6

เขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยทั้งปวงต้องทำเครื่องหมายโดยมีแถบสีแดงลาดอยู่บนพื้นสีขาว ตั้งอยู่บนอาคารและบริเวณภายนอก

เขตที่สงวนไว้โดยเฉพาะสำหรับผู้บาดเจ็บ และป่วยไข้นั้นอาจมีเครื่องหมายเป็นรูปกากบาท (สี่เหลี่ยมสีแดง สี่เหลี่ยมและดวงอาทิตย์) บนพื้นสีขาวก็ได้

เขตเหล่านี้ในเวลากลางคืนอาจมีเครื่องหมายเช่นเดียวกันโดยใช้แสงไฟเป็นเครื่องหมายแสดงตามความเหมาะสมก็ได้

ข้อ 7

ประเทศต่างๆ จะต้องส่งบัญชีเขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยทั้งปวงในอาณาเขตที่ตนปกครองอยู่ไปให้อัครราชทูตผู้ทำสัญญาทุกฝ่ายในยามสงบหรือเมื่อเกิดสู้รบขึ้น ทั้งจะต้องแจ้งเพิ่มเติมให้ทราบถึงเขตที่จัดตั้งขึ้นใหม่ในเมื่อกำลังทำการสู้รบอยู่ด้วย

ในทันใดที่ภาคีฝ่ายปฏิปักษ์ได้รับคำบอกกล่าวดังกล่าวข้างต้นแล้วให้ถือว่าเขตที่ว่านั้นได้จัดตั้งขึ้นโดยถูกต้องแล้ว

อย่างไรก็ดีถ้าภาคีฝ่ายปฏิบัติพิจารณาเห็นว่ามิได้มีการปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ตามความตกลงฉบับนี้ ตนอาจจะปฏิเสธไม่ยอมรับรองเขตดังกล่าวได้ โดยส่งคำบอกกล่าวเช่นนั้นไปยังภาคีที่รับผิดชอบต่อเขตที่ว่านั้นโดยทันที หรือจะยอมรับรองเขตเช่นว่านั้นโดยใช้วิธีการควบคุมตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 8 ก็ได้

ข้อ 8

ประเทศใดก็ตามเมื่อได้ยอมรับรองเขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยเขตหนึ่งหรือหลายเขตที่ได้จัดขึ้นโดยภาคีฝ่ายปฏิบัติแล้ว มีสิทธิที่จะร้องขอให้มีการควบคุมโดยคณะกรรมการพิเศษคณะหนึ่งหรือหลายคณะเพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะให้ทราบแน่ว่าเขตเหล่านั้นได้เป็นไปตามเงื่อนไขและพันธกรณีต่างๆ ที่ได้กำหนดไว้ในความตกลงฉบับนี้

เพื่อการนี้บรรดากรรมการแห่งคณะกรรมการพิเศษจะมีสิทธิเข้าไปในเขตต่างๆ ได้ทุกเมื่อโดยเสรี และอาจเข้าไปพักอาศัยอยู่เป็นการประจำก็ได้ กรรมการจะต้องได้รับความสะดวกทุกประการในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจตราของตน

ข้อ 9

หากคณะกรรมการพิเศษสังเกตเห็นข้อเท็จจริงใดซึ่งพิจารณาเห็นว่าขัดต่อบทบัญญัติแห่งความตกลงฉบับนี้ คณะกรรมการนั้นจะต้องแจ้งข้อเท็จจริงเหล่านั้นแก่ประเทศที่ปกครองเขตที่ว่านั้นทันที และจะได้กำหนดระยะเวลาห้าวันเพื่อให้จัดการแก้ไขเรื่องนั้นเสีย คณะกรรมการจะต้องแจ้งความทั้งนี้ให้ประเทศที่ยอมรับรองเขตนั้นทราบด้วย

เมื่อพ้นกำหนดเวลานั้นแล้ว หากประเทศที่ปกครองเขตนั้นยังมิได้ปฏิบัติตามข้อตักเตือน ภาคีฝ่ายปฏิบัติอาจประกาศว่าตนเป็นอันหมดความผูกพันตามความตกลงฉบับนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับเขตที่ว่านั้น

ข้อ 10

ประเทศใดๆ ที่ได้จัดตั้งเขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยขึ้นแห่งหนึ่งหรือหลายแห่งก็ตาม และภาคีฝ่ายปฏิบัติทั้งหลายซึ่งได้รับทราบการแจ้งถึงการมีอยู่แห่งเขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยดังกล่าวนั้น จะได้แต่งตั้งหรือให้ประเทศที่คุ้มครองหรือประเทศอื่นที่เป็นกลางแต่งตั้งบุคคลที่สมควรจะได้รับเลือกเป็นกรรมการในคณะกรรมการพิเศษต่างๆ ตามที่กล่าวไว้ในข้อ 8 และ 9

ข้อ 11

ไม่ว่าในพฤติการณ์ใดๆ ก็ตาม ห้ามมิให้ใช้เขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยเป็นจุดสำหรับการโจมตีเขตนั้นๆ จะต้องได้รับความคุ้มครองและเคารพจากภาคีคู่พิพาททุกเมื่อ

ข้อ 12

ในกรณีที่มีการยึดครองอาณาเขตนั้น เขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยที่ตั้งอยู่ในอาณาเขตนั้นๆ จะคงได้รับความเคารพและคงใช้เช่นนั้นต่อไป

อย่างไรก็ดี ประเทศที่ยึดครองอาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงความมุ่งประสงค์ของเขตเช่นว่านี้ได้ โดยมีเงื่อนไขว่าได้จัดการด้วยประการที่พึงแล้วเพื่อประกันความปลอดภัยของบุคคลที่อยู่ในเขตนั้น

ข้อ 13

ความตกลงฉบับนี้ให้ใช้บังคับแก่บรรดาห้องที่ซึ่งประเทศต่างๆ อาจใช้เพื่อความมุ่งประสงค์อย่างเดียวกันกับเขตโรงพยาบาลและเขตปลอดภัยด้วย

ภาคผนวกที่ 2

ข้อบังคับเกี่ยวกับการบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวม

ข้อ 1

คณะกรรมการผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับอนุญาตให้แจกจ่ายสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมที่ส่งมาอันอยู่ในความรับผิดชอบของตน ให้แก่ผู้ถูกกักกันทุกคน ซึ่งในทางปกครองอยู่ในอุปการะของสถานกักกันของคณะกรรมการดังกล่าว รวมทั้งบรรดาผู้ถูกกักกันที่อยู่ในโรงพยาบาลหรือในเรือนจำหรือสถานที่เพื่อการลงโทษอื่นๆ ก็ได้

ข้อ 2

การแจกจ่ายสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมที่ส่งมานั้นให้จัดการตามคำสั่งของผู้ให้ และตามแผนการซึ่งคณะกรรมการผู้ถูกกักกันได้กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม การจ่ายเวชภัณฑ์นั้น ขอบที่จะต้องทำไปโดยการตกลงกับนายแพทย์อาวุโสและนายแพทย์นั้นทั้งในโรงพยาบาลและสถานที่พยาบาลอาจงดเว้นการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวนี้ได้ หากเป็นการจำเป็นแก่คนไข้ของตน ภายในขอบเขตที่ได้กำหนดไว้ การแจกจ่ายจะต้องจัดทำไปด้วยความเป็นธรรมเสมอไป

ข้อ 3

กรรมการแห่งคณะกรรมการผู้ถูกกักกัน จะต้องได้รับอนุญาตให้ไปยังสถานีรถไฟ หรือสถานที่อื่นๆ ซึ่งสิ่งของบรรเทาทุกข์มาถึงอันตั้งอยู่ใกล้สถานกักกันของตนเพื่อสามารถตรวจตราปริมาณและคุณภาพของสิ่งของที่ได้รับและเพื่อจัดทำรายงานละเอียดในเรื่องนี้สำหรับผู้ให้

ข้อ 4

คณะกรรมการผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับความสะดวกที่จำเป็น เพื่อตรวจตราว่าการแจกจ่ายสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมในหน่วยย่อยและหน่วยผนวกต่างๆ แห่งสถานที่กักกันของตนนั้นได้ทำไปตามคำสั่งของตนหรือไม่

ข้อ 5

คณะกรรมการผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับอนุญาตให้กรอกและจัดให้กรรมการของคณะกรรมการผู้ถูกกักกันในกองแรงงานหรือนายแพทย์อาวุโสแห่งสถานที่พยาบาล และโรงพยาบาลรอกแบบหรือข้อถามต่างๆ ที่จะส่งให้ผู้ให้เกี่ยวกับสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวม (การแจกจ่าย ความต้องการ ปริมาณ ฯลฯ) แบบและข้อถามเช่นว่านี้ เมื่อได้กรอกเสร็จแล้วให้จัดส่งไปให้ผู้ให้โดยมิชักช้า

ข้อ 6

เพื่อจัดให้การแจกจ่ายสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมแก่บรรดาผู้ถูกกักกันในสถานที่กักกันของตน เป็นไปด้วยความสม่ำเสมอ และเพื่อเผชิญกับความจำเป็นซึ่งอาจเกิดขึ้นเพราะมีผู้ถูกกักกันรุ่นใหม่มาถึง คณะกรรมการผู้ถูกกักกันจะต้องได้รับอนุญาตให้จัดตั้งและรักษาสิ่งของบรรเทาทุกข์ส่วนรวมเป็นส่วนสำรองไว้ให้เพียงพอก็ได้ เพื่อการนี้คณะกรรมการผู้ถูกกักกันจะต้องมีโรงเก็บของไว้ใช้ตามสมควร โรงเก็บของแต่ละแห่งจะต้องมีกุญแจสองชุด คณะกรรมการผู้ถูกกักกันเก็บรักษากุญแจไว้ชุดหนึ่ง และผู้บัญชาการสถานที่กักกันเก็บรักษากุญแจไว้อีกชุดหนึ่ง

ข้อ 7

อัครราชทูตผู้ทำสัญญา และโดยเฉพะอย่างยิ่งประเทศที่กักคุมจะต้องอนุญาตเท่าที่จะพึงกระทำได้และภายใต้ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดหาเครื่องอุปโภคและบริโภคให้แก่ประชากรในอันที่จะจัดซื้อสิ่งของต่างๆ ที่จะต้องผลิตขึ้นในอาณาเขตของตน เพื่อแจกจ่ายบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมของผู้ถูกกักกัน ประเทศต่างๆ เหล่านี้ต้องอำนวยความสะดวกในการโอนเงินและในการดำเนินการตามวิธีการคลัง ซึ่งมีลักษณะในทางเทคนิคหรือในทางปกครองที่ใช้เกี่ยวกับการจัดซื้อดังกล่าวนั้น

ข้อ 8

บทบัญญัติดังกล่าวมาข้างต้นนั้นจะไม่เป็นอุปสรรคต่อสิทธิของผู้ถูกกักกันที่จะรับสิ่งของบรรเทาทุกข์เป็นส่วนรวมก่อนที่ตนได้มาถึงสถานที่กักกันหรือในระหว่างโยกย้าย หรือจะไม่เป็นอุปสรรคต่อการที่ผู้แทนของประเทศที่คุ้มครอง หรือคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศหรือองค์การทางมนุษยธรรมอื่นใด ซึ่งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกกักกันและเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดส่งสิ่งของเช่นนั้น ในอันที่จะทำการแจกจ่ายสิ่งของดังกล่าวแก่ผู้รับด้วยวิธีการอื่นใดซึ่งตนเห็นว่าเหมาะสม

ภาคผนวกที่ 3

1. บัตรกักกัน

1. ด้านหน้า

<p><u>ไปรษณีย์สำหรับผู้ถูกกักกันพลเรือน</u></p> <div style="float: right; border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 5px;"> ยกเว้นไปรษณียากร </div> <p style="text-align: center; margin-top: 20px;">ไปรษณียบัตร</p>	
<p style="text-align: center;">สำคัญ</p> <p>บัตรนี้จะต้องให้ผู้ถูกกักกันแต่ละคนกรอกข้อความในทันทีที่ถูกกักกันและทุกๆ ครั้งที่ผู้นั้นมีการเปลี่ยนตำบลที่อยู่ของตนโดยถูกย้ายไปยังสถานที่กักกันแห่งอื่นหรือไปยังโรงพยาบาล</p> <p>บัตรนี้ไม่เหมือนกับบัตรพิเศษซึ่งผู้ถูกกักกันแต่ละคนได้รับอนุญาตส่งไปยังญาติของตน</p>	<p style="text-align: center; font-size: 1.2em;">สำนักตัวแทนสหประชาชาติ สำหรับบุคคลที่ได้รับความคุ้มครอง</p> <p style="text-align: center; font-size: 1.2em;">คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ</p> <p style="text-align: center; font-size: 1.2em;">เจนีวา สวิสเซอร์แลนด์</p>

2. ด้านหลัง

เขียนให้ชัดเจนและใช้อักษรใหญ่ – 1. สัญชาติ.....

2. นามสกุล	3. นามตัว (เขียนเต็ม)	4. นามตัวของบิดา
5. วันเกิด.....	6. สถานที่เกิด.....	
7. อาชีพ.....		
8. สำนักที่อยู่ก่อนถูกกักกัน.....		
9. สำนักที่อยู่ของญาติสนิท.....		
.....		
10. ถูกกักคุมเมื่อ: *		
(หรือ)		
มาจาก (โรงพยาบาล ฯลฯ) เมื่อ:		
11. สุขภาพ *		
12. สำนักที่อยู่ปัจจุบัน		
13. วัน เดือน ปี		14. ลงชื่อ

.....

* ให้ขีดฆ่าข้อความที่ไม่ใช่ – อย่าเพิ่มเติมหมายเหตุใด ๆ –
ดูคำอธิบายในบัตรอีกด้านหนึ่ง

(ขนาดของบัตรกักคุม – 10x15 ซม.)

ภาคผนวกที่ 3

3. บัตรโต้ตอบ

1. ด้านหน้า

ไปรษณีย์สำหรับผู้ถูกกักกันพลเรือน

ยกเว้นไปรษณียากร

ไปรษณียบัตร

ถึง

ถนน และ เลขที่

สถานที่ส่งถึง (เขียนตัวอักษรใหญ่)

จังหวัด หรือกรมกอง

ประเทศ (เขียนตัวอักษรใหญ่)

ผู้ส่ง

นามสกุล และ นามตัว

สถานที่และวันที่เกิด

ตัวเลขของสถานกักกัน

2. ด้านหลัง

วันที่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ให้เขียนบรรทัดที่จุดไว้เท่านั้น และเขียนให้ชัดเจนเท่าที่จะเป็นไปได้

(ขนาดของบัตรโต้ตอบ - 10x15 ซม.)

ข้อมติของที่ประชุมทางการทูต ณ นครเจนีวา 1949

ข้อมติที่ 1

ที่ประชุมแนะนำว่าในกรณีที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับการตีความหรือการใช้บรรดาอนุสัญญานี้ โดยไม่สามารถที่จะระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอื่นใด บรรดาอัครราชทูตผู้ทำสัญญาที่เกี่ยวข้องจะพยายามที่จะตกลงระหว่างกัน ให้นำข้อพิพาทดังกล่าวขึ้นสู่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ

ข้อมติที่ 2

เนื่องจากอาจจะมิสถานการณ์ว่าไม่มีประเทศที่คุ้มครองในกรณีที่มีการเกิดขึ้นของข้อพิพาทระหว่างประเทศ ในอนาคต ทั้งนี้โดยจะใช้ความร่วมมือของประเทศที่คุ้มครองนั้นซึ่งเป็นฝ่ายควบคุมอนุสัญญาต่างๆสำหรับการคุ้มครองเหยื่อสงคราม และ

เนื่องจากข้อ 10 ของอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้ที่บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบ มีสถานะดีขึ้น ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 ข้อ 10 ของอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้สังกัดในกองทัพขณะอยู่ในทะเลซึ่งบาดเจ็บป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง มีสถานะดีขึ้น ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 ข้อ 10 ของอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 และข้อ 11 ของอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการคุ้มครองบุคคลพลเรือนในเวลาสงคราม ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 กำหนดว่าบรรดาอัครราชทูตผู้ทำสัญญาย่อมตกลงเมื่อใดก็ได้ที่จะมอบหน้าที่ของประเทศผู้คุ้มครองตามอนุสัญญาในข้างต้น ให้หน่วยงานซึ่งให้หลักประกันในความไม่ลำเอียงและความมีประสิทธิภาพทุกประการ

ที่ประชุมแนะนำให้มีการพิจารณาโดยเร็วที่สุดว่าควรจัดตั้งหน่วยงานระหว่างประเทศหรือไม่ ซึ่งบทบาทของหน่วยงานดังกล่าวต้องทำหน้าที่ของประเทศผู้คุ้มครองในการใช้ออนุสัญญาเพื่อการคุ้มครองเหยื่อสงครามในกรณีที่ไม่มีประเทศที่คุ้มครอง

ข้อมติที่ 3

เนื่องจากข้อตกลงอาจยุติได้โดยยากในกรณีระหว่างที่มีการสู้รบ

เนื่องจากข้อ 28 ของอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้ที่บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบ มีสถานะดีขึ้น ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 กำหนดว่า ในระหว่างที่มีการสู้รบให้ภาคีคู่พิพาทต้องจัดหาการบรรเทาเท่าที่เป็นไปได้แก่พนักงานที่ถูกกักตัวและจะต้องตกลงในกระบวนการบรรเทาดังกล่าว

ในกรณีที่มีข้อ 31 ของอนุสัญญาเดียวกัน กำหนดว่าหลังจากที่ได้มีการสู้รบเกิดขึ้น ภาคีคู่พิพาทอาจทำความตกลงเป็นพิเศษเพื่อกำหนดส่วนร้อยของพนักงานที่จะให้กักตัวไว้ตามส่วนสัมพันธ์กับจำนวนเชลยศึก และการแบ่งแยกพนักงานไปยังค่ายต่างๆ

ที่ประชุมขอให้คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศจัดเตรียมข้อตกลงต้นแบบในประเด็นทั้งสองที่เกี่ยวข้องกับทั้งสองข้อที่ได้กล่าวมาในข้างต้นและเสนอต่อบรรดาอัครราชทูตผู้ทำสัญญาให้ความเห็นชอบ

ข้อมติที่ 4

เนื่องจากการใช้ข้อ 33 ของอนุสัญญาเจนีวา ลงวันที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ. 1929 เพื่อการบรรเทาผู้ที่ได้รับบาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเอกสารระบุตัวตนที่เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ถือโดยได้ปฏิบัติตามเพียงบางส่วนเท่านั้นในช่วงของสงครามที่เพิ่งเกิดขึ้น ทั้งนี้เป็นการสร้างความยุ่งยากให้แก่สมาชิกหลายคนของบุคลากรดังกล่าวอย่างยิ่ง

ที่ประชุมแนะนำให้บรรดารัฐและสภากาชาดแห่งชาติจะต้องดำเนินการที่จำเป็นทุกประการในยามสันติในการให้บุคลากรทางการแพทย์มีตราและบัตรประจำตัวตามข้อ 40 ของอนุสัญญาดังกล่าวอย่างเหมาะสม

ข้อมติที่ 5

เนื่องจากการใช้ตราเครื่องหมายกาชาดอย่างไม่ถูกต้องอยู่บ่อยครั้ง

ที่ประชุมแนะนำให้บรรดารัฐดำเนินการมาตรการอย่างเข้มงวดเพื่อประกันว่าตราเครื่องหมายที่อ้างถึงและตราเครื่องหมายอื่นตามที่อ้างในข้อ 38 ของอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้ที่บาดเจ็บและป่วยไข้ในกองทัพในสนามรบ มีสถานะดีขึ้น ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 จะถูกใช้ภายในข้อจำกัดที่กำหนดไว้โดยบรรดาอนุสัญญาเจนีวา เพื่อที่จะคุ้มครองอำนาจและปกป้องความสำคัญยิ่งของตราเครื่องหมายดังกล่าว

ข้อมติที่ 6

เนื่องจากในที่ประชุมนี้ไม่สามารถที่จะยกประเด็นเกี่ยวกับการศึกษาทางด้านเทคนิคของวิธีการสื่อสารระหว่างเรือพยาบาลฝ่ายหนึ่งกับเรือรบและอากาศยานของกองทัพอีกฝ่ายหนึ่ง เนื่องจากการศึกษานั้นเกินขอบอำนาจหน้าที่ของการศึกษา

เนื่องจากปัญหานี้มีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อความปลอดภัยและการปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพของเรือพยาบาล

ที่ประชุมแนะนำให้ในอนาคตอันใกล้นี้ บรรดาอัครราชทูตผู้ทำสัญญาสั่งการให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบการพัฒนาทางด้านเทคนิคของวิธีการสมัยใหม่ในการติดต่อสื่อสารระหว่างเรือพยาบาลฝ่ายหนึ่งกับเรือรบและอากาศยานของกองทัพอีกฝ่ายหนึ่ง และศึกษาความเป็นไปได้ในการร่างกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งกำหนดกฎระเบียบที่แน่ชัดในการใช้วิธีการนั้นด้วย เพื่อที่เรือพยาบาลได้รับการประกันว่าจะได้รับการปกป้องอย่างสูงสุดและสามารถที่จะปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อคดีที่ 7

ที่ประชุมปรารภณาที่จะคุ้มครองการปกป้องชั้นสูงสุดสำหรับเรือพยาบาล และหวังว่าบรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญาในอนุสัญญาเจนีวาเพื่อให้ผู้สังกัดในกองทัพขณะอยู่ในทะเลซึ่งบาดเจ็บ ป่วยไข้ และเรือต้องอับปาง มีสถานะดีขึ้น ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 จะจัดการว่าเรือดังกล่าวจะต้องแสดงตำแหน่งของเรือ เส้นทางเดินเรือ และความเร็วของเรือโดยบ่อยครั้งและอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้เท่าที่สะดวกที่จะปฏิบัติได้

ข้อคดีที่ 8

ที่ประชุมปรารภณาที่จะรับรองต่อทุกชาติว่า:

ภารกิจของที่ประชุมได้แรงบันดาลใจเพื่อวัตถุประสงค์ทางด้านมนุษยธรรมเท่านั้น และมีความหวังอย่างจริงจังว่าในอนาคตรัฐบาลอาจจะต้องใช้ออนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึกเลย

ความปรารถนาสูงสุดของที่ประชุมคือประเทศที่มีอำนาจไม่ว่าจะเป็นประเทศใหญ่หรือเล็กย่อมระงับข้อแตกต่างฉันทมิตรเสมอผ่านทางความร่วมมือและความเข้าใจระหว่างบรรดาชาติ เพื่อที่สันติภาพจะคงอยู่ในโลกตลอดกาล

ข้อคดีที่ 9

เนื่องจากข้อ 71 ของอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึก ลงวันที่ 12 สิงหาคม ค.ศ. 1949 กำหนดว่าเชลยศึกที่ไม่ได้รับข่าวสารมาเป็นเวลานานหรือไม่สามารถได้รับข่าวสารจากทางญาติหรือให้ข่าวสารกับทางญาติโดยผ่านการส่งจดหมายได้ตามปกติ เช่นเดียวกับผู้ที่อยู่ห่างไกลจากบ้านของตนอย่างมาก ต้องได้รับอนุญาตให้ส่งโทรเลข โดยค่าธรรมเนียมในการส่งจะตกอยู่กับบัญชีของเชลยศึกผู้นั้นในประเทศที่กักคุมหรือจ่ายโดยสกุลเงินซึ่งเชลยศึกผู้นั้นมีอยู่ และเชลยศึกผู้นั้นต้องได้รับสิทธิประโยชน์จากการอำนวยความสะดวกในยามฉุกเฉินเช่นกัน และ

เนื่องจากการลดค่าใช้จ่ายการใช้โทรเลขหรือสายเคเบิลซึ่งอาจจะมีราคาสูงมากในบางครั้ง จึงอาจมีความจำเป็นที่จะนำเสนอวิธีการบางวิธีในการรวบรวมข้อความต่างๆ ด้วยวิธีการร่างและให้รหัสชุดข้อความตัวอย่างสั้นๆ ที่เกี่ยวข้องับสุขภาพของตัวบุคคล สุขภาพของเครือญาติที่บ้าน การศึกษา การเงิน และอื่นๆ เพื่อให้เชลยศึกได้ใช้ในสถานการณ์ดังกล่าว

ดังนั้น ที่ประชุมขอให้คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศเตรียมการชุดข้อความตัวอย่างที่ครอบคลุมหลักเกณฑ์ดังกล่าวและเสนอต่อบรรดาอัครภาคีผู้ทำสัญญาให้เห็นชอบ

ข้อมติที่ 10

ที่ประชุมพิจารณาว่าเงื่อนไขที่ประเทศผู้มีอำนาจซึ่งไม่ได้มีส่วนร่วมในข้อพิพาทนี้รับรองภาคีที่พิพาทเป็นผู้เข้าร่วมทำสงคราม ให้เป็นไปตามหลักทั่วไปของกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องและไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยบรรดาอนุสัญญาเจนีวาแต่อย่างใด

ข้อมติที่ 11

เนื่องจากบรรดาอนุสัญญาเจนีวากำหนดให้คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศเตรียมพร้อมในทุกเวลาและทุกสถานการณ์ที่จะปฏิบัติงานด้านมนุษยธรรมที่ได้รับมอบหมายตามบรรดาอนุสัญญานั้น

ที่ประชุมรับรองถึงความจำเป็นของการให้เงินสนับสนุนแก่คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ

แนะนำองค์กร

คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ (ICRC) เป็นองค์กรอิสระและไม่ก้าวท้าวทางการเมือง ปฏิบัติภารกิจอย่างครอบคลุมในเกือบทุกภูมิภาคของโลก โดยมีหลักธรรมาภิบาลปฏิบัติในการตอบสนองต่อความจำเป็นของผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์อันสับสนวุ่นวายต่อปัญหาด้านมนุษยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะสู้รบและความรุนแรง

ICRC ให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและมีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้ความช่วยเหลือในภาวะฉุกเฉิน ปฏิบัติการด้านมนุษยธรรมในสถานที่คุมขัง กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ งานสานสัมพันธ์ครอบครัวที่พลัดพราก การฟื้นฟูทางกายภาพแก่ผู้ที่ต้องติดอวัยวะเทียมฯ ตลอดจนความช่วยเหลือด้านสาธารณสุขป้องกันโรคภัยไข้เจ็บและที่อยู่อาศัย ซึ่งล้วนเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ICRC มุ่งให้ความช่วยเหลือกับทุกฝ่ายโดยเน้นให้ความสำคัญโดยเฉพาะกับบุคคลที่ตกอยู่ในภาวะเสี่ยง

ตามปกติ ICRC ทำงานร่วมกับสภากาชาดและสภาเสี้ยววงเดือนแดง

ICRC